

การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

นายเฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

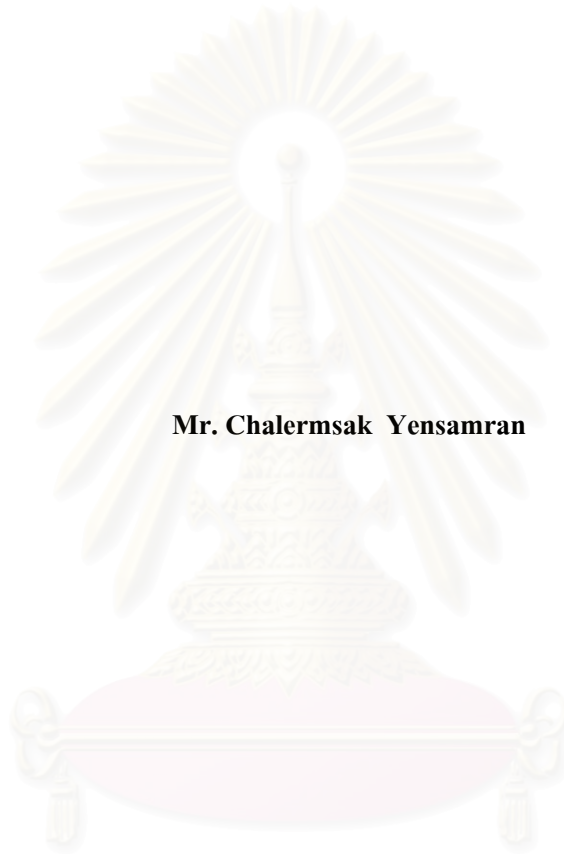
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974 – 17 – 3196 – 5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**AN EVALUATION OF MASTER OF AGRICULTURE PROGRAM
IN AGRICULTURAL EXTENSION,
SUKHOTHAIHAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY**

Mr. Chalernsak Yensamran

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Administration**

**Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2002
ISBN 974 – 17 – 3196 – 5**

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โดย

นายเฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ

สาขาวิชา

นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

เฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ : การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (AN EVALUATION OF MASTER OF AGRICULTURE PROGRAM IN AGRICULTURAL EXTENSION, SUKHOTHAITHAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา: อ. ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา, จำนวน 387 หน้า. ISBN 974 – 17 – 3196 – 5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยศึกษาตามกรอบการประเมินของแบบจำลองซีป (CIPP Model) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบประเมินหลักสูตร ซึ่งมีจำนวน 6 ฉบับ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) มหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต รวมทั้งสิ้น 124 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละข้อด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

การประเมินบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปัจจัยภายนอก มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรด้านจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร หน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ หน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ และระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหน่วยกิตชุดวิชาบังคับและหน่วยกิตชุดวิชาเลือกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ด้านอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน และส่วนประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน มีความเพียงพอ มีคุณภาพ และมีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก

การประเมินกระบวนการ พบว่า กระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับกระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

การประเมินผลผลิต พบว่า มหาบัณฑิตมีคุณลักษณะทั่วไปตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก สำหรับความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ภาควิชา	บริหารการศึกษา	ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา	นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา	2545	

#4483692427 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : EVALUATION CURRICULUM / AGRICULTURE PROGRAM / CIPP Model

CHALERMSAK YENSAMRAN : AN EVALUATION OF MASTER OF AGRICULTURE PROGRAM IN ARGRICULTURAL EXTENSION, SUKHOTHATHAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : PERMKIET KHAMAWATTANA., Ph.D. 387 pp.
 ISBN 974 – 17 – 3196 – 5

The purpose of this research was to evaluate the Master of Agriculture Program in Agricultural Extension , Sukhothaithammathirat Open University by using CIPP Model. Document analysis and six curriculum evaluation questionnaires were conducted for data collection. The population were full faculty members, graduate course production and management committees, thesis co – advisors, thesis examination committees (outsiders), master’ s degree graduates and their work supervisors, comprising of 124. The statistics used for analyzing data included the percentage, mean, and standard deviation which were run by SPSS/PC⁺ program.

Research findings showed as follows:

Context Evaluation showed that the objectives of the curriculum were most appropriate to outside factors, social and student needs. The students could develop cognitive, effective and psychomotor domains. The content of the objectives were easy for understanding and very applicable for work. The structure of curriculum such as specific courses thesis and total credits were most appropriate and the time of duration for Graduate Professional Experience Intensive Training was most appropriate too. The number of credits for core courses and electives were very appropriate. The course contents were most appropriate to the objectives of curriculum, the usefulness for academic and profession, while they were very appropriate to social and student needs and present situations. The method and criteria of evaluation were most appropriate.

Input Evaluation indicated that the teaching staff and students were most appropriate for teaching and learning process. Teaching and learning supports were very efficient, high quality, and convenient for the use of services.

Process Evaluation revealed that curriculum administration and services were very appropriate, while teaching and learning processes were most appropriate. A measurement and evaluation of teaching and learning were very appropriate.

Product Evaluation concluded that the graduates’ characteristics were very appropriate to the objectives of the curriculum. The capabilities for application of knowledge to professional work were most appropriate.

Department	Educational Administration	Student’ s signature
Field of study	Supervision and Curriculum Development	Advisor’ s signature
Academic year	2002	

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเนื่องมาจากได้รับความเมตตาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าสำหรับการให้คำปรึกษา ข้อเสนอ ตลอดจนตรวจแก้ไข และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้ง รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด และ รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน และถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งมวลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร อธิการบดีมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สีสังข์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่ายิ่งจนทำให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณ ผู้ตอบแบบประเมินทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลอันมีผลทำให้กระบวนการวิจัย สมบูรณ์ ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้องจากสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตลอดจน พี่ ๆ และหลาน ๆ ของครอบครัวเย็นสำราญ ครอบครัวมงคลศิริโรจน์ และครอบครัววงกลิ่นจันทร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีได้กล่าวนาม ไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ ความดีงามของงานวิจัย ฉบับนี้ อันจะพึงก่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้วิจัย ขอน้อม บูชาเป็นกตัญญูตาแก่ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ชีวิต อบรม สั่งสอนสร้างพื้นฐานทางการศึกษา คณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุก ๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนผู้วิจัย ประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

เฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของหลักสูตร.....	13
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	16
ความหมายของการประเมินหลักสูตร.....	30
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร.....	32
ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร.....	34
ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร.....	38
รูปแบบของการประเมินหลักสูตร.....	41
การประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองซิป (CIPP Model).....	57
หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิด.....	82
แนวคิดเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล.....	84
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....	87
แนวคิดการพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย.....	87
โครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา.....	90
ระบบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา.....	90
วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในระดับบัณฑิตศึกษา.....	93
ระบบการบริการการศึกษา.....	94
การวัดและประเมินผลการศึกษา.....	95
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	96
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	105
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	105
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	105
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	109
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	109
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	114
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน.....	116
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินบริบท.....	130
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินปัจจัยเบื้องต้น.....	237
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การประเมินกระบวนการ.....	255
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลผลิตของหลักสูตร.....	264
ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร	
เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร	
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....	274

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	278
สรุปผลการวิจัย.....	279
อภิปรายผล.....	284
ข้อเสนอแนะ.....	298
รายการอ้างอิง.....	300
ภาคผนวก.....	311
ภาคผนวก ก	
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	313
ภาคผนวก ข	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	315
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	387

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประมวลหลักเกณฑ์การเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตร.....	23
2	แนวคิดในการประเมินผลตามรูปแบบของสตัฟเฟิลบีม.....	54
3	จำนวนแบบประเมินที่ส่งไป – ใ้รับคืน และผ่านการตรวจสอบ ความสมบูรณ์จำแนกตามประชากร.....	111
4	จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ประจำ หลักสูตร.....	117
5	จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการ ผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา.....	119
6	จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม.....	121
7	จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก).....	123
8	จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของมหาบัณฑิต.....	125
9	จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชาของ มหาบัณฑิต.....	127
10	การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับนโยบายการพัฒนาศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549.....	132
11	การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542.....	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับวิสัยทัศน์การพัฒนา อุดมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549.....	146
13	การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000).....	155
14	การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) วิสัยทัศน์การพัฒนา อุดมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และนโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549.....	165
15	ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านความ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตามการประเมินของ คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต.....	206
16	ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านความ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตามการประเมินของ คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต.....	208

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัย ตามการประเมินของ คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหابัณฑิต.....	210
18	ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านจิตพิสัย ตามการประเมินของ คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหابัณฑิต.....	212
19	ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัย ตามการประเมินของ คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหابัณฑิต.....	214
20	ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านการใช้ภาษา ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และ มหابัณฑิต.....	216
21	ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านสามารถนำไปปฏิบัติได้ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหابัณฑิต.....	218
22	ค่าเฉลี่ยการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร ด้านจำนวนหน่วยกิต รวม หน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ หน่วยกิตชุดวิชาบังคับ หน่วยกิต ชุดวิชาเลือก หน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ และเวลาที่ใช้ในการ อบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหابัณฑิต ตามการประเมินของ คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหابัณฑิต.....	220

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต.....	222
24	ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรด้านความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต.....	224
25	ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรด้านความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต.....	226
26	ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรด้านความถูกต้องทันสมัย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต.....	228
27	ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรด้านเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวิชาชีพ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต.....	230
28	ค่าเฉลี่ยการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	232
29	ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	238
30	ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	241

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความเพียงพอของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	243
32	ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านคุณภาพของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	247
33	ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความสะดวกในการใช้บริการของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมิน ของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	251
34	ค่าเฉลี่ยการประเมินการบริหารและบริการหลักสูตร ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร.....	256
35	ค่าเฉลี่ยการประเมินกระบวนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	258
36	ค่าเฉลี่ยการประเมินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต.....	261
37	ค่าเฉลี่ยการประเมินผลผลิตของหลักสูตรด้านคุณลักษณะทั่วไป ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณาจารย์ที่ปรึกษา-วิทยานิพนธ์ร่วม คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต.....	265
38	ค่าเฉลี่ยการประเมินผลผลิตของหลักสูตรด้านความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต.....	270

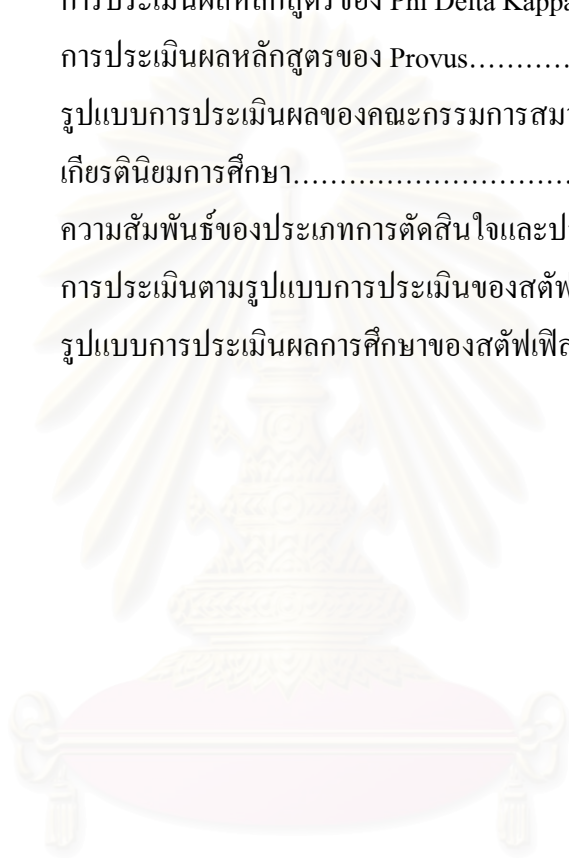
สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
39	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา- ชิราช ตามความคิดเห็นของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการ- ผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ที่ปรึกษา- วิทยานิพนธ์ร่วม และ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก).....	275
40	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา- ชิราช ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต.....	277

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การประเมินผลหลักสูตรของ Phi Delta Kappa.....	42
2	การประเมินผลหลักสูตรของ Provus.....	43
3	รูปแบบการประเมินผลของคณะกรรมการสมาคม เกียรตินิยมการศึกษา.....	55
4	ความสัมพันธ์ของประเภทการตัดสินใจและประเภทของ การประเมินตามรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม.....	61
5	รูปแบบการประเมินผลการศึกษาของสตัฟเฟิลบีมและคณะ.....	62

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

**“การศึกษาและการเรียนรู้ นั้น เราไม่ควรจะไปกำหนดอย่างเขาพูด
กันว่า อายุแค่นั้นแค่นี้อยู่ในวัยเรียน หรืออายุเท่าไรแก่เกินเรียน ไม่น่าถือว่า
คนมีอายุที่แก่เกินเรียน ความจริงแล้วคนเราก็จะเรียนได้เสมอ และเรียนได้
ตลอดชีวิตจากบุคคลทุกหนทุกแห่ง”**

(ความตอนหนึ่งจากการบรรยายพิเศษทางวิชาการ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวาระครบ 10 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)

ความจากการบรรยายพิเศษดังกล่าว แสดงให้เห็นพระอัจฉริยภาพด้านการศึกษาที่ทรง
ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ดังปรัชญาการ
ศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ยึดหลักการศึกษาดำเนินชีวิต (Life long education)
เพราะการศึกษาคือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ ตลอดจนความรู้สึนึกคิด การศึกษา
เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ผู้เรียนยังวัยเด็กจนถึงเป็นบัณฑิต จนเข้าสู่
วัยทำงานมีหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม แต่ในช่วงวัยก็ยังต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไม่มีที่
สิ้นสุด เพราะการศึกษามีความสัมพันธ์กัน ไม่อาจแยกออกจากกัน การศึกษาจึงเป็นการ
พัฒนาปัญญา เป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดจากการฝึกหัดอบรมทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อให้เกิดการ
เรียนรู้ ชีวิตกับการศึกษาจึงต่างเป็นองค์ประกอบของกันและกัน (สุมน อมรวิวัฒน์, 2544) ความ
สำคัญของการศึกษาที่มีต่อชีวิตจึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ละเอียดอ่อน การจัดการศึกษาเพื่อ
ชีวิตของคนทั้งมวลจึงเป็นการเริ่มต้นที่ถูกต้อง ดังที่มิ้นท์การศึกษาได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย
เช่น การศึกษาเป็น ENCULTURATION เป็นการปลูกฝังบ่มเพาะให้เรียนรู้วิถีชีวิตให้กุลบุตร
กุลธิดามีความเจริญงอกงาม ทั้งในด้านการดำรงชีวิต และการมีส่วนร่วมซึมซับความดีงามตั้งแต่เล็ก
จนโต เพื่อเป็นคนดีของสังคม (เสฐียร โกเศศ อ้างถึงใน สุมน อมรวิวัฒน์, 2544) ซึ่งการสร้างคนดี
นั้น ก็คือ การให้ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดีแก่เขาด้วยการให้การศึกษาดำเนิน

(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช, 2542) การศึกษาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542)

ดังนั้น การศึกษา จึงเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลทั้งในด้านจิตใจ นิสัย และคุณสมบัติอย่างอื่น กระบวนการศึกษาเป็นเพียงเครื่องมือที่คนรุ่นหนึ่งให้แก่คนอีกรุ่นหนึ่ง เครื่องมือนี้ถ้าไม่นำไปใช้จะไม่เกิดประโยชน์อันใด นอกจากนี้การศึกษายังเป็นเครื่องมืออันสำคัญของรัฐในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพลเมือง เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงของรัฐ ตามที่รัฐต้องการทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง (ภิญโญ สาธร, 2523) โดยใช้หลักสูตรเป็นโครงการเตรียมเด็กและเยาวชน ให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมภายในขอบเขตของวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุทางการศึกษาตามแผนการศึกษานั้นเอง (ภิญโญ สาธร, 2521) ดังคำกล่าวที่ว่า หลักสูตร (Curriculum) คือเอกสารที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อระบุถึงแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา (สัจด์ อุทรานันท์, 2530) ซึ่งสอดคล้องกับคำนิยามของหลักสูตรที่หมายถึง ข้อกำหนดที่ว่าด้วยจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับจุดหมายของการศึกษา แนวทางดำเนินงาน เนื้อหาสาระ ซึ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมสอดคล้องกับจุดหมายของการศึกษา (สวัสดิ์ จงกล, 2521) เพราะหลักสูตรเป็นเสมือนแนวทางในการพัฒนากำลังคนระดับสูงของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะและทัศนคติอันพึงประสงค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลและสังคม (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530)

ในการจัดการศึกษารัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542) การศึกษาจึงเป็นการลงทุน (Investment) ที่สำคัญประการหนึ่ง (เกยูร ลิมทอง, 2512) ที่จะต้องมีทั้งการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้นั้นเกิดจากการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มุ่งพัฒนาวิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) โดยเฉพาะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งมีภาระหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาวิชาการและการสร้างองค์ความรู้ให้แก่สังคม (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2544) เพราะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่ดั้งเดิม

ลึกซึ้ง เป็นความชำนาญพิเศษ เป็นขบวนการถ่ายพลังความคิด สืบเสาะ แสวงหาวิชาการที่บริสุทธิ์ และปลูกคนเข้าสู่สถานะที่เป็นเลิศในวิถีทางแห่งปัญญา (กานดา ณ สงขลา, 2523)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความแตกต่างจากการศึกษาระดับอื่น เพราะเป็นการ มุ่งเน้นแสวงหาความรู้ ความจริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความคิด ตลอดจนมีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพ ซึ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย นับตั้งแต่สถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2459 การจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยต้องอาศัยความรู้ และครูของต่างประเทศเป็นจุดเริ่มต้น เพราะไทยยังไม่มียังมีความรู้ของตนเองจนกระทั่งมาถึง ปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) นับเป็นเวลา 86 ปี สภาพที่เห็นเด่นชัดก็คือ การศึกษาของไทยก็ยังคงอาศัย องค์ความรู้ของต่างประเทศเป็นหลักอยู่อีกมากเช่นเดิม ซึ่งถ้าหากยังคงสภาพการอาศัยและใช้ความรู้ ของต่างประเทศอยู่อย่างนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ปัญหาของสังคมไทยก็จะไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม ถูกต้องแท้จริง โดยเฉพาะในอนาคตซึ่งปัญหาของสังคมไทยจะมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2544) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง หลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีทั้งศาสตร์ที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ เพื่อ พัฒนาคนให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ มีความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมี จุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง ตลอดจนการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ โดยสามารถสนองตอบความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกล ด้วยวิธี การสอนผ่านสื่อประสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ เทปเสียง วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม การจัดศูนย์บริการการศึกษา เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่อเสริมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยได้จัดไว้ให้ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนปกติ เมื่อปีการศึกษา 2523 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้เปิดรับสมัครนักศึกษารุ่นแรกในระดับปริญญาตรี โดยเปิดสอน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาการจัดการ และได้ขยายเป็น 12 สาขาวิชาในปัจจุบัน ในปีการศึกษา 2536 มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์เป็นสาขาแรก โดยเปิดทำการสอน 3 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาบริหารการศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน และแขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา ระบบการเรียนการสอนยังคงใช้ระบบการศึกษาทางไกลเช่นเดียวกับการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ทั้งนี้มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัด ให้ได้อย่างมีอิสระด้วยตนเอง ภายใต้อาจารย์ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างมีระบบ ด้วยวิธีการนัดหมาย ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาตามช่วงเวลาที่เหมาะสม การเข้ารับการปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการ การ

เข้ารับการสัมมนาเสริม สัมมนาเข้ม ตลอดจนการเข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพ
มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนยึดหลักการศึกษาดำเนินชีวิต (Life Long Education) เป็นการศึกษา
ควบคู่กับการทำงานและการดำรงชีวิต (ศึกษาชีวิต - Life Along Education) มุ่งการพัฒนาวิชาชีพและ
คุณภาพชีวิตเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการเปิดโอกาสและขยายโอกาสทาง
การศึกษาผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐาน
ของสังคมและความพร้อมของนักศึกษาและผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่เอื้อให้นักศึกษาและผู้
เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ เป็นการเปิดโอกาสและขยาย
โอกาสทางการศึกษาแก่นักศึกษาและผู้เรียนโดยไม่จำกัดจำนวนและไม่มีการสอบคัดเลือก นอกจากนี้
นี้มีการพัฒนาระบบการสอนทางไกลแบบอิงประสบการณ์ (experience - based curriculum) โดยมุ่ง
ให้นักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง มีการกำหนดมาตรฐานผู้สำเร็จ
การศึกษา กำหนดบริบทการเรียนรู้ และพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับธรรมชาติของสาขาวิชา โดย
นักศึกษาสามารถเลือกใช้สื่อและเข้าถึงเทคโนโลยีการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและทัดเทียมกัน ตาม
สภาพและความพร้อมของแต่ละบุคคล ตลอดจนแสวงหาวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสม เพื่อให้ นัก
ศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ด้วยระบบการเรียนการสอนดังกล่าวมหาวิทยาลัยมุ่งที่จะผลิตมหาบัณฑิตที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของสังคมโดยศึกษาปัญหาและความต้องการของทั้ง 3 องค์กรของสังคมคือองค์กร
ของรัฐ (government organization) องค์กรเอกชน (private organization) และอริรัฐองค์กร (non-
governmental organization-NGO) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต้องมีข้อมูลที่มั่นใจว่าเป็นหลัก
สูตรการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของสังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องพัฒนาองค์ความรู้ที่ผู้เรียน
จะนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ด้วยหลักสูตรที่เน้นประสบการณ์ (อิงประสบการณ์ - experience-
based curriculum) โดยมุ่งให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติมากกว่าหลักสูตรอิงเนื้อหา (content-based
curriculum) โดยมีสื่อการเรียนการสอนที่ต้องสอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมกับก้าวทันการ
เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นอกจากนี้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชยังเป็นบุคลากร
ประจำการ ดังนั้นการศึกษาจึงมีลักษณะเป็นการศึกษาบางเวลา พร้อมกับการทำงานเต็มเวลาของนัก
ศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเอื้อต่อการเรียนได้แก่ 1) ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาใช้เป็น
เครื่องมือในการแลกเปลี่ยนและแสวงหาองค์ความรู้ 2) ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์
ไปใช้ได้ทันทีระหว่างปฏิบัติหน้าที่โดยที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา 3) งานหรือกิจกรรมที่มอบหมาย

สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษด้วยตนเอง โดยการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องใช้ระบบการประเมินนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมินตรวจสอบถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยการพิจารณาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ตามสาระที่ระบุไว้ในหลักสูตรรวมทั้งการตรวจสอบองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อเป็นการประกันคุณภาพของการศึกษา หรือเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของสังคม หลักสูตรจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการให้การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรดำเนินไปอย่างมีกฎเกณฑ์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2539)

หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นก็ย่อมมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539) วิธีการที่สำคัญก็คือ การประเมินผลหลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรมีส่วนได้อย่างไร มีส่วนไหนต้องปรับปรุง (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2543) ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาตัวหลักสูตรที่วางแผนจะปรับกันใหม่ โดยนำผลการประเมินมาสู่การปฏิบัติการใช้หลักสูตรเพื่อที่จะให้หลักสูตรนั้นมีประสิทธิผลมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2543) ดังนั้น การประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล, 2527) ซึ่งควรมีการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการศึกษาได้ทราบคุณค่า โดยนำมาประกอบการพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ ทันสมัยสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่อง

ในปีการศึกษา 2543 สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ได้เปิดทำการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร เป็นครั้งแรก โดยมีนักศึกษาผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด 91 คน แต่มีผู้ลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น 80 คน แบ่งเป็นนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามหลักสูตรที่สาขาวิชากำหนด จำนวน 35 คน ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา

2 ปี และนักศึกษาที่มีคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่สาขาวิชากำหนด จำนวน 45 คน นักศึกษากลุ่มนี้จะต้องลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมอีก 1 ชุติวิชา โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา 2 1/2 ปี ซึ่งในปีการศึกษา 2545 มีนักศึกษาที่มีคุณวุฒิตรงตามหลักสูตรที่สาขาวิชากำหนดจบการศึกษาระดับปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตเป็นรุ่นแรก จำนวน 33 คน โดยสาขาวิชาที่มีความประสงค์ที่จะประเมินผลผลิตหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตจากผู้จบการศึกษารุ่นดังกล่าว การประเมินหลักสูตรนี้จะทำให้ทราบถึงส่วนดี ส่วนด้อย รวมทั้งปัญหาของการจัดหลักสูตรว่ามีข้อขัดแย้งหรือมีข้อจำกัดในด้านใดบ้าง ทั้งนี้จะได้นำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่แนวทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของสถาบัน (ปทีป เมธาคณวุฒิ, 2532)

จากรายงานการวิจัยเรื่องการประเมินระบบการเรียนการสอนทางไกล (2531) ได้สรุปเสนอแนะว่าควรจะได้มีการประเมินหลักสูตรแต่ละหลักสูตรให้ถี่ถ้วน โดยประเมินทุกชุกติวิชาในแต่ละโปรแกรม ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์เกี่ยวกับแนวทางการประเมินหลักสูตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537) พบว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมในการประเมินหลักสูตร ควรมีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตรเมื่อมีบัณฑิตแล้ว 1 ปี 2 ปี และ 5 ปีตามลำดับ ทั้งนี้ควรประเมินทั้งระบบอย่างมีหลักการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยใช้รูปแบบการประเมินซิป (CIPP Model) ซึ่งเป็นการประเมินเชิงระบบที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2532) ในการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งรูปแบบการประเมินซิป นั้น มุ่งประเมินสภาพการณ์ด้านต่าง ๆ ของหลักสูตร 4 ประการ คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา แนวคิด นโยบาย ปรัชญา เป้าหมาย สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation :I) เป็นการประเมินสภาพและความพร้อมเบื้องต้นด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เช่น บุคลากร งบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินในขั้นปฏิบัติการ โดยเฉพาะกระบวนการบริหารและการบริการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตรว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร หรือเป็นไปตามความคาดหวังหรือความต้องการของสังคมเพียงใด

รูปแบบการประเมินซึ่งเป็นการประเมินสภาพข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมทั้งระบบหลักสูตร ทั้งนี้ผลจากการประเมินหลักสูตรดังกล่าวจะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะเป็นประโยชน์ประกอบการพิจารณาการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อการผลิตมหาบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้อัตลักษณ์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ขอบเขตของการวิจัย

การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. หลักสูตรที่จะทำการประเมินคือหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. ประชากรที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่

2.1 คณาจารย์ แบ่งออกได้ ดังนี้

2.1.1 คณาจารย์ประจำหลักสูตร

2.1.2 คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2.1.3 คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

2.1.4 คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

2.2 มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2545

2.3 ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย

3. กรอบการประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model) มาเป็นกรอบในการศึกษา โดยมุ่งประเมินประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) คือ การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพของหลักสูตร ดังนี้

3.1.1 สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ความมุ่งหมายหลักการ และแนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 และปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา ในระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)

3.1.2 สภาพของหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

3.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) คือ การประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย อาจารย์ นักศึกษา ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ดังนี้

3.2.1 อาจารย์ ประกอบด้วย จำนวนอาจารย์ ความรู้ ความสามารถและทักษะของอาจารย์ ทักษะของอาจารย์

3.2.2 นักศึกษา ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถและทักษะของนักศึกษา ทักษะของนักศึกษา

3.2.3 ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ประกอบด้วย สถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สื่อคอมพิวเตอร์

3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การประเมินความเหมาะสมของการบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ดังนี้

3.3.1 การบริหารและบริการหลักสูตร ประกอบด้วย การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร

3.3.2 กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีการเรียนการสอน

3.3.3 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหา ความครอบคลุมที่มีต่อเนื้อหาวิชา ความยุติธรรมของการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน ความหลากหลายของวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ความเหมาะสมในการแจ้งผลการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนการสอน การปรับปรุงการสอนของอาจารย์

3.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) คือ การประเมิน คุณลักษณะทั่วไปของมหابัณฑิต ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติ ตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่า ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบประเมิน เป็นข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง
2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยติดตามผลผู้เรียนตั้งแต่เข้าสู่หลักสูตร จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา และออกสู่อาชีพหรือศึกษาต่อช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วจึงจะทำการประเมิน ซึ่งจะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 2 – 3 ปี แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษาในลักษณะ Longitudinal Study
3. การประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร จะทำการประเมินเฉพาะชุดวิชาบังคับจำนวน 4 ชุดวิชาที่ปรากฏในโครงสร้างหลักสูตร แผน ก สำหรับชุดวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่ปรากฏในโครงสร้างหลักสูตร แผน ข ซึ่งยังไม่เปิดทำการสอน แต่นักศึกษาสามารถเลือกชุดวิชาในหลักสูตรบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 1 จะทำการประเมิน ชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นชุดวิชาเลือกที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. มสธ. หมายถึง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. การประเมินหลักสูตร หมายถึง การแสดงความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรตามทัศนะของคณาจารย์ มหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตในด้านต่างๆ คือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร วิธีการและเกณฑ์การประเมินผล การศึกษา อาจารย์ นักศึกษา ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน การบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต และความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ
4. คณาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง คณาจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่รับผิดชอบหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร โดยทำหน้าที่ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
5. คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร หมายถึง คณาจารย์ภายในและภายนอก ที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ประมวลสาระชุดวิชาและแนวการศึกษา เพื่อใช้ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
6. คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คือ คณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แต่งตั้งให้ทำหน้าที่สอบวิทยานิพนธ์ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ และอนุมัติวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จำนวน 1-2 คน และกรรมการที่มีชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จำนวน 1-2 คน ซึ่งในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 1 คน
7. มหาบัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2545

8. ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างานของมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2545

9. มหาวิทยาลัยเปิด หมายถึง มหาวิทยาลัยที่ไม่มีระบบการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ แต่อาจมีเกณฑ์การรับเข้าศึกษาตามความเหมาะสม

10. ระบบการศึกษาทางไกล หมายถึง การศึกษาที่ไม่มีชั้นเรียน นักศึกษาจะศึกษาจากสื่อประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารการสอน แนวการศึกษา ประมวลสาระชุดวิชา เทปเสียง เทปวีดิทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ การสัมมนาเสริม การสัมมนาเข้ม การสัมมนาเข้มวิทยานิพนธ์ การอบรมเสริมประสบการณ์วิชาชีพ และการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีการประเมินหลักสูตร จากหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการในมหาวิทยาลัย แล้วจึงสร้างเป็นกรอบในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของฝ่ายวิชาการ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรในการปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร ในการปรับปรุงและพัฒนาชุดวิชาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
3. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ใช้เป็นแนวทางสำหรับการประเมินหลักสูตรของสาขาวิชาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาและสามารถดำเนินการประเมินหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของหลักสูตร
2. องค์ประกอบของหลักสูตร
3. ความหมายของการประเมินหลักสูตร
4. จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
5. ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร
6. ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร
7. รูปแบบของการประเมินหลักสูตร
8. การประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองชิป (CIPP Model)
9. หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
10. สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
11. แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิด
12. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล
13. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
14. แนวคิดการพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย
15. ระบบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
16. วิธีการศึกษาด้วยตนเองในระดับบัณฑิตศึกษา
17. ระบบการบริการการศึกษา
18. การวัดและประเมินผลการศึกษา

ความหมายของหลักสูตร

คำว่า หลักสูตร มาจากคำในภาษาอังกฤษ “Curriculum” ซึ่งมีรากศัพท์เป็นภาษาละติน “curare” แปลว่า “the course to run”

จากคำดังกล่าว มีนักการศึกษามากมายหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” ไว้ดังนี้

พจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ของ กู๊ด (Good, 1973) ให้ความหมาย คำว่า “หลักสูตร” คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา

แคสเวล และแคมป์เบล (Caswell&Campbell, 1935) กล่าวว่า วิชาหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่เด็กได้รับภายใต้การแนะนำของครู

ทาบ (Taba, 1962) กล่าวว่า วิชาหลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายของการเรียนรู้ และจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง เป้าหมายและจุดประสงค์เหล่านี้จะเป็นเครื่องชี้แนวในการเลือกและการจัดเนื้อหา และจะบอกถึงวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินผลด้วย

โอลิวอร์ (Oliver, 1965) กล่าวว่า วิชาหลักสูตร หมายถึง โปรแกรมการศึกษาซึ่งประกอบด้วย โปรแกรมการเรียนการสอน โปรแกรมกิจกรรมนักเรียน และโปรแกรมแนะแนว

โบซองก์ (Beauchamp, 1968) นิยามคำว่า หลักสูตร ไว้ว่า เอกสารที่เขียนขึ้นมา ซึ่งมีส่วนประกอบมากมาย แต่พื้นฐานใช้สำหรับวางแผนการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียน

โดลล์ (Doll, 1978) นิยามหลักสูตรของโรงเรียนว่า : เนื้อหาและกระบวนการที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความเข้าใจ พัฒนาทักษะต่างๆ และเปลี่ยนเจตคติ ความซาบซึ้ง และค่านิยมภายใต้ความดูแลของ โรงเรียน

เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และลูส (Saylor, Alexander & Lewis, 1981) กล่าวว่าไว้ว่า หลัก
สูตร หมายถึง แผนสำหรับกำหนดอนุกรมของโอกาสการเรียนรู้ให้บุคคลได้รับการศึกษา

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2511) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้
เด็กได้เรียนเนื้อหาวิชา ทักษะคิด แบบพฤติกรรม กิจวัตร สิ่งแวดล้อม ฯลฯ เมื่อประมวลกันเข้าแล้ว
ก็เป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของเด็ก ถือว่าเป็นหลักสูตรทั้งสิ้น

สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนา
ผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่
กำหนดไว้

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร (2520) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร คือ โครงการศึกษาที่โรงเรียนจัด
ขึ้นให้แก่แก่นักเรียนตามระดับชั้น ตามความต้องการของนักเรียน ตามวัยของนักเรียน ตามความสนใจ
ของนักเรียน และตามความต้องการของสังคม ทั้งนอก และในโรงเรียน

กรมวิชาการ (2521) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดให้
แก่นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ มีทักษะ เกิดความคิดและทัศนคติที่
ดำเนินต่อการดำรงชีวิต

สวัสดิ์ จงกล (2521) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา
ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่ายหรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว ดังนั้น หลัก
สูตรหมายถึงข้อกำหนดที่ว่าด้วยจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับจุดหมายของการศึกษา แนวทางดำเนิน
งาน เนื้อหาสาระ ซึ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมสอดคล้องกับจุดหมายของการศึกษา

สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ (2521) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือแนวทางการ
จัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจน
เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ทั้งมวล ตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อให้ชาว
ชนหรือพลเมืองของประเทศได้พัฒนาตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึง
ประสงค์ ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

สุจิต เพียรชอบ (2524) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และช่วยให้เกิดการพัฒนาทุกด้าน

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2530) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนได้จัดให้แก่ผู้เรียน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนสำหรับจัดการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

บุญมี เณรยอด สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. หมายถึง เอกสารที่กำหนดเป็นโครงการของผู้เรียนประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาวิชา ระยะเวลาเรียน กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
2. หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหากิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

ดังนั้น จากความหมายของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะ ความคิด ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างเหมาะสมแก่วัยและเต็มตามศักยภาพ โดยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของหลักสูตร

สิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้หลักสูตรมีความหมายสมบูรณ์โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ก็คือ องค์ประกอบของหลักสูตร ที่ต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีนักการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ ดังนี้

สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร มี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2521) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรในทัศนะของนักบริหารการศึกษา หมายถึง

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาของหลักสูตร
4. วัสดุประกอบหลักสูตร
5. กระบวนการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตร

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมี 8 ประการ ประกอบด้วย

1. จุดหมาย
2. หลักการ
3. โครงสร้าง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ (แต่ละวิชา)
5. เนื้อหารายวิชา
6. สื่อการเรียนการสอน

7. วิธีสอน
8. การประเมินผล

พนัส หันนาคินทร์ (2524) กล่าวว่า องค์กรประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวว่า องค์กรประกอบของหลักสูตร มี 5 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหา เวลาเรียน ประสบการณ์
3. การเรียนการสอน
4. การประเมินผล

โบของค์ อ้างถึงใน สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวว่า องค์กรประกอบของหลักสูตรในแง่ของระบบ คือ

1. ระบบเนื้อหา
2. ระบบการสอน
3. ระบบของการประเมินผล

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวว่า องค์กรประกอบที่สำคัญของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. จุดมุ่งหมาย
2. เนื้อหาสาระ
3. กิจกรรมการเรียนการสอน

อิลดา ทาบา อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวว่า องค์กรประกอบของหลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบอย่างไรก็ตามควรมีองค์ประกอบ 4 ประการด้วยกัน คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา

2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. ขบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

บุญมี เณรยอด กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. จุดหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผลหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร มีดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education goals and Policies)
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives)
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum materials and Instructional Media)

กาญจนา คุณารักษ์ (2543) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ได้แก่

1. จุดประสงค์ (Objectives) จะเป็นแนวทางของการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนรู้ว่า มีจุดประสงค์อะไรในการสอน ต้องสอนเนื้อหาอะไร สอนให้แก่ใคร สอนทำไม และจะมีวิธีการสอนและการประเมินผลอย่างไร

2. เนื้อหาวิชา (Subject matter) หมายถึง สาระของความรู้ และประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เนื้อหาวิชาจะเป็นรายละเอียดของสาระความรู้ และประสบการณ์ดังกล่าว ที่นำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนให้ได้มีคุณสมบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. วิธีสอนและการจัดดำเนินการ (Methods and organization) หมายถึง การแปลงจุดประสงค์ของหลักสูตรไปสู่การสอน และสอนเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนดด้วยการใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้ สมรรถภาพ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

4. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation) เป็นการประเมิน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ โดยใช้จุดประสงค์เป็นแนวทาง หรือเป็นเกณฑ์ในการประเมิน

ดังนั้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย / จุดประสงค์ของหลักสูตร ที่ควรมีหลายระดับ ในแต่ละระดับจะประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ โดยที่จุดประสงค์รายวิชาจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ใหญ่
2. โครงสร้างและเนื้อหาสาระ ที่แสดงการจัดสัดส่วนในภาพรวมว่าหลักสูตรจะประกอบด้วยเนื้อหาวิชา / กลุ่มวิชา และระยะเวลาที่ใช้ศึกษา
3. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีครูเป็นกุญแจดอกสำคัญที่สุด
4. การประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลหรือสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจแก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกการใช้หลักสูตร

จากองค์ประกอบของหลักสูตรดังกล่าว สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ศุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรแต่ละหลักสูตร ต้องมีความมุ่งหมายที่แสดงเอกลักษณ์และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม ความมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับควรสอดคล้องและเสริมความมุ่งหมายทางการศึกษาในระดับชาติ

พณีส หันนาคินทร์ (2524) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นสร้างขึ้นจากจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ จำเป็นจะต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา แต่แยกออกมาเป็นรายละเอียด เพื่อให้เหมาะแก่วัยของนักเรียนที่จะเรียน และอาจจะต้องให้สอดคล้องกับภาวะแวดล้อมของท้องถิ่น นั้น ๆ ด้วย

สังัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่ดีของหลักสูตร นั้น ควรมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรจะต้องอยู่บนรากฐานทางการศึกษาอย่างถูกต้อง เช่น พื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยาและธรรมชาติของความรู้ และจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้
2. สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถสนองความต้องการของสังคมและชาติ
3. สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย
4. จะต้องมุ่งสร้างเสริมค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
5. จะต้องเน้นและส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามหลายด้าน ตลอดจนส่งเสริมให้คิดเป็น มีความสนใจ กระตือรือร้น มีอาชีพตามความถนัด
6. จะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษาให้มากที่สุด
7. จะต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และมีความต่อเนื่องกันทุกข้อโดยไม่มี ความขัดแย้ง
8. ควรจะยืดหยุ่นได้และเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529) กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง เป็นสิ่งที่กระทำได้ไม่ถนัดนัก ในทางปฏิบัติ นั้น จะพบว่า คณะกรรมการหลักสูตรจะใช้เวลาหลายเดือนหรืออาจเป็นปีในการพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องพิจารณาและตรวจสอบอย่างรอบคอบว่า จุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นมานั้นมีความถูกต้อง สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของสังคม ของผู้เรียน และความเชื่อในเชิงปรัชญาและจิตวิทยาหรือไม่

อุทัย ธรรมเตโช (2535) กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายต้องคำนึงถึงข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลจากปรัชญา
2. ข้อมูลจากนักวิชาการแต่ละสาขาวิชา
3. ข้อมูลจากจิตวิทยาการเรียนรู้
4. ข้อมูลจากการศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจการเมือง วัฒนธรรม การศึกษา
5. ข้อมูลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยี
6. ข้อมูลจากความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

จิตรลดา (สุวัตติกุล) แสงปัญญา (2536) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มีบทบาทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทบาทด้านการเปลี่ยนความคิดไปสู่การปฏิบัติ
2. บทบาทในด้านการกำกับ การคัดเลือกเนื้อหาสาระและการจัดมวลงประสพกรรม

ความรู้

3. บทบาทในด้านการกำกับการใช้สื่อการเรียนการสอน
4. บทบาทในด้านการกำกับการประเมินผลการเรียนการสอน
5. บทบาทในด้านการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร
6. บทบาทในด้านการบริหารหลักสูตร
7. บทบาทในด้านการประเมินหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงหลักสำคัญในการกำหนดจุดประสงค์ในระดับหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป
2. ต้องมีความสำคัญหรือมีคุณค่าต่อผู้เรียน
3. ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน กระชับรัดกุมไม่คลุมเครือ
4. ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ
5. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง
6. ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรคำนึงถึงข้อมูลด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยาทางการศึกษา ธรรมชาติของศาสตร์สาขาต่าง ๆ
2. สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สามารถสนองความต้องการทางสังคม ชุมชน และประเทศชาติ
3. ส่งเสริมและพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
5. ส่งเสริมและสร้างสรรค์ค่านิยม ทักษะ ทศนคติ ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมที่ดี
6. เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต โดยสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

2. เนื้อหาสาระของหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวถึงหลักเกณฑ์เบื้องต้นในการเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อบรรจุในหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. ความเชื่อถือได้และเป็นแก่นสารของความรู้ในแต่ละสาขาวิชา
2. ความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม
3. ความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึกซึ้ง
4. สามารถสนองความมุ่งหมายได้หลาย ๆ ประการ
5. สอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน
6. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) ได้ประมวลหลักเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตรได้ใช้ในการเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อบรรจุในหลักสูตรไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ประมวลหลักเกณฑ์การเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตร

หลักเกณฑ์	ผู้กำหนดหลักเกณฑ์
1. เนื้อหาที่เป็นแก่นสารสำคัญของความรู้ในศาสตร์นั้น	Smith, Stanley&Shores, Gagne, Taba
2. มีคุณค่าและมีประโยชน์ในการที่จะถ่ายทอดต่อไป	Smith, Stanley&Shores
3. มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต	Smith, Stanley&Shores
4. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจผู้เรียน	Smith, Stanley&Shores, Maning, Taba
5. เนื้อหาที่ช่วยให้สามารถดำรงสังคมไว้อย่างปกติสุข และช่วยส่งเสริมพัฒนาการของสังคมประชาธิปไตย	Smith, Stanley&Shores, Spencer
6. เนื้อหาที่ใช้บ่อยที่สุดและเป็นสากลนิยม	Maning
7. สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนได้รับผลสูงสุด	Maning, Taba
8. สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมและเป็นที่ต้องการของสังคม	Maning, Taba
9. เนื้อหาที่ทางบ้านไม่สามารถสอนได้	Maning
10. เนื้อหาที่เกี่ยวกับการอยู่รอดของผู้เรียนและช่วยปรับปรุง คุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้ดีขึ้น	Maning, Taba, Bobbit
11. เนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย	Maning
12. เนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมการใช้เวลาว่างของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์ในด้านการฝึกทักษะการปฏิบัติอื่นๆ นอกเหนือไปจากทางอาชีพและความชำนาญพิเศษ	Bobbit
13. เนื้อหาที่จะช่วยให้สื่อความหมายกับผู้อื่น ได้ดี	Bobbit
14. เนื้อหาที่เชื่อถือได้	Taba
15. เนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ	Spencer
16. เนื้อหาที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์นั้น ๆ	Gagne
17. เนื้อหาที่จะช่วยกระตุ้นจินตนาการของผู้เรียน	Gagne
18. เนื้อหาที่เน้นกระบวนการสืบสวน	Gagne
19. เนื้อหาที่มีความสมดุลในความกว้างและความลึก	Taba
20. เนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้และควรสนองความต้องการของความมุ่งหมายได้หลาย ๆ ข้อ	Taba

เสริมศรี ไชยศร (2526) กล่าวถึงหลักโดยทั่วไปในการจัดหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. จัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้
2. จัดให้เด็กมีส่วนร่วมในประสบการณ์นั้นอย่างกระตือรือร้นหรือกระฉับกระเฉง
3. ทำให้เรื่องที่เรียนที่สอนมีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด
4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กเมื่อเป็นไปได้
6. จัดประสบการณ์ให้เป็นไปตามเอกัตภาพของเด็กเท่าที่จะทำได้
7. ประสบการณ์การเรียนรู้ควรอยู่ในขอบเขตของสมรรถนะในการเรียนรู้
8. ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนควรใช้เทคนิคการสอนประสมหรือสื่อประสมต่าง ๆ
9. ควรคำนึงถึงความสามารถหาได้ของแหล่งวิทยาการ
10. ฝึกให้ผู้เรียนได้วางแผนทำงานร่วมกับครู และฝึกพฤติกรรมประชาธิปไตยอื่น ๆ

พนัส หันนาคินทร์ (2524) กล่าวถึงหลักในการเลือกเนื้อหาของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เนื้อหาวิชานั้นมีประโยชน์ต่อชีวิตผู้เรียนเพียงไร
2. เนื้อหาวิชานั้นมีคุณค่าต่อชีวิต ช่วยสร้างคุณค่าให้แก่ชีวิต
3. เนื้อหาวิชานั้นเป็นรากฐานของวิชาที่จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้น
4. เนื้อหาวิชานั้นเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้เรียนเพียงไร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัยและความต้องการของนักเรียนด้วย
5. เนื้อหาวิชานั้นทำให้นักเรียนเข้าใจสภาพสังคมและการปกครองของประเทศเพียงไร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการเลือกเนื้อหาวิชาไว้ ดังนี้

1. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้
2. มีความถูกต้องทันสมัย
3. มีความน่าสนใจ
4. เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
5. สอดคล้องกับจุดประสงค์

6. เป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียน
7. เป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้

ดังนั้น สรุปได้ว่า การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตามธรรมชาติ โดยเป็นไปตามศักยภาพ
2. มีความยืดหยุ่นทั้งสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน
3. ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ได้
4. สร้างจิตสำนึกความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาไทยควบคู่กับการส่งเสริมความรู้ที่เป็นสากล
5. สามารถนำไปใช้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือประกอบอาชีพได้

3. การนำหลักสูตรไปใช้

สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า หมายถึงการตีความหมาย และการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร

พนัส หันนาคินทร์ (2524) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นมาก็เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน เครื่องมือที่จะนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลดังกล่าว ก็คือ การสอน

สังค อุทรานันท์ (2528) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า เป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

สันต์ ชรรมบำรุง (2527) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งและเกี่ยวข้องกับครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้บริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน และครูผู้สอน ซึ่งถือว่าการสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้

วิชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นเรื่องของการเตรียมครู การปรับปรุงคุณภาพของครูประจำการและประสิทธิภาพในการสั่งสอนของครู ครูคือหัวใจของหลักสูตร ครูจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่สุดก็คือ ครู ในฐานะผู้นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน การนำหลักสูตรไปใช้จะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ คือ การเตรียมครู บทบาทของผู้บริหารหรืออาจารย์ใหญ่ และการสอนของครู

ธีรารัง บัวศรี (2542) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร เพราะนอกจากจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าแล้ว ยังจะต้องติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดด้วย ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนอย่างแพร่หลายมีสิ่งที่จะต้องทำอยู่ 4 เรื่อง คือ

1. การวางแผนนำหลักสูตรใหม่เข้าแทนที่หลักสูตรเดิม
2. การเตรียมการก่อนนำหลักสูตรไปใช้
3. การตรวจสอบความพร้อม
4. การบริหารงานการใช้หลักสูตร

ดังนั้น สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษา
2. การให้บริการทางวิชาการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การบริหารหลักสูตรที่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ความร่วมมือทั้งภายในและจากภายนอกสถานศึกษา

4. การวัดและประเมินผล

ไทเลอร์ (Tyler, 1950) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นการเปรียบเทียบระหว่าง “สิ่งที่ เป็นจริง” (what is) กับ “สิ่งที่ควรเป็น” (what should be) และการใช้ข้อมูลความไม่สอดคล้องเป็นหลัก ในการตัดสินใจสรุปผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

ทาบ (Taba, 1962) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ และตัดสินใจ คุณค่า การบรรลุผลของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

คอนบาร์ค (Cronbach, 1963) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการ เก็บรวบรวมและใช้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจ จุดมุ่งหมายหลักของการประเมินโครงการอยู่ที่ ความต้องการทราบผลของโครงการ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และส่วนใด ของโครงการที่ควรปรับปรุงแก้ไข

อาร์คิน (Alkin, 1969) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการทำให้เกิดความ มั่นใจในการตัดสินใจ ด้วยการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงาน สรุปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam, 1971) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นการระบุปัญหา การจัดหาและการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกวิธีการดำเนินงาน ที่เหมาะสม

โพรวัส (Provus, 1971) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นการเปรียบเทียบความสอดคล้อง ระหว่างการปฏิบัติตามที่วางแผน กับการปฏิบัติตามที่เป็นจริง และผลลัพธ์ที่คาดหวังตามแผนกับ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง ความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้น แสดงถึงข้อดีหรือข้อเสียของ โครงการ

ชุมพร ขงกิตติกุล และประคอง วรรณสุต (2518) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินเป็นการให้คุณค่าแก่สิ่งต่าง ๆ ตามมาตรฐานที่ต้องการ โดยอาศัยผลจากการวัดค่าเป็นจำนวนเลข หรือปริมาณ แล้วนำมาพิจารณา วินิจฉัย ตีราคาคุณค่า และสรุปคุณภาพของสิ่งนั้นออกมา การประเมินผลจึงมีความหมายกว้างกว่าการวัด และครอบคลุมไปถึงวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจด้วย จึงเป็นกระบวนการ และกิจกรรมที่สำคัญส่วนหนึ่งของการสอนที่จะแยกออกจากกันมิได้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผล (Evaluation) ในทัศนะของนักการศึกษา หมายถึงกระบวนการอย่างมีระบบที่จะตรวจสอบดูว่า นักเรียนได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการประเมินผลเกี่ยวข้องกับคุณค่า (Value) และจุดประสงค์ (Purpose) ถ้าจะกล่าวง่าย ๆ ก็คือ การประเมินผลเป็นการตีค่าของสิ่งที่เขาวัดได้

สมบุรณ์ ชิตพงษ์ (2523) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผลเป็นการตรวจสอบสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ทั้งก่อนเรียน ขณะเรียน และหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว โดยเน้นที่จะค้นและพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์ การประเมินผลจะทำใน 2 ลักษณะ คือ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อตัดสินผลการเรียนว่า ในแต่ละวิชานั้นผู้ใดควรผ่านหรือไม่ในระดับใด

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2530) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการในการวินิจฉัยตัดสินคุณค่าของสิ่งของ หรือตัวบุคคล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวัดผลว่าใช้ได้หรือใช้ไม่ได้

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2532) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมิน (Evaluation) คือ การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ภายใน และภายนอก

พจน์ สะเพียรชัย (2535) กล่าวว่าไว้ว่า ขบวนการวัดผล เป็นการตรวจสอบว่า เมื่อมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชา และตามความมุ่งหมายแล้วนี้ สิ่งที่เราทำไปแล้วนั้น ประสพผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผล เพื่อที่จะตรวจสอบดูว่าการจัดการเรียนการสอนได้บรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ สมควรจะมีการปรับแก้ในส่วนใดบ้าง

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2538) กล่าวว่าไว้ว่า Assessment หมายถึง กระบวนการของการรวบรวม ข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับนำไปสู่การตัดสินใจในชั้นประเมินผล ส่วน คำว่า Evaluation หมายถึง กระบวนการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีหลักเกณฑ์

ธีรขันธ์ บัวศรี (2542) ได้กำหนดนิยามของการวัดผล การประเมินค่า และการประเมินผล ไว้ ดังนี้

การวัดผล หมายถึง การวัดคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการวัดในด้านปริมาณ หรือคุณภาพก็ได้ การวัดด้านปริมาณได้แก่การวัดความยาว ความกว้าง ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ความถี่ ฯลฯ ส่วนในด้านคุณภาพได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ระดับเชาวน์ปัญญาพฤติกรรม เจตคติ ฯลฯ

การประเมินค่า หมายถึง การนำเอาค่าของการวัดผลมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่มีอยู่เป็น สากลหรือที่กำหนดขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อพิจารณาว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ผลจากการ ประเมินค่านี้นี้ทำให้สามารถตกลงใจหรือตัดสินใจได้ว่าสิ่งที่นำมาประเมินผลนั้นเป็นอย่างไร

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการประเมินค่าและตัดสินใจ

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผลผู้เรียนในหลักสูตรควรจะ แสดงให้เห็นได้ ดังนี้

1. อธิบายผลสัมฤทธิ์เชิงพฤติกรรมในแต่ละจุดประสงค์ของแต่ละเรื่องให้เห็นได้อย่างเด่นชัด
2. การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน
3. ความเหมาะสมในการสรุปและการตีความหมายของเรื่องต่าง ๆ
4. เป็นข้อมูลในการปรับปรุงความก้าวหน้าของผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนในหลักสูตร

ดังนั้น สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน การสอน เพื่อช่วยให้เห็นข้อดีหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ในกระบวนการเรียนการสอนโดยการวัดจาก องค์ประกอบต่าง ๆ แล้วนำมาพิจารณา เพื่อสรุปข้อดีข้อด้อยก่อนการตัดสินใจดำเนินการเปลี่ยนแปลงในสิ่งนั้น ๆ ต่อไป

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

พนัส หันนาคินทร์ (2524) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผลเป็นการพิจารณากำหนดคุณค่า (Value Judgment) จากคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้น เช่น เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่ง สิ่งใดหรือเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับตัดสินคุณค่าของโปรแกรมการศึกษา ผลผลิตกระบวนการ จุดมุ่งหมายของโครงการหรือทางเลือกต่าง ๆ ที่ออกแบบเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

เสนีย์ พิทักษ์อรุณภพ (2524) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผล เป็นการวางแผน การตัดสินใจ การพัฒนาและความเหมาะสมของโครงการ

สงบ ลักษณ์ (2524) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่า หรือความน่าพึงพอใจในลักษณะพฤติกรรมหรือการดำเนินงานต่าง ๆ

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2525) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินเป็นการศึกษาหรือตรวจสอบโครงการ ในระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินอยู่หรือภายหลังที่โครงการได้สำเร็จเสร็จสิ้นไปแล้ว

เสริมศรี ไชยศรี (2526) ได้กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผล หมายถึง การพิจารณาตัดสินว่า กระบวนการหรือผลลัพธ์นั้นมีคุณภาพเหมาะสมเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลจากเครื่องมือการวัดต่าง ๆ ผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยในการตัดสิน ปรับปรุง พัฒนา เลือก และใช้สรรพสิ่งทั้งมวล (รวมทั้งคน สัตว์ และสิ่งของ) ให้ดีขึ้น

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการเพื่อนำมาวิเคราะห์ สรุปผลให้ผู้บริหารหรือผู้วินิจฉัยสั่งการเลือกดำเนินงานให้เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2530) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของ วัสดุ เหตุการณ์ หรือบุคคล โดยวิเคราะห์จากข้อมูล

ปทีป เมธาคณวุฒิ (2532) กล่าวไว้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การให้ค่า การตัดสินค่า (Value Judgment) เกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนของหลักสูตร และให้คำอธิบายอื่น ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร

ศิริชัย กาญจนวาสี (2537) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาลักษณะต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Research - oriented) การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Objectives - oriented) การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Decision - oriented) การประเมินเป็นการเสนอสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description - oriented) และการประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีมุ่งประเมิน (Judgment - oriented)

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2541) กล่าวไว้ว่า การประเมินนำไปสู่ข้อมูล ข้อมูลนำไปสู่การตัดสินใจ การตัดสินใจนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข

สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2541) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลหลักสูตร เป็นกิจกรรมสำคัญที่จะ ทำให้ทราบว่าหลักสูตรมีส่วนดีอย่างไร มีส่วนไหนต้องปรับปรุง

สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2543) กล่าวไว้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมและศึกษาข้อมูลรวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบหลักสูตรว่ามีคุณค่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรมีข้อดี หรือจุดอ่อนในเรื่องใด

บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการค้นหาว่าการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ดำเนินไปได้ผลอย่างไร เช่น มีการพัฒนาให้ก้าวหน้าหรือไม่ มีการจัดระเบียบ (organized) อย่างไร มีจุดเด่นจุดอ่อนอย่างไรบ้างในแผนนั้น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเน้นตัวแปร ที่ช่วยให้สามารถตรวจสอบความแม่นยำของสมมติฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการการสอน ซึ่งได้จัด

ระเบียบและพัฒนาไปแล้ว และยังช่วยตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือเฉพาะอย่างที่เราใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วย

ดังนั้น สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อเป็นสารสนเทศประกอบการพิจารณาปรับปรุงหรือตัดสินคุณค่าของหลักสูตร อันเนื่องมาจากความต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

เอกวิทย์ ฌ ถกลาง (2525) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตรไว้ว่าเพื่อติดตามให้รู้ว่าหลักสูตรที่นำออกใช้เหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมต่อสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในประเทศไทยขณะนี้ ทั้งในแง่สิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียน ครู อาจารย์และระบบบริหารหลักสูตร

ทิสนา แคมมณี (2525) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตร นั้น โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่
2. เพื่อตัดสินว่า การวางเค้าโครงและรูประบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่
3. เพื่อวัดผลดูว่า ผลผลิต คือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตร โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่
2. เพื่ออธิบายและดูว่า ลักษณะของส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ในแง่หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่ หรือสนองความต้องการหรือไม่
3. เพื่อตัดสินว่า หลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ดี เหมาะสมแต่ไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง

4. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการและบริหารงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่

5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่

ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน สำนักวิชาการ (2532) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. เพื่อดูว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้รับการบรรลุถึงแล้วหรือไม่ ซึ่งจะทำได้ทำให้สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้นได้อย่างถูกต้องในกรณีที่จะต้องกระทำ

2. เพื่อประเมินคุณค่าของหลักสูตรเมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษา (worthwhile buying)

3. เพื่อดูว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีคุณค่าในเชิงการศึกษาหรือไม่เพียงใด (good educationally)

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ว่า คือการพิจารณาคุณค่าหรือค่านิยม (Worth of Value) ของหลักสูตร

นิสารัตน์ ศิลปเดช (2536) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. เพื่อพิจารณาตัดสินคุณค่า หรือคุณภาพของหลักสูตรที่ได้รับการออกแบบหรือพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาว่าหลักสูตรสามารถทำให้หลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้บรรลุผลสำเร็จได้หรือไม่

2. เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของหลักสูตร ทั้งในด้านตัวเอกสารหลักสูตรที่กำหนดหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของเนื้อหาสาระ ตลอดจนส่วนที่เป็นกระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งครอบคลุมการบริหาร และบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ฯลฯ

3. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งหมายถึง ผลลัพธ์ของหลักสูตรที่เกิดขึ้นกับนักเรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

สมบัติ คชสิทธิ์ (2536) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
2. รักษามาตรฐานของหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ประเมินเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการประเมินระหว่างการพัฒนาหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ผลการประเมินนั้นให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
2. ประเมินเพื่อสรุปว่าคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ หลักสูตรได้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคมเพียงใด ควรใช้ต่อไปหรือไม่ หรือควรยกเลิกทั้งหมด หรืออาจจะยกเลิกเพียงบางส่วน และปรับแก้ในส่วนใด

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด
4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่อย่างไร

ดังนั้น สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร เป็นไปเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่ได้นำไปใช้ว่า มีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ทราบข้อมูลป้อนกลับ และจะเป็นผลดีต่อการดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร

ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประเมินผลหลักสูตรก่อนโครงการ คือการประเมินผลหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ (Project Analysis) เป็นการประเมินผลหลักสูตรเมื่อผู้สร้างเสร็จแล้วผู้สร้างประเมินคิดว่าดีหรือไม่เพียงใด มีข้อที่ควรแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง อาจจะทำให้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์หรือวิจัยดูก็ได้

ระยะที่ 2 ประเมินผลหลักสูตรในขณะที่ดำเนินการว่าหลักสูตรที่ทำขึ้นนั้น นำไปทดลองแล้วได้ผลเพียงใด เพื่อหาข้อบกพร่อง อุปสรรค จะได้แก้ไขให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ระยะที่ 3 ประเมินผลเมื่อจบโครงการ หรือประเมินเมื่อประกาศใช้หลักสูตรแล้ว ถ้าจะมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การเรียนการสอน การวัดผลก็ตาม จะเป็นการประเมินผลหลักสูตรที่ใช้อยู่เพื่อที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่า แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนการดำเนินการ (Project Analysis) หมายถึง การประเมินหลักสูตรที่เพิ่งทำเสร็จ เป็นการพิจารณาวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลหรือความเชื่อมั่นของสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับความที่น่าจะเป็นว่ามีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่อย่างไร โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอน

2. การประเมินผลขณะดำเนินการ (Formative Evaluation) หมายถึง การประเมินหลักสูตรในช่วงเวลาที่ได้จากการวางแผนพัฒนาไปใช้ในโรงเรียน เป้าหมายของการประเมินผลขณะดำเนินการนี้มุ่งที่จะช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรสามารถพิจารณาวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่นำไปใช้ได้มีความสมเหตุสมผลกับหลักการและเหตุผลในขณะวางแผนหลักสูตรเป็นประการสำคัญ

3. การประเมินผลหลังการดำเนินการ (Summative Evaluation) หมายถึง การประเมินหลักสูตรในช่วงเวลาที่หลักสูตรได้นำไปใช้แล้ว เป็นการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการวางแผนพัฒนาหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนและผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน

นิสาร์ตัน ศิลปเดช (2536) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เมื่อสร้างหลักสูตรเสร็จแล้ว เพื่อจะหาคำตอบว่าหลักสูตรที่สร้างเสร็จแล้วนั้นดีหรือไม่อย่างไร โครงสร้างหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้มีความสอดคล้องและเป็นเหตุเป็นผลหรือไม่

ระยะที่ 2 หลังจากทีหลักสูตรได้ผ่านการทดลองและนำไปใช้จริงแล้ว เมื่อหลักสูตรได้รับการปรับปรุงจากการทดลองใช้และนำไปใช้จริงได้สักระยะเวลาหนึ่ง จะต้องมีการติดตามและประเมินผลดูว่า หลักสูตรนั้นเกิดผลอย่างไร มีผลต่อผู้นำไปใช้ คือผู้บริหาร และครูผู้สอนอย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นเช่นไร เพื่อจะหาคำตอบว่าควรใช้หลักสูตรนั้นต่อไปหรือไม่ หรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนโครงการ	การสร้างและการพัฒนาหลักสูตร
2. ระยะระหว่างโครงการ	การนำหลักสูตรไปใช้
3. ระยะหลังโครงการ	การติดตามประเมินหลักสูตรทั้งระบบ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

ในช่วงระหว่างที่มีการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรอาจมีการดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการจัดทำตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายไปจนถึงการกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียน เมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้ว ก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง จึงควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในระยะนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตร ทางด้านเนื้อหาวิชา ทางด้านวิชาชีพครู ทางด้านการวัดผล เป็นต้น

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด จะได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น ประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารการจัดการหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร

หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้ว ควรจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดกระบวนการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นควรจะดำเนินการใช้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือควรจะยกเลิก

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง เพื่อพิจารณาวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลหรือความเชื่อมั่นของสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับความน่าจะเป็นว่ามีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่ โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอน เป็นต้น

ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรในช่วงที่กำลังนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน เพื่อตรวจสอบว่าสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด จะได้นำผลการประเมินมาพิจารณาวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน การจัดการหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล

ระยะที่ 3 การประเมินหลังการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินในช่วงที่หลักสูตรได้นำไปใช้แล้ว หรือเป็นการประเมินผลจบโครงการของหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งควรจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ได้แก่ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน การนิเทศกำกับติดตาม เพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้น ควรจะดำเนินการใช้ต่อไปหรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ธีรารัง บัวศรี (2542) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. การประเมินผลย่อยหรือการประเมินผลระหว่างดำเนินการ (Formative Evaluation) การประเมินผลประเภทนี้กระทำในระหว่างที่โครงการยังไม่สิ้นสุดหรือระหว่างที่ทำหลักสูตรยังไม่เสร็จหรือยังทำการสอนไม่จบหน่วยการเรียนรู้ การประเมินผลอาจทำเป็นระยะในเรื่องเดียวกันหรือในเรื่องต่างกันได้ จุดมุ่งหมายก็คือ การปรับปรุงสิ่งที่กระทำอยู่ให้ดีขึ้น

2. การประเมินผลรวมหรือการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการ (Summative Evaluation) การประเมินผลหลังจากที่ได้นำเอาหลักสูตรแม่บทมาใช้เป็นเวลาพอสมควรแล้ว จุดมุ่งหมายของการประเมินประเภทนี้คือ การพิจารณาตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ ใช้ได้ดีหรือไม่ มีอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไข การประเมินผลจะเป็นการประเมินผลหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งเรียกว่า การวิเคราะห์หลักสูตร

ศิริชัย กาญจนวาสี (2543) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ก่อนมีหลักสูตร
 - 1.1 การประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment)
 - 1.2 การศึกษาความเป็นไปได้ (feasibility Study)
2. หลังจากนำหลักสูตรไปใช้
 - 2.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation)
 - 2.2 การประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation)

ดังนั้น สรุปได้ว่า ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้
2. การประเมินหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตร
3. การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร

ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ความมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายในการสอนกระจ่างขึ้น

2. ส่งเสริมการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะมีลักษณะเป็นผลสะท้อน (Corrective feedback) ไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรและการสอน
3. ส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เมื่อความมุ่งหมายกระจ่างแล้ว นักเรียนก็สามารถรู้ได้แน่ชัดว่าตนเองประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร เป็นการให้แรงจูงใจแก่นักเรียน
4. ช่วยในการแนะแนวของครู ข้อมูลต่าง ๆ ที่ครูรวบรวมได้เกี่ยวกับนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวไปในตัวด้วย
5. ช่วยในด้านการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ความมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายในการสอนกระจ่างขึ้น เพราะถ้าคลุมเครือจะวัดไม่ได้
2. ช่วยในการบริหารทางด้านวิชาการ ผู้บริหารจะได้รู้ว่าควรจะตัดสินใจและสนับสนุนช่วยเหลือ หรือบริการทางใดบ้าง
3. ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน เพราะข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะมีลักษณะผลสะท้อนไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน
4. ส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เมื่อมีความมุ่งหมายแจ่มชัดแล้ว จะทำให้นักเรียนได้ทราบว่าจะเรียนทำไม เพื่ออะไร และผลประโยชน์ที่ตนได้รับมีอะไรบ้าง เป็นแรงจูงใจแรงเสริมกำลังใจในการเรียน
5. ช่วยในการแนะแนวของครู ข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้เกี่ยวกับนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวไปในตัวด้วย
6. ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนตลอดจนชุมชน
7. ช่วยให้การประเมินผลหลักสูตรเป็นจุด (Target) ที่จะประเมินอะไร
8. ช่วยให้การประเมินผลเป็นระบบระเบียบ เพราะมีเครื่องมือทำให้เป็นแบบมีเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น

สังัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่า ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น อันจะเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้โดยสะดวก

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีจุดดีหรือจุดเสียตรงไหน ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกต้อง ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น
2. ช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะชี้
ให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียที่เกิดขึ้น จึงสามารถช่วยในการวางแผนการเรียนการสอน
3. ช่วยในการส่งเสริมการเรียนของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถทราบระดับการเรียน
และการพัฒนาของตน ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนได้ทางหนึ่ง
4. ช่วยในการปรับปรุงการบริหารในสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของบุคลากร
5. ช่วยในการแนะแนวทั้งด้านการเรียนและอาชีพแก่ผู้เรียน
6. ช่วยชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนา

บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. การใช้วิธีการประเมินผลจะช่วยให้ทราบจุดเด่น จุดอ่อนของหลักสูตรที่จัดไว้ ซึ่งถือว่าเป็น
เป็นหน้าที่หลักของการประเมินผล นอกจากนี้การประเมินผลยังช่วยสนองเป้าหมายอื่น ๆ ด้วย
2. การประเมินผลอาจจะดำเนินไปได้ด้วยดีต่อเมื่อได้มีการทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์
ของการศึกษาอย่างดีเสียก่อน โดยแปลความออกมาเป็นพฤติกรรมที่ต้องการแทนที่
3. การประเมินผลมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก เช่น ในการจัดกระบวนการวิชาเรียน การเรียน
การสอน กิจกรรม คณะกรรมการเรียน การเลือกวิชาเรียน และอื่น ๆ
4. การประเมินผลเป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำต่อเนื่องตลอดปี เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน
สนใจที่จะศึกษาและเป็นการช่วยให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง โดยวิธีจัดโปรแกรมการเรียนให้
5. ประการสุดท้าย การประเมินผลเป็นวิธีการที่สำคัญที่จะประกาศเกียรติคุณของโรงเรียน
ในด้านผลสำเร็จของโรงเรียนต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อลูกค้าของโรงเรียน สังคมและอื่น ๆ

ดังนั้น สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร กล่าวได้ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร
2. เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ทำให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตร
3. เป็นการนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ
4. เป็นเครื่องมือระหว่างผู้บริหารกับครูในการร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
5. เป็นกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย มีนักการศึกษาได้นำเสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การประเมินผลหลักสูตรโดยการใช้การตรวจสอบ (Curriculum Evaluation Checklist) เป็นแบบวิเคราะห์หลักสูตรที่สร้างเสร็จแล้วแต่ยังไม่ได้นำไปใช้ เป็นระยะที่ 1 ของการประเมินผลหลักสูตร (Project analysis) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประเมินผลหลักสูตร

รูปแบบที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร (Intinsic Analysis Model) เป็นรูปแบบการประเมินผลเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตร โดย Dr. Doris T. Gow ได้เสนอแนวคิดเพื่อประเมินหลักสูตรและสื่อการเรียน เมื่อปี ค.ศ. 1979 ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรโดยการพิจารณาองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1.1 โอกาสในการเรียนรู้ (Opportunity)

1.2 สิ่งเร้า (Motivation)

1.3 โครงสร้างของหลักสูตร (Structure)

1.4 สภาพการเรียนการสอน (Instructional Events)

2. การตัดสินคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ทฤษฎีทางการศึกษาและจิตวิทยาทางการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดว่าหลักสูตรมีลักษณะอย่างไร การกำหนดเกณฑ์ที่เป็นสิ่งที่แน่นอนทำให้แตกต่างจากการวิเคราะห์หลักสูตรโดยทั่ว ๆ ไป เพราะอาศัยความคิดเห็นของตนเองเป็นประการสำคัญ นอกจากนั้น กำหนดกฎเกณฑ์โดยอาศัยทฤษฎีที่มีผู้ยอมรับ จะทำให้การตัดสินหลักสูตรมีเหตุผล มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

รูปแบบที่ 3 รูปแบบของปุยแซงค์ เทคนิค (The Puissance Analysis Techniques) ในปี ค.ศ. 1973 องค์การมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) มีการประชุมที่ปีนัง ประเทศมาเลเซีย สมาชิกร่วมกันสร้างโปรแกรมขึ้น โปรแกรมหนึ่ง มีชื่อว่า Introduction To System : A Prototype Unit ซึ่ง ดร. แฮรอน (Herron) และ ดร. วอลเบสเนอร์ (Walbesser) ได้ร่วมกันประเมินผล โปรแกรมการศึกษานี้ โดยใช้เทคนิคปุยแซงค์ ซึ่งเป็นวิธีการประเมินผลหลักสูตรแบบหนึ่ง โดยการวิเคราะห์หลักสูตรในด้านองค์ประกอบ 3 ส่วน ของ Tylor คือ

1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective)
2. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activity)
3. การประเมินผล (Assessment Task)

รูปแบบที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรของสเตค (The Stake Cngruence Contingency Model) ในการประเมินผลหลักสูตรตามแนวคิดนี้ เน้นแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

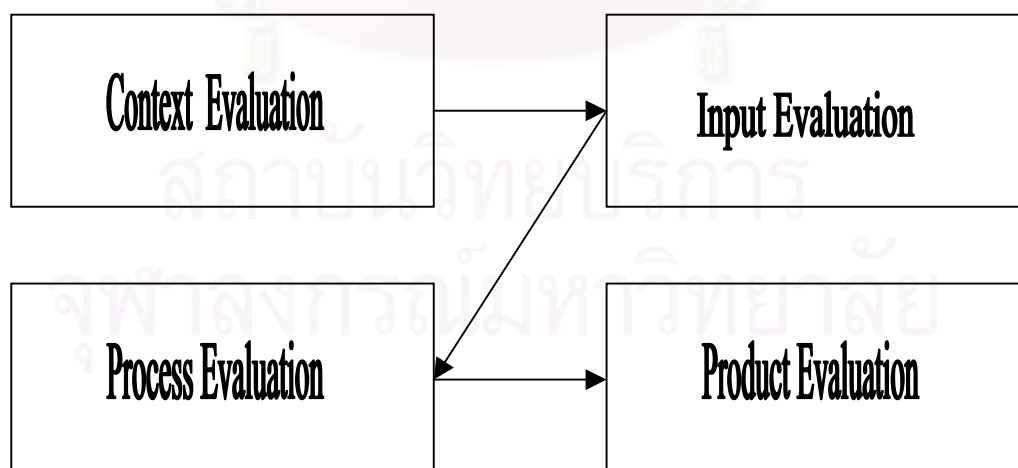
1. ชนิดของข้อมูลแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ข้อมูลเชิงบรรยายและข้อมูลเชิงตัดสิน
2. กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในโครงการ

ดังนั้น สเตค จึงเสนอว่า ควรมีการพิจารณาข้อมูลเพื่อประเมินผลหลักสูตร 3 ลักษณะ คือ

1. สภาพก่อนเริ่มโครงการ (Antecedent)
2. กระบวนการเรียนการสอน (Instructional Process or Transactions)
3. ผลที่ได้รับจากโครงการ (Outcome)

รูปแบบที่ 5 การประเมินผลหลักสูตรของ Phi Delta Kappa การประเมินผลหลักสูตรแบบนี้เน้นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ และความสอดคล้องของสิ่งที่บรรจุในหลักสูตร ดังแผนภูมิต่อไปนี้

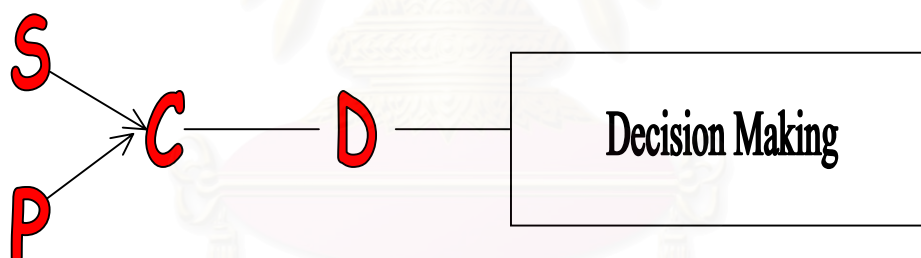
แผนภูมิที่ 1 การประเมินผลหลักสูตรของ Phi Delta Kappa

- C = Context เป็นการประเมินผลวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือหลักสูตรสภาพทั่ว ๆ ไป ทาง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น
- I = Input เป็นการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร การจัดการหลักสูตร องค์ประกอบ อื่น ๆ ครู นักเรียน สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น
- P = Process เป็นการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในและนอกหลักสูตร และ การจัดประสบการณ์อื่น ๆ ให้แก่ผู้เรียน
- P = Product เป็นการประเมินผลที่ได้จากผลิตผลการใช้หลักสูตรว่าผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางใด ตรงตามความคาดหวังไว้ในหลักสูตรหรือไม่

รูปแบบที่ 6 การประเมินผลหลักสูตรของโพรวัส (Provus) แบบของโพรวัส ปรากฏตาม แผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2 การประเมินผลหลักสูตรของโพรวัส (Provus)

- S = Standard เป็นขั้นแรกของการดำเนินการประเมินผลหลักสูตร กล่าวคือ ผู้ประเมิน จะต้องตั้งสิ่งมาตรฐานที่ต้องการวัดไว้ก่อน
- P = Performance หลังจากดำเนินการขั้นแรกเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูล ในสิ่งที่ต้องการวัดมาให้เพียงพอ ข้อมูลที่รวบรวมควรเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ชัดเจน
- C = Compare เมื่อตั้งมาตรฐานและรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ก็นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้
- D = Discrepancy จากการเทียบข้อมูลกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินจะพบว่า มีช่องว่างอะไรที่เกิดขึ้นกับผลที่คาดหวัง

D = Decision Making ผู้ประเมินจะส่งผลประเมินไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

แบบการประเมินผลหลักสูตรของโพรวัสนี้ นับว่าจะสะดวกแก่ผู้ประเมินหลายประการ และเป็นกระบวนการที่ส่งให้เห็นถึงผู้บริหารจะตัดสินใจ จะใช้หรือไม่ หรือจะปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หรือจะหยิบยกข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งมาพิจารณา

สังัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) เป็นรูปแบบที่เน้นการประเมินสัมฤทธิ์ที่ได้จากหลักสูตร ในทัศนะของไทเลอร์นั้น ถือว่ากระบวนการทางการศึกษาจะมีจุดเน้นอยู่ 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสบการณ์การเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของการเรียน
2. การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของสเตค (The Stake Congruence Contingency Model) โรเบิร์ต อี. สเตค (Robert E. Stake) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรโดยเน้นเกี่ยวกับชนิดของข้อมูลและประเภทของกิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในโครงการเป็นสำคัญ ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรจำแนกออกเป็น 2 ชนิด คือ ข้อมูลเชิงบรรยาย (Descriptive) และข้อมูลเชิงตัดสินใจ (Judgemental)
3. การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของโพรวัส (Provus Discrepancy Evaluation Model) การประเมินผลการใช้หลักสูตรตามรูปแบบของโพรวัส จะมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ
 - (1) ตั้งเกณฑ์มาตรฐาน (Standard - S) โดยผู้ประเมินหลักสูตรจะตั้งเกณฑ์มาตรฐานของสิ่งที่ต้องการวัดไว้ว่าต้องการในระดับไหน
 - (2) รวบรวมผลการปฏิบัติ (Performance - P) ผู้ประเมินจะทำการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการทราบโดยละเอียดหรือเพียงพอสำหรับการจะนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้
 - (3) ทำการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (Compare - C) โดยผู้ประเมินจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 2 ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 1
 - (4) ผลของการเปรียบเทียบ (Discrepancy - D) จากการเปรียบเทียบในขั้นที่ 3 จะทำให้ทราบถึงช่องว่างของความแตกต่างระหว่างเกณฑ์มาตรฐานกับผลการปฏิบัติ
 - (5) ทำการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นขั้นสุดท้ายของการประเมินหลักสูตร โดยการพิจารณาตัดสินใจที่จะดำเนินการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกี่ยวกับหลักสูตร

4. การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของฟาย เดลตา แคปปา (The Phi Delta Kappa Committee Model) เป็นแนวความคิดของคณะกรรมการสมาคมทางด้านหลักสูตร (Phi Delta Kappa) ได้รับการพัฒนามาจากแนวความคิดในการประเมินโครงการของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) การประเมินผลในรูปแบบนี้นิยมเรียกชื่อย่อว่า CIPP Model โดยหลักการของการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP Model จะมุ่งประเมินสภาพการณ์ต่าง ๆ ของหลักสูตร 4 ส่วนด้วยกัน คือ

(1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation - C) เป็นการประเมินสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมตลอดจนปรัชญาและแนวคิดต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

(2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation - I) เป็นการตรวจสอบสภาพและความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคาร สถานที่ บุคลากร งบประมาณ ฯลฯ

(3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation - P) เป็นการประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนกระบวนการส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นต้น

(4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation - P) เป็นการประเมินผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรว่า ตรงกับเจตนารมณ์และเป้าหมายของหลักสูตรหรือเป็นไปตามความคาดหวัง หรือความต้องการของสังคมเพียงใด

การประเมินหลักสูตรโดยใช้ CIPP Model นี้เป็นการประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ให้มีความครอบคลุมมากที่สุดหรือจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งก็คือ การประเมินหลักสูตรโดยใช้ CIPP Model เป็นแนวทางในการดำเนินการนั้น คือ การประเมินระบบหลักสูตรนั่นเอง

5. การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของโกว์ (Doris T. Gow Intrinsic Analysis Model) เป็นรูปแบบการประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตร กระบวนการดำเนินงานจะมี 2 ขั้นตอนดังนี้ คือ

(1) วิเคราะห์หลักสูตร โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ประการคือ โอกาสในการเรียนรู้ สิ่งเร้า โครงสร้างของหลักสูตร และสภาพการเรียนการสอน

(2) ทำการตัดสินคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ทฤษฎีทางการศึกษาและทฤษฎีทางจิตวิทยาเป็นหลัก

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 Robert Stake Congruence - Contingency Model) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ โรเบิร์ต สเตค ยึดหลักความสัมพันธ์ (Contingency) ของสิ่งที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว (Antecedents) กระบวนการทำงาน (Transaction) และผลผลิต (Outcomes) ที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนการสอน หลังจากการความสัมพันธ์ของสิ่ง 3 สิ่งดังกล่าวแล้ว ก็ไปหาความสอดคล้อง (Congruence) ของสิ่งที่ประเมิน (Intents Sources) กับสิ่งที่สังเกตเห็น (Observation sources) และขณะเดียวกันนั้นก็หาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่กำหนดไว้ก่อน กระบวนการทำงานและผลผลิต เมื่อได้ข้อมูลโดยการบรรยายทั้งหมดแล้ว ก็นำข้อมูลทั้งหมดไปพิจารณาเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นมาตรฐาน (Standards Sources) แล้วพิจารณาตัดสินคุณค่า (Judgements Sources) ของสิ่งที่จะประเมิน

รูปแบบที่ 2 Provus Discrepancy Evaluation Model รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบนี้ โพรวัส (Provus) เป็นผู้คิดขึ้นโดยยึดในหลักการต่อไปนี้ คือ

1. จะต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรไว้ก่อน
2. พิจารณาว่ามีความไม่สอดคล้องระหว่างการปฏิบัติกับเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่อย่างไร
3. ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 2 มาปรับปรุงการปฏิบัติหรือเกณฑ์มาตรฐานใหม่ได้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัสมีส่วนคล้ายของสเตค แต่รูปแบบของโพรวัสให้ความสำคัญสะดวกสบายแก่ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผลมาก ผู้ประเมินผลสามารถจะหยิบยกข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งมาพิจารณาโดยตรงในการดำเนินงาน ทั้งนี้ต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้เป็นหลักก่อน

รูปแบบที่ 3 The Phi Delta Kappa Committee Model รูปแบบการประเมินหลักสูตรนี้เป็นผลของการประเมินหลักสูตรของคณะกรรมการสมาคมศึกษานิเทศศาสตร์ (The Phi Delta Kappa Committee) ที่ทำการประเมินโครงการจัดการศึกษาโดยการนำของ แดเนียล สตัฟเฟิลบีม (Daniel Stufflebeam) ซึ่งบางครั้งรูปแบบการประเมินผลนี้ก็เรียกตามชื่อของสตัฟเฟิลบีมว่า (Daniel Stufflebeam Model) และบางครั้งก็เรียกย่อ ๆ ว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) ซึ่งเรียกย่อของสิ่งที่จะประเมินผล คือ Context - Input - Process - Product สตัฟเฟิลบีมได้ให้ความหมายของแต่ละส่วนไว้ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตร เพื่อหาความสมเหตุสมผลของภูมิหลังที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร เช่น ปรัชญา สภาพและความต้องการของสังคม การประเมินผลในภาคบริบทนี้จะช่วยให้มีหลักการที่แน่นอนอันจะช่วยในการกำหนดขอบข่ายของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้ชัดเจน

2. การประเมินตัวป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินผลปัจจัยเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับ

ทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณ ครู นักเรียน ฯลฯ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้สามารถออกแบบและใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การประเมินกระบวนการนี้จะช่วยให้ทราบถึงระดับประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ ผลกระทบที่มีต่อส่วนอื่น ๆ ของระบบการจัดการศึกษา ความเป็นไปได้ตลอดทั้งข้อบกพร่องอื่น ๆ ของการปฏิบัติ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรหรือคุณภาพของนักเรียนที่เกี่ยวกับ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม การประเมินผลผลิตจะช่วยให้ทราบถึงคุณภาพของนักเรียน หรือประสิทธิภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอน

รูปแบบที่ 4 The Puissance Analysis Technique เป็นการประเมินหลักสูตรโดยใช้ตารางวิเคราะห์ของปุยแซงก์ (The Puissance Analysis Matrix) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ 3 ส่วนของหลักสูตร คือ จุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งเหมือนกับรูปแบบของการประเมินผลของไทเลอร์ (Tylor Model of Evaluation) หรือไทเลอร์ลูป (Tylor Loop) แต่การใช้รูปแบบของปุยแซงก์นั้นไม่ใช่การประเมินผลโดยอาศัยข้อมูลเชิงบรรยายเหมือนของไทเลอร์ สเตค และสตัฟเฟิลบีม การประเมินหลักสูตรของปุยแซงก์อาศัยตารางวิเคราะห์เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์แล้วคิดคำนวณออกมาได้โดยการใช้สูตรของปุยแซงก์ และผลของการคิดคำนวณออกมานี้จะเป็นตัวเลขบ่งชี้ว่าหลักสูตรนั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวถึงรูปแบบการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินผลหลักสูตรของ สเตค (Robert E. Stake) กล่าวว่า การประเมินต้องมีจุดประสงค์ของการประเมินที่ชัดเจนว่าจะประเมินอะไร จะใช้ข้อมูลมาทำอะไร สเตคได้เน้นว่าการเก็บข้อมูลมาใช้ในการอธิบาย (description) และการตัดสินใจ (judgment) นี้ ซึ่งได้แก่ข้อมูลหลัก ๆ 3 ประการคือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น หรือสิ่งที่มาก่อน (antecedents) กระบวนการ (transitions) และผลผลิต (outcomes) และการเก็บข้อมูล ผู้ประเมินจะต้องบันทึกทั้ง 3 ประเภทนี้ และแยกออกเป็น 4 ประการ ได้แก่ ผลที่คาดหวัง (intents) ผลที่เกิดขึ้นจริง (observations) มาตรฐานที่ใช้ (standards) และที่มาของการตัดสินใจ (judgement) กระบวนการประเมินจะต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการอธิบายก่อน คือ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างความต้องการกับความเป็นจริง

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการหรือกิจกรรม และผลผลิต เมื่อได้ผลออกมาจากอะไรแล้วจึงมาเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นจริงแล้วจึงจะพิจารณาตัดสินใจ

2. รูปแบบการประเมินผลของ ซีเอสอี (The CSE Model) มาร์วิน ซี. แอลคิน (Marvin C. Alkin) ได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตร แบ่งเป็น 5 ระยะด้วยกัน แต่ละระยะของการประเมินจะประสานสัมพันธ์กัน และจะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับการตัดสินใจต่อการประเมินหลักสูตร ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจความจำเป็นต่อสิ่งที่จะประเมิน ได้แก่ การพยายามศึกษาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังหรือโครงการ เหนือกับสิ่งที่ปฏิบัติอยู่จริง ถ้ามีความแตกต่างกันมากย่อมแสดงว่าความต้องการจำเป็นมีอยู่สูงมาก และถ้าการปฏิบัติอยู่ใกล้เคียงกับโครงการเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าความต้องการจำเป็นมีน้อย ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้การประเมินตัดสินใจที่จะเลือกสิ่งที่จะประเมินได้ถูกต้อง

ระยะที่ 2 การวางแผนการประเมิน คือ การศึกษาทบทวนสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ เป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มาเพื่อประกอบการตัดสินใจ และวางแผนรูปแบบ และลักษณะของการประเมินที่ชัดเจน

ระยะที่ 3 คือ การเปลี่ยนแปลงปรับแก้แผน ที่จะประเมินว่ามีสิ่งใดที่ขาดความสมบูรณ์ ไม่มีความชัดเจน ซึ่งจะต้องทำการวิเคราะห์แผน และศึกษาข้อมูลให้ละเอียด เพื่อให้โปรแกรมการประเมินมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ระยะที่ 4 คือ การประเมินความก้าวหน้าของแผนต่างๆ มีความสำเร็จ แต่จะขึ้นไปมากน้อยเพียงใด ตรงตามจุดประสงค์ของโครงการหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด การเก็บข้อมูลระยะนี้จะต้องรอบคอบมีความละเอียด เพื่อความถูกต้องของการวิเคราะห์

ระยะที่ 5 การประเมินผลผลิต คือ การยอมรับมาตรฐานของผลผลิตและสิ่งที่ประเมินได้ตอบจุดประสงค์การประเมินในระยะที่ 1 หรือไม่ ข้อค้นพบเหล่านี้จะมาเป็นส่วนช่วยส่งเสริมการตัดสินใจ หรือเสนอแนะว่าโปรแกรมของหลักสูตรมีจุดอ่อน จุดเด่นอย่างไร ควรจะแก้ไขสิ่งใด และเพิ่มเติมสิ่งใดที่ขาดหรือจะปรับขยายสิ่งใด

2. รูปแบบการประเมิน (The CIPP model of Evaluation)

การประเมินในความคิดของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า CIPP คือ Context, Input, Process, Product พิจารณาเห็นว่าจุดประสงค์ของการประเมินทางการศึกษาก็คือ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ถ้าได้อาศัยการวิเคราะห์ระบบมาช่วยจะทำให้การประเมินมีความชัดเจนขึ้น รูปแบบการประเมินซิปปซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. การประเมินภาวะแวดล้อมต่างๆ ไป ซึ่งหมายถึง สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองต่างๆ ไป ที่จะเป็นตัวการสำคัญในการโน้มนำการศึกษา เพราะสภาพแวดล้อมเป็นตัวกำกับ และมีอิทธิพลต่อกิจกรรมที่เกิดขึ้นเสมอ การประเมินภาวะแวดล้อมนี้ จะทำให้ทราบทิศทาง และช่วยในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การศึกษาองค์ประกอบที่จะนำเข้าสู่ระบบ หรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น นักเรียน ได้แก่ สถิติปัญญา ร่างกาย ความรู้ ทักษะ และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวด้านอื่นๆ ก่อนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน นอกจากตัวผู้เรียนแล้วยังมีต่อครู งบประมาณ จึงสามารถแยกรายละเอียดได้อีกมากมาย ผู้ประเมินจะต้องกำหนดว่าจะประเมินเรื่องใดควรมีกรอบการประเมินที่ชัดเจน

3. การประเมินกระบวนการ หมายถึง การประเมินการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่

4. การประเมินผลผลิต คือ การประเมินผลผลิตและผลกระทบของโปรแกรมว่าได้ผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เป็นการกระทำเพื่อการตัดสินใจ เพื่อเริ่มวงจรของการประเมินใหม่ การประเมินส่วนนี้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนมาแล้ว ผู้ประเมินต้องการประเมินว่าผลผลิตของผู้เรียนทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย และเจตคติ ได้เปลี่ยนแปลงไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หรือไม่ประการใด โดยเปรียบเทียบกับผลก่อนที่จะได้รับการจัดกระทำหรือกระบวนการนั่นเอง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. รูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ๆ เป็นการประเมินผลก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งในกลุ่มนี้จะเสนอรูปแบบที่เด่น ๆ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบปุยแซงค์ (Puissance Analysis Technique)

2. รูปแบบของการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งในกลุ่มนี้สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้เป็น 4 กลุ่มดังนี้

2.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายเป็นหลัก กล่าวคือ พิจารณาว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tylor) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond)

2.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินเป็นตัวกำหนดความคิดในโครงการประเมิน ผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความเป็นอิสระในการประเมิน และต้องไม่มีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน (Michael Scriven)

2.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสแตก (Robert E. Stake)

2.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision – Making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Malcolm Provus) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของดอริส โกว (Doris T. Gow)

ธารง บัวศรี (2542) กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตร ไว้ว่ามี 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 ประเมินผลผลิตของการกระทำ เป็นการประเมินผลสิ่งที่ได้รับหลังจากการดำเนินการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว เป็นการตรวจสอบว่าผลที่ได้รับนั้นเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลประเภทนี้แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1.1 รูปแบบการวัดความสำเร็จของผู้เรียน (Student Attainment Model) รูปแบบนี้ใช้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เป็นรูปแบบที่ยึดนิยามที่ว่า การประเมินผลคือการวัดผลในการวัดผลอาจใช้แบบทดสอบมาตรฐานแบบอิงเกณฑ์ (Criterion - referenced) หรือแบบอิงกลุ่ม (Norm - referenced) หรือแบบที่จัดทำขึ้นเองก็ได้ การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนถือว่าเป็นการประเมินผลหลักสูตรส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะในการตรวจสอบว่าจุดประสงค์ในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบรรลุผลเพียงใด

1.2 รูปแบบของไทเลอร์หรือรูปแบบที่ยึดเป้าประสงค์หรือจุดประสงค์เป็นหลัก (Goal – Based Description Model) แนวความคิดของไทเลอร์มีอยู่ว่าการศึกษาคือกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ จุดประสงค์ ประสบการณ์การเรียนรู้ และผล การเรียนรู้ ความสัมพันธ์นี้เรียกว่า “ห่วงวงกลมของไทเลอร์” (Tylor Loop) ในทัศนะของไทเลอร์

การประเมินผลหลักสูตร ก็คือ การตรวจสอบว่าผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้น เป็นไปตาม จุดประสงค์หรือไม่ ผลสัมฤทธิ์ในที่นี้หมายรวมทั้งสามพิสัย คือ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และจิตใจ

1.3 รูปแบบของสเตคหรือรูปแบบความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของสเตค (The Stake Congruence – Contingency Model) รูปแบบของสเตคชี้ให้เห็นว่าในการประเมินผลจะต้องพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่าง คือ ตัวป้อนหรือปัจจัยก่อนการดำเนินการ (Antecedents) กระบวนการหรือการกระทำก่อนการดำเนินการ (Transaction) และผลิตผลหรือผลที่ได้รับ (Outcomes)

1.4 รูปแบบของโพรวัสหรือรูปแบบการประเมินผลความคลาดเคลื่อนของโพรวัส (Provus Discrepancy Evaluation Model) หลักการประเมินผลของรูปแบบนี้คือ การตรวจสอบว่าการดำเนินงานตามหลักสูตรได้ผลตรงหรือคลาดเคลื่อนไปจากมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ กระบวนการประเมินผลของโพรวัส ใช้วิธีเปรียบเทียบการกระทำและผลของการกระทำกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ แล้วใช้ข้อมูลจากการเปรียบเทียบซึ่งแสดงให้เห็นความแตกต่างหรือความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น

ประเภทที่ 2 ประเมินผลคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน การประเมินผลประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นการประเมินผลิตผลหรือสิ่งที่ได้รับเสมอไป จะประเมินผลอะไรก็ได้ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

2.1 รูปแบบที่เป็นอิสระจากจุดประสงค์ของสกริเวน (Scriven Goal – Free Description Model) การประเมินผลแบบนี้ ผู้ประเมินผลจะต้องไม่คำนึงถึงจุดประสงค์ แต่ใช้วิธีการตรวจสอบวิธีการและผลที่ได้รับโดยตรงไปตรงมา แล้วประเมินผลจากการตรวจสอบนั้นว่าหลักสูตรดีหรือไม่ดีอย่างไร แนวคิดนี้ทำให้เกิดการประเมินผลที่สำคัญ 2 อย่าง คือ การประเมินผลย่อย และการประเมินผลรวม

2.2 รูปแบบที่ใช้ประสบการณ์ทดแทน (Surrogate Experience Model) ผู้ที่เสนอรูปแบบนี้คือ เคมมิส และแมคโดนัลด์ (Kemmis, S. and Mac Donald, B., 1976) จุดมุ่งหมายของรูปแบบนี้คือการพยายามทำให้ผู้ประเมินผลซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร หรือใครก็ตามที่ต้องการประเมินผลเกิดความคิดว่าถ้าตนได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินผลด้วยแล้ว จะรู้สึกอย่างไร รูปแบบนี้เน้นหนักในเรื่องของกระบวนการมากกว่าปัจจัยนำเข้าและผลิตผล เป็นการสอดคล้องกับแนวคิดของสกริเวน สำหรับกิจกรรมการประเมินผลแบบนี้ ได้แก่ การสังเกตกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้สอน ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสมือนหนึ่งว่าได้ร่วม

ในการพัฒนาหลักสูตรเหมือนกัน ตามรูปแบบนี้จะไม่มีการเตรียมการล่วงหน้าว่าจะเก็บรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง การเตรียมการคงเป็นเรื่องของวิธีการที่จะเก็บข้อมูลเท่านั้น

ประเภทที่ 3 ประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ การประเมินผลประเภทนี้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในปัจจุบันนี้ เป็นนิยามที่เสนอโดยคณะกรรมการของสมาคมเกียรตินิยมการศึกษา (PDK) อันมีสตีฟเฟิลบีมเป็นประธาน หลักการสำคัญคือ การแยกการประเมินผลและการตัดสินใจออกจากกัน และมีหลักในการตัดสินใจออกต่างหาก รายละเอียดมี 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบของคณะกรรมการเกียรตินิยมการศึกษา (The Phi Delta Kappa Committee Model or The Stufflebeam Model) ตามรูปแบบนี้การประเมินผลจะต้องประเมินสิ่งที่สำคัญ 4 อย่าง คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลิตผล (Product) จะเห็นได้ว่ารูปแบบนี้ต่างกับรูปแบบของสเตลท์ที่มีการแยกบริบทออกจากปัจจัยนำเข้า และการประเมินผลจุดหมายของหลักสูตรโดยการวิเคราะห์บริบท การประเมินผลสิ่งที่กล่าวมาเป็นการประเมินผลที่จะต้องกระทำในขั้นต่าง ๆ ของโครงการหรือกระบวนการ ในการพัฒนาหลักสูตรกล่าวคือ

ก. การประเมินผลบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินผลในขั้นการวางแผน (Planning) จุดมุ่งหมายของการประเมินผล คือ เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม ความต้องการ และปัญหาต่างๆ เป็นการประเมินผลในลักษณะที่เป็นมหภาค (Macroanalytic) ซึ่งจะทำให้ทราบว่า สภาพ และปัญหาภายนอกที่เป็นแรงกดดันอยู่นั้น มีผลต่อสภาพปัจจุบันอย่างไร และผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า ควรกำหนดจุดหมายอย่างไร จึงจะสนองความต้องการ และแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ได้ การประเมินผลในขั้นนี้ อาจใช้เทคนิคหลายอย่าง เช่น การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การตรวจสอบทบทวน (Review Technique) การสำรวจความคิดเห็น (Opinionnaire Technique) และการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expert Conference)

การประเมินผลบริบท นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย (Homeostatic Change) ได้แก่ การเปลี่ยนเทคนิค หรือการกระทำบางอย่าง แต่ยังรักษาสภาพเดิมของจุดหมาย และอื่นๆ ไว้ หรือมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Incremental Change) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหญ่ คือ เปลี่ยนโดยสิ้นเชิง เพื่อให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ที่คิดไว้ (Metamorphic Change) หรือมุ่งเปลี่ยนแปลงโดยนำเอาวัฒนธรรมใหม่ หรือสร้างสิ่งใหม่เข้ามาทดแทนสิ่งที่มีอยู่เดิม (Neomobilistic Change)

ข. การประเมินผลตัวป้อน หรือปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินผลในขั้น การจัดทำโครงการ หรือ โครงสร้าง (Programming or structuring) จุดมุ่งหมายของการประเมินผล คือ การพิจารณาว่าจะใช้ทรัพยากรอย่างไร จึงจะบรรลุจุดหมายได้ วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลมี หลายวิธี คือ ตรวจสอบดูว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบมีความสามารถเพียงพอหรือไม่ ยุทธศาสตร์ หรือ วิธีการที่จะปฏิบัติการให้บรรลุผลควรเป็นอย่างไร และการนำเอายุทธศาสตร์ไปใช้ควรเป็นอย่างไร ผลของการประเมินผลตัวป้อนก็คือวิธีการหลายๆ แบบที่มองในแง่ของต้นทุน และผลกำไรที่จะได้ รับ มีข้อที่พึงสังเกตอยู่ว่าในขณะที่การประเมินผลบริบทมีลักษณะเป็นมหภาค การประเมินผลตัว ป้อนกลับมีลักษณะเป็นจุลภาค (Microanalytic) ในการประเมินผลประเภทนี้ ผู้ประเมินผลจะต้อง ตั้งคำถามหลายข้อ เช่น จุดหมายที่กำหนดขึ้นนั้น สามารถนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติได้หรือไม่ มีโอกาส บรรลุผลหรือไม่ วิธีการที่มีใช้อยู่จะช่วยให้การปฏิบัติบรรลุผลหรือไม่ ควรจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร บ้าง ในแง่ของผลได้ผลเสียวิธีการที่จะนำมาใช้จะให้ผลอย่างไร มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้หรือไม่ ฯลฯ

ค. การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินผลในขั้นปฏิบัติการ (Implementing) การประเมินผลประเภทนี้เริ่มขึ้นหลังจากที่นำเอาหลักสูตร หรือ โครงการที่จัดทำ ขึ้นไปใช้ในสภาพที่เป็นจริง จุดมุ่งหมายของการประเมินผลประเภทนี้ก็คือส่งข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) มาให้ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งถ้าแจกแจงให้ละเอียดลงไปก็อาจจำแนกจุดมุ่งหมายออกได้ 3 ประการ คือ เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง หรือทำนายข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้นซึ่งอาจเป็นข้อบก พร่องของโครงการหรือของการปฏิบัติ ประการที่สอง คือ การให้ข้อมูลต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการ ตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน และในประการสุดท้าย คือ เพื่อประโยชน์ในการเก็บหลักฐานในการ ปฏิบัติงาน

การประเมินผลกระบวนการทำได้หลายวิธี วิธีแรก คือ การตรวจสอบอย่างต่อเนื่องว่าจะไร คือสาเหตุของข้อบกพร่อง เช่น ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนด้วยกัน ผู้เรียนด้วยกัน หรือ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ตรวจสอบระบบการสื่อสาร การสนับสนุนจากส่วนกลางในด้านการเงิน อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร ฯลฯ วิธีที่สอง คือ การคาดการณ์ล่วงหน้าว่า ควรทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ตัวอย่างในเรื่องนี้ ได้แก่ การที่มีการเลือกโรงเรียนเพื่อทำการทดลองหลักสูตร เป็นต้น และวิธีที่สาม คือการเปรียบเทียบสิ่งที่จะต้องทำและได้ทำไปแล้วว่ามีช่องว่างหรือไม่ อย่างไร เช่น ถ้ากำหนดว่าจะมีการสอนเนื้อหาวิชานี้ ก็ตรวจสอบว่าในการปฏิบัติจริงได้สอนหรือไม่ หลักฐานการตรวจสอบจะชี้ให้เห็นว่าข้อบกพร่องเกิดจากอะไร

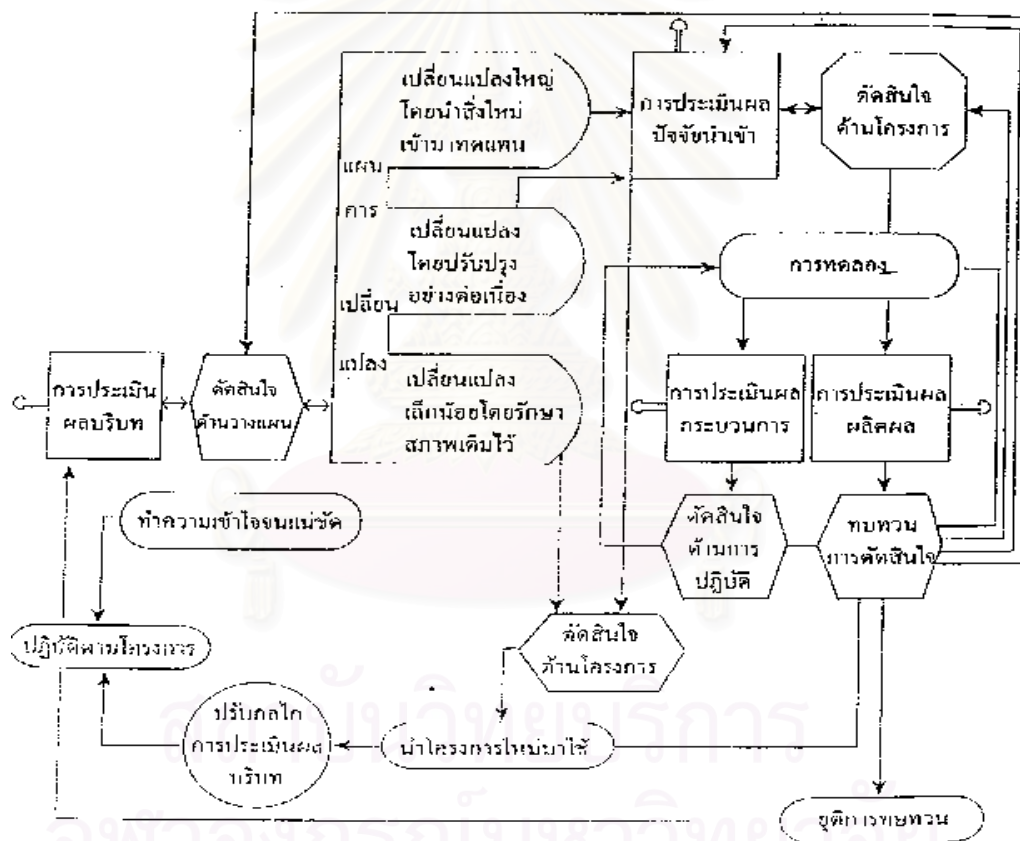
ง. การประเมินผลผลิตผล (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลในขั้นทบทวน (Recycling) จุดมุ่งหมายของการประเมินผลประเภทนี้ ก็เพื่อตรวจสอบผลที่ได้รับว่าเป็นอย่างไรเป็นไปตามจุดหมายหรือไม่ การประเมินผลไม่จำเป็นต้องทำเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการหรือโครงการจะทำได้ก็ได้ สุดแต่จะเหมาะสม สิ่งสำคัญที่การประเมินผลประเภทนี้ต้องมีคือ เกณฑ์มาตรฐานซึ่งจะต้องกำหนดขึ้น หรือจะใช้เกณฑ์มาตรฐานที่มีผู้จัดทำไว้แล้วก็ได้ ซึ่งอาจสรุปแนวคิดในการประเมินผลของสตัฟเฟิลบีมในรูปของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แนวคิดในการประเมินผลตามรูปแบบของสตัฟเฟิลบีม

ประเมินผล	จุดมุ่งหมาย	วิธีการ	ประโยชน์
บริบท	เพื่อให้ข้อมูลในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรอันได้แก่ ปัญหาความต้องการสภาพแวดล้อม ฯลฯ	วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นอยู่และคาดหวัง	เพื่อกำหนดจุดหมายและเป้าประสงค์
ปัจจัยนำเข้า	เพื่อตรวจสอบว่าทรัพยากรและความสามารถที่มีอยู่และแผนที่จะปฏิบัติตามโครงการเป็นอย่างไร	ตรวจสอบความสามารถของหน่วยงานยุทธศาสตร์และวิธีการที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผล	เพื่อเลือกแหล่งสนับสนุนวิธีการและกิจกรรม
กระบวนการ	เพื่อตรวจสอบว่ามีข้อบกพร่องอะไรในกระบวนการ เพื่อคาดคะเนปัญหาที่จะเกิดขึ้นและเพื่อเก็บข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน	ควบคุมกำกับกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดเวลา	เพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ
ผลิตผล	เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล กับจุดหมาย และข้อมูลจากบริบทตัวป้อน และกระบวนการ	กำหนดเกณฑ์ในการวัดและนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่มีอยู่	เพื่อตัดสินใจว่าจะเลิกหรือทำต่อไปหรือจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ดังได้กล่าวแล้วว่า การประเมินผลบริบทเป็นจุดเริ่มต้นของการตัดสินใจที่สำคัญเป็นการตัดสินใจในด้านการวางแผนว่าจะเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยหรือเปลี่ยนแปลงใหญ่ และจากการประเมินผลบริบทที่จะมีการประเมินผลกระบวนการและผลิตผลต่อเนื่องกันไปตามลำดับ เพื่อให้มองเห็นภาพของรูปแบบการประเมินผลได้ชัดเจนขึ้น คณะกรรมการสมาคมเกียรตินิยมการศึกษาได้จัดทำแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลองค์ประกอบต่างๆ ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบการประเมินผลของคณะกรรมการสมาคมเกียรตินิยมการศึกษา

ที่มา PDK National Study Committee on Evaluation, 1971, p. 236

หมายเหตุ : ห่วงกลม คือ ห่วงวงกลมของสตัฟเฟิลบีม

จากแผนภูมิจะเห็นได้ว่าการประเมินผลทั้ง 4 องค์ประกอบ จะต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอนของห่วงการประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ และการตัดสินใจที่สำคัญที่สุดก็คือ การตัดสินใจในด้านการวางแผนว่าจะเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร เพราะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีผลต่อโครงสร้าง ต่อปัจจัยนำเข้า รวมทั้งกระบวนการ วิธีการและผลิตผลด้วย

อนึ่งเพื่อให้แน่ใจเกี่ยวกับโครงสร้างก็จะต้องมีการทดลอง และมีการประเมินผลกระบวนการ และผลิตผลในขณะเดียวกัน โดยเน้นการประเมินผลกระบวนการในระยะต้นของการทดลอง และเน้นการประเมินผลผลิตผลในเมื่อการทดลองได้ดำเนินไประยะเวลาหนึ่งแล้ว

3.2 รูปแบบการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการ (Panel Review Model) รูปแบบนี้เวสต์ (West, R.O., 1972) เป็นผู้เสนอ โดยใช้คณะกรรมการหนึ่งคณะหรือมากกว่าประกอบด้วยผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ และนักการศึกษา ซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร ให้ทำหน้าที่ศึกษาข้อมูลร่วมกัน แล้วทำรายงานประเมินผลว่าหลักสูตรดีหรือไม่ดีอย่างไร

สำหรับวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประมวลข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ จะใช้วิธีการหลายวิธี เช่น การเยี่ยมโรงเรียน การสังเกตกิจกรรมในโรงเรียน การสัมภาษณ์ การตรวจเอกสารต่างๆ และการสำรวจวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น ส่วนหลักการของการประเมินผลก็ยังคงยึดหลักห่วงวงกลมของสตัฟเฟิลบีมเป็นแนวทางในการดำเนินการ

การประเมินผลโดยวิธีนี้ นอกจากเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรแล้วจะใช้เพื่อรับรองคุณภาพของโรงเรียนหรือสถานศึกษาด้วยก็ได้

3.3 รูปแบบที่เลียนวิธีการทางกฎหมาย (Legal Model) ผู้เสนอรูปแบบนี้คือ การ์เวและเลวิน (Garvey, C. and Levine, M., 1976, pp. 359-363) โดยมีหลักการว่าการประเมินผลที่จะมีประสิทธิผลจะต้องประเมินทั้งในแง่บวกและลบ วิธีการก็คือให้มีผู้ประเมินสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเสนอข้อมูลในแง่ดี อีกฝ่ายหนึ่งเสนอข้อมูลในแง่ไม่ดีแล้วใช้ข้อมูลจากทั้งสองฝ่ายมาเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ

จากแนวคิดการประเมินผลดังกล่าว สรุปได้ว่า รูปแบบของการประเมินหลักสูตรมีหลากหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีจุดประสงค์และวิธีการที่แตกต่างกัน การเลือกใช้จึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการประเมินเป็นหลัก ซึ่งผู้ประเมินจะต้องวางแผนการประเมินว่า จะประเมินอะไร ประเมินเพื่ออะไร ประเมินอย่างไร และใครเป็นผู้ประเมิน การวางแผนการประเมินหลักสูตรจะช่วยให้สามารถตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)

รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นรูปแบบที่พัฒนาจากแนวคิดการประเมินโครงการของสตีฟ เฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 1971) โดยคณะกรรมการสมาคมทางด้านหลักสูตร (Phi Delta Kappa) ได้เผยแพร่รูปแบบของการประเมินผลที่เรียกว่า CIPP ซึ่งมีตัวย่อ 4 คำในภาษาอังกฤษคือ Context Input Process Product การประเมินรูปแบบนี้แสดงให้เห็นประเภทของการเปลี่ยนแปลง การกำหนดการตัดสินใจ ประเภทการตัดสินใจ และประเภทการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีการปรับปรุงรูปแบบการประเมินให้เหมาะสมและได้นิยามการประเมินผลดังนี้ “การประเมินผลได้แก่ กระบวนการของการแจกแจง การได้รับและการให้ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการพิจารณาทางเลือกของการตัดสินใจ” ดังนั้น สรุปได้ว่าการประเมินรูปแบบนี้เน้นการประเมินเพื่อนำสารสนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจ

สตีฟเฟิลบีม ได้อธิบายความหมายของการนิยามไว้ดังนี้

1. กระบวนการ (Process) หมายถึง กิจกรรมที่มีลักษณะต่อเนื่องเป็นวงจร โดยมีการรวมวิธีการ ขั้นตอนตลอดจนแนวปฏิบัติไว้ด้วยกัน
2. การแจกแจง (Delineating) หมายถึง การเน้น ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นซึ่งบริการโดยการประเมินผลตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การอธิบาย การกำหนดเฉพาะเจาะจง
3. การได้รับ (Obtaining) หมายถึง การทำทุกอย่างให้มีความพร้อมด้วยวิธีการรวบรวม จัดระบบ วิเคราะห์ สถิติตลอดจนการวัดผล
4. การให้ (Providing) หมายถึง การจัดทำระบบให้สามารถสนองความต้องการ หรือตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด
5. เป็นประโยชน์ (Useful) หมายถึง ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ล่วงหน้าระหว่างผู้ประเมินกับผู้รับการประเมิน
6. ข่าวสารข้อมูล (Information) หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์และข้อมูลที่ยังมองไม่เห็น เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างกัน
7. การพิจารณา (Judging) หมายถึง การกำหนดน้ำหนักที่เป็นกรอบเฉพาะหรือเกณฑ์ที่ได้มาจากค่านิยมหรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์โดยสัมพันธ์กับสาระที่จะประเมิน
8. ทางเลือกของการตัดสินใจ (Decision alternatives) หมายถึง การเลือกตอบสนองต่อปัญหาที่ต้องมีการตัดสินใจ

การประเมินเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP นั้น ประเมิน 4 ประการ คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินหลักสูตรที่เกี่ยวกับนโยบาย ปรัชญา เป้าหมาย สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สารสนเทศที่ได้ใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร / กิจกรรมที่เหมาะสมต่อไป การประเมินบริบท จะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรควรจะทำในเวลาใดต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร การประเมินบริบทมี 2 วิธี คือ

1.1 Contingency Mode เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม เพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบ (Opportunities and pressure outside of the immediate system) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนา ส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้าง ๆ เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง การประเมินค่านิยมของชุมชน ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจ สถิติประชากร ฯลฯ การสำรวจปัญหาเหล่านี้ทำให้สามารถที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตซึ่งมีประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป คำถามที่ใช้ในการประเมินสถานะแวดล้อมแบบ Contingency Mode คือ คำถามประเภท "ถ้า...แล้ว" เช่น

1. ถ้าต้องการให้กำลังแรงงาน (Manpower) สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแล้ว ควรจะจัดระบบการศึกษาอย่างไร จึงจะตอบสนองความต้องการนี้ได้
2. ถ้ามีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในเขตนี้แล้ว ระบบการจัดการศึกษาของไทยควรจะเป็นเช่นไร จึงจะสอดคล้องกับอัตราเพิ่มของประชากร

1.2 Congruence Mode เป็นการประเมิน โดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริง (Actual Result) กับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่า วัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การประเมินสถานะแวดล้อมจะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับระบบ เพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ในทางปฏิบัติสถาบันการศึกษาควรจะได้มีการประเมินสถานะแวดล้อม เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็น Contingency Mode และ Congruence Mode การกำหนดเป้าหมายและคุณค่าของระบบ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบเพื่อดูว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ต้องใช้วิธีแบบ Congruence แต่ในสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความต้องการ

ของบุคคลและสถานที่จะเป็นตัวหลักของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงควรใช้วิธีประเมินแบบ Contingency Mode โดยใช้คำถามแบบ "ถ้า...แล้ว" เพื่อตัดสินใจว่า เป้าหมายและนโยบายเดิมนี้ควร จะได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ดังนั้น ในการประเมินสถานะแวดล้อมโดยทั่วไป ควรจะใช้การ ประเมินทั้ง 2 แบบ เพราะ Congruence จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุประสงค์ ในขณะที่ Contingency Mode เป็นไปเพื่อการปรับปรุง

ในการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อม นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนด ทิศทางของหน่วยที่จะประเมิน เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับนโยบายและการตัดสินใจในการบริหาร ของระบบ ดังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างนักประเมินกับผู้บริหาร นักประเมินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจในปัจจุบัน และข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ต้องการใช้เพื่อการตัดสินใจในอนาคตให้แก่ผู้บริหาร

2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัย เบื้องต้นต่างๆ เช่น อาคาร สถานที่ บุคลากร งบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น เป็นการประเมิน โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา วัสดุการศึกษา และเอกสารต่างๆ และการดำเนินงาน ศูนย์บริการการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่ามีปัจจัยพร้อมมูลที่จะดำเนินงานของหลัก สูตรหรือไม่ แผนหรือโครงสร้างที่เสนอมีความเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงตรงไหน อย่างไร

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินขณะดำเนินการใช้ หลักสูตร หรือประเมินในเชิงความก้าวหน้า เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิ ภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินกระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร การเรียนการสอน การส่งเสริมการใช้หลักสูตรและหาข้อบกพร่องของหลักสูตรในระหว่างการใช้หลักสูตร การวัด และประเมินผลการศึกษา สารสนเทศได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การควบคุมหรือปรับปรุงแก้ไขวิธีการต่างๆ ให้เหมาะสมกับท่วงทีขณะที่หลักสูตรกำลังดำเนินการอยู่

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินหลังการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย โดยมีจุดมุ่ง หมายไม่แต่เพียงการตรวจสอบดูว่าผลที่เกิดขึ้นได้ตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ แต่ยังประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

การตัดสินใจ 4 ประเภทดังกล่าว ตามทัศนะของคณะกรรมการ Phi Delta Kappa สรุปไว้ว่า สามารถเกิดขึ้นได้ 4 ลักษณะ ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ที่มาจากการมีข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก
2. การเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ที่มาจากการมีข้อมูลข่าวสารจำนวนน้อย

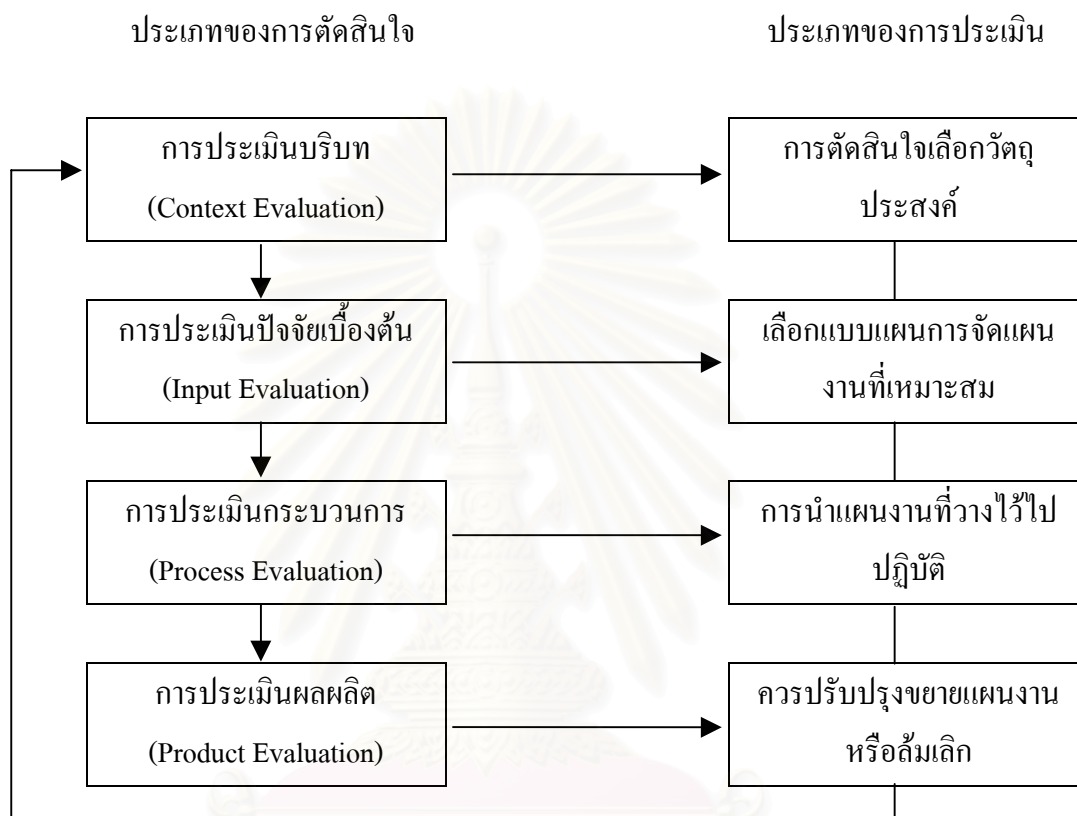
3. การเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ที่มาจากการมีข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก
 4. การเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ที่มาจากการมีข้อมูลข่าวสารจำนวนน้อย
- การเปลี่ยนแปลงตามเงื่อนไขทั้ง 4 นี้ จะแสดงผลออกมา 4 ลักษณะ กล่าวคือ
1. การเปลี่ยนแปลงแบบนีโอโมบิลิสติก (Neomobilistic) เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญแต่อยู่บนพื้นฐานของการมีข้อมูลจำนวนน้อย
 2. การเปลี่ยนแปลงแบบอินครีเมนทอล (Incremental) เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยโดยอาศัยข้อมูลเพียงเล็กน้อย
 3. การเปลี่ยนแปลงแบบโฮมิโอสแตติก (Homeostatic) ในวงการการศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยที่อาศัยข้อมูลจำนวนมาก
 4. การเปลี่ยนแปลงแบบเมตามอร์ฟิก (Metamorphic) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ใหญ่ ๆ โดยอาศัยข้อมูลในระดับสูง

รูปแบบเป็นตัวกำหนดขั้นตอนการประเมินผล และการตัดสินใจจากการประเมินบริบทนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำมาใช้ใหม่ กระบวนการทั่ว ๆ ไปของการแจกแจง การได้รับ และการให้ข่าวสารข้อมูลมีลักษณะเป็นเชิงการนำมาใช้ใหม่ และนำไปประยุกต์ได้กับการประเมินผลแต่ละประเภท

ในด้านการประเมินผลหลักสูตรสารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าผลผลิตของหลักสูตร ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพจึงเป็นไปเพื่อที่จะตัดสินใจว่า ควรจะคงไว้ ปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือล้มเลิกหลักสูตร ดังแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจกับการประเมิน ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

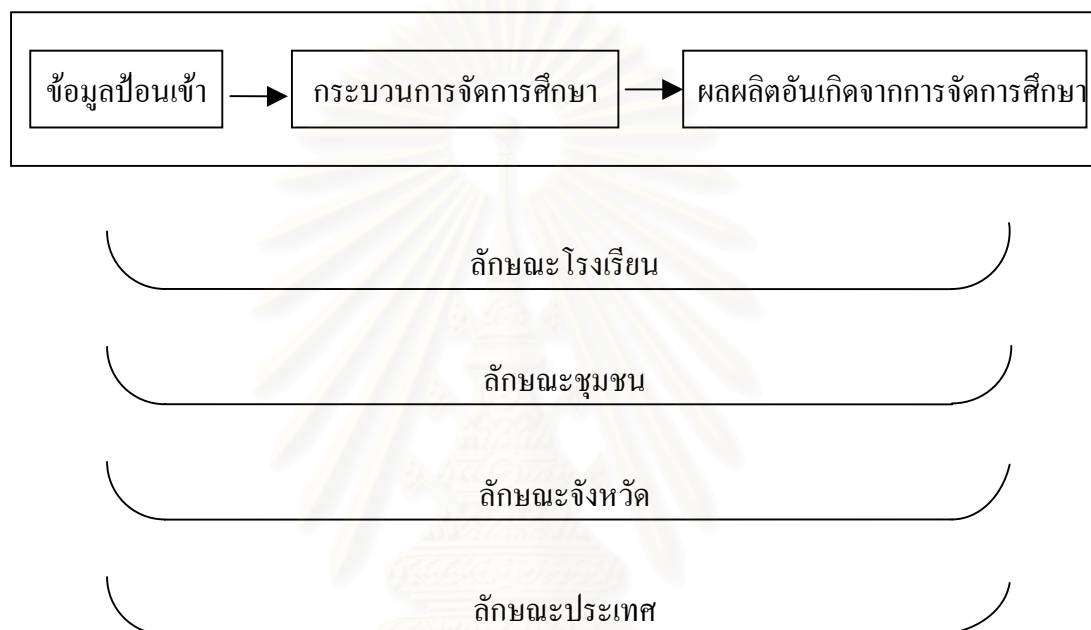
แผนภูมิที่ 4 ความสัมพันธ์ของประเภทการตัดสินใจและประเภทของการประเมิน
ตามรูปแบบการประเมินของสตีฟเฟิลบีม

รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP นี้เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ผู้ประเมินจะต้องประเมินผลทั้ง 4 ด้าน แล้วนำมาพิจารณาความสอดคล้องสัมพันธ์กัน เช่น จุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ก็ต้องศึกษาปัจจัยเบื้องต้นที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน กระบวนการบริหารและบริการหลักสูตรเอื้อต่อสภาพการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นหรือไม่ ผลที่เกิดจากสภาพหรือการปฏิบัติจริงสอดคล้องกันหรือไม่ ข้อมูลเหล่านี้เมื่อนำมาประกอบการพิจารณาจะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตรได้ เช่น ส่วนใดของหลักสูตรใช้ได้ควรคงไว้ ส่วนใดที่มีข้อบกพร่องต้องปรับปรุงแก้ไข และส่วนใดที่ควรพิจารณาตัดออก

แผนภูมิที่ 5 รูปแบบการประเมินผลการศึกษาของสต๊าฟเฟิลบีมและคณะ

สต๊าฟเฟิลบีมและคณะ ได้เสนอรูปแบบประเมินผลการศึกษาไว้ เรียกว่า CIPP (context-Input - Process - Product Model)

ตามความเห็นของสต๊าฟเฟิลบีมเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาจะต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมหรือลักษณะของโรงเรียน ชุมชน จังหวัดและประเทศชาติ จากนั้นก็รวบรวมข้อมูลป้อนเข้าก่อนจัดกระบวนการจัดการศึกษา ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ ลักษณะของเด็ก พื้นฐานของนักเรียนก่อนจัดเข้ากระบวนการจัดการศึกษา จากนั้นก็ต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษา ข้อมูลสุดท้ายที่ต้องรวบรวมก็คือ ผลผลิตอันเกิดจากการจัดการศึกษา ข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้ต้องนำมาพรรณนาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจึงจะทำให้เห็นภาพการประเมินผลการจัดการศึกษา

หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

1. ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
 Master of Agriculture Program in Agricultural Extension

2. ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
 อักษรย่อ กษ.ม. (ส่งเสริมการเกษตร)
 ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ Master of Agriculture (Agricultural Extension)
 อักษรย่อภาษาอังกฤษ M.Ag. (Agricultural Extension)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

4. หลักการและเหตุผล

ภาคการเกษตรนับว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศมานานมากกว่าศตวรรษ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เป็นต้นมา การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและธุรกิจการบริการได้เข้ามามีบทบาทสำคัญแทนที่ภาคการเกษตรแต่การผลิตภาคการเกษตรก็ยังมีค่าสำคัญเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากเป็นแหล่งผลิตปัจจัยสี่เลี้ยงประชากรทั้งประเทศ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เพื่อสนับสนุนประชากรทั้งประเทศ และเพื่อการส่งออกซึ่งทำรายได้มูลค่ามหาศาลให้แก่ประเทศในแต่ละปี เป็นแหล่งวัตถุดิบแก่อุตสาหกรรมต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นแหล่งรองรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมาใช้ในภาคการเกษตรด้วย และ

เป็นแหล่งรองรับแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศ นอกจากนั้นยังมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาบริการ เช่น การท่องเที่ยว การกักตุน การโรงแรม ฯลฯ รวมไปถึงการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้วยเหตุที่ภาคการเกษตรมีความสำคัญดังกล่าว ดังนั้นการพัฒนาการเกษตรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ดังจะเห็นได้จากการเน้นการเพิ่มคุณภาพการผลิตการเกษตรแทนการขยายพื้นที่เพาะปลูก เน้นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการผลิต ซึ่งเป็นเป้าหมายการผลิตการเกษตรของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เน้นการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ทำให้องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการปรับปรุงคุณภาพ การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การสนับสนุนความคิดริเริ่ม การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในเรื่องการปรับเปลี่ยนการผลิตและการเพิ่มรายได้นอกภาคการเกษตร

ปัจจัยเหล่านี้นำมาซึ่งความต้องการพัฒนาบุคลากรทางด้านส่งเสริมการเกษตรให้เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรในระดับต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศรวมถึงความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ประสบ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถแสดงความคิดเห็นและถ่ายทอดวิทยากรได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถนำข้อมูล ข่าวสาร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้การผลิตของเกษตรกรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามนโยบายการพัฒนาการเกษตรของประเทศโดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในและต่างประเทศ

ปัจจุบันองค์กรทำงานด้านส่งเสริมการเกษตรล้วนมีความต้องการพัฒนาบุคลากรของตนให้มีความรู้ความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันบุคลากรประจำองค์กรต่าง ๆ ดังกล่าวนับพันรายสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว แต่ขาดโอกาสที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษายังมีขีดความสามารถในการผลิตบุคลากรระดับบัณฑิตศึกษาด้านส่งเสริมการเกษตรได้จำนวนจำกัด ประกอบกับผลการวิจัยเรื่องความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่าผู้ที่ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการเกษตรมีความประสงค์จะให้มีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในลักษณะของการพัฒนาบุคลากรประจำ โดยสามารถประกอบอาชีพและศึกษาไปพร้อมกันในรูปแบบของการศึกษาด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อและวิธีการอื่น ๆ ซึ่งผู้ที่ต้องการศึกษาไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ ดังนั้นสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงพัฒนาหลักสูตรนี้ขึ้นเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว

5. วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

5.2 เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

5.3 เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

6. โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร

6.1 โครงสร้างของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 5 ชุติวิชา (25 หน่วยกิต)

โดยแบ่งเป็น

1) ชุติวิชาบังคับ 4 ชุติวิชา (20 หน่วยกิต)

2) ชุติวิชาเลือก 1 ชุติวิชา (5 หน่วยกิต)

ข. วิทยานิพนธ์ (15 หน่วยกิต)

ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หาบัณฑิต ไม่นับหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต

6.2 รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ

- บังคับ 4 ชุติวิชา

91701 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

91702 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ

91703 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร

91704 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร

- เลือก 1 ชุติวิชา จากชุติวิชาต่อไปนี้

91705 การจัดการทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเกษตร หรือ

91706 สัมมนาการส่งเสริมการเกษตร หรือ

91707 การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร หรือ

91708 องค์กรพัฒนาเพื่อการส่งเสริมการเกษตร หรือ

ชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่มีความ
เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

- 91711 การส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา เป็นวิชาบังคับสำหรับผู้สำเร็จการ
ศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือแขนงวิชาอื่น

ข. วิทยานิพนธ์

- 91798 วิทยานิพนธ์

ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต

ในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องเข้าอบรมเข้มเสริม
ประสบการณ์มหาบัณฑิตส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และ
มีการประเมินผลการอบรมเข้ม แต่ไม่นำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม

7. รายละเอียดชุดวิชา

91701 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

5(12-2-0-1)

(Thai Society and Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่มีผลกระทบต่อ
ส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์พื้นที่และสถานะเศรษฐกิจของไทย
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ด้านการส่งเสริมการเกษตร ให้เหมาะสมกับ
การเปลี่ยนแปลงของสังคม และเศรษฐกิจ

คำอธิบายชุดวิชา

ลักษณะสังคมไทย สังคมเมือง สังคมชนบท องค์ประกอบและโครงสร้างของสังคม สถาบัน
ทางสังคม การวิเคราะห์ทฤษฎีทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ชุมชน
ระบบสังคมและสถานะเศรษฐกิจไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการส่งเสริม
การเกษตร และกรณีศึกษาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

91702 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ
(International Agricultural Extension)

5(12-2-0-1)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรในระดับนานาชาติ
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการส่งเสริมการเกษตรของบางประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้การส่งเสริมการเกษตรในระดับต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความสามารถในการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาการเกษตรในอดีตและแนวโน้มการพัฒนาการเกษตรในอนาคตของภูมิภาคต่างๆ ในโลก นโยบายขององค์การระหว่างประเทศ องค์การของต่างประเทศ และองค์การพัฒนากลุ่มชนในการสนับสนุนการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนสนธิสัญญาระหว่างประเทศทางการค้า และการผลิตทางการเกษตร วิวัฒนาการทางด้านส่งเสริมการเกษตร การจัดระบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเกษตรของบางประเทศ ทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา ในแต่ละภูมิภาค บทบาทและความสำคัญของระบบสารสนเทศที่มีต่อการส่งเสริมการเกษตร การประยุกต์แนวความคิดการส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในประเทศไทย

91703 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร
(Agricultural Extension Management)

5(12-2-0-1)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการบริหารและการบริหารการส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดและปรับปรุงระบบขององค์การทางส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดจากกรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและต่างประเทศ

4. เพื่อพัฒนาทักษะในการวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการ ตลอดจนการวิเคราะห์โครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การวิเคราะห์ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร ทฤษฎีการบริหารการส่งเสริมการเกษตรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การจัดและการรื้อปรับระบบองค์การทางส่งเสริมการเกษตร ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทยและสังคมโลก กรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและของต่างประเทศ การวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จในการส่งเสริมการเกษตร

91704 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร

5(10-2-2-1)

(Research for Development in Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการและกระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการผสมผสานงานวิจัยและนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

ระเบียบวิธีและกระบวนการการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การวิจัยประเภทต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การเขียนโครงการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ รูปแบบและการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ กรณีศึกษาผลการวิจัยทางด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร

91705 การจัดการทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเกษตร
(Resource Management for Agricultural Extension)

5(12-2-0-1)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ลักษณะ ประเภทและองค์ประกอบของทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถวิเคราะห์ และหาวิธีการให้ได้มา การอนุรักษ์ การพัฒนา และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำอธิบายชุดวิชา

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเกษตรอันประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติ บุคคลเป้าหมายและเทคโนโลยี กระบวนการและเทคนิคการจัดการทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ วิธีการได้มา การอนุรักษ์ การพัฒนาและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการให้การศึกษาและฝึกอบรม

91706 สัมมนาการส่งเสริมการเกษตร
(Seminar on Agricultural Extension)

5(10-2-2-1)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเกษตรของประเทศไทย
2. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางด้านส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในการพัฒนาการเกษตรด้านต่าง ๆ
3. เพื่อให้มีความสามารถในการนำเสนอผลงานทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบายชุดวิชา

ศึกษา ค้นคว้า และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาทางด้านการเกษตรของประเทศไทย การวิเคราะห์ปัญหาในเชิงปฏิบัติและการวางแผนทางการพัฒนาการเกษตรโดยใช้หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตรในด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้

91707 การสื่อสารเพื่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร

5(12-2-0-1)

(Development Communication in Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารและการพัฒนาบทบาท หน้าที่และความสำคัญของการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ใช้การสื่อสารเพื่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารและการพัฒนา บทบาท หน้าที่และความสำคัญของการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร การวางแผนการจ้ดระบบการบริหาร การผลิตและการประยุกต์ใช้การสื่อสารเพื่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร ปัญหาและแนวโน้มการสื่อสารเพื่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร

91708 องค์กรพัฒนาเพื่อการพัฒนาส่งเสริมการเกษตร

5(12-2-0-1)

(Organization Development for Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและบทบาทขององค์กรพัฒนาในการส่งเสริมการเกษตร

2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งและการพัฒนา กลุ่ม สถาบันเกษตรกรและองค์กรต่าง ๆ เพื่อการส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ใช้การจัดตั้งและการพัฒนาองค์กรเพื่อการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

ความหมาย ความสำคัญบทบาทขององค์กรพัฒนาทั้งภาครัฐ ธุรกิจเอกชน สาธารณกุศล หลักการพัฒนาผู้นำ กระบวนการกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่ม การวิเคราะห์กลุ่ม การบริหารงานกลุ่ม การมีส่วนร่วมของกลุ่มในการส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาเครือข่าย โครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์กรพัฒนากับการส่งเสริมการเกษตร ปัญหาและแนวโน้มการพัฒนาองค์กรเพื่อการส่งเสริมการเกษตร

91711 การส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา 5(12-2-0-1)
(Agricultural Extension for Development)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง ระบบ และทฤษฎีการพัฒนา กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ตลอดจนรูปแบบของการพัฒนา
2. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงานส่งเสริมการเกษตรกับการพัฒนา
3. เพื่อให้มีความสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา

คำอธิบายชุดวิชา

โครงสร้าง ระบบ และรูปแบบการวิเคราะห์ทฤษฎีการพัฒนา กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างงานส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนา จิตวิทยาสังคม และ มนุษยสัมพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกร การนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร การสื่อสารและการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร แนวทางในการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา

91798 วิทยานิพนธ์

(Thesis)

15 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 : กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร

วิทยานิพนธ์ 1 5 หน่วยกิต

Thesis 1

วัตถุประสงค์วิชา

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการทำโครงการวิทยานิพนธ์ทางส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ เขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ ทบทวน และวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนออกแบบการวิจัย
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

คำอธิบายวิชา

กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างและรูปแบบวิทยานิพนธ์ การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ การเขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ การทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร รูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 : การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

วิทยานิพนธ์ 2 5 หน่วยกิต

Thesis 2

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์
2. เพื่อให้มีความสามารถในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัย การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 : การเขียนรายงานและการสอบวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ 3 5 หน่วยกิต

Thesis 3

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์
2. เพื่อให้มีความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
3. เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

กระบวนการเขียนรายงานการวิจัย โครงสร้างและรูปแบบรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ การนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตส่งเสริมการเกษตร

Graduate Professional Experience in Agricultural Extension

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการถ่ายทอดโดยระบบการสอนทางไกล
2. เพื่อพัฒนาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพส่งเสริม

การเกษตร

3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
5. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะนักส่งเสริมการเกษตร
6. เพื่อเพิ่มพูนคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริม

การเกษตร

คำอธิบาย

การวิเคราะห์และการจัดองค์การ การประยุกต์ความรู้ทางการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการประกอบกิจการในวิชาชีพ การวิเคราะห์และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมสำหรับการเป็นนักส่งเสริมการเกษตรและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพ การสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางการส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริมการเกษตร

8. การประเมินผลและการสำเร็จการศึกษา

- 8.1 การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจะประเมินผลการศึกษาจาก
 - 8.1.1 ผลงานที่มอบหมายให้ทำ
 - 8.1.2 การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา
 - 8.1.3 การสอบวิทยานิพนธ์สำหรับแผน ก หรือ การสอบประมวลความรู้และการศึกษา

คั่นคว้อิสระ

- 8.1.4 การเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำเนิน
- 8.2 ระบบอักษรระดับคะแนน

มหาวิทยาลัยใช้ระบบอักษรระดับคะแนนแสดงความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังต่อไปนี้

อักษรระดับคะแนน	คะแนนต่อ 1 หน่วยกิต	ความหมาย
A	4	ดีมาก
B	3	ดี
C	2	พอใช้
D	1	อ่อน
F	0	ตก

นักศึกษาที่ได้อักษรระดับคะแนน D และ F ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในชุดวิชานั้น

ผลการศึกษาอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่นดังต่อไปนี้

I (Incomplete) การประเมินผลยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่ได้เข้าสอบไล่ประจำภาค หรือไม่ได้ดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามหลักสูตร

P (Passed) สอบผ่านสำหรับการประเมินผลที่ไม่คิดคะแนน

U (Unsatisfactory) สอบไม่ผ่านสำหรับการประเมินผลที่ไม่คิดคะแนน

W (Withdrawn) การยกเลิก ใช้ในกรณีที่นักศึกษาขอถอนชุดวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไว้แล้ว ภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

N (Not Graded and Credited) ไม่นับคะแนนและไม่นำไปคำนวณคะแนนเฉลี่ยประจำภาคการศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสม

8.3 การประเมินผลชุดวิชา การประเมินผลการศึกษาในชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา แยกเป็นภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติโดยกำหนดเป็น

8.3.1 การสอบ จากข้อสอบปรนัยและอัตนัย เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาในการปฏิบัติงานตามทฤษฎีต่าง ๆ โดยครอบคลุมประเด็นดังนี้

- (1) ทฤษฎีที่นำมาอ้างอิง
- (2) ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
- (3) ประโยชน์ที่ได้รับจากทฤษฎี

8.3.2 การทำรายงานและภาคนิพนธ์ หรืองานเรียบเรียง เช่น แบบฝึกปฏิบัติ รายงานและงานเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

- (1) งานที่ปฏิบัติสอดคล้องกับทฤษฎีที่เรียน
- (2) ความคิดริเริ่มแปลกใหม่ และความคิดสร้างสรรค์
- (3) การนำทฤษฎีมาใช้ประโยชน์ในงาน

ลักษณะการประเมินผลข้างต้นนี้เป็นการประเมินผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ สำหรับการประเมินผลกระบวนการ วิธีการ และขั้นตอนนั้นจะต้องประเมินจากการมีส่วนร่วมในการสัมมนา เสริม สัมมนาเข้ม หรือกิจกรรมพบปะนักศึกษา

8.3.3 สัดส่วนในการประเมินผล มีการกำหนดตามลักษณะของชุดวิชา ดังนี้

(1) ชุดวิชาที่มีการพบปะประมาณร้อยละ 25 มีรูปแบบการศึกษา 5(12-2-0-1)

กำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรือปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษา ทำไว้โดยประมาณดังนี้ 60 : 40

(2) ชุดวิชาที่มีการพบปะไม่เกินร้อยละ 50 มีรูปแบบการศึกษา 5(10-2-2-1)

ได้แก่ ชุดวิชาที่มีลักษณะพิเศษ กำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงาน หรืองานปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณ ดังนี้ 40: 60

8.4 การสอบประมวลความรู้ นักศึกษาแผน ข. ที่ศึกษาชุดวิชาครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต ต้องเข้าสอบประมวลความรู้ โดยนักศึกษาที่สอบไม่ผ่านในครั้งแรกจะมีสิทธิสอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะจัดสอบประมวลความรู้ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

การสอบประมวลความรู้จะเป็นแบบข้อเขียนหรือปากเปล่าหรือทั้งข้อเขียนและปากเปล่า หรือตามรูปแบบอื่นที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกำหนด สำหรับการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่าได้กำหนดแนวทางการสอบไว้ดังนี้

8.4.1 การสอบข้อเขียน มุ่งเน้นที่จะวัดความสามารถของนักศึกษาในการผสมผสานทฤษฎี ความรู้ที่ศึกษามาตลอดหลักสูตรเพื่อนำมาแก้ไขปัญหา การสอบข้อเขียนกำหนดให้เป็นข้อสอบแบบอัตนัยโดยเน้นการวัดผล 3 ประเด็น คือ

(1) ความเข้าใจและการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างชัดเจน

(2) การผสมผสานความรู้ทั้งหมดเพื่อมาแก้ปัญหา

(3) การแสดงวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาจากผลงาน

8.4.2 การสอบปากเปล่า มุ่งเน้นที่จะวัดความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้โดยเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับโครงการค้นคว้าอิสระที่นักศึกษาเลือกทำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรด้วย

การสอบประมวลความรู้ ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แต่งตั้งได้ทำหน้าที่สอบประมวลความรู้ ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 3-5 คน ผลการสอบประมวลความรู้แสดงด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

P สอบผ่านการประเมินผล ที่ไม่คิดคะแนน

U สอบไม่ผ่านการประเมินผล ที่ไม่คิดคะแนน

8.5 การประเมินชุดวิชาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ ชุดวิชานี้มีค่าเท่ากับ 5 หน่วยกิต โดยนักศึกษาสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าได้ตามความสนใจ อาจเป็นโครงการหรือหัวข้อเรื่องใดก็ได้ แต่ต้องมีความเกี่ยวข้องกับชุดวิชาในหลักสูตรที่ศึกษา

การประเมินผลชุดวิชานี้จึงมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาดังกล่าวเป็นผู้กำหนดและให้ใช้สัญลักษณ์ P หรือ U ในการแสดงผลสอบ

8.6 การสอบวิทยานิพนธ์ ชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีค่าเท่ากับ 15 หน่วยกิต นักศึกษาแผน ก ที่จะลงทะเบียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ได้ต้องศึกษาชุดวิชาตามหลักสูตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 การลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์นั้นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกำหนดไว้

การประเมินผลชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีการประเมินตามขั้นตอนการศึกษาและเข้าสัมมนาชั้นวิทยานิพนธ์ ส่วนการสอบนั้นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้น 3-5 คน ในจำนวนผู้ทรงคุณวุฒินี้ต้องเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 1 คน

นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่านจะมีสิทธิสอบใหม่อีกครั้งภายหลังการสอบครั้งแรกไม่น้อยกว่า 30 วัน การสอบวิทยานิพนธ์นั้นจะมีลักษณะเป็นการสัมมนาเข้า อาจเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมฟังได้

การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ใช้เสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และใช้สัญลักษณ์ P U และ I ในการแสดงผลสอบ

8.7 การขอรับปริญญา นักศึกษาที่จะมีสิทธิขอรับปริญญาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

8.7.1 สอบได้จำนวนชุดวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรและข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และได้ผลการศึกษาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 3.00

8.7.2 เข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหัศจรรย์และผ่านการประเมิน

8.7.3 มีระยะเวลาการศึกษาครบตามหลักสูตร

8.7.4 ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสีย

8.7.5 ไม่มีพันธะหนี้สินค้างชำระต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

9. สถานที่และอุปกรณ์การศึกษา

- 9.1 ใช้สถานที่และอุปกรณ์การศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ณ บริเวณที่ทำการมหาวิทยาลัย
- 9.2 ใช้ศูนย์วิทยพัฒนาบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่จัดตั้งขึ้นตามภูมิภาคต่างๆ
- 9.3 ใช้ศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ณ จังหวัดต่าง ๆ
- 9.4 ใช้ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมูม มสธ. ณ จังหวัดต่าง ๆ
- 9.5 ใช้สถานที่และอุปกรณ์ของมหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ตามความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกับหน่วยงานนั้น ๆ

10. ห้องสมุด

การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในระบบการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดสื่อหลักและสื่อเสริมสำหรับนักศึกษาในแต่ละชุดวิชาเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สื่อหลักจะประกอบด้วยเอกสาร 2 ส่วน คือ

1. แนวการศึกษา ซึ่งอธิบายถึงวิธีการศึกษาด้วยตนเอง รายชื่อเอกสารและแหล่งค้นคว้าอ้างอิงสาระสำคัญของชุดวิชา แบบประเมินผลก่อน-หลังเรียน และงานที่กำหนดให้ปฏิบัติ
2. ชุดประมวลสาระ ประกอบด้วย เนื้อหาที่ต้องศึกษาในชุดวิชานั้นจำนวน 15 หน่วย สาระสำคัญในประมวลสาระนั้นอาจพัฒนาขึ้นในหลายลักษณะ เช่น การเขียนขึ้นใหม่ การปรับปรุงเรียบเรียง หรือแปลจากเอกสารที่มีคุณภาพอยู่แล้ว

สื่อหลักทั้งสองส่วนนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะจัดส่งให้นักศึกษาทางไปรษณีย์ล่วงหน้าก่อนการเปิดภาคการศึกษา เมื่อทำการศึกษาไประยะหนึ่งจะมีการพบปะด้วยการนัดหมายระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เพื่อให้คำปรึกษาก่อนการเรียน แนะนำสถานที่ที่จะทำการค้นคว้าเพื่อประกอบการศึกษา

ในการเตรียมสถานที่เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาและคณาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษานั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้เตรียมการให้บริการดังนี้ คือ

1. บริการในระดับส่วนกลาง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยสำนักบรรณสารสนเทศรับผิดชอบเป็นหน่วยงานกลางในการให้บริการสนับสนุนเอกสารและสื่อโสตทัศนศึกษาซึ่งมีการเปิดสอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษากำหนดให้มีไว้เพื่อใช้ศึกษาประกอบกับสื่อหลักเอกสารและสื่อโสตทัศนเหล่านี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จัดไว้ที่สำนักบรรณสารสนเทศ

ส่วนหนึ่งและจัดส่งไปให้บริการ ณ ศูนย์วิทยบริการบัณฑิตศึกษาซึ่งจัดตั้งไว้ในท้องถิ่นอีกส่วนหนึ่ง

นอกจากนี้สำนักบรรณสารสนเทศยังให้บริการยืมคืนเอกสารและสื่อโสตทัศนระหว่างมหาวิทยาลัย บริการสืบค้นข้อมูลและบริการด้านอื่น ๆ เพื่อให้ศูนย์วิทยบริการบัณฑิตศึกษาในท้องถิ่นสามารถจัดบริการได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

2. บริการในระดับภูมิภาค มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้จัดตั้งศูนย์วิทยบริการบัณฑิตศึกษาในภูมิภาค เพื่อให้บริการห้องสมุด และใช้เป็นสถานที่จัดสัมมนาเพื่อพบปะนัดหมายกับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้ดำเนินการสำรวจและทำความเข้าใจสถานที่ในท้องถิ่นของห้องสมุด สถาบันการศึกษา หอสมุดแห่งชาติ ที่มีสถานภาพพร้อมที่จะขยายบริการไปสู่การเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษาและเตรียมการขยายการให้บริการเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการให้บริการสูงสุด

สำหรับการให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนามหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาในท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเน้นหลักการให้บริการตามภารกิจดังนี้

1. เพื่อเป็นศูนย์บริการทางวิชาการแก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

2. เพื่อเป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยในการให้บริการด้านห้องสมุดและสื่อการศึกษา การบริการ การศึกษาตามเวลานัดหมาย คลินิกการศึกษาหรือการให้คำปรึกษาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นแหล่งประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

3. เพื่อเป็นแหล่งกลางประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตลอดจนการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักศึกษาและประชาชนผู้สนใจทั่วไปในภูมิกานั้น ๆ

4. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในส่วนภูมิภาค

ศูนย์วิทยพัฒนามหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาในแต่ละแห่งจะมีสื่อการศึกษารองรับบัณฑิตศึกษาอย่างเพียงพอสำหรับหลักสูตรบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน สื่อต่าง ๆ มีดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่

1.1 หนังสืออ่านทั่วไป

1.2 หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ

1.3 หนังสือประมวลสาระ

- 1.4 เอกสารทางวิชาการที่จำเป็น
- 1.5 งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. สื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ได้แก่
 - 2.1 วารสารทางวิชาการด้านต่าง ๆ
 - 2.2 หนังสือพิมพ์
3. สื่อโสตทัศน์ ได้แก่
 - 3.1 วีดิทัศน์
 - 3.2 แถบบันทึกเสียง
 - 3.3 ภาพนิ่ง
 - 3.4 สื่อโสตทัศน์อื่น ๆ ตามความต้องการเฉพาะหลักสูตร
4. สื่อคอมพิวเตอร์ ได้แก่
 - 4.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 4.2 การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และสถาบันในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย
 - 4.3 ฐานข้อมูลซีดีรอม (CD-ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ
 - 4.4 การส่งข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิด

การศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่มีรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาที่ตายตัว สามารถรับผู้เรียนได้จำกัด โดยเฉพาะผู้เรียนในบางช่วงอายุทำให้การศึกษาขาดความยืดหยุ่น ในขณะที่ความถี่ความต้องการเรียนมีมากขึ้น เพราะมนุษย์ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะอยู่ตลอดเวลา ข้อจำกัดดังกล่าวมีผลทำให้เกิดแนวความคิดของการศึกษาระบบเปิดมีลักษณะที่แตกต่างจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แนว คือ 1) รับผู้เรียนเข้าเรียนโดยไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่กำหนดจำนวน แต่มีการกำหนดวุฒิขั้นต่ำ และมีการบังคับโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้เข้าฟังบรรยายในชั้นเรียน และ 2) รับผู้เรียนโดยไม่มีการสอบคัดเลือก แต่อาจกำหนดเกณฑ์การรับเข้าโดยวิธีอื่น เช่น ตามกลุ่มอาชีพ กลุ่มสนใจ ไม่มีการกำหนดวุฒิขั้นต่ำไว้ ไม่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเข้าเรียนในชั้นเรียน ใช้สื่อประสมในการเรียนการสอน ผู้เรียนมาสามารถเรียนที่บ้านได้

กู๊ด (Good, 1975) ได้ให้ความหมายมหาวิทยาลัยเปิดไว้ว่า หมายถึง มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยซึ่งมีนักศึกษาวัยต่าง ๆ เข้าเรียน โดยที่นักศึกษาเหล่านั้นยังคงปฏิบัติภารกิจและอาชีพตามปกติ อาจจะมีผู้สอนบ้างบางโอกาส ดำเนินการเรียนการสอนโดยทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อการสอนอื่น ๆ เมื่อถึงเวลาสอบแล้วก็เข้าสอบ

ชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2519) ได้ให้ความหมายมหาวิทยาลัยเปิดไว้ว่า หมายถึง มหาวิทยาลัยที่เปิดรับนักศึกษา โดยไม่มีการสอบคัดเลือก แต่มีเกณฑ์การรับเข้าเรียนตามความเหมาะสม อาจไม่ต้องกำหนดคุณวุฒิขั้นต่ำ ใครสามารถเรียนได้ครบตามหลักสูตรก็สามารถรับปริญญา นักศึกษาไม่ต้องมานั่งในชั้นเรียน มหาวิทยาลัยจะจัดระบบการสอนที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนด้วยตนเองที่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ จากสื่อการสอนแบบประสม ซึ่งประกอบด้วย ตำรา บทเรียนทางไปรษณีย์กับรายการวิทยุและโทรทัศน์ การเข้าพบอาจารย์ตามศูนย์ศึกษา และการเข้าศึกษาในระหว่างวันหยุดภาคฤดูร้อน

อนุก พ. อนุกุลบุตร (2520) ได้กล่าวถึงมหาวิทยาลัยเปิดไว้ว่า 1) เปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีคุณสมบัติพื้นฐานเข้าศึกษาได้โดยไม่ต้องมีการสอบคัดเลือก คุณสมบัติพื้นฐานอาจได้แก่ อายุการ

ทำงาน พื้นฐานความรู้อย่างต่ำที่กำหนด โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการจำกัดจำนวน หรือความแตกต่างในแง่เศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ เข้ามาเป็นอุปสรรค เช่น พิจารณายกจน 2) เปิดโอกาสเลือกเรียนตามสาขาที่สนใจ ในมหาวิทยาลัยธรรมดาจะมีการจำกัดจำนวนคนที่รับได้ในแต่ละสาขา การเลือกสาขาของผู้เรียนจึงไม่มีอิสระเต็มที่ตามที่ตนปรารถนาที่จะศึกษาตามความพอใจที่ตนได้ตัดสินใจ มหาวิทยาลัยเปิดได้เปิดโอกาสนี้ให้เพราะถือว่าตัวเขารู้ดีกว่าใครในโลกว่าตัวเองต้องการอะไร แต่ละคนย่อมพัฒนาตนเองไปสู่สิ่งที่ตนสามารถทำได้ดีที่สุด 3) เปิดกระบวนการศึกษาให้ทุกคนสามารถเรียนได้ ลักษณะนี้เป็นหัวใจสำคัญของมหาวิทยาลัยเปิดตรงที่พยายามขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะขวางกั้นการเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำในที่อยู่ ไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกล ไม่ว่าจะเรียนได้เร็วหรือช้า ไม่ว่าจะอายุมากหรือน้อย

วิจิตร ศรีสอาน (2522) ได้สรุปความหมายของมหาวิทยาลัยเปิดไว้ว่า เป็นการศึกษาแบบการเรียนการสอนทางไกล โดยที่ตัวผู้เรียนไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน แต่อาศัยสื่อการสอนที่มีอยู่ในรูปแบบของการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือวัสดุเสียงอื่นที่จะส่งไปให้ถึงตัว มหาวิทยาลัยทำนองนี้มีลักษณะก้ำกึ่งระหว่างการให้การศึกษาในระบบตามรูปแบบของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต คือประชาชนทั่วไปควรได้รับโอกาสที่จะปรับปรุงตนเอง โดยอาศัยความพยายามจากตนเองให้มากที่สุด จุดมุ่งหมายคือมุ่งเน้น ผู้ที่ทำงานให้มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีขึ้น รวมถึงการเพิ่มพูนความรู้ที่เรียกว่า การพัฒนาคุณภาพของประชาชนโดยทั่วไปในลักษณะที่เป็นการเผยแพร่แก่ประชาชน

กล่าวโดยสรุป มหาวิทยาลัยเปิดเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดให้มีการศึกษาโดยไม่มี การสอบคัดเลือก แต่อาจกำหนดเกณฑ์การรับเข้าศึกษาตามความเหมาะสม โดยผู้เรียนไม่ต้องเข้าชั้นเรียนก็สามารถที่จะเรียนได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการศึกษาผ่านสื่อประสมที่หลากหลาย ประกอบกับการเข้าพบอาจารย์ตามกำหนดเวลา เมื่อผู้เรียนศึกษาครบตามหลักสูตรก็สามารถเข้ารับปริญญาบัตรได้ จากแนวคิดของการศึกษาระบบเปิดจึงนำไปสู่แนวความคิดและวิธีการศึกษาระบบทางไกลในเวลาต่อมา ที่เปิดโอกาสและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ที่ไม่เคยได้รับโอกาสทางการศึกษามาก่อน เช่น ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล และผู้ที่ยอยู่นอกระบบโรงเรียน ได้ศึกษาเล่าเรียนตามความพร้อมและความต้องการของตนเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเสมอภาคในการศึกษาแก่ประชาชนโดยทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล

โอชัว (Ochoa อ้างถึงใน Walter Perry, 1983) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้ว่า หมายถึง การศึกษาที่มีการจัดระบบการเลือกใช้สื่อการสอนทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนด้วยตนเอง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษาเป็นการเฉพาะ โดยการจัดการศึกษาดังกล่าวนี้มีศักยภาพ ที่จะครอบคลุมสภาวะทางภูมิศาสตร์ได้มากกว่าระบบการศึกษาที่มีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้เรียน และผู้สอน

เคย์ (Kaye, 1985) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้ว่า หมายถึง การศึกษาซึ่งครูผู้สอนมิได้ปรากฏตัวในสถานที่ที่การศึกษานั้นเกิดขึ้น หรือเป็นการศึกษาที่ครูผู้สอนอาจปรากฏตัวเป็นบางครั้ง หรือเพื่อทำงานบางอย่าง ตามความหมายดังกล่าว มีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ (1) การอยู่ห่างกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และ (2) เป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูผู้สอน ซึ่งอาจจะพบปะกับผู้เรียนเพื่อปฏิบัติงานหรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เป็นต้น

เบอร์ก และ ฟรีวิน (Berge and Frewin, 1985) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่สถาบันศึกษาได้จัดทำเพื่อให้ผู้เรียน ซึ่งไม่ได้เลือกเข้าเรียนหรือไม่สามารถจะเข้าเรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนตามปกติได้ กิจกรรมการเรียนที่จัดให้นี้จะมีการผสมผสานวิธีการที่สัมพันธ์กับทรัพยากร การกำหนดให้มีระบบการจัดส่งสื่อการสอนและมีการวางแผนการดำเนินการ รูปแบบของทรัพยากรประกอบด้วย เอกสารสิ่งพิมพ์ โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้เรียนอาจเลือกใช้สื่อเฉพาะตนหรือเฉพาะกลุ่มได้ ส่วนระบบการจัดส่งสื่อก็มีการใช้เทคโนโลยีนาโนชนิด สำหรับระบบบริหารก็มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางไกลขึ้นเพื่อรับผิดชอบจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิจิตร ศรีสอาน (2529) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้ ดังนี้ การศึกษาในแบบการศึกษาทางไกล ถือได้ว่าเป็นการศึกษาขยายวงโดยมุ่งขยายโอกาสแก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวางทั่วถึง และเป็นธรรมชาติลดภาวะความจำกัดทั้งด้านกระบวนการ โครงสร้างและสิ่งแวดล้อมทางด้านการเรียนรู้

เน้นการใช้สื่อผสม มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง และขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่คนทั่วไปมากขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2541) กล่าวไว้ว่า การศึกษาทางไกลมีความแตกต่างไปจากการศึกษาในรูปแบบอื่น เป็นการสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของการศึกษาทางไกลในประเทศต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างไกลกัน การเรียนรู้เกิดขึ้นจากสื่อ การติดต่อโดยตรงระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจะน้อยกว่าการศึกษาตามระบบปกติ

2. เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียน โดยผู้เรียนจะมีอิสระในการเลือกเรียนวิชาเลือกเวลาเรียนตามที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังกำหนดสถานที่เรียนของตนเองได้ พร้อมทั้งกำหนดวิธีการเรียนและควบคุมการเรียนด้วยตนเอง

3. ใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลัก สื่อบุคคลเป็นสื่อเสริม สื่อและเทคโนโลยีของการศึกษาที่ใช้ในระบบการศึกษาทางไกล ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อคอมพิวเตอร์ และสื่อการสอนทางโทรศัพท์ เป็นต้น

4. ดำเนินงานและควบคุมคุณภาพในรูปแบบขององค์คณะบุคคล มีการสร้างระบบและองค์กรขึ้นรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร และผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ จึงสามารถควบคุมและตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

5. มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและผลิตเอกสารตลอดจนสื่อการสอน จะคัดเลือกเพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่ายทั้งในด้านเนื้อหา ด้านสื่อ และด้านการจัดและประเมินผล

6. ใช้กระบวนการทางอุตสาหกรรมในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียนจำนวนมาก เนื่องจากการศึกษาทางไกลเป็นการสอนที่ให้แก่ผู้เรียนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ฉะนั้นการดำเนินงานในด้านการผลิต การเตรียมและจัดส่งสื่อการศึกษา จึงต้องจัดทำในรูปแบบของกิจกรรมทางอุตสาหกรรม มีการนำเอาเทคนิค วิธีการผลิตและการดำเนินงานเป็นขั้นตอนตามระบบอุตสาหกรรมมาใช้

7. เน้นด้านการผลิตและจัดส่งสื่อการสอนมากกว่าการทำการสอนโดยตรง นอกจากนี้สถานบันจะรับผิดชอบด้านการจัดส่งเอกสารและสื่อการศึกษา การประเมินผลการเรียน และการจัดสอนเสริมในศูนย์ภูมิภาค

8. มีการจัดตั้งหน่วยงานและเครือข่ายสนับสนุนการสอนและบริการผู้เรียน เช่น จัดตั้งศูนย์การศึกษาประจำท้องถิ่น หรือประจำภาคขึ้น ด้วยการเชิญบุคลากรท้องถิ่นหรือใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นส่วนเสริมของการจัดการศึกษาด้วย

9. ใช้การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง แม้จะใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน แต่การติดต่อระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนก็ยังคงเป็นไปในรูปของการติดต่อแบบสองทาง โดยจดหมายและโทรศัพท์นอกจากนี้ทางสถาบันยังจัดให้มีการติดต่อกับผู้เรียนด้วย การจัดสอนเสริมแก่นักศึกษา ณ ศูนย์บริการการศึกษา ตามช่วงเวลาและวิชาที่สถาบันกำหนด

ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2539) ได้กล่าวถึงแนวคิดสำคัญของการเรียนรู้ว่าเป็นอิสระของวีดีเมเยอร์ และ มัวร์ (Wedemeyer and Moore) ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เป็นผลจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสถานที่ เวลา และสภาพแวดล้อมที่ไม่มีชั้นเรียน การสอนอาจต้องการการชี้แนะจากครู แต่ไม่ใช่รูปแบบของการฟังพาด ผู้เรียนมีอิสระในระดับหนึ่งที่จะรับผิดชอบ และริเริ่มกระทำกิจกรรมที่นำไปสู่การเรียนรู้ของตน ลักษณะของระบบการศึกษาทางไกลในความคิดของ วีดีเมเยอร์ และ มัวร์ มี 6 ลักษณะ คือ

1. ผู้เรียนและผู้สอนถูกแยกออกจากกัน
2. กระบวนการเรียนการสอนโดยทั่วไปใช้การเขียนและสื่ออื่น ๆ
3. ลักษณะการสอนเป็นรายบุคคล
4. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำ
5. การเรียนรู้ต้องจัดให้สะดวกในสภาพแวดล้อมของผู้เรียน
6. ผู้เรียนรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง มีอิสระที่จะเริ่มหรือหยุดเมื่อต้องการ และดำเนินไปโดยอัตราความเร็วของแต่ละคน

กล่าวโดยสรุป การศึกษาทางไกล เป็นระบบการศึกษาที่มุ่งเอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนโดยการใช้สื่อ อาจมีการพบปะกันบ้างตามที่นัดหมาย ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง สะท้อนให้เห็นการศึกษาแบบผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ดำเนินการสอนโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกล โดยการใช้สื่อการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม และวิธีการอื่นที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ วิธีการเรียนในรูปแบบทางไกล (Distance Learning) หรือเรียกว่าการศึกษาทางไกล (Distance Education) ที่ยอมรับในศักยภาพของแต่ละบุคคลว่า สามารถแสวงหาความรู้ และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ในสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชนทั่วไป เป็นการเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบการอาชีพ ตลอดจนเป็นการขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

แนวคิดการพัฒนาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย

แนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย มี 8 ประการ ได้แก่

1. อิงระบบการสอนทางไกล “แผน มสธ.” (พ.ศ. 2523) ที่ยึดหลักบูรณาการชุดวิชาผ่านสื่อประสม มิใช่การเรียนการสอนในชั้นเรียน ยกเว้นการสัมมนาเสริมที่มุ่งให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่ไม่สามารถเสนอได้ในสื่อหลักและสื่อเสริม และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์ และนักศึกษากับนักศึกษา
2. ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก ที่มุ่งกำหนดแนวทางการศึกษาและประมวลสาระความรู้มากกว่าการป้อนความรู้ในรูปแบบตำราหรือเอกสารการสอน และมีสื่อเสริมที่เหมาะสมกับนักศึกษาจำนวนไม่มาก ได้แก่ เทปเสียง เทปภาพ และสื่อโสตทัศน์ โดยไม่ใช้รายการวิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์
3. เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์ และกับสื่อประเภทต่าง ๆ โดยไม่มุ่งให้เกิดปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าโดยไม่จำเป็น
4. ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการสอนแบบอิงประสบการณ์ คือ “สั่ง” ก่อนที่จะ “สอน” ด้วยการกำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังเป็นแกน ในรูปของการให้ทำรายงาน หรือกิจกรรม

มานำเสนอในการสัมมนาเสริม โดยนำความรู้จากเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแนวการศึกษาประมวลสาระ สื่อการศึกษา และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ

5. มีการประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนครบวงจร ทั้งการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และการประเมินสุดท้ายกล่าวคือ มีการให้คะแนนงานที่เกิดจากการเข้าสัมมนาเสริม และการทำกิจกรรม และคะแนนที่ได้จากการสอบปลายภาคการศึกษา

6. มีการปรับเปลี่ยนประสบการณ์และกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้วย การปรับเปลี่ยนและนำเสนอแผนกิจกรรมการเรียนทุกภาคการศึกษาที่เปิดสอนแต่ละชุดวิชา

7. บริหารจัดการระดับบัณฑิตศึกษา โดยให้ภาพรวมของขั้นตอนและกระบวนการ เรียนระดับบัณฑิตศึกษาแก่นักศึกษาอย่างชัดเจนด้วยการจัดให้มีการปฐมนิเทศ และการฝึกทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียน

8. มีการผลิตและบริหารชุดวิชาที่ต่อเนื่องโดยคณะบุคคล เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการผลิตชุดวิชาและการนำชุดวิชาไปใช้

ระบบการสอนบัณฑิตศึกษาทางไกลยึดองค์ประกอบหลักเช่นเดียวกับระบบการสอนทางไกล “แผน มสธ.” (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543) กล่าวคือ ปรัชญาและวิสัยทัศน์ ความต้องการของสังคม องค์ความรู้หรือหลักสูตร สื่อการสอน การถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ ผู้เรียน สภาพแวดล้อมการเรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ปรัชญาและวิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยต้องยึดปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิตเปิดโอกาสและขยายโอกาสการศึกษา ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ โดยพึ่งพาความช่วยเหลือจากอาจารย์และบุคคลภายนอกเท่าที่จำเป็น

2. ความต้องการของสังคม มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโดยจำเป็นจะต้องศึกษาปัญหาและความต้องการของทั้ง 3 องค์การของสังคม คือ รัฐบาล (government organization) องค์กรเอกชน (private organization) และอริรัฐองค์กร (non-governmental organization-NGO) การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาใด ต้องมีข้อมูลที่จะให้แน่ใจว่า โปรแกรมการศึกษาที่จะเปิดสอนจะเป็นสิ่งที่ต้องการของสังคม ผลิตบัณฑิตไปแล้วเป็นที่ต้องการ มีงานทำ เพื่อมิให้ลงทุนไปแล้วสิ้นเปลือง ไม่เกิดประโยชน์คืนกลับ

3. องค์ความรู้หรือหลักสูตร มหาวิทยาลัยจำเป็นที่จะต้องพัฒนาองค์ความรู้ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ด้วยการจัดหลักสูตรในรูปสายธารแห่งประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะสามารถนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ หลักสูตรของมหาวิทยาลัยจึงควรเป็นหลักสูตร

อิงประสบการณ์ (experience-based curriculum) ที่มุ่งให้นักศึกษา “ทำ” ได้มากกว่าหลักสูตรอิงเนื้อหา (content-based curriculum) ที่จะ “รู้” แต่นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้

4. สื่อการสอนในระบบการศึกษาทางไกล การถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์จะกระทำ “ไม่ได้” หากปราศจาก “ตัวกลาง” คือ สื่อการศึกษา ที่ประกอบด้วย สื่อหลัก และสื่อเสริมที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อมของมหาวิทยาลัยและผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นสื่อการศึกษาที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สิ่งแพร่ภาพและเสียง หรือสื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลักก็ตาม ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานวิทยาการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป โดยผลิตในรูปแบบชุดการสอนทางไกล ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ เทปเสียง เทปภาพ การสัมมนาเสริม และการสัมมนาเข้ม

5. การถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ มหาวิทยาลัยกำหนดวิธีและช่องทางการถ่ายทอด ที่มุ่งนักศึกษาบัณฑิตศึกษากลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนไม่มากนัก

6. ผู้เรียน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นบุคลากรประจำการ คือ มีงานทำอยู่แล้ว การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงเป็นการศึกษาที่มีลักษณะเป็นการศึกษาบางเวลา เพราะนักศึกษาต้องทำงานเต็มเวลา ดังนั้น การจัดระบบการสอนจึงเอื้อประโยชน์ต่อนักศึกษา 3 ประการ ได้แก่ (1) ผู้เรียนได้นำประสบการณ์เดิมมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน (2) ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่เรียน ไปใช้ประโยชน์ทันทีโดยไม่ต้องรอให้สำเร็จการศึกษา และ (3) การกิจและงานที่มอบหมายสอดคล้องกับความเป็นจริง ที่ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการนำวิธีการและขั้นตอนการทำงานไปใช้เพิ่มพูนทักษะการทำงานในระยะยาวที่สำคัญอย่างยิ่งคือการให้เกียรตินักศึกษาในฐานะแหล่งความรู้สำหรับนักศึกษาด้วยกันเองและเป็นจุดที่จะช่วยกระตุ้นให้คณาจารย์ได้มีโอกาสฝึกฝนวิทยุทธให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

7. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร ให้เกียรติและพัฒนาแหล่งวิทยาการในรูปแบบฐานความรู้ (Knowledge Base-KB) ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และระบบสื่อสารที่เอื้อต่อการเสาะแสวงหาความรู้เอง และส่งเสริมให้มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางบ้านที่สอดคล้องกัน

8. การวัดและประเมินผล มหาวิทยาลัยต้องใช้ในการประเมินครบวงจร ทั้งการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

โครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 แผน ดังนี้

หลักสูตรแผน ก จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยประสงค์ที่จะเพิ่มพูนทักษะการวิจัยและนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้ โดยต้องศึกษาชุดวิชาไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต และเมื่อรวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตรแล้วไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต นักศึกษาจะลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์ได้ต่อเมื่อมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 และได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ แต่มีความสนใจในด้านการวิจัยและนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้ โดยต้องศึกษาชุดวิชาไม่น้อยกว่า 35 หน่วยกิต ศึกษาคั่นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต และต้องสอบประมวลความรู้ ทั้งนี้เมื่อรวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตรแล้วไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนการศึกษาคั่นคว้าอิสระได้ต่อเมื่อมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 และได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

ระบบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ยึดระบบการศึกษาทางไกลที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระด้วยตนเอง ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำอย่างมีระบบด้วยวิธีการนัดหมายระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาตามช่วงเวลาที่เหมาะสม การเข้ารับการปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการ การเข้ารับการสัมมนาเสริม การเข้ารับสัมมนาเข้ม เพื่อการทำวิทยานิพนธ์และเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ และการเข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิต

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้จัดให้มีศูนย์บริการการศึกษาประจำภูมิภาค ศูนย์บริการการศึกษาประจำจังหวัด ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์วิทยบริการบัณฑิตศึกษา ทั่วประเทศ นักศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาในการค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าว

การจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาจะใช้ระบบทวิภาค คือแบ่งปีการศึกษาออกเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ ภาค 1 และ ภาค 2 แต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ แต่ละภาคการศึกษานักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 10 หน่วยกิต

การถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ทางวิชาการนั้นจะจัดทำผ่านสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อโทรคมนาคม การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ทางวิชาการจะจัดทำเป็นชุดวิชาที่มีลักษณะบูรณาการ แต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต เรียกว่า “ชุดการสอนระดับบัณฑิตศึกษา”

ชุดการสอนแต่ละชุดวิชา หมายถึง ประมวลเนื้อหาสาระ สื่อการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนชุดวิชานั้น ๆ ทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยสื่อหลัก สื่อเสริม และกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ (ชุดการสอนแบ่งออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยใช้เวลาศึกษา 5-15 ชั่วโมง โดยประมาณ)

สื่อหลัก

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมเนื้อหาสาระ มโนคติ กิจกรรม และวิธีปฏิบัติการทั้งหมดของชุดวิชา ซึ่งประกอบด้วย แนวการศึกษา และประมวลสาระชุดวิชา

1. แนวการศึกษา เป็นเอกสารคู่มือการเรียนการสอนของชุดวิชา ประกอบด้วย ส่วนแนะนำ ขอบข่ายวัตถุประสงค์ และวิธีการศึกษา หรือส่วนที่เป็นสาระปฐมนิเทศชุดวิชา
2. ประมวลสาระชุดวิชา เป็นเนื้อหาสาระของชุดวิชา จัดในรูปแบบเอกสารการสอน โดยมีจำนวน 2-4 เล่ม ตามความเหมาะสม

สื่อเสริม

นอกจากสื่อหลักซึ่งประกอบด้วยเอกสาร “แนวการศึกษา” และ “ประมวลสาระชุดวิชา” ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์แล้ว ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระบางประเภทจำเป็นต้องใช้สื่อเสริมในลักษณะอื่นมาประกอบด้วย สื่อเสริมในระบบสื่อการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แก่ สื่อโสตทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

1. สื่อโสตทัศน์ หมายถึง สื่อที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระโดยเสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวซึ่งสื่อโสตทัศน์ ที่นำมาใช้เป็นสื่อเสริมในการศึกษาทางไกลระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ เทปเสียง เทปวีดิทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์
 - เทปเสียง เป็นเทปลับที่ผลิตขึ้นโดยมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในเอกสารแนวการศึกษา
 - เทปวีดิทัศน์ เป็นสื่อที่ใช้กับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องถ่ายทอดด้วยภาพและเสียงที่มีการเคลื่อนไหว ซึ่งสื่ออื่นไม่สามารถจะถ่ายทอดได้
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อเสริมที่อาจจะพัฒนามาใช้กับการศึกษาค้นคว้าระดับบัณฑิต-

ศึกษา เช่น โปรแกรมการสอนโดยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมการสอนโดยระบบไปรษณีย์เสียง โปรแกรมการสอนโดยระบบเลเซอร์วิชชั่น

- เอกสาร/บทความ ได้แก่ เอกสารหรือบทความพิเศษที่มีความสำคัญต่อการค้นคว้า อ้างอิง

2. สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เป็นสื่อเอกสารที่แนะนำให้ให้นักศึกษาอ่านเพิ่มเติมเพื่อเสริมความรู้ นอกเหนือไปจากศึกษาสาระสำคัญหลักจากประมวลสาระชุดวิชา

กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

เป็นกิจกรรมที่จะช่วยเสริมเติมเต็มในส่วนที่เป็นทักษะพิสัยและเจตพิสัย ซึ่งไม่สามารถทดแทนด้วยสิ่งอื่นได้ เพราะเป็นส่วนที่ต้องมีการพบปะสนทนาโต้ตอบอภิปรายแลกเปลี่ยนผลงานและประสบการณ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ในส่วนนี้ได้จัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ดังนี้

1. การสัมมนาเสริม เป็นกิจกรรมที่บังคับให้นักศึกษาทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งงานและเสนอผลงานซึ่งกำหนดไว้ในเอกสาร “แผนกิจกรรมการเรียนและแนวการศึกษา” นักศึกษาต้องอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และอาจารย์จะให้คะแนนการสัมมนาเสริมจากผลงานการเสนอผลงาน และการร่วมอภิปราย

2. การสัมมนาเข้ม เป็นกิจกรรมที่นัดหมายให้นักศึกษาไปส่งงาน เสนอผลงานและฝึกปฏิบัติระยะสั้น การจัดสัมมนาเข้มจะใช้กับชุดวิชาที่ต้องฝึกทักษะหรือเพิ่มเติมประสบการณ์ หรือการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นการเฉพาะเพิ่มเติมจากการสัมมนาเสริม รวมทั้งการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ด้วย

3. การอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพมหัศจรรย์ นักศึกษาทุกคนจะต้องเข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพมหัศจรรย์ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ร่วมฝึกทักษะที่จำเป็นของวิชาชีพ และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ประสบการณ์วิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรม โดยใช้เวลาในการอบรม 30 ชั่วโมง

นักศึกษาจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ จะต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) และนักศึกษาจะต้องเข้ารับการสัมมนาเข้มตามช่วงระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนการเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์

วิธีการศึกษด้วยตนเองในระดับบัณฑิตศึกษา

นักศึกษาต้องปฏิบัติตนในการศึกษา ดังนี้

1) เข้ารับการปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการบัณฑิตศึกษา

นักศึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแล้วจะต้องเข้ารับการปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้ ในช่วงแรกของการเปิดภาคการศึกษา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงสร้างเนื้อหาสาระ และกระบวนการศึกษาตามหลักสูตร รวมทั้งการปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ เพื่อวางแผนการเรียนร่วมกัน นักศึกษาจะได้รับการฝึกทักษะเกี่ยวกับการศึกษด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และการอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานที่นำเสนอ ตลอดจนรูปแบบและวิธีการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา โดยนักศึกษาและคณาจารย์จะมาอยู่ร่วมกันตามสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ประมาณ 2 ½ วัน ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะถือว่าการปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการฯ นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

2) ศึกษาด้วยตนเองจากสื่อหลัก

นักศึกษาจะต้องศึกษาจากเอกสารที่เป็นสื่อหลัก ดังนี้

(1) แนวการศึกษา เป็นเอกสารคู่มือการเรียนการสอนของชุดวิชาที่นักศึกษาต้องศึกษาก่อนที่จะศึกษาเนื้อหาวิชาในประมวลสาระของชุดวิชานั้นๆ เพื่อทราบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่าย วัตถุประสงค์ และวิธีการศึกษาชุดวิชา

(2) ประมวลสาระชุดวิชา เป็นเอกสารการสอนที่มุ่งให้นักศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา แนวคิดพื้นฐานของแต่ละเรื่อง บทความ บทวิเคราะห์ต่างๆ ประมวลสาระชุดวิชา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยนักศึกษากจะใช้เวลาในการศึกษา ประมาณ 5-15 ชั่วโมง

3) ศึกษาเพิ่มเติมจากสื่อโสตทัศน และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ

นักศึกษาจะต้องศึกษาจากเอกสาร และสื่อโสตทัศนที่มหาวิทยาลัยจัดให้เพิ่มเติม เช่น เทปเสียง เทปวีดิทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการเสริมความรู้ให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้าง สามารถที่จะพัฒนาข้อมูลต่างๆ ให้ทันสมัย

4) เข้าร่วมกิจกรรมปฏิสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ให้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระหว่างการศึกษาตามหลักสูตร โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนเข้ารับการศึกษจนสำเร็จการศึกษา นักศึกษาทุกคนจะต้องเข้าร่วมให้ครบทุกกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาเสริม และการสัมมนา

เข้มประจำชุดวิชา การสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ และการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพ
มหาบัณฑิต

5) ทำวิทยานิพนธ์ หรือ ศึกษาคว้าอิสระ

นักศึกษาที่เลือกเรียน แผน ก จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ส่วนนักศึกษาที่เลือกเรียน แผน ข จะ
ต้องทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาที่ไม่ใช่เป็นการทำวิทยา
นิพนธ์ ในระหว่างที่นักศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ หรือศึกษาค้นคว้าอิสระ นักศึกษาจะต้อง
เข้ารับการสัมมนาเข้มตามช่วงเวลาที่มาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการ ขึ้น
ตอนการเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือ โครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ การเสนอผลวิทยานิพนธ์ หรือ
ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับระยะแรกมหาวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษาเฉพาะแผน ก แผนเดียว

6) เข้ารับการอบรมเข้าประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิต

นักศึกษาทุกคนจะต้องเข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตก่อนสำเร็จการ
ศึกษา นักศึกษาจะได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน และร่วมฝึกปฏิบัติทักษะที่จำเป็นของวิชาชีพ เป็นการ
พัฒนาประสบการณ์วิชาชีพ บุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพ

ระบบการบริการการศึกษา

1) การบริการด้านวัสดุการศึกษา เป็นการบริการที่มหาวิทยาลัยจะจัดส่งวัสดุการศึกษาต่าง ๆ
ไปให้นักศึกษาทางไปรษณีย์ อันประกอบด้วย สื่อหลัก และสื่อเสริม

2) การบริการด้านสัมมนา กิจกรรมสัมมนาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับ
บัณฑิตศึกษา การอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาได้เสนอข้อมูล แสดงผลงานที่ประดิษฐ์คิดค้น และการ
วิเคราะห์พิจารณาตนเองต่ออาจารย์ผู้สอน และเพื่อนนักศึกษาที่เรียนในชุดวิชาเดียวกัน ตลอดจน
เป็นการวัดและประเมินความรู้ความสามารถของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของแต่ละชุดวิชาด้วย

3) การบริการห้องสมุด และสื่อการศึกษา การบริการค้นคว้าทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญ และ
จำเป็นอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยจึงได้จัดตั้งสำนักบรรณสารสนเทศขึ้น เพื่อ
เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดบริการห้องสมุดและสื่อการศึกษา ให้แก่คณาจารย์
บุคลากร นักศึกษาของมหาวิทยาลัย และประชาชนทั่วไปที่สนใจใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสำนัก
บรรณสารสนเทศได้ดำเนินการให้บริการห้องสมุด และสื่อการศึกษาแก่ผู้ใช้ตามกลุ่มเป้าหมายของ
มหาวิทยาลัย โดยจัดบริการเป็นระบบเครือข่าย 3 ระดับ คือ บริการในระดับส่วน ระดับภาค และ
ระดับจังหวัด

การวัด และการประเมินผลการศึกษา

1) การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจะประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาจากผลงานดังต่อไปนี้

(1) การทำรายงานวิทยานิพนธ์และภาคนิพนธ์ หรืองานเรียบเรียง เช่น แบบฝึกปฏิบัติ ทบทวน รายงาน และงานเขียนเชิงวิเคราะห์

(2) การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา

(3) การสอบวิทยานิพนธ์สำหรับแผน ก หรือการสอบประมวลความรู้ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับ แผน ข

(4) การเข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิต

2) การตัดสินผลสอบ

(1) การวัด และการประเมินผลการศึกษาของชุดวิชาใช้อักษรระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

อักษรระดับคะแนน	คะแนนต่อ 1 หน่วยกิต	ความหมาย
A	4	ดีมาก
B	3	ดี
C	2	พอใช้
D	1	อ่อน
F	0	ตก

(2) การสอบวิทยานิพนธ์ การสอบประมวลความรู้ และชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ใช้เกณฑ์ตัดสินผลสอบด้วยสัญลักษณ์ P/U

P (Passed)	หมายถึง	สอบผ่านสำหรับการประเมินผลที่ไม่คิดคะแนน
U (Unsatisfactory)	หมายถึง	สอบไม่ผ่านสำหรับการประเมินผลที่ไม่คิดคะแนน

(3) ผลการศึกษาอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่น ดังต่อไปนี้

I (Incomplete)	หมายถึง	การประเมินผลยังไม่สมบูรณ์
W (Withdrawn)	หมายถึง	การยกเลิก ใช้ในกรณีที่นักศึกษาขอถอนชุดวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไว้แล้ว ภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
N (Non-Credit)	หมายถึง	ชุดวิชาที่ไม่นำผลการสอบไปคำนวณค่าหน่วยกิตสะสม
SP (Suspended)	หมายถึง	ผลการสอบในภาคการศึกษาที่ผ่านมาของชุดวิชาที่มีการลงทะเบียนเรียน เพื่อยกระดับคะแนน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อรุณ วิวัฒน์ปฐม (2527) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษา ในวิทยาลัยครู โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร โดยศึกษาจากประชากร 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีในวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง นักศึกษาวิชาเอกดนตรีศึกษา ชั้นปีที่ 2 แบ่งเป็นระดับ ป.กศ. ชั้นสูง ปีที่ 2 และระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา บัณฑิตครูวิชาเอกดนตรีศึกษา และผู้บังคับบัญชาบัณฑิตครูวิชาเอกดนตรีศึกษา รวมประชากรทั้งสิ้น 305 คน ผลการวิจัย พบว่า การประเมินบริบท ความมุ่งหมายของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสม โครงสร้างเนื้อหาสาระเป็นภาคทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทย จำนวนหน่วยกิตดนตรีปฏิบัติมีน้อยเกินไป สำหรับเนื้อหาส่วนใหญ่เหมาะสม

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นสำหรับหลักสูตรยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร อาจารย์ผู้สอนมีวุฒิต่ำกว่าเกณฑ์สัดส่วนมาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนอาจารย์ไม่เพียงพอ อุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่พร้อมเท่าที่ควร ส่วนนักศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง

การประเมินกระบวนการกระบวนการของหลักสูตรยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร นักศึกษาดำเนินการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีลักษณะเป็นผู้รับ ซักถาม และแสดงความคิดเห็นน้อย กระบวนการเรียนการสอนยังไม่เหมาะสม นักศึกษาได้รับผลสัมฤทธิ์จากกระบวนการเรียนการสอนด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัยน้อย

การประเมินผลิตผลบัณฑิตวิชาเอกดนตรีศึกษามีคุณสมบัติเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรค่อนข้างน้อย

อัญชลี บรรจงศิริ (2539) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) กรมพลศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร ศึกษาจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร 42 คน อาจารย์ 305 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษา 302 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 200 คน และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ผู้สำเร็จการศึกษา

ปฏิบัติงาน 200 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 1,049 คน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินบริบท จุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกข้อมีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ สามารถปฏิบัติได้จริง มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพอยู่ในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตรด้านจำนวนหน่วยกิตรวม หน่วยกิตหมวดวิชา หน่วยกิตกลุ่มวิชา หน่วยกิตรายวิชา ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมดี เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และของผู้เรียน และมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก มีความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับน้อย ส่วนเกณฑ์การวัด และประเมินผลส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์ และนักศึกษา พบว่า การประเมินด้านอาจารย์ และนักศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อย แต่มีคุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก

ด้านกระบวนการ พบว่า กระบวนการบริหารส่วนใหญ่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การนิเทศ และติดตามผลการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักศึกษามีโอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านผลผลิต พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะทางวิชาชีพ ตรงตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

สุมาลี ทองรุ่งโรจน์ (2539) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง พุทธศักราช 2532 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร โดยศึกษาจากประชากร 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและผู้สอนสาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ 10 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ 70 คน ผู้สำเร็จการศึกษสาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ 70 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 20 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 170 คน ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ส่วนใหญ่ประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ในเรื่องจำนวนหน่วยกิต และเวลากำหนดในหลักสูตร รวมทั้งความทันสมัยในเนื้อหาวิชา ได้รับการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนแหล่งค้นคว้า และสถานที่ ได้รับการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ

ด้านกระบวนการในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้รับการประเมินความเหมาะสมในระดับมาก แต่ในเรื่องการวัด และประเมินผลนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่อาจารย์ประเมินว่าอยู่ในระดับมาก

ด้านผลผลิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร พบว่ามีคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก

สุภาพร แนวบุตร (2540) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสุศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร โดยศึกษาจากประชากร 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 13 คน อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุศึกษา คณะครุศาสตร์ 5 คน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540 สาขาวิชาสุศึกษา คณะครุศาสตร์ 10 คน มหาบัณฑิตสาขาวิชาสุศึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2538 – 2539 28 คน และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต 28 คน จำนวน รวมประชากรทั้งสิ้น 84 คน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตรด้านจำนวนหน่วยกิตมีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้น การ ประเมินของนิสิตเกี่ยวกับรายวิชาเลือก 5 หน่วยกิต เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย ส่วนเนื้อหาของหลักสูตรส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุง แต่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในระดับมาก มีความจำเป็นสำหรับวิชาชีพและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในระดับมาก มีความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลในระดับมาก สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในระดับมาก และมีความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชาในระดับมาก

ปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ด้านอาจารย์ และนิสิตมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนปัจจัยเบื้องต้นอื่น ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ มีคุณภาพ และมีความสะดวกในการใช้บริการในระดับมาก ยกเว้น แผ่นภาพ แผนภูมิ ภาพพลิก หุ่นจำลอง ห้องเรียน ที่นั่งพักหรือที่ทำงาน การให้บริการถ่ายเอกสารของห้องสมุดคณะและสถาบันวิทยบริการ มีความเพียงพอ คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการในระดับน้อย

กระบวนการผลิต พบว่า การบริหารหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นการสำรวจปัญหาและความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณเพื่อการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดสรร การนำผลการประเมินการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอน เป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วน

การวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้น การนำผลการวัดและการประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ผลผลิต พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติและความสามารถเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า คุณสมบัตินี้และความสามารถของมหาบัณฑิตที่เป็นจริง และคุณสมบัติและความสามารถของมหาบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิตางค์ เจนวินิจัย (2540) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรนิเทศศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2533 (ฉบับปรับปรุง 2535) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร โดยศึกษาจากประชากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในแผนกนิเทศศิลป์ 12 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 แผนกนิเทศศิลป์ 28 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนิเทศศิลป์ 73 คน ผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา 28 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 141 คน ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทของหลักสูตรเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนด้านโครงสร้างของหลักสูตร อาจารย์ประเมินความเหมาะสมในระดับปานกลาง ผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

ด้านปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และอุปกรณ์การเรียนการสอนแหล่งค้นคว้า สถานที่เรียน อาจารย์ประเมินความเหมาะสมในระดับปานกลาง และนักศึกษากับผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

ด้านผลผลิตจากหลักสูตรหรือผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านคุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะวิชาชีพ และคุณลักษณะนิสัย ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมระดับมาก และจากการศึกษาแนวความคิดการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยระบบ ISO 9000 อาจารย์ และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นด้วยว่า การประกันคุณภาพด้วยระบบ ISO 9000 มีความเหมาะสมในการนำมาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดคุณภาพขึ้น โดยเฉพาะกับการผลิตบัณฑิต และเพื่อประกันความมั่นใจให้กับสังคมว่า สถาบันการศึกษาสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยณรงค์ คำพิพจน์ (2540) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในภาคคณะสงฆ์ 9 โดยใช้รูปแบบ CIPP Model เป็นแนวการประเมิน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมจำนวน 272 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 3 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับสอบถามประชากรแต่ละกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินบริบท ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษาล้วนเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น

2.1 ด้านโครงสร้างหลักสูตร ครูผู้สอน และนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ผู้บริหาร และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่ามี ความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านเนื้อหาวิชา ครูผู้สอนและนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เห็นว่า เนื้อหาวิชามีความเหมาะสมในระดับมาก ผู้บริหารและผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3. การประเมินกระบวนการ

3.1 ด้านสภาพการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนเห็นว่า เหมาะสมในระดับมาก ผู้บริหาร นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

4. การประเมินผลผลิต

ผู้บริหาร และครูผู้สอนเห็นว่า คุณภาพของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

พระจตุพร สิทธิสุนเนิน (2543) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model) หน่วยการวิเคราะห์ของการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 11 รูป/คน ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 7 รูป/คน อาจารย์ 32 รูป/คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 109 รูป พระบัณฑิต จำนวน 111 รูป และผู้บังคับบัญชาของพระบัณฑิต จำนวน 111 รูป รวมทั้งสิ้น 381 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบท ผู้บริหารและเชี่ยวชาญหลักสูตร เห็นว่า บริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสม อาจารย์ นิสิต และพระบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บริบทของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหาร เห็นว่า ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรมีความเหมาะสม แต่โศดทัศนูปกรณ์และเอกสารการสอนและเอกสารอ้างอิงไม่มีความเหมาะสม อาจารย์ นิสิต และพระบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยเบื้องต้นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ด้านกระบวนการ ผู้บริหาร เห็นว่า กระบวนการของหลักสูตรมีความเหมาะสม แต่การบริหารหลักสูตรไม่มีความเหมาะสม อาจารย์ นิสิต และพระบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ากระบวนการของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
4. ด้านผลผลิต พระบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของพระบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า คุณภาพของพระบัณฑิตโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ทรงศักดิ์ จารุมาศ (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำนวน 279 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 21 คน ครูผู้สอน จำนวน 59 คน และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน 199 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยยึดกรอบรูปแบบการประเมิน CIPP (CIPP Model) จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 57 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.68 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. บุคลากรโดยรวม และจำแนกตามสถานภาพ เห็นว่า หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยในด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. บุคลากรจำแนกตามสถานภาพเห็นว่ หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน คือ ด้านบริบทและด้านกระบวนการมีความเหมาะสมไม่แตกต่างกันและด้านผลผลิตมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน แต่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เห็นว่าด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความเพียงพอมากกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. บุคลากรได้เสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้ หลักสูตรโดยภาพรวมดีแล้วไม่ต้องปรับปรุง เนื้อหาของหลักสูตรโดยทั่วไปให้คงไว้สภาพเดิม ควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชา และควรเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและได้ฝึกปฏิบัติจริง

งานวิจัยต่างประเทศ

Fidone (1993) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาใน San Antoneo Texas โดยศึกษาองค์ประกอบทางด้านบริบท ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ ช่วยความต้องการของครูและนักเรียน เป็นการตรวจสอบค้นหาสิ่งที่อยู่ในหลักสูตรและยังไม่สามารถค้นพบ สภาพและความสัมพันธ์ของหลักสูตรปัจจุบันเป็นสิ่งที่อยู่ในจินตนาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจสหพันธ์ครูวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (NSTA) จากผลการสำรวจ ครูสอนวิทยาศาสตร์ระดับ Grades 6 - 12 (n = 100) นักเรียนวิทยาศาสตร์ Grades 10, 11, 12 (n = 618) วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดย T - TEST การวิเคราะห์ความแปรปรวน Anova และการแจกแจงความถี่ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีตัวบ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศ ระบบของเกรด การมอบหมายงาน ความชอบและความไม่ชอบของนักเรียน

1. ความต้องการของนักเรียนแปรผันตรงอย่างมากกับประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จากการเข้าชุมนุมวิทยาศาสตร์มากกว่าผลรวมของประสบการณ์ที่ได้จากในห้องสมุดกับการเรียนในชั้นเรียน

2. ครูควรเน้นขอบเขตของจุดประสงค์ในการศึกษาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะในการทำงาน
3. นักเรียนและครูต้องการหลักสูตรระยะสั้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ โดยหลักสูตรนี้ควรมีระยะเวลาในการศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา
4. ครูในโรงเรียนระดับกลางไม่ได้คิดว่า จุดมุ่งหมายต่าง ๆ ของการศึกษาวิทยาศาสตร์มีหลายประการ นอกจากเพื่อการเตรียมตัวประกอบอาชีพและนำความรู้มาประยุกต์ให้เหมาะสมสำหรับนักเรียนในโรงเรียนระดับกลาง

Rendulic, Paul A (1994) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการสำรวจคุณค่าและความถูกต้องของแบบประเมินหลักสูตรแบบผสมผสานเพื่อนำมาใช้ในวิทยาลัยชุมชน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินหลักสูตรแบบผสมผสานเพื่อนำมาใช้ในวิทยาลัยชุมชน และเพื่อกำหนดคุณค่าและความถูกต้องเหมาะสมของแบบประเมินที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงแบบประเมินหลักสูตรเพื่อการสำรวจ (ICE) สืบเคราะห์มาจากแบบจำลอง CIPP ของ Daniel L. Stufflebeam และแบบประเมินของ Robert E. Stake ผลการวิจัย พบว่า แบบประเมินหลักสูตรในวิทยาลัยและข้อมูลในการประเมินยังมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเพื่อหาแนวทางสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

Ruhland, Shila - K (1995) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบสำหรับการวัดและประเมินผลเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมการสอน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเตรียมการสอนได้ถูกออกแบบและกำหนดโครงสร้างขึ้นเพื่อผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยง จนเป็นที่เข้าใจระหว่างสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษา โปรแกรมที่จัดขึ้นมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาระดับอนุปริญญาและประกาศนียบัตร การเตรียมการเป็นไปเพื่อการศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจและนำไปสู่การจ้างงานในอนาคต ความคิดเห็นดังกล่าวได้รับการพัฒนาตามความจำเป็นในการเตรียมการสอน และการนำไปใช้ในอาชีพและเทคโนโลยี ประยุกต์ของ คาร์ล ดีเบอร์คิน และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาปี 2533 รูปแบบของโปรแกรมและการเชื่อมโยงระหว่างสถาบันนำไปสู่ความต้องการในการวัดและประเมินผลเพื่อให้แน่ใจว่าการเตรียมการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย แบบทดสอบถูกจัดทำขึ้นตามรูปแบบ CIPP Model จากการสำรวจระดับชาติได้รับการตอบ 35 ราย ประกอบด้วย ภาพการเตรียมการสอนในหลายรัฐ ภาพที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการทดสอบ โดยมุ่งไปที่การสัมภาษณ์ ซึ่งผู้เตรียมการสอน (รัฐมิสซูรี) ชี้ให้เห็นว่า การเตรียมการสอนนั้น เป็นขอบเขตเฉพาะในแต่ละแห่ง การเตรียมการสอนจะต้องมีรูปแบบ

และเนื้อหาที่สามารถวัดและประเมินผลได้ วิธีการประเมินผลในหลาย ๆ รูปแบบจะถูกนำมาอภิปราย เพื่อก่อให้เกิดการวัดและประเมินผลโปรแกรมการเรียนที่มีประสิทธิภาพ

Frity, Sharon Kay (1996) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการประเมินความต้องการของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยการประยุกต์ใช้แบบจำลอง CIPP Model ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยโอไฮโอ และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการวางแผน โปรแกรมวิชาและพัฒนานักกิจกรรมการเรียน แบบประเมินนี้จะใช้สำหรับการประเมินเนื้อหาความรู้ที่ถ่ายทอดให้นักศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และผลที่ได้จากการประเมินเนื้อหาเพื่อการตัดสินใจในการวางแผน โดยจะช่วยกำหนดความต้องการของผู้เรียน และกำหนดจุดมุ่งหมายของโปรแกรมการศึกษา การประเมินความรู้ที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียนเพื่อการตัดสินใจในการวางโครงสร้าง โดยจะช่วยกำหนดแหล่งข้อมูลที่สามารถหาได้และกลวิธีทางเลือกเพื่อการดำเนินงาน การประเมินกระบวนการเรียนการสอนเพื่อการตัดสินใจในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดเพื่อการตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง โดยระบุผลงานที่บรรลุผลสำเร็จทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ โดยประเมินว่าผลที่ได้นั้นสามารถตอบสนองความต้องการที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด โครงการในครั้งนี้มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้เกิดผลในสองระดับ คือ เนื้อหาและความรู้ที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน การประเมินเนื้อหา มีจุดประสงค์เพื่อกำหนดความต้องการตามลำดับก่อน - หลังของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และแบบประเมิน CIPP ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นวิธีที่ได้ผลดีในการแจกแจงความต้องการของผู้เรียน ช่วยพัฒนาและกำหนดกลวิธีที่เหมาะสมในการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การเลือกใช้รูปแบบการประเมินขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งผู้ประเมินจะต้องเลือกรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมที่สุด เพื่อประโยชน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูลอันจะส่งผลต่อการสรุปผลและการนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ โดยพบว่า การประเมินโดยใช้รูปแบบประเมิน CIPP เป็นรูปแบบที่นิยมใช้ในการประเมินหลักสูตร เพราะสามารถรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมทุกด้านของหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ในการประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 139 คน โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. คณาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน
 2. คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัย แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร จำนวน 37 คน
 3. คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จำนวน 20 คน
 4. คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) จำนวน 20 คน
 5. มหาวิทยาลัย จำนวน 33 คน
 6. ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย จำนวน 19 คน
- รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 139 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กับ
 - 1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ
 - 1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายหลักการ และแนวการจัดการศึกษา

1.3 วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549

1.4 ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา

2. แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 6 ฉบับ โดยในตอนที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน จะเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ แบบประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา แบบประเมินปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน แบบประเมินกระบวนการ ประกอบด้วย การบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน แบบประเมินผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบประเมิน ฉบับที่ 1 สำหรับคณาจารย์ประจำหลักสูตร แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ส่วนที่ 4 วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 3 แบบประเมินปัจจัยเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์

ส่วนที่ 2 ด้านนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 แบบประเมินกระบวนการ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การบริหารและบริการหลักสูตร

ส่วนที่ 2 กระบวนการเรียนการสอน

ส่วนที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 แบบประเมินผลผลิต เป็นการประเมินคุณลักษณะของมหาบัณฑิต

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ

แบบประเมิน ฉบับที่ 2 สำหรับคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

แบบประเมิน ฉบับที่ 3 สำหรับคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต เป็นการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

แบบประเมิน ฉบับที่ 4 สำหรับคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายนอก (ผู้ทรงคุณวุฒิ-ภายนอก) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต เป็นการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

แบบประเมิน ฉบับที่ 5 สำหรับมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ส่วนที่ 4 วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 3 แบบประเมินปัจจัยเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์

ส่วนที่ 2 ด้านนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 แบบประเมินกระบวนการ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 กระบวนการเรียนการสอน

ส่วนที่ 2 การวัดและประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 5 แบบประเมินผลผลิต เป็นการประเมินคุณลักษณะของมหาบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ

แบบประเมิน ฉบับที่ 6 สำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต เป็นการประเมินคุณลักษณะของมหาบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า ตำรา หนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร หลักสูตรเกษตร-ศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้มาจัดจำแนกออกเป็นหมวดหมู่แล้วนำมาสร้างเป็นเครื่องมือตามกรอบแบบจำลองซิป (CIPP Model)

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเรียนปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำก่อนนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเรียนปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Validity) และความครอบคลุมของปัญหาที่ต้องการศึกษา (รายงานผู้เชี่ยวชาญปรากฏในภาคผนวก)

5. นำเครื่องมือวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความ

มุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา รวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์ประจำหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต คณาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยที่รับผิดชอบผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นพี่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมให้กับนักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยใช้วิธีการเก็บ โดยการนำแบบประเมินไปให้และรอรับแบบประเมินคืนด้วยตนเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์ภายนอกใช้วิธีการเก็บทางไปรษณีย์ โดยการจัดส่งแบบประเมินไปพร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยและขอให้ผู้ตอบแบบประเมินส่งแบบประเมินกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต ใช้วิธีการโดยการนำแบบประเมินไปให้มหาบัณฑิตคนละ 2 ฉบับ คือ เก็บข้อมูลแบบประเมินสำหรับมหาบัณฑิต 1 ฉบับด้วยตนเอง และแบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตอีก 1 ฉบับนั้น โดยให้มหาบัณฑิตเป็นผู้ส่งแบบประเมินให้กับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตเป็นผู้ประเมิน จากนั้นให้ผู้ตอบแบบประเมินจัดส่งแบบประเมินที่ตอบเรียบร้อยแล้วกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

จำนวนแบบประเมินที่ส่งไปและได้รับคืน พร้อมทั้งผ่านการตรวจความสมบูรณ์ โดยสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังปรากฏในตารางที่ 3

สํานักงานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนแบบประเมินที่ส่งไป – ได้รับคืน และผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์จำแนกตามประชากร

ประชากร	จำนวนแบบประเมินที่ส่งไป	จำนวนแบบประเมินที่ได้รับคืน	จำนวนแบบประเมินที่สมบูรณ์	ร้อยละ
1. คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร	10	9	9	90
2. คณะกรรมการผลิตและ บริหารชุดวิชาการระดับ บัณฑิตศึกษา	37	31	31	83.78
3. คณาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม	20	15	15	75
4. คณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)	20	17	17	85
5. มหาคณบดี	33	33	33	100
6. ผู้บังคับบัญชาของ มหาคณบดี *	19	19	19	100
รวม	139	124	124	89.20

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนแบบประเมินที่ส่งไป – รับคืน และแบบประเมินที่สมบูรณ์ ผลปรากฏว่า คณาจารย์ประจำหลักสูตร ตอบแบบประเมินสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 90 คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา ตอบแบบประเมินสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 83.78 คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมตอบแบบประเมินสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 75 คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) ตอบแบบประเมินสมบูรณ์ คิดเป็น

* จำนวนผู้บังคับบัญชาของมหาคณบดีมีทั้งหมด 19 คน แต่ผู้บังคับบัญชา 1 คน อาจเป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อประเมินมหาคณบดีได้มากกว่า 1 คน

ร้อยละ 85 มหาบัณฑิตตอบแบบประเมินสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตตอบแบบประเมินสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ปรากฏว่า จำนวนแบบประเมินที่ได้รับกลับคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 89.20 ของจำนวนแบบประเมินทั้งหมดที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบประเมินกลับคืนมาแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the Social Science/FW)(for window) ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549) ที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา กับวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 กับระบบการสอนทางไกลแผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนาโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) คิดเป็นร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ซึ่งประเมินโดย คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
4. ข้อมูลประเมินเกี่ยวกับวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการผลิต ซึ่งประเมินโดยคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. ข้อมูลประเมินเกี่ยวกับผลผลิตซึ่งประเมินโดยคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) มหาวิทยาลัย และผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

เมื่อได้ค่ามัธยิมเลขคณิตแล้ว นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่วางไว้ จึงทำการแปลผล โดยเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

6. ข้อมูลเนื้อหาส่วนที่เป็นปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the Social Science/FW)(for window)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในครั้งนี้ จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินบริบท (Context Evaluation) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกของหลักสูตร ได้แก่ การประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการศึกษา วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 และระบบการสอนทางไกล มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพของหลักสูตร ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ได้แก่ การประเมินอาจารย์ นักศึกษา และส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การประเมินกระบวนการผลิต (Process Evaluation) ได้แก่ การประเมินกระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลผลิตของหลักสูตร (Product Evaluation) ได้แก่ การประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหบัณฑิต และการประเมินความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ

ตอนที่ 6 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ประจำหลักสูตร

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา
ระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของมหาบัณฑิต

ตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ประจำหลักสูตร

สถานภาพ	จำนวน (N = 9)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	55.56
หญิง	4	44.44
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
26 - 30 ปี	-	-
31 - 35 ปี	-	-
36 - 40 ปี	-	-
41 - 45 ปี	3	33.33
46 - 50 ปี	2	22.22
50 ปี ขึ้นไป	4	44.44
3. ตำแหน่ง		
ศาสตราจารย์	-	-
รองศาสตราจารย์	9	100.0
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	-	-
อาจารย์	-	-
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาเอก	8	88.89
ปริญญาโท	1	11.11

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 9)	ร้อยละ
5. ภาระงานที่ท่านรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร		
เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต		
เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	6	66.67
เป็นคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ฯ	9	100.00
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ	9	100.00
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	9	100.00
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	9	100.00

จากตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.56 มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาอยู่ระหว่าง 41 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 คณาจารย์ทั้งหมดดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 88.89 รองลงมาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 11.11 คณาจารย์ทั้งหมดมีภาระงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต คือ คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 66.67

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิทยาระดับบัณฑิตศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (N = 31)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	21	67.74
หญิง	10	32.26
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
26 - 30 ปี	-	-
31 - 35 ปี	-	-
36 - 40 ปี	-	-
41 - 45 ปี	4	12.90
46 - 50 ปี	6	19.36
50 ปี ขึ้นไป	21	67.74
3. ตำแหน่ง		
ศาสตราจารย์	5	16.13
รองศาสตราจารย์	13	41.94
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	-	-
อาจารย์	-	-
นักวิชาการเกษตร	10	32.26
นักวิชาการป่าไม้	1	3.23
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	2	6.45

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 31)	ร้อยละ
4. สถานที่ทำงาน		
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	10	32.26
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5	16.13
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1	3.23
กรมส่งเสริมการเกษตร	8	25.81
กรมวิชาการเกษตร	1	3.23
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	1	3.23
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1	3.23
ภาคธุรกิจเอกชน	4	12.90
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาเอก	24	77.42
ปริญญาโท	7	22.58

จากตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 67.74 มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 67.74 รองลงมาอยู่ระหว่าง 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.36 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 41.94 โดยปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คิดเป็นร้อยละ 32.26 รองลงมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 32.26 ซึ่งปฏิบัติราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 25.81 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 77.42 รองลงมาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 22.58

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

สถานภาพ	จำนวน (N = 15)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	66.67
หญิง	5	33.33
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
26 - 30 ปี	-	-
31 - 35 ปี	-	-
36 - 40 ปี	-	-
41 - 45 ปี	3	20.00
46 - 50 ปี	3	20.00
50 ปี ขึ้นไป	9	60.00
3. ตำแหน่ง		
ศาสตราจารย์	1	6.66
รองศาสตราจารย์	10	66.67
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	-	-
อาจารย์	-	-
นักวิชาการเกษตร	3	20.0
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	1	6.66

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 15)	ร้อยละ
4. สถานที่ทำงาน		
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	9	60.00
กรมส่งเสริมการเกษตร	4	26.67
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2	13.33
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาเอก	10	66.67
ปริญญาโท	5	33.33

จากตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาอยู่ระหว่าง 46 – 50 และ 41 – 45 คิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 20.00 ซึ่งปฏิบัติราชการใน สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

สถานภาพ	จำนวน (N = 17)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	14	82.35
หญิง	3	17.65
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
26 - 30 ปี	-	-
31 - 35 ปี	-	-
36 - 40 ปี	-	-
41 - 45 ปี	-	-
46 - 50 ปี	3	17.65
50 ปี ขึ้นไป	14	82.35
3. ตำแหน่ง		
ศาสตราจารย์	5	29.41
รองศาสตราจารย์	4	23.53
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	1	5.88
นักวิชาการเกษตร	5	29.41
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	2	11.77

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 17)	ร้อยละ
4. สถานที่ทำงาน		
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	9	52.94
กรมส่งเสริมการเกษตร	6	35.30
กรมป่าไม้	1	5.88
อื่น ๆ	1	5.88
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาเอก	11	64.70
ปริญญาโท	6	35.30

จากตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) พบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 82.35 มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 82.35 รองลงมาอยู่ระหว่าง 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.65 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ และนักวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 29.41เท่ากัน รองลงมาดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 23.53 โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาปฏิบัติราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 35.30 และมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 64.70 รองลงมาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 35.30

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของมหาบัณฑิต

สถานภาพ	จำนวน (N = 33)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	29	87.88
หญิง	4	12.12
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	1	3.03
26 - 30 ปี	-	-
31 - 35 ปี	2	6.06
36 - 40 ปี	9	27.27
41 - 45 ปี	15	45.46
46 - 50 ปี	5	15.15
50 ปี ขึ้นไป	1	3.03
3. อาชีพปัจจุบัน		
รับราชการ	31	93.94
รัฐวิสาหกิจ	1	3.06
ลูกจ้างส่วนราชการ	1	3.06
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาเอก	-	-
ปริญญาโท	33	100.00
ปริญญาตรี	-	-

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 33)	ร้อยละ
5. สาเหตุที่ท่านเลือกศึกษาหลักสูตรนี้		
เพื่อเพิ่มวิทยฐานะให้ตนเอง	17	51.52
เพื่อพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	22	66.67
เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น	3	9.09
เป็นค่านิยมทางสังคม	-	-
ไม่ต้องลาศึกษาต่อ	3	9.09

จากตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของมหาบัณฑิต พบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 87.88 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 12.12 และมีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.46 รองลงมาอยู่ระหว่าง 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.27 นอกจากนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 93.94 รองลงมา รัฐวิสาหกิจ และ ลูกจ้างส่วนราชการ คิดเป็นร้อยละ 3.06 เท่ากัน มหาบัณฑิตทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาเหตุที่เลือกศึกษาหลักสูตรนี้ เพื่อพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา เพื่อเพิ่มวิทยฐานะให้ตนเอง คิดเป็นร้อยละ 51.52

ตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย

สถานภาพ	จำนวน (N = 19)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	19	100.00
หญิง	-	-
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
26 - 30 ปี	1	5.26
31 - 35 ปี	1	5.26
36 - 40 ปี	-	-
41 - 45 ปี	4	21.05
46 - 50 ปี	4	21.05
50 ปี ขึ้นไป	9	47.38
3. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	8	42.11
หัวหน้ากลุ่มงาน	4	21.05
เกษตรจังหวัด	2	10.53
นักวิชาการเกษตร	3	15.79
เจ้าพนักงานการเกษตร	1	5.26
อาจารย์	1	5.26

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 19)	ร้อยละ
4. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
1 - 5 ปี	11	57.90
6 - 10 ปี	5	26.32
11 - 15 ปี	1	5.26
16 - 20 ปี	1	5.26
21 - 25 ปี	1	5.26
5. สถานที่ทำงาน		
กรมส่งเสริมการเกษตร	11	57.90
กรมป่าไม้	4	21.05
อื่นๆ	4	21.05
6. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาเอก	-	-
ปริญญาโท	10	52.63
ปริญญาตรี	9	47.37
7. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับมหาบัณฑิต (ผู้รับการประเมิน)		
น้อยกว่า 6 เดือน	1	5.26
7 เดือน - 1 ปี	2	10.53
1 ปี - 1 ปี 6 เดือน	2	10.53
1 ปี 7 เดือน - 2 ปี	2	10.53
มากกว่า 2 ปี	12	63.15

จากตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต พบว่า ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตทั้งหมดเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.38 รองลงมาอยู่ระหว่าง 46 – 50 ปี และ 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.05 เท่ากัน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 42.11 รองลงมา หัวหน้ากลุ่มงาน คิดเป็นร้อยละ 21.05 โดยมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.90 รองลงมาอยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.32 นอกจากนี้ ส่วนใหญ่รับราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 57.90 รองลงมารับราชการในสังกัดกรมป่าไม้และที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 21.05 เท่ากัน มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 52.63 รองลงมาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.37 และส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับมหาบัณฑิต (ผู้รับการประเมิน) มากกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.15 รองลงมา 1 ปี 7 เดือน - 2 ปี, 1 ปี - 1 ปี 6 เดือน และ 7 เดือน – 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.53 เท่ากัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินบริบท (Context Evaluation) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์การประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อมภายนอก

ในการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับสภาพแวดล้อมภายนอก จะดำเนินการโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับนโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ที่เกี่ยวกับส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ ส่วนที่ 3 การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง ส่วนที่ 4 การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้มีขีดความสมดุลและยั่งยืน และส่วนที่ 5 การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 และระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับนโยบายการพัฒนาการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 (ตารางที่ 10)
2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ตารางที่ 11)

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 (ตารางที่ 12)

2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับแผนมสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) (ตารางที่ 13)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์
 มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 กับนโยบายการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549
1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความ สามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการ เกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	<p>2. วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็นทำเป็น มีเหตุผล มีความ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่า ทันโลก เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง สามารถสัง สมทุนทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฉบับ ที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)</p> <p>3.1 วัตถุประสงค์</p> <p>(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้ม แข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก โดย การพัฒนาคุณภาพคน...</p> <p>บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการ คุ้มครองทางสังคม</p> <p>1. วัตถุประสงค์</p> <p>1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพสุขภาพแข็งแรง คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต...</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณใน วิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม	<p>2. วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่งพร้อมด้วย คุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิต สำนึกสาธารณะพึ่งตนเองได้.....</p> <p>3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)</p> <p>3.1 วัตถุประสงค์</p> <p>(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้ม แข็งยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก.....มี การดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม...</p> <p>4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ</p> <p>(4) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากร- ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับ</p> <p>(4.4) การบริหารจัดการปัญหามลพิษอย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้เมืองและชุมชนมีความน่า อยู่.....พัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความกลมกลืน.....</p> <p>4. บทบาทการพัฒนาประเทศ</p> <p>4.4 พัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง..... ให้ความสำคัญต่อการพิทักษ์สิทธิมนุษยชน และการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....</p> <p>5. วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก</p> <p>5.1 วัตถุประสงค์</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช</p>	<p>นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549</p>
	<p>(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะ ยาว.....รวมทั้งมีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>
	<p>บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการ คุ้มครองทางสังคม</p>
	<p>1. วัตถุประสงค์ 1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น ทำเป็นมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบ วินัย ซื่อสัตย์ สุจริตและรับผิดชอบต่อส่วนรวม.....</p>
	<p>3. แนวทางการพัฒนา 3.5 การส่งเสริมบทบาทครอบครัว องค์กรทาง ศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาค ธุรกิจเอกชนอาสาสมัครและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมใน การพัฒนา.....มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม.....</p>
	<p>บทที่ 5 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากร- ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>
	<p>1. วัตถุประสงค์ 1.1 ให้มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เน้นความรับผิดชอบต่อ มีความโปร่งใส เกิดผลในทางปฏิบัติ มีการให้ความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมและรับผิด ชอบการรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p>
	<p>3. แนวทางการพัฒนา 3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p>	<p>นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549</p>
	<p>(4) สร้างจิตสำนึกให้คนไทยตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตโดย</p> <p>(4.1) สร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยสอดแทรกเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับและทุกระบบ เพื่อปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้อง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม รวมทั้งสร้างพฤติกรรมกรบรวิภาคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม</p> <p>บทที่ 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคความ เข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <p>3. แนวทางการพัฒนา</p> <p>(1.5) สาขาสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และให้ประเทศไทยสามารถพัฒนากิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นโอกาสใหม่ทางเศรษฐกิจ และมีความพร้อมในการรองรับมาตรการการค้าที่ใช้เงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมในเวทีโลก โดยพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ขจัดมลพิษและนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด เพื่อป้องกันและควบคุมมลพิษ การสร้างองค์ความรู้ของการจัดการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ รวมทั้งวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ป้องกันและขจัดมลพิษเพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งเสริมการส่งออก</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชน อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	<p>2. วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกันที่ดำรงไว้ซึ่ง คุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพา เกื้อกูลกัน รู้ รัก สามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความ เอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัว ที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ</p> <p>3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)</p> <p>3.1 วัตถุประสงค์</p> <p>(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้ เข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทัน โลก.....รวมทั้งมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชนและเครือข่ายชุมชน ให้เกิดการโยงการพัฒนา ชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน.....</p> <p>4. บทบาทการพัฒนาประเทศ</p> <p>4.1 พัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง.....</p> <p>5. วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก</p> <p>5.1 วัตถุประสงค์</p> <p>(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะยาวรวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือ ข่ายชุมชน ให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและ เมือง.....ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>6. กลุ่มยุทธศาสตร์และลำดับความสำคัญของการ พัฒนา</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p>	<p>นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549</p>
	<p>6.1 พันธกิจ</p> <p>(2) การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้ เข้มแข็ง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบครั้ว ชุมชนและ สังคม.....ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนา ชนบทและเมืองอย่างยั่งยืนที่เน้นการเสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน...พัฒนาประเทศระยะยาว....รวม ทั้งมีการดูแล จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p> <p>บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการ กลุ่มครองทางสังคม</p> <p>1. วัตถุประสงค์</p> <p>1.4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและบทบาทของ ครอบครั้วและชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ สถาบันทางสังคมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งปลูก จิตสำนึกในความรักชาติและความเป็นไทย</p> <p>บทที่ 4 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนา ชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน</p> <p>2. เป้าหมาย</p> <p>(2) มีการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้ กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ ภายในปี 2549 ก่อให้เกิด เศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและช่วยลดความยากจนใน ชนบทและเมือง</p> <p>3. แนวทางการพัฒนา</p> <p>(3) สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตกับการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช</p>	<p>นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549</p>
<p>(3.4) สร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่ เกษตรกรเพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตรอย่าง ทั่วถึง เพื่อส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษให้แพร่ หลาย พร้อมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อ ทดแทนสารเคมีการเกษตรและให้มีการขยายผลในเชิง พาณิชย์อย่างกว้างขวาง</p>	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ข้อ 2 วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ ที่ระบุว่า สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ข้อ 3.1 วัตถุประสงค์ (2) ที่ระบุว่า เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้.....โดยการพัฒนาคูณภาพคน..... และ บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ข้อ 1 วัตถุประสงค์ 1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพคิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 2 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อ 2 วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ ที่ระบุว่า สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อจิตสำนึกสาธารณะพึ่งตนเองได้.....ข้อ 3.1 วัตถุประสงค์ (2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง.....มีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....ข้อ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (4.4) การบริหารจัดการปัญหามลพิษ.....เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ.....ข้อ 4 บทบาทการพัฒนาประเทศ (4.4) พัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง.....ให้ความสำคัญต่อ.....การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม..... ข้อ 5 วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก (2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะยาว.....รวมทั้งมีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม.....ข้อ 1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ.....มีคุณธรรม จริยธรรม....และรับผิดชอบต่อส่วนรวม.....ข้อ 3.5 การส่งเสริมบทบาทครอบครัว.....และสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา.....มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม.....

บทที่ 5 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อ 1.1 ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เน้นความรับผิดชอบต่อ..... โดยให้ประชาชน.....มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อ 4.1 สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยสอดแทรกเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับและทุกระบบ เพื่อปลูกฝังทัศนคติ..ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.....สร้างพฤติกรรมกรรมากรบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม.....บทที่ 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข้อ (1.5) สาขาสีงแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน.....การป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 3 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับ ข้อ 2 วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ สังคม ที่กล่าวว่า สังคม สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพา เกื้อกูลกัน รู้ รัก สามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มี สถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ 3. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของแผนพัฒนา ๑ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) 3.1 วัตถุประสงค์ (2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนา ประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก.....รวมทั้งมีการเสริมสร้างความ เข้มแข็ง ของชุมชนและเครือข่ายชุมชน ให้เกิดการโยงการพัฒนาชนบทและเมืองอย่าง ยั่งยืน.....4. บทบาทการพัฒนาประเทศ 4.1 พัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง.....5. วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก 5.1 วัตถุประสงค์ (2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะ ยาว.....รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชน ให้เกิดการเชื่อมโยงการ พัฒนาชนบทและเมือง.....ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. กลุ่มยุทธศาสตร์และลำดับ ความสำคัญของการพัฒนา 6.1 พันธกิจ (2) การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง ที่มุ่งเน้น การพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชนและสังคม.....ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบท และเมืองอย่างยั่งยืนที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน...พัฒนาประเทศระยะยาว.....รวม ทั้งมีการดูแล จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บทที่ 3 ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคน และการคุ้มครองทางสังคม 1. วัตถุประสงค์ 1.4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและบทบาทของ ครอบครัว และชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันทางสังคมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

รวมทั้งปลุกจิตสำนึกในความรักชาติและความเป็นไทย บทที่ 4 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน 2. เป้าหมาย (2) มีการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ ภายในปี 2549 ก่อให้เกิดเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและช่วยลดความยากจนในชนบทและเมือง 3. แนวทางการพัฒนา 3) สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3.4) สร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่เกษตรกรเพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตรอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษให้แพร่หลาย พร้อมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อทดแทนสารเคมีการเกษตรและให้มีการขยายผลในเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวาง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์
 มหาลัยเทคโนโลยีสุโขทัย
 กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย
 หลักการ และแนวการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหาลัยเทคโนโลยีสุโขทัย มหาลัยเทคโนโลยีสุโขทัย	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	<p>หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา</p> <p>มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ</p> <p>มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ.....ต้องมีความหลากหลายโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมวัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม</p>
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	<p>หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ</p> <p>มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p>	<p>พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542</p>
	<p>หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 (2) ความรู้และทักษะด้าน วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน มาตรา 24 (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา</p>
<p>3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ</p>	<p>หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ..... สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์
 มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พุทธศักราช 2542

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครั
 ชุมชน องค์กรชุมชน.....ส่งเสริมความเข้มแข็งชุม
 ชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุม
 ชนมีการจัดการศึกษาอบรม.....เพื่อพัฒนาชุมชนให้
 สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหา
 วิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการพัฒนา
 ระหว่างชุมชน

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และมาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆต้องมีลักษณะหลากหลาย.....ต้องมุ่งพัฒนาคน.....ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ...

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 2 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง.....ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม..... หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์.....รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา.....ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน มาตรา 24 (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และ มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคน.....และความรับผิดชอบต่อสังคม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 3 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง.....เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
กับวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)
1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความ สามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการ เกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	<p>3. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา</p> <p>1. สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกในการสร้างงาน ของตนเอง มีความคิด และวิจารณ์ญาณ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนา ประเทศได้</p> <p>4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การ พัฒนาอุดมศึกษา</p> <p>4.1 วัตถุประสงค์หลัก</p> <p>1) เพื่อสร้างคนไทยให้มีคุณภาพทั้งในด้าน วิชาการและวิชาชีพมีความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาประเทศ ชุมชน และท้องถิ่น.....</p> <p>4.2 เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา</p> <p>(1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์เข้มแข็ง และมีคุณภาพ คือ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีคนที่คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช</p>	<p>วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)</p>
<p>2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณ ในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม</p>	<p>4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒน อุดมศึกษา</p> <p>4.2 เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา</p> <p>(1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์เข้มแข็ง และมีคุณภาพ คือ สังคมคุณภาพ มีคนเก่งและคนดี มีวินัย มีคุณธรรม</p> <p>4.2.2.2 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์</p> <p>ง. การกำหนดคุณภาพที่พึงประสงค์ของ บัณฑิต</p> <p>(1) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบ การ มีความเป็นผู้นำ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนได้</p> <p>(2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพใน สถานประกอบการ มีความรอบรู้ มีความคิดด้าน วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถพัฒนา ประยุกต์แนวใหม่ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อ เนื่อง โดยสามารถใช้เทคโนโลยีพื้นฐานได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาต่างประเทศอย่าง น้อย 2 ภาษา ตลอดจนสามารถสร้างงานที่สอดคล้อง กับความต้องการของตนเอง และทำงานในสภาพการ ทำงานที่เป็นสากลได้</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p>	<p>วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)</p>
--	---

4.4 ความมุ่งหมายและมาตรการสำคัญตามแนว
ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษา

มาตรการและกลไกหลัก

1.4 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็น
กลไกหลักในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการ
แข่งขันของประเทศ ให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
ที่ทันสมัยและมีความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ ลด
การพึ่งพาจากต่างประเทศและช่วยให้เกิดความเสมอ
ภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ช่วยยกระดับรายได้ของ
ประชาชน

1.4.1 การพัฒนาศักยภาพการผลิตและพัฒนากำลัง
คนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3) เร่งรัดปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับ
การเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เน้นทาง
ด้านเทคโนโลยีการเกษตร ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p>	<p>วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)</p>
	<p>การพลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีโลหะและวัสดุ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยา- ศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ รวมทั้งสังคมศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็ง ให้ชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>มาตรการและกลไกหลัก</p> <p>4.3 ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม</p> <p>4.3.1 สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ทั้งด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการของธรรมชาติ เพื่อ ความอยู่ดีมีสุขของชุมชนและท้องถิ่น และสามารถ ประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการพิทักษ์ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>4.3.2 สร้างสำนึกและจิตความสามารถให้แก่ ชุมชนและท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่นเป็นหลัก</p>

สถาบันวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชน อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	<p>3. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา</p> <p>4. สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญามีพันธกิจใน การให้การศึกษาชั้นสูงทางวิชาการและวิชาชีพ จัดฝึก อบรม และพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการในการ พัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติ มีการวิจัยและ พัฒนาองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p> <p>4.3 ยุทธศาสตร์</p> <p>3) การเสริมสร้างศักยภาพการศึกษาให้เกิดความ มั่นคงแก่ชุมชนและท้องถิ่น โดยมุ่งให้ความสำคัญกับ การนำชุมชนและท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางของการสร้าง แนวคิดในการปรับปรุงบทบาทและวิธีการจัดการให้ สถาบันอุดมศึกษาไปตอบสนองตรงความต้องการใน การพัฒนาของชุมชนและท้องถิ่น จึงเป็นการปรับวิธี การปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในเชิงวิชาการ การ จัดการศึกษาการกระจายโอกาสและความเสมอภาค กิจ กรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมนิสิตนักศึกษา รวมทั้งแนวคิดในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นด้วยเช่น กัน</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p>	<p>วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)</p>
	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็ง ให้ชุมชนและท้องถิ่น มาตรการและกลไก 4.5 ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนและ ท้องถิ่น 4.5.2 สนับสนุนการนำความรู้และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมไปถ่ายทอดสู่ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อเพิ่มราย ได้และสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างต่อเนื่อง</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อที่ 3. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา 1. สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเอง มีความคิด และวิจารณ์อย่างมีหลักการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ 4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษา 4.1 วัตถุประสงค์หลัก 1) เพื่อสร้างคนไทยให้มีคุณภาพทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ชุมชน และท้องถิ่น..... 4.2 เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา (1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์เข้มแข็งและมีคุณภาพ คือ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีคนที่คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 2 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อ 4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษา 4.2 เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา (1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์เข้มแข็งและมีคุณภาพ คือ สังคมคุณภาพ มีคนเก่งและคนดี มีวินัย มีคุณธรรม 4.2.2.2 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ง. การกำหนดคุณภาพที่พึงประสงค์ของบัณฑิต (1) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ภาควิชาในวิชาชีพ มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ มีความเป็นผู้นำ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนได้ (2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพในสถานประกอบการ มีความรอบรู้ มีความคิดด้านวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถพัฒนาประยุกต์แนวใหม่ เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถใช้เทคโนโลยีพื้นฐานได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา ตลอดจนสามารถสร้างงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และทำงานในสภาพการทำงานที่เป็นสากลได้ 4.4 ความมุ่งหมายและมาตรการสำคัญ ตาม

แนวยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษา มาตรการและกลไกหลัก 1.4 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศและช่วยทำให้เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ช่วยยกระดับรายได้ของประชาชน 4.1 การพัฒนาศักยภาพการผลิตและพัฒนากำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) เร่งรัดปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เน้นทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การพลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีโลหะและวัสดุ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์วิศวกรรมศาสตร์ รวมทั้งสังคมศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้ชุมชนและท้องถิ่น มาตรการและกลไกหลัก 4.3 ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม 4.3.1 สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการของธรรมชาติ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนและท้องถิ่น และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการพิทักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 4.3.2 สร้างสำนึกและขีดความสามารถให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่นเป็นหลัก

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 3 ที่ระบุว่า 3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อ 3. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา 4. สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีมีพันธกิจในการให้การศึกษาชั้นสูงทางวิชาการและวิชาชีพ จัดฝึกอบรม และพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติ มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 4.3 ยุทธศาสตร์ 3) การเสริมสร้างศักยภาพการศึกษาให้เกิดความมั่นคงแก่ชุมชนและท้องถิ่น โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการนำชุมชนและท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางของการสร้างแนวคิดในการปรับปรุงบทบาทและวิธีการจัดการให้สถาบันอุดมศึกษาให้ตอบสนองตรงความต้องการในการพัฒนาของชุมชนและท้องถิ่น จึงเป็นการปรับวิธีการปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในเชิง

วิชาการ การจัดการศึกษาการกระจายโอกาสและความเสมอภาค กิจกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมนิสิตนักศึกษา รวมทั้งแนวคิดในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นด้วยเช่นกัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้ชุมชนและท้องถิ่น มาตรการและกลไก 4.5 ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 4.5.2 สนับสนุนการนำความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปถ่ายทอดสู่ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
กับระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)
<p>1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม</p>	<p>ปรัชญา มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมาในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิด ยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต (life long education) และการศึกษาควบคู่กับการทำงานและการดำรงชีวิต (ศึกษาชีวี - life along education) มุ่งพัฒนาวิชาชีพและคุณภาพชีวิตเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคม ด้วยการเปิดโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษาผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานของสังคมและความพร้อมของนักศึกษาและผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่เอื้อให้นักศึกษาและผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ</p> <p>แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา</p> <p>วิสัยทัศน์</p> <p>มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ จัดการศึกษาหลากหลายสาขาวิชาตามความต้องการของประเทศ มุ่งกระจายโอกาสการศึกษาสู่ปวงชนทุกระดับและทุกสถานที่ ผลิตบัณฑิตซึ่งมีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัยมีความรับผิดชอบและมีวิจารณญาณ</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)
--	--

พันธกิจ

1. ปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งพัฒนาให้การปฏิบัติการกิจในแต่ละด้านมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศทางวิชาการและการศึกษาทางไกล เป็นที่พึ่งของสังคม ทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรม

1. เพิ่มศักยภาพในการจัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพให้ครอบคลุมสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยยื่นหยัดที่จะให้ปวงชนที่ต้องการศึกษาหรือฝึกอบรมได้มีโอกาสศึกษาและฝึกอบรมตามหลักการศึกษาดลอดชีพ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถสนองตอบความต้องการของสังคมที่ต้องพัฒนาเพื่อความเจริญเติบโตและก้าวหน้าเท่าเทียมนานาชาติ

สถาบันวิทยสิริเมธี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p>	<p>ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)</p>
--	--

2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนา
สังคมไทย

1.1 จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนทางไกล ให้บริการนักศึกษา
อย่างทั่วถึง เพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานของการศึกษา
ทางไกล เพื่อให้การเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งพัฒนาระบบ
และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ.....

3. การเสริมสร้างขีดความสามารถของทรัพยากร
มนุษย์และ การกระจายโอกาสทางการศึกษา

3.1 จุดมุ่งหมาย

ประเทศไทยต้องแข่งขันในสังคมโลก

มหาวิทยาลัยต้องมุ่งพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่มี
ความจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ
ให้มีศักยภาพสูงเพียงพอที่จะทำให้ประเทศไทยแข่งขัน
ได้ในสังคมโลก.....

3.2 มาตรการและกลไก

3.2.1 การเร่งรัดพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรตาม
ความต้องการของสังคม

สถาบันวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์ มหบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)
	1) เร่งรัดพัฒนาหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อผลิตวิศวกร นักโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่าย และนักเทคโนโลยีการศึกษา หรืออาชีพอื่นที่สังคมต้องการ 3.2.3 การบริการทางวิชาการเพื่อเพิ่มทักษะทางอาชีพและการดำรงชีพแก่ประชากร 2) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องทางด้านวิชาการและวิชาชีพ และบริการแก่สังคมตามที่สังคมต้องการ
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึกไทยในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	5. การมีบทบาทเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคมไทย 5.2 มาตรการและกลไก 5.2.1 การจัดการศึกษาและการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนในเมืองและในชนบท 5) ส่งเสริมให้ประชาชนดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เพื่อให้ชุมชนที่อาศัยเป็นชุมชนที่น่าอยู่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543
มหำบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร	(STOU PLAN 2000)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	

3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้
ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชน
อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการชี้นำและร่วมพัฒนา
ชุมชนและสังคมไทยในโลกแห่งการแข่งขัน ให้เป็น
สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนา
ประเทศที่มั่นคง ยั่งยืน และสันติสุข

พันธกิจ

4. ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาต้องปรับปรุงและ
พัฒนาบทบาทให้สามารถชี้นำและร่วมพัฒนาชุมชน
และสังคม ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สุขภาพ สิ่งแวด
ล้อม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมทั้งบทบาทในการส่งเสริม
สนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้ชุมชน
และสังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
มีการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีเอกลักษณ์ของ
ความเป็นไทย นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนและ
สันติสุขของประเทศชาติ

กลยุทธ์การพัฒนา

1.2 มาตรการและกลไก

1.2.3 การส่งเสริมการวิจัยพื้นฐานและการวิจัย

ประยุกต์

สถาบันวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543
(STOU PLAN 2000)

1) ส่งเสริมการวิจัยประยุกต์ที่นำไปสู่การพัฒนา
ชุมชนและสังคม รวมถึงการแก้ไขปัญหาชุมชนและ
สังคมกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาทางวิชาการ
ให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม

2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนา
สังคมไทย

2.1 จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนทางไกลให้บริการ
นักศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานของ
การศึกษาทางไกล เพื่อให้การเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อ
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และมุ่ง
พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา
ทุกระดับ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ในการดำรง
ชีพ ในการทำงาน และในการพัฒนาสังคมไทย

5. การมีบทบาทเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคม
ไทย

5.1 จุดมุ่งหมาย

สังคมไทยต้องเข้มแข็งมั่นคงจึงจะทำให้ประเทศพัฒนา
ได้ยั่งยืนและมีสันติสุข มหาวิทยาลัยจึงต้องมีบทบาท
ในการเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคมไทยโดยพื้นฐาน
ของระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสามารถ

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543
(STOU PLAN 2000)

เข้าถึงสังคมไทยทั้งในเมืองและในชนบทได้อย่างดี จึงอยู่ในฐานะที่สามารถชี้แนะและบิการวิชาการในแนวทางที่จะพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและมั่นคง รองรับการปฏิรูปการเมือง การปกครอง และการศึกษา โดยปรับปรุงหลักสูตรหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาชุมชน

5.2 มาตรการและกลไก

5.2.1 การจัดการศึกษาและการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนในเมืองและในชนบท

1) พัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรที่เพิ่มทักษะผู้เรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชนที่เน้นเศรษฐกิจพอเพียง เน้นความรักถิ่น และเน้นความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

2) ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการพัฒนาชุมชน การเกษตรแผนใหม่ การพัฒนาชุมชนเชิงเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) สนับสนุนการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชน มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชุมชนและมุ่งรักษาสິงแวดล้อมและสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนานวัตกรรมที่ทำให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับระบบการสอนทางไกลแผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ ประชญา ที่ระบุว่ามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิดยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต (life long education) และการศึกษาควบคู่กับการทำงานและการดำรงชีวิต (ศึกษาชีวี - life along education) มุ่งพัฒนาวิชาชีพและคุณภาพชีวิตเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคม ด้วยการเปิดโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษาผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานของสังคมและความพร้อมของนักศึกษาและผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่เอื้อให้นักศึกษาและผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งพัฒนารัพยากรมนุษย์ของชาติ จัดการศึกษาหลากหลายสาขาวิชาตามความต้องการของประเทศ มุ่งกระจายโอกาสการศึกษาสู่ปวงชนทุกระดับและทุกสถานที่ ผลิตบัณฑิตซึ่งมีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัยมีความรับผิดชอบและมีวิจารณ์ญาณ พันธกิจ 1. ปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งพัฒนาให้การปฏิบัติการกิจในแต่ละด้านมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศทางวิชาการและการศึกษาทางไกล เป็นที่พึงของสังคมทางการพัฒนารัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรม 1. เพิ่มศักยภาพในการจัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพให้ครอบคลุมสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยยึดหลักที่จะให้ปวงชนที่ต้องการศึกษาหรือฝึกอบรมได้มีโอกาสศึกษาและฝึกอบรมตามหลักการศึกษาดลอดชีพ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถสนองตอบความต้องการของสังคมที่ต้องพัฒนาเพื่อความเจริญเติบโตและก้าวหน้า เท่าเทียมนานาชาติ 2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย 3.1 จุดมุ่งหมาย มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนทางไกล ให้บริการนักศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาทางไกล เพื่อให้การเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อพัฒนารัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ.....3. การเสริมสร้าง

ขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์และ การกระจายโอกาสทางการศึกษา 3.1 จุดมุ่งหมาย ประเทศไทยต้องแข่งขันในสังคมโลก มหาวิทยาลัยต้องมุ่งพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศให้มีศักยภาพสูงเพียงพอที่จะทำให้ประเทศไทยแข่งขันได้ในสังคมโลก.....3.2 มาตรการและกลไก 3.2.1 การเร่งรัดพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรตามความต้องการของสังคม 1) เร่งรัดพัฒนาหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อผลิตวิศวกร นักโปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย และนักเทคโนโลยีการศึกษา หรืออาชีพอื่นที่สังคมต้องการ 3.2.3 การบริการทางวิชาการเพื่อเพิ่มทักษะทางอาชีพและการดำรงชีพแก่ ประชากร 2) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องทางด้านวิชาการและวิชาชีพ และบริการแก่สังคม ตามที่สังคมต้องการ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกไทยในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับระบบการสอนทางไกลแผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ กลยุทธ์การพัฒนา ข้อที่ 5 ที่ระบุว่า การมีบทบาทเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคมไทย 5.2 มาตรการและกลไก 5.2.1 การจัดการศึกษาและการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนในเมืองและในชนบท 5) ส่งเสริมให้ประชาชนดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรม-ชาติ เพื่อให้ชุมชนที่อาศัยเป็นชุมชนที่น่าอยู่

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชน อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับระบบการสอนทางไกลแผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ที่ระบุว่า มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการชี้นำและร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมไทยในโลกแห่งการแข่งขัน ให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่มั่นคง ยั่งยืน และสันติสุข พันธกิจ 4. ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาต้องปรับปรุงและพัฒนาบทบาทให้สามารถชี้นำและร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สุขภาพ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้งบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้ชุมชนและสังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนและสันติสุขของประเทศชาติ กลยุทธ์การพัฒนา 1.2 มาตรการและกลไก 1.2.3 การส่งเสริมการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ 1) ส่งเสริม

การวิจัยประยุกต์ที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคม รวมถึงการแก้ไขปัญหาชุมชนและสังคมกับการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาพัฒนาทางวิชาการให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม 2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย 2.1 จุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนทางไกล ให้บริการนักศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาทางไกล เพื่อให้การเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ในการทำงาน และในการพัฒนาสังคมไทย 5. การมีบทบาทเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคมไทย 5.1 จุดมุ่งหมายสังคมไทยต้องเข้มแข็งมั่นคงจึงจะทำให้ประเทศพัฒนาได้ยั่งยืนและมีสันติสุข มหาวิทยาลัยจึงต้องมีบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคมไทย โดยพื้นฐานของระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสามารถเข้าถึงสังคมไทยทั้งในเมืองและในชนบทได้อย่างดี จึงอยู่ในฐานะที่สามารถชี้แนะบริการวิชาการในแนวทางที่จะพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและมั่นคง รองรับการปฏิรูปการเมือง การปกครอง และการศึกษา โดยปรับปรุงหลักสูตรหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาชุมชน 5.2 มาตรการและกลไก 5.2.1 การจัดการศึกษาและการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนในเมืองและในชนบท 1) พัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรที่เพิ่มทักษะผู้เรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชน ที่เน้นเศรษฐกิจพอเพียง เน้นความรักถิ่น และเน้นความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน 2) ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการพัฒนาชุมชน การเกษตรแผนใหม่ การพัฒนาชุมชนเชิงเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สนับสนุนการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชน มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชุมชนและมุ่งรักษา สิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนานวัตกรรมที่ทำให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับนโยบายการพัฒนการศึกษา ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 วิสัยทัศน์การพัฒนาระดับอุดมศึกษา ตามแผนพัฒนาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 และ ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU 2000)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาระดับอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาระดับอุดมศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการ และวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	ปรัชญา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิดยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต (life long education) และการศึกษามีความควบคู่กับการทำงาน และการดำรงชีวิต(ศึกษา-ชีวิต - life along education) มุ่งพัฒนาวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการเปิดโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษา	3. วิสัยทัศน์การพัฒนาระดับอุดมศึกษา 1. สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเอง มีความคิดและวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศได้	หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษา ต้องให้สอดคล้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	วิสัยทัศน์การพัฒนาระดับอุดมศึกษา สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็นทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตรู้เท่าทันโลกเพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงสามารถส่งสมทบทุนทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	---	---	---

ผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานของสังคมและความพร้อมของนักศึกษาและผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่เอื้อให้นักศึกษาและผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ

4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์
4.1 วัตถุประสงค์หลัก
3) เพื่อสร้างคนไทยให้มีคุณภาพทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ชุมชน และท้องถิ่น...

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษา ระดับต่าง ๆ..... ต้องมีความหลากหลาย โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคน ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)

3.1 วัตถุประสงค์
(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก โดยการพัฒนาคุณภาพคน...

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
วิสัยทัศน์
มหาวิทยาลัยเป็นแหล่ง
พัฒนาศักยภาพมนุษย์ของชาติ
จัดการศึกษาหลากหลายสาขาวิชา
ตามความต้องการของประเทศ
มุ่งกระจายโอกาสการศึกษาสู่
ปวงชนทุกระดับและทุกสถานที่
ผลิตบัณฑิตซึ่งมีความรู้คู่คุณธรรม
มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์

4.2 เป้าหมายหลักของการ
พัฒนาอุดมศึกษา
(1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่
พึงประสงค์เข้มแข็ง และมีคุณภาพ
คือ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการ
เรียนรู้ มีคนที่คิดเป็น ทำเป็น มีการ
เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์

บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การ
พัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครอง
ทางสังคม
2. วัตถุประสงค์
1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มี
คุณภาพ สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น
ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

มีวินัยมีความรับผิดชอบและมี

วิจารณ์ญาณ

พันธกิจ

3. ปฏิบัติภารกิจของสถาบัน

อุดมศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน

การวิจัย การบริการวิชาการและ

วิชาชีพแก่สังคม และการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งพัฒนาให้

การปฏิบัติการกิจในแต่ละด้านมี

ประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

เทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อให้

มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	---	---	---

ทางวิชาการและการศึกษาทางไกล
เป็นที่พึงของสังคมทางด้านการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้
ควบคู่คุณธรรม

3. เพิ่มศักยภาพในการจัดการ
ศึกษาวิชาการและวิชาชีพให้ครอบคลุมสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์
ศิลปศาสตร์มนุษยศาสตร์ เกษตร -
ศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
โดยยื่นหลักที่จะให้ปวงชนที่
ต้องการศึกษาหรือฝึกอบรมได้มี
โอกาสศึกษาและฝึกอบรมตาม
หลักการศึกษาดลอดชีพ เพื่อให้
มหาวิทยาลัยสามารถสนองตอบ

ศูนย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

ความต้องการของสังคมที่ต้อง
พัฒนาเพื่อความเจริญเติบโตและ
ก้าวหน้า เท่าเทียมนานาชาติ

2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐาน
การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย

2.2 จุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนา
การเรียนการสอนทางไกล ให้
บริการนักศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อ
รักษาคุณภาพมาตรฐานของการ
ศึกษาทางไกล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	---	---	---

เพื่อให้การเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผลเพื่อ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิ
ภาพ และมุ่งพัฒนาระบบและกลไก
การประกันคุณภาพการศึกษา
ทุกระดับ...

3. การเสริมสร้างขีดความ
สามารถของทรัพยากรมนุษย์และ
การกระจายโอกาสทางการศึกษา

3.1 จุดมุ่งหมายประเทศไทย
ต้องแข่งขันในสังคมโลก
วิทยาลัยต้องมุ่งพัฒนาและปรับปรุง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	---	---	---

หลักสูตรที่มีความจำเป็น คือการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ
ให้มีศักยภาพสูงเพียงพอที่จะทำให้
ประเทศไทยแข่งขันได้ในสังคม
โลก.....

3.2 มาตรการและกลไก

3.2.1 การเร่งรัดพัฒนาและ

ปรับปรุงหลักสูตรตามความ
ต้องการของสังคม

1) เร่งรัดพัฒนาหลักสูตร

ทางด้านวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี เพื่อผลิตวิศวกร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสช. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	---	---	---

นักโปรแกรมคอมพิวเตอร์และ
ระบบเครือข่าย และนักเทคโนโลยี-
การศึกษา หรืออาชีพอื่นที่สังคม
ต้องการ

3.2.3 การบริการทางวิชาการ
เพื่อเพิ่มทักษะทางอาชีพและการ
ดำรงชีพแก่ประชากร

2) พัฒนาหลักสูตรการศึกษา
ต่อเนื่องทางด้านวิชาการและวิชา
ชีพและบริการแก่สังคมตามที่
สังคมต้องการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	--	---	---

2. เพื่อผลิตและพัฒนานุคลากรให้ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและ จิตสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	5. การมีบทบาทเสริมสร้าง ความมั่นคงให้สังคมไทย 5.2 มาตรการและกลไก 5.2.1 การจัดการที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการศึกษาและการ วิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนในเมืองและ ในชนบท 5) ส่งเสริมให้ประชาชนดูแล รักษาสุขภาพของตนเอง อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติเพื่อให้ ชุมชนที่อาศัย เป็นชุมชนที่น่าอยู่	4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะ ศึกษา 4.2 เป้าหมายหลักของการ พัฒนาคณะศึกษา (1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่ พึงประสงค์เข้มแข็งและมีคุณภาพ คือสังคมคุณภาพ มีคนเก่งและคนดี มีวินัย มีคุณธรรม	หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 7 ในกระบวนการ เรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้า ที่เสรีภาพ ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	2. วิสัยทัศน์การพัฒนาระดับประเทศ สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดีสามารถสร้างคนทุกคน ให้เป็นคนดี คนเก่งพร้อมด้วย คุณธรรมจริยธรรม มีวินัยมีความ รับผิดชอบต่อสังคมสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้...
--	--	--	---	---

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	--	---	--

4.2.2.2 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

ง. การกำหนดคุณภาพที่พึงประสงค์ของบัณฑิต

(2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมมีวินัย ภาควิชาสนใจในวิชาชีพมีจิตสำนึกของ การเป็นผู้ประกอบการ มีความเป็นผู้นำและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนได้

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา
มาตรา 23 (2) ความรู้และ

ทักษะด้าน วิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความ

ยั่งยืนเข้าใจและประสบการณ์

เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา

และการใช้ประโยชน์จาก

ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของ
แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 9

(พ.ศ. 2545 - 2549)

3.1 วัตถุประสงค์

(2) เพื่อวางรากฐานการ

พัฒนาประเทศให้เข้มแข็งสามารถ

พึ่งตนเองได้ จริยธรรมอย่างรู้

เท่าทันโลก.....มีการดูแลจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

(2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน
อุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ด้าน
วิชาชีพสามารถประกอบอาชีพใน
สถานประกอบการมีความรอบรู้ มี
ความคิดด้านวิเคราะห์สังเคราะห์
สร้างสรรค์สามารถพัฒนาประยุกต์
แนวใหม่ เพื่อพัฒนาตนเองและ
สังคมอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถใช้
เทคโนโลยีพื้นฐานได้เป็นอย่างดี
มีทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษา
ต่างประเทศ

มาตรา 24 (4) จัดการเรียน
การสอน โดยการผสมผสานความ
รู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสม
ดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม
ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศรษฐกิจ
และสังคมของประเทศ
(4) ยุทธศาสตร์การบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับ
(4.4) การบริหารจัดการ
ปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ
เพื่อพัฒนาให้เมืองและชุมชนมี
ความน่าอยู่.....พัฒนาเทคโนโลยี
เพื่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุม
มลพิษ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิทยาลัยการพัฒนาคูคมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	---

ในการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่าง
ประเทศอย่างน้อย 2 ภาษาตลอดจน
สามารถสร้างงานที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของตนเอง และ
ทำงานในสภาพการทำงานที่เป็น
สากลได้

4.4 ความมุ่งหมายและ
มาตรการสำคัญตามแนว
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูคมศึกษา

4. บทบาทการพัฒนาประเทศ

4.4 พัฒนาเป็นสังคมและชุมชน
ที่เข้มแข็ง.....ให้ความสำคัญ
ต่อการพิทักษ์สิทธิมนุษยชน และ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม.....

5. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
หลัก

5.1 วัตถุประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิทยาลัยการพัฒนอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	---	---	---

มาตรการและกลไกหลัก
1.4 การพัฒนาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีให้เป็นกลไกหลัก
ในการเสริมสร้างขีดความสามารถ
ในการแข่งขันของประเทศให้
สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ที่
ทันสมัยและมีความเหมาะสม
อย่างมีประสิทธิภาพลดการพึ่งพา
จากต่างประเทศและช่วยให้เกิด
ความเสมอภาคในการเข้าถึง
เทคโนโลยีที่ช่วยยกระดับรายได้
ของประชาชน

(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนา
ประเทศระยะยาว.....รวมทั้งมีการ
ดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	---	---	---

1.4.1 การพัฒนาศักยภาพการผลิตและพัฒนากำลังคนทางด้าน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนา
คุณภาพคนและการคุ้มครองทาง
สังคม

2. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มี
คุณภาพ สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น
ทำเป็น..... มีคุณธรรมจริยธรรม
ระเบียบ วินัยซื่อสัตย์ สุจริตและ
รับผิดชอบต่อส่วนรวม.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

3) เร่งรัดปรับปรุง

หลักสูตรให้เหมาะสมกับการ
เปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์สมัย
ใหม่ เน้นทางด้านเทคโนโลยีการ
เกษตรทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
การพลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ
เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยี
โลหะและวัสดุวิทยาศาสตร์สุขภาพ
วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์
รวมทั้งสังคมศาสตร์และ
อุตสาหกรรมบริการ

3. แนวทางการพัฒนา

3.5 การส่งเสริมบทบาท
ครอบครัว องค์กรทางศาสนา
โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนา
เอกชน ภาคธุรกิจเอกชน อาสา
สมัครและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมใน
การพัฒนา...มีจิตสำนึกรับผิดชอบ
ต่อสังคม.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิทยาลัยการพัฒนอาชีวศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้าง
ความมั่นคงและเข้มแข็งให้ชุมชน
และท้องถิ่น

บทที่ 5 ยุทธศาสตร์การบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

1. วัตถุประสงค์

1.1 ให้มีระบบการบริหาร

จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่เน้นความรับผิดชอบ
มีความโปร่งใสเกิดผลในทาง
ปฏิบัติ มีการให้ความรู้และเผยแพร่
ข้อมูลข่าวสารโดยให้ประชาชน
ชุมชน และองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิทยาลัยการพัฒนาคอมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	---	---	--

มาตรการและกลไกหลัก

4.3 ส่งเสริมการศึกษาเพื่อ
อนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

4.3.1 สนับสนุนการวิจัยและ
พัฒนาองค์ความรู้ทั้งด้านเนื้อหา
สาระและกระบวนการของธรรม
ชาติ เพื่อความอยู่ดีมีสุข

มีส่วนร่วมและรับผิดชอบการรักษา
ความสมบูรณ์ของทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการ-
บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

ของชุมชนและท้องถิ่นและสามารถ
ประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการ
พิทักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.3.2 สร้างสำนึกและจิต

ความสามารถให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น
ให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ
การจัดการสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึง
ประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่น
เป็นหลัก

(4) สร้างจิตสำนึกให้คนไทย
ตระหนักถึงความสำคัญของการ
รักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดย

(4.1) สร้างความรู้ความเข้าใจ
ในเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยสอดแทรก
เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ใน
หลักสูตรการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	--	---	--

ทุกระดับและทุกระบบ เพื่อปลูกฝัง
ทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้อง ใน
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม รวมทั้ง
สร้างพฤติกรรมกรบวิโทคที่เป็น
มิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความ
ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ในการมี
ส่วนร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

บทที่ 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคความ
เข้มแข็งทางวิทยาและเทคโนโลยี-
ศาสตร์

3. แนวทางการพัฒนา

(1.5) สาขาสิ่งแวดล้อมเพื่อ

พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
และให้ประเทศไทยสามารถพัฒนา
กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็น
โอกาสใหม่ทางเศรษฐกิจและ
มีความพร้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

ในการรองรับมาตรการการค้าที่ใช้
เงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมในเวทีโลก
โดยพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อฟื้นฟูสิ่ง
แวดล้อม ขจัดมลพิษและนำของเสีย
กลับมาใช้ใหม่ตลอดจนเทคโนโลยี
การผลิตที่สะอาดเพื่อป้องกันและ
ควบคุมมลพิษ การสร้างองค์ความรู้
ของการจัดการและเทคโนโลยีที่
เกี่ยวกับการป้องกันและอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ รวมทั้งวิจัย
และพัฒนาผลิตภัณฑ์ป้องกันและ
ขจัดมลพิษเพื่อทดแทนการนำเข้า
และส่งเสริมการส่งออก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคอมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	---	---	--

3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร
ให้สามารถนำความรู้ ด้าน
ส่งเสริมการเกษตร ไปเผยแพร่
และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสม
และมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์
มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการ
ชี้นำและร่วมพัฒนาชุมชนและ
สังคมไทยในโลกแห่งการแข่งขัน
ให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการ
เรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่
มั่นคง ยั่งยืนและสันติสุข นำไปสู่
ความเจริญก้าวหน้า

3. วิสัยทัศน์การพัฒนาคอมศึกษา
4. สถาบันอุดมศึกษาระดับ
ปริญญาตรีมีพันธกิจในการให้การ
ศึกษาชั้นสูงทางวิชาการและวิชาชีพ
จัดฝึกอบรม และพัฒนาทักษะที่เป็น
ความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น
ชุมชนและประเทศชาติ มีการวิจัย
และพัฒนาองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิด
การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
จัดบริการวิชาการและทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา
มาตรา 24 (2) ฝึกทักษะ
กระบวนการคิด การจัดการการ
เผชิญสถานการณ์และการ
ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน
และแก้ไขปัญหา
มาตรา 28 หลักสูตรการ
ศึกษาระดับต่างๆ.....สำหรับ
หลักสูตรการศึกษาระดับอุดม
ศึกษา.....ยังมีความมุ่งหมาย
เฉพาะที่จะพัฒนา

2. วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ
สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทร
ต่อกันที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและ
คุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่
พึ่งพาเกื้อกูลกัน รู้ รัก สามัคคี มี
จารีตประเพณีดีงามมีความเอื้อ
อาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง
ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่ว
ประเทศ

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสช. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	--	---	--

พันธกิจ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษา ต้องปรับปรุงและพัฒนาบทบาทให้ สามารถชี้นำและร่วมพัฒนาชุมชน และสังคมทางด้านเศรษฐกิจการ เมืองสุขภาพ สิ่งแวดล้อมวิทยา ศาสตร์เทคโนโลยีรวมทั้งบทบาท ในการส่งเสริม สนับสนุน ศิลปวัฒนธรรมของชาติเพื่อให้ ชุมชนและสังคม	4. วัตถุประสงค์ เป้า หมายและยุทธศาสตร์การพัฒนา อุดมศึกษา 4.1 วัตถุประสงค์หลัก 3) เพื่อสร้างคนไทยให้มี คุณภาพทั้งในด้านวิชาการและ วิชาชีพ มีความรู้และทักษะที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ	วิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการ ค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคมชุมชน และ ท้องถิ่น... มาตรา 29 ให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน.....ส่งเสริมความ เข้มแข็งชุมชนโดยจัดกระบวน การเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้อง	3. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของแผนพัฒนา ฯฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) 3.1 วัตถุประสงค์ (2) เพื่อวางรากฐานการ พัฒนาประเทศให้เข้มแข็งยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทัน โลก.....รวมทั้งมีการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนและ เครือข่ายชุมชนให้เกิดการ โยงการ
---	--	--	---

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	---	---	--

ไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีเอกลักษณ์ของความ เป็นไทยนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ที่ยั่งยืนและสันติสุขของ ประเทศชาติ

4.3 ยุทธศาสตร์
3) การเสริมสร้างศักยภาพ การศึกษาให้เกิดความมั่นคงแก่ ชุมชนและท้องถิ่น โดยมุ่งให้ความ สำคัญกับการนำชุมชนและท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางของการสร้างแนวคิด ในการปรับปรุงบทบาทและวิธีการ จัดการให้สถาบันอุดมศึกษาให้ ตอบสนองตรงความต้องการในการ พัฒนาของชุมชนและท้องถิ่น จึงเป็นการปรับวิธีการปฏิบัติของ

กับสภาพปัญหาและความ ต้องการรวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน การพัฒนาระหว่างชุมชน

พัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน...
4. บทบาทการพัฒนาประเทศ
4.1 พัฒนาเป็นสังคมและ ชุมชนที่เข้มแข็ง.....
5. วัตถุประสงค์และ เป้าหมายหลัก
5.1 วัตถุประสงค์
(2) เพื่อวางรากฐานการ พัฒนาประเทศระยะยาว.....รวมทั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเครือข่ายชุมชนให้เกิดการ เชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและ

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	--

สถาบันอุดมศึกษา ทั้งในเชิงวิชา
การการจัดการศึกษา การกระจาย
โอกาสและความเสมอ
ภาคกิจกรรมการส่งเสริมศิลป
วัฒนธรรม กิจกรรมนิสิตนักศึกษา
รวมทั้งแนวคิดในการพัฒนาชุมชน
และท้องถิ่นด้วยเช่นกัน

เมือง.....ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	--	---	---

กลยุทธ์การพัฒนา

1.3 มาตรการและกลไก

1.2.3 การส่งเสริมการวิจัย

พื้นฐานและการวิจัยประยุกต์

2) ส่งเสริมการวิจัยประยุกต์ที่

นำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคม

รวมถึงการแก้ไขปัญหาชุมชนและ

สังคมกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาพัฒนาทางวิชาการให้เป็น

ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4

เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็ง

ให้ชุมชนและท้องถิ่น

มาตรการและกลไก

4.5 ส่งเสริมความร่วมมือ

ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

6. กลุ่มยุทธศาสตร์และ

ลำดับความสำคัญของการพัฒนา

6.1 พันธกิจ

(2) การเสริมสร้างฐานราก

ของสังคมให้เข้มแข็งที่มุ่งเน้นการ

พัฒนาคน ครอบครัวชุมชนและ

สังคม...ยุทธศาสตร์การปรับ

โครงสร้างการพัฒนาชนบทและ

เมืองอย่างยั่งยืนที่เน้นการเสริม

สร้างความเข้มแข็งของชุมชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	---	---	---

2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐาน
การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย

2.1 จุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนา
การเรียนการสอนทางไกล ให้
บริการนักศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อ
รักษาคุณภาพมาตรฐานของการ
ศึกษาทางไกลเพื่อให้การเรียนรู้เกิด
สัมฤทธิ์ผลเพื่อการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและมุ่ง
พัฒนาระบบและกลไกการประกัน
คุณภาพการศึกษาทุกระดับเพื่อให้
ผู้ศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ในการ
ดำรงชีพ ในการทำงาน และใน
การพัฒนาสังคมไทย

4.5.2 สนับสนุนการนำ
ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม
ไปถ่ายทอดสู่ชุมชนและท้องถิ่น
เพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถ
ช่วยเหลือตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

...พัฒนาประเทศระยะยาว.....
รวมทั้งมีการดูแลจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การ
พัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครอง
ทางสังคม

2. วัตถุประสงค์

1.4 เพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งและบทบาทของครอบครัว
และชุมชนองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นและสถาบันทางสังคมใน
การพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมทั้ง
ปลูกจิตสำนึกในความรักชาติและ
ความเป็นไทย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์ ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
---	---	---	---	--

5. การมีบทบาทเสริมสร้าง
ความมั่นคงให้สังคมไทย

5.1 จุดมุ่งหมายสังคมไทย
ต้องเข้มแข็งมั่นคงจึงจะทำให้
ประเทศพัฒนาได้ยั่งยืนและมีสันติ
สุขมหาวิทยาลัยจึงต้องมีบทบาทใน
การเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคม
ไทย โดยพื้นฐานของระบบการ
ศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัยสามารถ
เข้าถึงสังคมไทย

บทที่ 4 ยุทธศาสตร์การปรับ
โครงสร้างการพัฒนาระบบ และ
เมืองอย่างยั่งยืน

2. เป้าหมาย

(2) มีการพัฒนาเมืองและ
ชุมชนให้น่าอยู่ด้วยกระบวนการมี
ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม
ให้กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ
ภายในปี 2549 ก่อให้เกิดเศรษฐกิจ
ฐานรากที่เข้มแข็งและช่วยลดความ
ยากจนในชนบทและเมือง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	--	---	--

ทั้งในเมืองและในชนบทได้อย่างดี
จึงอยู่ในฐานะที่สามารถชี้นำและ
บริการวิชาการในแนวทางที่จะ
พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและมั่นคง
รองรับการปฏิรูปการเมือง
การปกครองและการศึกษา โดย
ปรับปรุงหลักสูตรหรือวิธีการจัด
การเรียนการสอนให้สอดคล้อง
กับทิศทางการพัฒนาชุมชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	--	---	--

5.2.1 การจัดการศึกษา
และการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนใน
เมืองและในชนบท

1) พัฒนาหรือปรับปรุง
หลักสูตรที่เพิ่มทักษะผู้เรียนให้
เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชนที่
เน้นเศรษฐกิจพอเพียงเน้นความ
รักถิ่น และเน้นความร่วมมือใน
การพัฒนาชุมชน

3. แนวทางการพัฒนา

(3) สร้างความสมดุล

ระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3.4) สร้างความรู้และความ

เข้าใจให้ แก่เกษตรกรเพื่อลด

ปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตร
อย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมการเกษตร
ปลอดภัยให้แพร่หลายพร้อม
ทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000)	วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542	นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549
--	---	--	---	--

2) ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอด
ความรู้ทางด้านการพัฒนาชุมชน
การเกษตรแผนใหม่ การพัฒนา
ชุมชนเชิงเศรษฐกิจพอเพียง และ
การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) สนับสนุนการวิจัยที่มุ่ง
พัฒนาชุมชน มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
ของชุมชนและมุ่งรักษาสิ่งแวดล้อม
และสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งนำ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนา
นวัตกรรมที่ทำให้ประเทศสามารถ
พึ่งตนเองทางเทคโนโลยี

ผลิตภัณฑ์เพื่อทดแทนสารเคมี
การเกษตรและให้มีการขยายผล
ในเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวาง

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับ

นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ข้อ 2 วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ ที่ระบุว่า สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ข้อ 3.1 วัตถุประสงค์ (2) ที่ระบุว่า เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้.....โดยการพัฒนาคุณภาพคน..... และ บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ข้อ 1 วัตถุประสงค์ 1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพคิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และ มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆต้องมีลักษณะหลากหลาย.....ต้องมุ่งพัฒนาคน..... ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ...

วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อที่ 3. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา 1. สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเอง มีความคิด และวิจารณ์ญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ 4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับอุดมศึกษา 4.1 วัตถุประสงค์หลัก 1) เพื่อสร้างคนไทยให้มีคุณภาพทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ชุมชน และท้องถิ่น..... 4.2 เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา (1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์

เข้มแข็งและมีคุณภาพ คือ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีคนที่คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ระบบการสอนทางไกลแผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ ปรัชญา ที่ระบุว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิดยึดหลักการศึกษาดูตลอดชีวิต (life long education) และการศึกษาควบคู่กับการทำงานและการดำรงชีวิต (ศึกษาชีวิต - life along education) มุ่งพัฒนาวิชาชีพและคุณภาพชีวิตเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคม ด้วยการเปิดโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษาผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานของสังคมและความพร้อมของนักศึกษาและผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่เอื้อให้นักศึกษาและผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ จัดการศึกษาหลากหลายสาขาวิชาตามความต้องการของประเทศ มุ่งกระจายโอกาสการศึกษาสู่ปวงชนทุกระดับและทุกสถานที่ ผลิตภัณฑ์ซึ่งมีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัยมีความรับผิดชอบและมีวิจารณ์ญาณ พันธกิจ 1. ปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งพัฒนาให้การปฏิบัติการกิจในแต่ละด้านมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศทางวิชาการและการศึกษาทางไกล เป็นที่พึ่งของสังคมทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรม 1. เพิ่มศักยภาพในการจัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพให้ครอบคลุมสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยยึดมั่นที่จะให้ปวงชนที่ต้องการศึกษาหรือฝึกอบรมได้มีโอกาสศึกษาและฝึกอบรมตามหลักการศึกษาดูตลอดชีพ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถสนองตอบความต้องการของสังคมที่ต้องพัฒนาเพื่อความเจริญเติบโตและก้าวหน้า เท่าเทียมนานาชาติ 2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย 3.1 จุดมุ่งหมาย มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนทางไกล ให้บริการนักศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาทางไกล เพื่อให้การเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ.....3. การเสริมสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์และ การกระจายโอกาสทางการศึกษา 3.1 จุดมุ่งหมาย ประเทศไทยต้องแข่งขันในสังคมโลก มหาวิทยาลัย

ต้องมุ่งพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศให้มี ศักยภาพสูงเพียงพอที่จะทำให้ประเทศไทยแข่งขันได้ในสังคมโลก.....3.2 มาตรการและกลไก

3.2.1 การเร่งรัดพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรตามความต้องการของสังคม 1) เร่งรัดพัฒนาหลักสูตร ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อผลิตวิศวกร นักโปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย และนักเทคโนโลยีการศึกษา หรืออาชีพอื่นที่สังคมต้องการ 3.2.3 การบริการทางวิชาการเพื่อเพิ่ม ทักษะทางอาชีพและการดำรงชีพแก่ประชากร 2) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องทางด้านวิชาการ และวิชาชีพ และบริการแก่สังคมตามที่สังคมต้องการ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 2 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณ ในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่า มีความสอดคล้อง กับ

นโยบายการพัฒนาศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อ 2 วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ ที่ระบุว่า สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความ รับผิดชอบต่อ มีจิตสำนึกสาธารณะพึ่งตนเองได้.....ข้อ 3.1 วัตถุประสงค์ (2) เพื่อวางรากฐานการ พัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง.....มีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....ข้อ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (4.4) การบริหารจัดการปัญหามลพิษ..... เพื่อพบนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ.....ข้อ 4 บทบาทการพัฒนาประเทศ (4.4) พัฒนาเป็น สังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง.....ให้ความสำคัญต่อ.....การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม..... ข้อ 5 วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก (2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะยาว..... รวมทั้งมีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์ และการคุ้มครองทางสังคม.....ข้อ 1.1 เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ.....มีคุณธรรม จริยธรรม.... และรับผิดชอบต่อส่วนรวม.....ข้อ 3.5 การส่งเสริมบทบาทครอบครัว.....และสื่อมวลชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนา.....มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม.....บทที่ 5 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อ 1.1 ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง แวดล้อมที่เน้นความรับผิดชอบต่อ.....โดยให้ประชาชน.....มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อรักษาความ สมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อ 4.1 สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยสอดแทรกเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับและทุกระบบ เพื่อปลูก

ฝั่งทัศนคติ..ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.....สร้างพฤติกรรมกรบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม.....บทที่ 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข้อ (1.5) สาขาสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน.....การป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง.....ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม..... หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์.....รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา.....ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน มาตรา 24 (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และ มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคน.....และความรับผิดชอบต่อสังคม

วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อ 4. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษา 4.2 เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา (1) มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์เข้มแข็งและมีคุณภาพ คือ สังคมคุณภาพ มีคนเก่งและคนดี มีวินัย มีคุณธรรม 4.2.2 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ง. การกำหนดคุณภาพที่พึงประสงค์ของบัณฑิต (1) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ภาควิชาในวิชาชีพ มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ มีความเป็นผู้นำ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนได้ (2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพในสถานประกอบการ มีความรอบรู้ มีความคิดด้านวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถพัฒนาประยุกต์แนวใหม่ เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถใช้เทคโนโลยีพื้นฐานได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา ตลอดจนสามารถสร้างงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และทำงานในสภาพการทำงานที่เป็นสากลได้ 4.4 ความมุ่งหมายและมาตรการสำคัญ ตาม

แนวยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษา มาตรการและกลไกหลัก 1.4 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศและช่วยทำให้เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ช่วยยกระดับรายได้ของประชาชน 4.1 การพัฒนาศักยภาพการผลิตและพัฒนากำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) เร่งรัดปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เน้นทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การพลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีโลหะและวัสดุ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์วิศวกรรมศาสตร์ รวมทั้งสังคมศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้ชุมชนและท้องถิ่น มาตรการและกลไกหลัก 4.3 ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม 4.3.1 สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการของธรรมชาติ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนและท้องถิ่น และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการพิทักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 4.3.2 สร้างสำนึกและขีดความสามารถให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่นเป็นหลัก

ระบบการสอนทางไกลแผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ กลยุทธ์การพัฒนา ข้อที่ 5 ที่ระบุว่า การมีบทบาทเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคมไทย 5.2 มาตรการและกลไก 5.2.1 การจัดการศึกษาและการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนในเมืองและในชนบท 5) ส่งเสริมให้ประชาชนดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เพื่อให้ชุมชนที่อาศัยเป็นชุมชนที่น่าอยู่

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 3 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับ

นโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อ 2 วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ สังคม ที่กล่าวว่า สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึ่งพาเกื้อกูลกัน รู้ รัก สามัคคี มี

จารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ 3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) 3.1 วัตถุประสงค์ (2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก.....รวมทั้งมีการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนและเครือข่ายชุมชน ให้เกิดการโยงการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน.....4. บทบาทการพัฒนาประเทศ 4.1 พัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง.....5. วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก 5.1 วัตถุประสงค์(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะยาว....รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนและเครือข่ายชุมชน ให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและเมืองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. กลุ่มยุทธศาสตร์และลำดับความสำคัญของการพัฒนา 6.1 พันธกิจ (2) การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชนและสังคม.....ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืนที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนพัฒนาประเทศระยะยาว.....รวมทั้งมีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม 1. วัตถุประสงค์ 1.4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและบทบาทของครอบครัว และชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันทางสังคมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกในความรักชาติและความเป็นไทย บทที่ 4 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน 2. เป้าหมาย (2) มีการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ ภายในปี 2549 ก่อให้เกิดเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง และช่วยลดความยากจนในชนบทและเมือง 3. แนวทางการพัฒนา 3) สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3.4) สร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่เกษตรกรเพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตรอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษให้แพร่หลาย พร้อมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อทดแทนสารเคมีการเกษตรและให้มีการขยายผลในเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวาง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง.....เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ข้อ 3. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา 4. สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญามีพันธกิจในการให้การศึกษาระดับสูงทางวิชาการและวิชาชีพ จัดฝึกอบรม และพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติ มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 4.3 ยุทธศาสตร์ 3) การเสริมสร้างศักยภาพการศึกษาให้เกิดความมั่นคงแก่ชุมชนและท้องถิ่น โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการนำชุมชนและท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางของการสร้างแนวคิดในการปรับปรุง บทบาทและวิธีการจัดการให้สถาบันอุดมศึกษาให้ตอบสนองตรงความต้องการในการพัฒนาของ ชุมชนและท้องถิ่น จึงเป็นการปรับวิธีการปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในเชิงวิชาการ การจัดการ การศึกษาการกระจายโอกาสและความเสมอภาค กิจกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมนิสิต นักศึกษารวมทั้งแนวคิดในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นด้วยเช่นกัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้าง ความมั่นคงและเข้มแข็งให้ชุมชนและท้องถิ่น มาตรการและกลไก 4.5 ส่งเสริมความร่วมมือในการ พัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 4.5.2 สนับสนุนการนำความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปถ่ายทอดสู่ ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

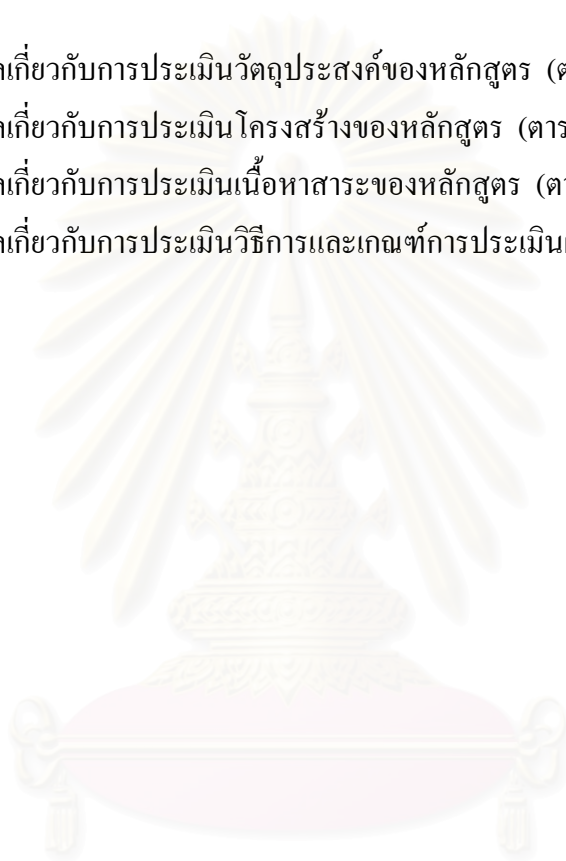
ระบบการสอนทางไกลแผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ที่ระบุ ว่า มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการชี้นำและร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมไทยในโลกแห่งการแข่งขัน ให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่มั่นคง ยั่งยืน และสันติสุข พันธกิจ 4. ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาต้องปรับปรุงและพัฒนาบทบาทให้สามารถชี้นำและร่วม พัฒนาชุมชนและสังคม ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สุขภาพ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมทั้งบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้ชุมชนและสังคมไทยเป็น สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีเอกลักษณ์ของความเป็น ไทย นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนและสันติสุขของประเทศชาติ กลยุทธ์การพัฒนา 1.2 มาตรการและกลไก 1.2.3 การส่งเสริมการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ 1) ส่งเสริมการวิจัยประยุกต์ ที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคม รวมถึงการแก้ไขปัญหาชุมชนและสังคมกับการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาพัฒนาทางวิชาการให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม 2. การเพิ่มคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย 2.1 จุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนทางไกล ให้บริการนัก ศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาทางไกลเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ ในการทำงาน และในการพัฒนาสังคมไทย 5. การมีบทบาทเสริมสร้างความ มั่นคงให้สังคมไทย 5.1 จุดมุ่งหมายสังคมไทยต้องเข้มแข็งมั่นคงจึงจะทำให้ประเทศพัฒนาได้ ยั่งยืนและมีสันติสุข มหาวิทยาลัยจึงต้องมีบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นคงให้สังคมไทย โดย พื้นฐานของระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสามารถเข้าถึงสังคมไทยทั้งในเมืองและใน ชนบทได้อย่างดี จึงอยู่ในฐานะที่สามารถชี้แนะและบิการวิชาการในแนวทางที่จะพัฒนาชุมชนให้ เข้มแข็งและมั่นคง รองรับการปฏิรูปการเมือง การปกครอง และการศึกษา โดยปรับปรุงหลักสูตร หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาชุมชน 5.2 มาตรการและกลไก 5.2.1 การจัดการศึกษาและการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชนในเมืองและในชนบท 1) พัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตรที่เพิ่มทักษะผู้เรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชน ที่เน้นเศรษฐกิจพอเพียง เน้นความ รักถิ่น และเน้นความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน 2) ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการ พัฒนาชุมชน การเกษตรแผนใหม่ การพัฒนาชุมชนเชิงเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สนับสนุนการวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุมชน มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชุมชนและมุ่งรักษา สิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนานวัตกรรมที่ทำให้ประเทศสามารถ พึ่งตนเองทางเทคโนโลยี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพของหลักสูตร ประกอบด้วย การประเมิน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร วิธีการและเกณฑ์ การประเมินผลการศึกษา กับสภาพแวดล้อมภายนอก จำแนกได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (ตารางที่ 15)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร (ตารางที่ 22)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินเนื้อหาสาระของหลักสูตร (ตารางที่ 23)
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา (ตารางที่ 28)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านสอดคล้องกับความต้องการของ
สังคม ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหาร
ชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		คณะ กรรมการ ผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถใน วิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริม การเกษตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม	4.89	.33	4.55	.67	4.64	.54	4.63
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.67	.70	4.45	.76	4.61	.61	4.55	.66
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริม การเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนา ชุมชนอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	4.89	.33	4.55	.67	4.64	.64	4.63	.58

จากตารางที่ 15 ข้อมูลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านความสอดคล้องกับความ
ต้องการของสังคม ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่
ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 ถึง 4.89

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความ
สอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.55 เท่ากัน ส่วนวัตถุประสงค์
ของหลักสูตรข้อที่ 2 เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึก
ในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับ
มาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.45

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมิน
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ
คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.61 ถึง 4.64

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมี
ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.55
ถึง 4.63

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4.67	.50	4.23	.71	4.82	.46	4.55
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.56	.72	4.26	.72	4.79	.48	4.53	.66
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.78	.44	4.32	.70	4.82	.46	4.60	.61

จากตารางที่ 16 ข้อมูลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านความสอดคล้องกับความ
ต้องการของผู้เรียน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่
ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 ถึง 4.78

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.23 ถึง 4.32

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมิน
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ
คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.79 ถึง 4.82

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมี
ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.53
ถึง 4.60

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ
ทางด้านพุทธิพิสัยตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการ
ผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		คณะ กรรมการ ผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
	1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถใน วิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริม การเกษตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม	4.78	.66	4.10	.94	4.67	.54	4.44
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.67	.50	4.13	.88	4.70	.52	4.45	.74
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริม การเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนา ชุมชนอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	4.89	.33	4.16	.93	4.67	.54	4.48	.76

จากตารางที่ 17 ข้อมูลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ
ทางด้านพุทธิพิสัย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัย
อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 ถึง 4.89

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมี
พัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.10 ถึง 4.16

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมิน
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 ถึง 4.70

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.44
ถึง 4.48

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านจิตพิสัย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
	1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4.33	.70	4.03	.75	4.67	.47	4.36
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.67	.50	4.10	.74	4.70	.46	4.44	.66
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.56	.52	4.03	.75	4.67	.47	4.38	.68

จากตารางที่ 18 ข้อมูลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ทางด้านจิตพิสัย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้าน จิตพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 ถึง 4.67 ส่วนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพ ด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทาง ด้านจิตพิสัยอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.33

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมี พัฒนาการทางด้านจิตพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.03 ถึง 4.10

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมิน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านจิตพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 ถึง 4.70

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านจิตพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.36 ถึง 4.44

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4.44	.88	3.90	.87	4.67	.54	4.32
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.33	.86	3.90	.83	4.62	.55	4.28	.79
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.56	.72	4.03	.83	4.67	.54	4.38	.75

จากตารางที่ 19 ข้อมูลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ
ทางด้านทักษะพิสัย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้าน
ทักษะพิสัยอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.33 ถึง 4.44 ส่วนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ
ที่ 3 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่
และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะ
พิสัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.56

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมี
พัฒนาการทางด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.90 ถึง 4.03

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมิน
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.62 ถึง 4.67

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง
4.28 ถึง 4.38

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านการใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย
ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหาร
ชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		คณะ กรรมการ ผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
	1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถใน วิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริม การเกษตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม	4.56	.52	4.10	.83	4.48	.56	4.33
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.56	.52	4.06	.81	4.52	.56	4.33	.70
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริม การเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนา ชุมชนอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	4.56	.52	4.10	.79	4.48	.56	4.33	.68

จากตารางที่ 20 ข้อมูลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านการใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย
ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการ
ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีการใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ
มีค่าเฉลี่ย 4.56 เท่ากัน

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีการใช้ภาษาที่
ชัดเจนเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.06 ถึง 4.10

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมิน
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่วนใหญ่มีการใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย
4.48 เท่ากัน ส่วนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ 2 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มี
จรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการใช้ภาษาที่
ชัดเจนเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.52

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีการ
ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย 4.33 เท่ากัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านสามารถนำไปปฏิบัติได้ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4.44	.72	4.10	.65	4.67	.54	4.40
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.67	.70	4.19	.70	4.67	.54	4.47	.66
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.78	.44	4.19	.70	4.67	.54	4.48	.64

จากตารางที่ 21 ข้อมูลการประเมินวัสดุประสงค้ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านสามารถนำไปปฏิบัติได้ ตามการ
ประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัสดุ
ประสงค้ของหลักสูตรส่วนใหญ่สามารถนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง
4.67 ถึง 4.78 ส่วนวัสดุประสงค้ของหลักสูตร ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มี
ความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตร ให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของสังคม สามารถนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.44

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัสดุประสงค้ของหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติ
ได้อยู่ในระดับมากที่สุดข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.10 ถึง 4.19

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมิน
วัสดุประสงค้ของหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย 4.67
เท่ากัน

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวัสดุประสงค้ของหลักสูตร
สามารถนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.40 ถึง 4.48

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 การประเมินโครงสร้างของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เกี่ยวกับความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตรวม หน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ หน่วยกิตชุดวิชาบังคับ หน่วยกิตชุดวิชาเลือก หน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

โครงสร้างของหลักสูตร	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมาธิการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต	4.78	.44	4.60	.56	4.76	.44	4.69	.49
2. จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ 25 หน่วยกิต แบ่งเป็น	4.44	.88	4.37	.71	4.67	.54	4.51	.67
2.1 หน่วยกิตชุดวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต	4.67	.70	4.20	.88	4.61	.66	4.44	.78
2.2 หน่วยกิตชุดวิชาเลือก 5 หน่วยกิต	4.56	.72	4.13	.93	4.61	.61	4.40	.79
3. จำนวนหน่วยกิตชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต	4.33	1.11	4.30	.83	4.73	.57	4.50	.78
4. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) ใช้เวลา 4 วัน	4.56	.72	4.33	.80	4.48	.83	4.53	.76

จากตารางที่ 22 ข้อมูลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามการประเมินของคณาจารย์ ประจำหลักสูตรเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 ถึง 4.78 ส่วนจำนวน หน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ 25 หน่วยกิต และจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.44 และ 4.33 ตามลำดับ

สำหรับการประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.13 ถึง 4.37 ส่วนจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.60

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.61 ถึง 4.76 ส่วนการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต ใช้เวลา 4 วัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.48

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 4.69 ส่วนจำนวนหน่วยกิต ชุดวิชาบังคับ 20 หน่วยกิตและจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก 5 หน่วยกิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.44 และ 4.40 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรกับความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

ชุดวิชา	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ชุดวิชาบังคับ								
1.1 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร	4.75	.46	4.38	.64	4.64	.49	4.54	.56
1.2 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ	4.78	.44	4.33	.70	4.67	.54	4.56	.61
1.3 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร	4.57	.53	4.63	.56	4.70	.59	4.66	.56
1.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร	4.67	.70	4.52	.73	4.79	.42	4.68	.55
2. ชุดวิชาเลือก								
2.1 เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	4.67	.51	4.22	.51	4.50	.78	4.49	.62
3. ชุดวิชาวิทยานิพนธ์	4.75	.46	4.35	.87	4.58	.71	4.34	.74
4. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต	4.78	.44	4.64	.65	4.85	.44	4.78	.51

จากตารางที่ 23 ข้อมูลการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรกับความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกชุดวิชา คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.57 ถึง 4.78

สำหรับ การประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.22 ถึง 4.38 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาการบริหารการส่งเสริมการเกษตร การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 ถึง 4.64

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดทุกชุดวิชา คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 4.85

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.54 ถึง 4.78 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาเลือกและชุดวิชาวิทยานิพนธ์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.49 และ 4.34 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรกับความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

ชุดวิชา	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ชุดวิชาบังคับ								
1.1 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร	4.63	.74	4.17	.86	4.67	.60	4.48	.75
1.2 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ	4.67	.50	4.04	.87	4.58	.61	4.42	.74
1.3 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร	4.57	.53	4.19	.87	4.64	.55	4.46	.72
1.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร	4.56	.72	4.22	.73	4.76	.50	4.52	.58
2. ชุดวิชาเลือก								
2.1 เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	4.50	.54	4.06	.64	4.00	.84	4.38	.69
3. ชุดวิชาวิทยานิพนธ์	4.63	.51	4.15	.87	4.52	.61	4.15	.80
4. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต	4.56	.72	4.55	.65	4.76	.56	4.67	.64

จากตารางที่ 24 ข้อมูลการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรกับความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกชุดวิชา คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 4.67

สำหรับ การประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.04 ถึง 4.22 ส่วนเนื้อหาสาระของการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.55

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.58 ถึง 4.76 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาเลือกมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.00

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.15 ถึง 4.48 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.52 และ 4.67 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรกับความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหาบัณฑิต

ชุดวิชา	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณะกรรมการผลิตชุดวิชา ฯ		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ชุดวิชาบังคับ								
1.1 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร	4.00	.75	4.04	.75	4.52	.62	4.28	.71
1.2 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ	4.44	.52	3.96	.63	4.67	.54	4.40	.65
1.3 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร	4.14	.37	4.19	.68	4.61	.61	4.40	.65
1.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร	4.56	.72	4.22	.73	4.79	.42	4.54	.63
2 ชุดวิชาเลือก								
2.1 เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	4.50	.54	4.06	.72	4.06	.87	4.32	.70
3. ชุดวิชาวิทยานิพนธ์	4.38	.51	4.05	.82	4.45	.71	4.11	.75
4. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต	4.56	.72	4.45	.80	4.73	.57	4.63	.67

จากตารางที่ 25 ข้อมูลการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรกับความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.00 ถึง 4.44 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร ชุดวิชาเลือก และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำรงชีวิต มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 4.56

สำหรับ การประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากทุกชุดวิชา คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.96 ถึง 4.45

ส่วนการประเมินของมหาดำรงชีวิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 ถึง 4.79 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาเลือกและชุดวิชาวิทยานิพนธ์ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.06 และ 4.45 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.11 ถึง 4.40 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำรงชีวิต มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.54 และ 4.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรมีความถูกต้องทันสมัย
ตามการ ประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหาร
ชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และ มหาบัณฑิต

ชุดวิชา	คณาจารย์		คณะ		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		กรรมการผลิต					
	หลักสูตร		ชุดวิชา ฯ					
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ชุดวิชาบังคับ								
1.1 สังคมไทยกับการส่งเสริม								
การเกษตร	3.87	.64	3.96	.69	4.42	.61	4.17	.67
1.2 การส่งเสริมการเกษตร								
นานาชาติ	4.22	.66	4.13	.75	4.73	.57	4.43	.70
1.3 การบริหารการส่งเสริม								
การเกษตร	3.86	.69	4.00	.83	4.73	.52	4.36	.77
1.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการ								
ส่งเสริมการเกษตร	4.33	.70	4.26	.68	4.82	.39	4.55	.61
2. ชุดวิชาเลือก								
2.1 เทคโนโลยีและสื่อสารการ								
ศึกษากับการพัฒนารักษา								
มนุษย์	4.33	.51	4.06	.72	4.06	.87	4.32	.72
3. ชุดวิชาวิทยานิพนธ์	4.38	.74	4.00	.85	4.45	.71	4.06	.75
4. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์								
มหาบัณฑิต	4.56	.72	4.59	.66	4.76	.50	4.69	.58

จากตารางที่ 26 ข้อมูลการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร มีความถูกต้องทันสมัย ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.86 ถึง 4.38 ส่วน เนื้อหาสาระของการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.56

สำหรับ การประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.96 ถึง 4.26 ส่วนเนื้อหาสาระของการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.59

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.73 ถึง 4.82 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร ชุดวิชาเลือก และชุดวิชาวิทยานิพนธ์ มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.06 ถึง 4.45

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.06 ถึง 4.43 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต มีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.55 และ 4.69 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ และวงวิชาชีพ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิต และบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และมหบัณฑิต

ชุดวิชา	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		คณะกรรมการผลิต ชุดวิชา ฯ		มหบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ชุดวิชาบังคับ								
1.1 สังคมไทยกับการส่งเสริม การเกษตร	4.13	.83	4.21	.72	4.58	.50	4.38	.65
1.2 การส่งเสริมการเกษตร นานาชาติ	4.56	.72	4.26	.86	4.70	.59	4.51	.73
1.3 การบริหารการส่งเสริม การเกษตร	4.14	.37	4.44	.64	4.82	.39	4.60	.55
1.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการ ส่งเสริมการเกษตร	4.67	.70	4.48	.66	4.76	.44	4.62	.57
2. ชุดวิชาเลือก								
2.1 เทคโนโลยีและสื่อสารการ ศึกษากับการพัฒนารักษา มนุษย์	4.50	.54	4.33	.59	4.39	.77	4.42	.67
3 ชุดวิชาวิทยานิพนธ์	4.63	.51	4.20	.89	4.42	.75	4.29	.73
4. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหบัณฑิต	4.56	.72	4.64	.65	4.70	.64	4.67	.64

จากตารางที่ 27 ข้อมูลการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่าค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 4.67 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตรและชุดวิชาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวิชาชีพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.13 และ 4.14 ตามลำดับ

สำหรับ การประเมินของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20 ถึง 4.48 ส่วนเนื้อหาสาระของการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.64

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.58 ถึง 4.82 ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาเลือก และชุดวิชาวิทยานิพนธ์ เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.39 และ 4.42 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.51 ถึง 4.67 ส่วนเนื้อหาสาระชุดวิชาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร ชุดวิชาเลือก และชุดวิชาวิทยานิพนธ์ เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.29 ถึง 4.42

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา ตามการประเมินของ
คณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต

วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจะประเมิน ผลการศึกษา จาก						
1.1 ผลงานที่มอบหมายให้ทำโดยมีการเก็บคะแนน	4.89	.33	4.70	.47	4.73	.44
1.2 การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา	4.89	.33	4.79	.42	4.80	.39
1.3 การสอบวิทยานิพนธ์	4.89	.33	4.88	.33	4.88	.32
1.4 การเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิต	4.78	.66	4.67	.54	4.69	.56
2. นักศึกษาที่ได้อักษรระดับคะแนน D และ F ถือว่า สอบไม่ผ่านและจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ใน ชุดวิชานั้น	4.67	.50	4.79	.55	4.76	.53
3. การประเมินผลชุดวิชา การประเมินผลการศึกษาใน ชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา แยกเป็นภาคทฤษฎีกับ ภาคปฏิบัติโดยกำหนดเป็น						
3.1 การสอบ จากข้อสอบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถ ของนักศึกษาในการปฏิบัติงานตามทฤษฎีต่าง ๆ	5	.00	4.70	.53	4.76	.48
3.2 การทำรายงานและภาคนิพนธ์ หรืองานเรียงเรียง เช่นการจัดทำรายงานและการวิเคราะห์กรณีศึกษา	5	.00	4.79	.42	4.83	.37

ตารางที่ 28 (ต่อ)

วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ	หลักสูตร	ประจำ	หลักสูตร	รวม	รวม
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
4. สัดส่วนในการประเมินผล มีการกำหนดตามลักษณะของชุดวิชา ดังนี้						
4.1 ชุดวิชาที่มีการพบปะประมาณร้อยละ 25 มีรูปแบบการศึกษา 5 (12-2-0-1) โดยกำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรือปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณดังนี้ 60 : 40	4.33	.86	4.94	.24	4.80	.50
4.2 ชุดวิชาที่มีการพบปะไม่เกินร้อยละ 50 มีรูปแบบการศึกษา 5(10-2-2-1) ได้แก่ ชุดวิชาที่มีลักษณะพิเศษ กำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรืองานปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณ ดังนี้ 40 : 60	4.44	.88	4.85	.36	4.76	.53
5. การสอบวิทยานิพนธ์ ชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีค่าเท่ากับ 15 หน่วยกิต นักศึกษาแผน ก ที่จะลงทะเบียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ได้ต้องศึกษาชุดวิชาตามหลักสูตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 การลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์นั้นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำหนดไว้	4.67	.70	4.91	.29	4.85	.41

ตารางที่ 28 (ต่อ)

วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		หลักสูตร			
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
6. การประเมินผลชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีการประเมินตาม ขั้นตอนการศึกษาและเข้าสัมมนาเข้มวิทยานิพนธ์	4.89	.33	4.85	.36	4.85	.35
7. นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่านจะมีสิทธิ สอบใหม่อีกครั้งภายหลังการสอบครั้งแรกไม่น้อย กว่า 30 วันการสอบวิทยานิพนธ์นั้นจะมีลักษณะเป็น การสัมมนาเข้ม อาจเปิดโอกาสให้ผู้สนใจ เข้าร่วมฟังได้	4.78	.44	4.76	.44	4.76	.43
8. การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ใช้เสียง ส่วนใหญ่ของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	4.11	1.76	4.82	.39	4.66	.90
9. นักศึกษาที่จะมีสิทธิขอรับปริญญาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้						
9.1 สอบได้จำนวนชุดวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรและ ข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และได้ผลการศึกษาคิด เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 3.00	5	.00	4.94	.24	4.95	.21
9.2 เข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิตและผ่านการประเมิน	5	.00	4.85	.36	4.88	.32

จากตารางที่ 28 ข้อมูลการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 ถึง 5 มีจำนวน 7 ข้อ คือ

ข้อ 1. การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจะประเมินผลการศึกษาจาก

- 1.1 ผลงานที่มอบหมายให้ทำโดยมีการเก็บคะแนน
- 1.2 การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา
- 1.3 การสอบวิทยานิพนธ์
- 1.4 การเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต

ข้อ 2. นักศึกษาที่ได้อักษรระดับคะแนน D และ F ถือว่าสอบไม่ผ่านและจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในชุดวิชานั้น

ข้อ 3. การประเมินผลชุดวิชา การประเมินผลการศึกษาในชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา แยกเป็นภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติโดยกำหนดเป็น

3.1 การสอบ จากข้อสอบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาในการปฏิบัติงานตามทฤษฎีต่างๆ

3.2 การทำรายงานและภาคินิพนธ์ หรืองานเรียบเรียง เช่นการจัดทำรายงานและการวิเคราะห์กรณีศึกษา

ข้อ 5. การสอบวิทยานิพนธ์ ชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีค่าเท่ากับ 15 หน่วยกิต นักศึกษาแผน ก ที่จะลงทะเบียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ได้ต้องศึกษาชุดวิชาตามหลักสูตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 การลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์นั้นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกำหนดไว้

ข้อ 6. การประเมินผลชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีการประเมินตามขั้นตอนการศึกษาและเข้าสัมมนาเข้มวิทยานิพนธ์

ข้อ 7. นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่านจะมีสิทธิสอบใหม่อีกครั้งภายหลังการสอบครั้งแรกไม่น้อยกว่า 30 วันการสอบวิทยานิพนธ์นั้นจะมีลักษณะเป็นการสัมมนาเข้ม อาจเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมฟังได้

ข้อ 9. นักศึกษาที่จะมีสิทธิขอรับปริญญาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

9.1 สอบได้จำนวนชุดวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรและข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราชและได้ผลการศึกษาคิด เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 3.00

9.2 เข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตและผ่านการประเมิน

สำหรับวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.11 ถึง 4.33 มีจำนวน 2 ข้อ คือ

ข้อ 4. สัดส่วนในการประเมินผล มีการกำหนดตามลักษณะของชุดวิชา ดังนี้

4.1 ชุดวิชาที่มีการพบปะประมาณร้อยละ 25 มีรูปแบบการศึกษา 5(12-2-0-1) โดยกำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรือปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณดังนี้ 60 : 40

4.2 ชุดวิชาที่มีการพบปะไม่เกินร้อยละ 50 มีรูปแบบการศึกษา 5(10-2-2-1) ได้แก่ชุดวิชาที่มีลักษณะพิเศษ กำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรืองานปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณ ดังนี้ 40 : 60

ข้อ 8. การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ใช้เสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ส่วนการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 ถึง 4.94

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.66 ถึง 4.95

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ประกอบด้วย การประเมินอาจารย์ นักศึกษา และส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน จำแนกได้ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินอาจารย์ (ตารางที่ 29)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินนักศึกษา (ตารางที่ 30)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน (ตารางที่ 31)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำ
หลักสูตร และมหบัณฑิต

ด้านอาจารย์	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		มหบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
จำนวนอาจารย์						
1. ความเพียงพอของอาจารย์ผู้สอน	4.22	.66	4.30	.68	4.28	.67
2. ความเพียงพอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ	4.22	.66	4.30	.68	4.28	.67
3. ความเพียงพอของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์	3.22	.97	4.39	.75	4.14	.92
ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ของอาจารย์						
4. ความเชี่ยวชาญในการสอนภาคทฤษฎี	4.33	.70	4.88	.33	4.76	.48
5. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาขาวิชาที่สอน	4.22	.66	4.88	.33	4.73	.49
6. ความเชี่ยวชาญในการสอนภาคปฏิบัติ	4.00	.70	4.79	.42	4.61	.58
7. ใช้เทคนิควิธีการสอนเหมาะสมกับ เนื้อหาสาขาวิชา	4.11	.78	4.73	.52	4.59	.62
8. มีทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียน การสอน	3.89	.60	4.55	.51	4.40	.58
9. มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ที่เหมาะสม	3.89	.60	4.45	.67	4.33	.68

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ด้านอาจารย์	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		หลักสูตร			
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
ทัศนคติของอาจารย์						
10. มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา	4.67	.50	4.94	.35	4.88	.39
11. การเอาใจใส่และการช่วยเหลือนักศึกษา	4.78	.44	4.91	.38	4.88	.39
12. การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา	4.56	.72	4.91	.29	4.83	.43
13. มีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ ใหม่ๆ	4.11	.78	4.91	.38	4.73	.58
14. การปฏิบัติตนของอาจารย์กับนักศึกษา เสมอภาคกันทุกคน	4.00	.86	4.82	.46	4.64	.65
15. การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์ ท่านอื่น	4.00	1.32	4.79	.48	4.61	.79

จากตารางที่ 29 ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินด้านจำนวนอาจารย์ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.22 เท่ากัน ยกเว้น ความเพียงพอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.22 ด้านความรู้ ความสามารถและทักษะของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.89 ถึง 4.33 ด้านทัศนคติของอาจารย์ ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 ถึง 4.78 มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่

ข้อ 10 มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา

ข้อ 11 การเอาใจใส่และการช่วยเหลือนักศึกษา

ข้อ 12 การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา

และ ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.00 ถึง 4.11 มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่

ข้อ 13 มีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ

ข้อ 14 การปฏิบัติตนของอาจารย์และนักศึกษาเสมอภาคกันทุกคน

ข้อ 15 การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์ท่านอื่น

สำหรับการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินด้านจำนวนอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.30 ถึง 4.39 ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะของอาจารย์ ส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.55 ถึง 4.88 ส่วนการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.45 ด้านทัศนคติของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.79 ถึง 4.94

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินด้านจำนวนอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.14 ถึง 4.28 ด้านความรู้ ความสามารถและทักษะของอาจารย์ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.59 ถึง 4.76 ส่วนทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.40 และ 4.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำ
หลักสูตร และมหาบัณฑิต

ด้านนักศึกษา	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
ความรู้ ความสามารถ และทักษะของนักศึกษา						
1. มีความรู้เพียงพอสำหรับเป็นพื้นฐานในการศึกษาหลักสูตรนี้	4.11	.60	4.48	.57	4.40	.58
2. มีการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการ	4.00	.86	4.24	.61	4.19	.67
3. มีทักษะในการฝึกปฏิบัติหุวิชา	3.89	.60	4.39	.61	4.28	.63
ทัศนคติของนักศึกษา						
4. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน	4.67	.70	4.73	.45	4.71	.50
5. มีความตั้งใจในการศึกษา	4.67	.50	4.82	.39	4.78	.41
6. มีความสนใจ ใฝ่รู้ มุ่งมั่นในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ	4.33	.50	4.85	.36	4.73	.44
7. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	4.00	.00	4.79	.42	4.61	.49
8. มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน	4.67	.50	4.76	.44	4.73	.44
9. มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์	4.67	.70	4.88	.33	4.83	.43
10. ยอมรับฟังความคิดเห็นทั้งของอาจารย์และเพื่อนนักศึกษา	4.67	.50	4.88	.33	4.83	.37

จากตารางที่ 30 ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินด้านความรู้ ความสามารถและทักษะของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.89 ถึง 4.11 ด้านทัศนคติของนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.67 เท่ากัน ส่วนความสนใจ ใฝ่รู้ มุ่งมั่นในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.33 และ 4.00 ตามลำดับ

สำหรับการประเมินของมหาวิทยาลัย พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินด้านความรู้ ความสามารถและทักษะของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.24 ถึง 4.48 ด้านทัศนคติของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.73 ถึง 4.88

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินด้านความรู้ ความสามารถและทักษะของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.19 ถึง 4.40 ด้านทัศนคติของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.61 ถึง 4.83

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความเพียงพอของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตรและมหาบัณฑิต

ความเพียงพอของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
สถานที่						
1. ศูนย์วิทย์พัฒนาของมหาวิทยาลัยตามภูมิภาคต่างๆ	3.33	1.41	3.91	.80	3.78	.97
2. ศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ๓ จังหวัดต่าง ๆ	3.78	1.20	3.85	.91	3.83	.96
3. ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมม มสธ. ๓ จังหวัดต่าง ๆ	3.00	1.06	3.67	.89	3.53	.95
4. ศูนย์วิทยบริการบัณฑิตศึกษาตามภูมิภาคต่าง ๆ	3.00	1.32	3.76	.97	3.59	1.08
5. สำนักบรรณสารสนเทศ มสธ.จ. นนทบุรี	3.33	1.11	3.85	.87	3.73	.93
6. ห้องสัมมนา มสธ. จ. นนทบุรี	2.44	1.50	4.18	.85	3.80	1.23
7. ห้องประชุมกลุ่มย่อย มสธ.จ. นนทบุรี	2.44	1.50	4.24	.83	3.85	1.24
สื่อสิ่งพิมพ์						
8. หนังสืออ่านทั่วไป	2.78	1.30	4.00	.94	3.73	1.12
9. หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ	2.56	1.23	3.55	.75	3.33	.95
10. หนังสือประมวลสาระชุดวิชา	4.22	.83	4.58	.71	4.50	.74
11. เอกสารและวารสารทางวิชาการ	2.33	1.11	4.06	.86	3.69	1.15
12. งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	2.22	1.09	3.67	1.02	3.35	1.18

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ความเพียงพอของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุน การเรียนการสอน	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		หลักสูตร			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน						
13. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	4.33	.86	4.30	.77	4.30	.78
14. เครื่องฉายวีดิทัศน์	3.89	1.16	4.18	.77	4.11	.86
15. เครื่องขยายเสียง	3.89	1.16	4.15	.80	4.09	.87
16. เครื่องถ่ายเอกสาร	1.89	1.16	3.18	1.24	2.90	1.32
17. เครื่องคอมพิวเตอร์	1.78	.97	3.45	1.12	3.09	1.28
18. แผ่นใสพร้อมปากกาเขียน	3.89	1.16	4.21	.86	4.14	.92
19. วีดีโอเทป	3.56	1.23	3.82	1.07	3.76	1.10
20. แถบบันทึกเสียง	3.11	1.45	3.45	1.15	3.38	1.20
สื่อคอมพิวเตอร์						
21. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	2.43	1.13	3.61	1.22	3.40	1.27
22. การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย	2.89	1.05	3.79	1.02	3.59	1.08
23. การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่าย คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย	2.78	.97	3.70	.98	3.50	1.04
24. ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD - ROM) ในสาขา วิชาการต่าง ๆ	2.56	1.13	3.45	.97	3.26	1.06
25. การส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา	3.00	.70	3.33	1.08	3.26	1.01
26. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบ ผลการสอบ	2.44	1.23	3.88	.96	3.57	1.17

จากตารางที่ 31 ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความเพียงพอของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านความเพียงพอของสถานที่ ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.00 ถึง 3.33 ส่วนศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ณ จังหวัดต่าง ๆ มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 3.78 ยกเว้น ห้องสัมมนา มสธ. จ. นนทบุรี และ ห้องประชุม กลุ่มย่อย มสธ. จ. นนทบุรี มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 2.44 เท่ากัน

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ที่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.22 ได้แก่ หนังสือประมวลสาระชุดวิชา ส่วนหนังสืออ่านทั่วไป หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 2.78 และ 2.56 ตามลำดับ ยกเว้น เอกสารและวารสารทางวิชาการ และงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 2.33 และ 2.22 ตามลำดับ

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 ถึง 4.33 ส่วนแถบบันทึกเสียง มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.11 ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 1.89 และ 1.78 ตามลำดับ

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.56 ถึง 3.00 ยกเว้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบผลการสอบ มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 2.43 และ 2.44 ตามลำดับ

สำหรับการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านความเพียงพอของสถานที่ มีความเพียงพออยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 ถึง 4.24

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.55 ถึง 4.06 ยกเว้น หนังสือประมวลสาระชุดวิชา มีความเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.58

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.82 ถึง 4.30 ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ และแถบบันทึกเสียง มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.18 ถึง 3.45

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.61 ถึง 3.88 ยกเว้น ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD – ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทาง-

อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือ Web-page ของสาขาวิชา มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.45 และ 3.33 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านความเพียงพอของสถานที่ มีความเพียงพออยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.53 ถึง 3.85

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ที่มีความเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.50 ได้แก่ หนังสือประมวลสาระชุดวิชา ส่วนหนังสืออ่านทั่วไป และเอกสารและวารสารทางวิชาการ มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 3.73 และ 3.69 ตามลำดับ ยกเว้น หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ และงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.33 และ 3.35 ตามลำดับ

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.76 ถึง 4.30 ยกเว้นเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ และแถบบันทึกเสียง มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.90 ถึง 3.38

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ที่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ถึง 3.59 มีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบผลการสอบ ยกเว้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD – ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือ Web-page ของสาขาวิชา มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26 ถึง 3.40

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านคุณภาพของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุน
การเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหابัณฑิต

คุณภาพของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุน การเรียนการสอน	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		มหابัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
สถานที่						
1. ศูนย์วิทยพัฒนาของมหาวิทยาลัยตามภูมิภาค ต่าง ๆ	3.56	.72	3.97	.77	3.88	.77
2. ศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ณ จังหวัดต่าง ๆ	2.67	.70	3.82	.77	3.57	.88
3. ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมมม มสธ. ณ จังหวัดต่าง ๆ	2.63	.51	3.79	.70	3.56	.80
4. ศูนย์วิทยบริการบัณฑิตศึกษาตามภูมิภาคต่าง ๆ	3.22	.83	3.91	.84	3.76	.87
5. สำนักบรรณสารสนเทศ มสธ.จ. นนทบุรี	3.56	.52	3.91	.88	3.83	.82
6. ห้องสัมมนา มสธ. จ. นนทบุรี	3.67	.50	4.27	.84	4.14	.81
7. ห้องประชุมกลุ่มย่อย มสธ.จ. นนทบุรี	3.78	.44	4.30	.77	4.19	.74
สื่อสิ่งพิมพ์						
8. หนังสืออ่านทั่วไป	3.33	.70	4.03	.73	3.88	.77
9. หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ	3.11	.78	3.70	.73	3.57	.76
10. หนังสือประมวลสาระชุดวิชา	4.11	.78	4.52	.71	4.42	.73
11. เอกสารและวารสารทางวิชาการ	3.22	.44	4.12	.82	3.92	.83
12. งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	3.22	.66	3.88	.99	3.73	.96

ตารางที่ 32 (ต่อ)

คุณภาพของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุน การเรียนการสอน	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		หลักสูตร			
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน						
13. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.56	1.02	4.24	.83	4.09	.95
14. เครื่องฉายวีดิทัศน์	4.11	.85	4.15	.80	4.14	.81
15. เครื่องขยายเสียง	4.00	.82	4.21	.78	4.16	.79
16. เครื่องถ่ายเอกสาร	2.78	.85	3.27	1.15	3.16	1.12
17. เครื่องคอมพิวเตอร์	2.44	1.18	3.52	1.06	3.28	1.17
18. แผ่นใสพร้อมปากกาเขียน	3.89	.92	4.21	.86	4.14	.87
19. วิดีโอเทป	3.67	1.00	3.88	1.05	3.83	1.03
20. แถบบันทึกเสียง	3.22	1.48	3.58	1.15	3.50	1.21
สื่อคอมพิวเตอร์						
21. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	2.71	1.25	3.67	1.14	3.50	1.19
22. การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย	3.22	.97	3.88	.99	3.73	1.01
23. การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่าย คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย	3.11	.92	3.67	.89	3.54	.91
24. ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD - ROM) ในสาขา วิชาการต่าง ๆ	2.89	.92	3.48	1.00	3.35	1.00
25. การส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา	3.00	.50	3.36	1.08	3.28	.99
26. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบ ผลการสอบ	2.78	.97	3.82	.92	3.59	1.01

จากตารางที่ 32 ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านคุณภาพของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านคุณภาพของสถานที่ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 ถึง 3.78 ยกเว้นศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ณ จังหวัดต่าง ๆ ศูนย์บริการการศึกษา เฉพาะกิจ มุม มสธ. ณ จังหวัดต่าง ๆ และศูนย์วิทยบริการบัณฑิตศึกษาตามภูมิภาคต่าง ๆ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.63 ถึง 3.22

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.11 ถึง 3.33 ยกเว้นหนังสือประมวลสาระชุดวิชา มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.11

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 ถึง 4.11 ส่วนเครื่องถ่ายเอกสารและแถบบันทึกเสียง มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 2.78 และ 3.22 ตามลำดับ ยกเว้น เครื่องคอมพิวเตอร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 2.44

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.71 ถึง 3.22

สำหรับการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านคุณภาพของสถานที่ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79 ถึง 4.30

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.70 ถึง 4.12 ยกเว้น หนังสือประมวลสาระชุดวิชา มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.52

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.52 ถึง 4.24 ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.27

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 ถึง 3.88 ยกเว้น ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD - ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และ การส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E - mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.48 และ 3.36 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านคุณภาพของสถานที่ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 ถึง 4.19

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.57 ถึง 4.42

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ถึง 4.16 ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องคอมพิวเตอร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.16 และ 3.28 ตามลำดับ

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ถึง 3.73 ยกเว้น ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD - ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และ การส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E - mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.35 และ 3.28 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความสะดวกในการใช้บริการของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตรและมหาบัณฑิต

ความสะดวกในการใช้บริการของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
สถานที่						
1. ศูนย์วิทย์พัฒนาของมหาวิทยาลัยตามภูมิภาคต่าง ๆ	3.89	.92	3.82	.81	3.83	.82
2. ศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ณ จังหวัดต่าง ๆ	2.67	.70	3.73	.84	3.50	.91
3. ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมুম มสธ. ณ จังหวัดต่าง ๆ	2.75	.70	3.76	.79	3.56	.86
4. ศูนย์วิทย์บริการบัณฑิตศึกษาตามภูมิภาคต่าง ๆ	3.11	1.05	3.79	.99	3.64	1.03
5. สำนักบรรณสารสนเทศ มสธ.จ. นนทบุรี	3.22	1.09	3.85	.94	3.71	.99
6. ห้องสัมมนา มสธ. จ. นนทบุรี	3.89	.60	4.24	.87	4.16	.82
7. ห้องประชุมกลุ่มย่อย มสธ.จ. นนทบุรี	3.67	.50	4.27	.84	4.14	.81
สื่อสิ่งพิมพ์						
8. หนังสืออ่านทั่วไป	2.78	1.09	4.06	.90	3.78	1.07
9. หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ	2.67	1.00	3.73	.88	3.50	.99
10. หนังสือประมวลสาระชุดวิชา	3.44	1.13	4.48	.76	4.26	.93
11. เอกสารและวารสารทางวิชาการ	3.00	.70	4.03	.88	3.80	.94
12. งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	3.00	.70	3.82	.88	3.64	.98

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ความสะดวกในการใช้บริการของส่วนประกอบ อื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		หลักสูตร			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน						
13. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	4.00	.86	4.12	.89	4.09	.87
14. เครื่องฉายวีดิทัศน์	4.00	.86	4.09	.84	4.07	.83
15. เครื่องขยายเสียง	4.11	.92	4.21	.82	4.19	.83
16. เครื่องถ่ายเอกสาร	2.11	1.36	3.24	1.28	3.00	1.36
17. เครื่องคอมพิวเตอร์	1.89	1.16	3.36	1.19	3.04	1.32
18. แผ่นใสพร้อมปากกาเขียน	3.89	.92	4.15	.87	4.09	.87
19. วิดีโอเทป	3.78	1.09	3.82	1.10	3.80	1.08
20. แอบบันท์กึ่งเสียง	3.11	1.45	3.55	1.15	3.45	1.21
สื่อคอมพิวเตอร์						
21. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	2.57	1.13	3.59	1.16	3.41	1.20
22. การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย	3.11	1.05	3.82	.95	3.66	1.00
23. การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่าย คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย	3.11	.92	3.67	.96	3.54	.96
24. ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD - ROM) ในสาขา วิชาการต่าง ๆ	2.78	.97	3.55	.94	3.38	.98
25. การส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E - mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา	2.89	.60	3.52	1.06	3.38	1.01
26. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบ ผลการสอบ	2.78	.97	3.88	.93	3.64	1.03

จากตารางที่ 33 ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความสะดวกในการใช้บริการของ ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านความสะดวกในการใช้บริการของสถานที่ ส่วนใหญ่มีความ สะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.67 ถึง 3.22 ส่วนศูนย์วิทย- พัฒนาของมหาวิทยาลัยตามภูมิภาคต่าง ๆ ห้องสัมมนา มสธ. จ. นนทบุรี และห้องประชุมกลุ่มย่อย มสธ. จ. นนทบุรี มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 ถึง 3.89

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2.67 ถึง 3.44

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการ อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.78 ถึง 4.11 ส่วน แถบบันทึกเสียง มีความสะดวกในการ ใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.11 ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสารและเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 2.11 และ 1.89 ตามลำดับ

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ มีค่า เฉลี่ยระหว่าง 2.57 ถึง 3.11

สำหรับการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านความสะดวกใน การใช้บริการของสถานที่ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.76 ถึง 4.27

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.73 ถึง 4.48

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการ อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.55 ถึง 4.21 ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่อง คอมพิวเตอร์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.24 และ 3.36 ตามลำดับ

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.55 ถึง 3.88

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านความสะดวกในการใช้บริการของสถานที่ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ถึง 4.16

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ถึง 4.26

ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.80 ถึง 4.19 ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสารและเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.00 และ 3.04 ตามลำดับ

ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ที่มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.54 ถึง 3.66 มีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบผลการสอบ ยกเว้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฐานข้อมูลซีดีรอม (CD - ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E - mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.38 ถึง 3.41

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย การประเมินการบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จำแนกได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการบริหารและบริการหลักสูตร (ตารางที่ 34)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการเรียนการสอน (ตารางที่ 35)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (ตารางที่ 36)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยการประเมินการบริหารและบริการหลักสูตร ตามการประเมินของคณาจารย์
ประจำหลักสูตร

กระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร	คณาจารย์ ประจำหลักสูตร	
	\bar{x}	S.D.
การเตรียมการหลักสูตร		
1. การสำรวจความพร้อมของอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร	4.13	.81
2. การประชุม สัมมนาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรให้อาจารย์เข้าใจ	4.00	.82
3. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน	3.25	1.00
4. การสนับสนุน ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้	3.38	1.20
5. การจัดเตรียมตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และวารสาร สำหรับอ้างอิง	3.25	.77
6. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่นักศึกษาและผู้สนใจ	3.63	.89
การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร		
7. การจัดอาจารย์สอนแต่ละชุดวิชาเหมาะสมกับคุณวุฒิและประสบการณ์	3.88	.62
8. การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนการสอน	3.44	1.09
9. การจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.50	.63
การประเมินผลหลักสูตร		
10. การติดตามผลการเรียนการสอนโดยคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา	3.88	.81
11. การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนการสอน	3.76	1.35

จากตารางที่ 34 ข้อมูลการประเมินการบริหารและบริการหลักสูตร ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินการบริหารและบริการหลักสูตรด้านการเตรียมการหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.63 ถึง 4.13 ยกเว้น การจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน การสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้ และการจัดเตรียมตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และวารสารสำหรับอ้างอิง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.25 ถึง 3.38 ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ถึง 3.88 ยกเว้น การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.44 ด้านการประเมินผลหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย 3.88 และ 3.76 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยการประเมินกระบวนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำ
หลักสูตร และมหาบัณฑิต

กระบวนการเรียนการสอน	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		หลักสูตร			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
การเตรียมการเรียนการสอน						
1. ได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรก่อนการเรียนการสอน	4.78	.44	4.39	.56	4.47	.55
2. มีการวางแผนการสอนโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ชัดเจน	5.00	.00	4.55	.56	4.64	.53
3. แจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายและขอบเขตของ ชุดวิชา	5.00	.00	4.55	.56	4.64	.53
4. มีการจัดทำแผนกิจกรรมส่งให้นักศึกษา	4.89	.33	4.52	.62	4.59	.58
5. มีการเตรียมเนื้อหาของชุดวิชาที่สอน	4.78	.44	4.67	.54	4.69	.51
6. มีการเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน	4.44	.72	4.48	.62	4.47	.63
เทคนิคและวิธีการเรียนการสอน						
7. ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและรายงานตามแผนกิจกรรม ของชุดวิชา	4.78	.66	4.70	.47	4.71	.50
8. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น	4.56	.72	4.73	.52	4.69	.56
9. มีการจัดสัมมนาเสริม หรือกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ	4.78	.44	4.76	.50	4.76	1.48
10. มีการจัดสัมมนาเข้ม หรือกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ	4.67	.50	4.85	.36	4.80	.39

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กระบวนการเรียนการสอน	คณาจารย์		มหาบัณฑิต		รวม	
	ประจำ		หลักสูตร			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
11. มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม	4.67	.50	4.67	.54	4.66	.52
12. มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษามีโอกาส แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.67	.70	4.70	.59	4.69	.60
13. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอน	4.22	1.39	4.67	.54	4.57	.80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 35 ข้อมูลการประเมินกระบวนการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินกระบวนการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.78 ถึง 5.00 ยกเว้น การเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.44 ด้านเทคนิคและวิธีการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 ถึง 4.78 ยกเว้น การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.22

สำหรับการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินกระบวนการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 ถึง 4.67 ยกเว้น การศึกษาเอกสารหลักสูตรก่อนการเรียนการสอน และการเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.39 และ 4.48 ตามลำดับ ด้านเทคนิคและวิธีการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 ถึง 4.85

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินกระบวนการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.59 ถึง 4.69 ยกเว้น การศึกษาเอกสารหลักสูตรก่อนการเรียนการสอน และ การเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.47 เท่ากัน ด้านเทคนิคและวิธีการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.57 ถึง 4.80

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยการประเมินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามการประเมินของ
คณาจารย์ประจำหลักสูตร และมหาบัณฑิต

การวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		มหาบัณฑิต		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	1. มีการแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการ วัดและประเมินผล	4.89	.33	4.67	.54	4.71
2. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ เนื้อหา	4.89	.33	4.64	.55	4.69	.51
3. การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน	4.78	.44	4.64	.55	4.66	.52
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวาง หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3.00	1.41	4.30	1.02	4.02	1.21
5. การให้คะแนนภาคทฤษฎีมีมาตรฐานชัดเจน	4.33	.70	4.64	.60	4.57	.63
6. การให้คะแนนภาคปฏิบัติมีมาตรฐานชัดเจน	4.22	.83	4.58	.66	4.50	.70
7. ใช้การวัดและประเมินผลหลายวิธีในแต่ละชุดวิชา	4.11	.92	4.52	.67	4.42	.73
8. มีการแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบ อย่างรวดเร็ว	4.22	.83	4.36	.74	4.33	.75
9. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของ อาจารย์	2.89	1.36	4.21	.93	3.92	1.15
10. มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ นักศึกษามาปรับปรุงการเรียนการสอน	3.89	1.69	4.67	.54	4.33	.97

จากตารางที่ 36 ข้อมูลการประเมินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.89 ถึง 4.33 ส่วนการแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหา และ การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.78 ถึง 4.89 ยกเว้น การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล และการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.00 และ 2.89 ตามลำดับ

สำหรับการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 ถึง 4.67 ยกเว้น การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล การแจ้งผลประเมินให้นักศึกษาทราบอย่างรวดเร็ว และการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 ถึง 4.36

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 4.71 มีจำนวน 5 ข้อ คือ

- ข้อ 1 มีการแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล
- ข้อ 2 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหา
- ข้อ 3 การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน
- ข้อ 5 การให้คะแนนภาคทฤษฎีมีมาตรฐานชัดเจน
- ข้อ 6 การให้คะแนนภาคปฏิบัติมีมาตรฐานชัดเจน

ส่วนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.02 ถึง 4.42 มีจำนวน 5 ข้อ คือ

- ข้อ 4 เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล

- ข้อ 7 ใช้การวัดและประเมินผลหลายวิธีในแต่ละชุดวิชา
- ข้อ 8 มีการแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบอย่างรวดเร็ว
- ข้อ 9 เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์
- ข้อ 10 มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษามาปรับปรุงการเรียน

การสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลผลิตของหลักสูตร (Product Evaluation) ประกอบด้วย การประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหابัณฑิต และความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหابัณฑิต จำแนกได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหابัณฑิต (ตารางที่ 37)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหابัณฑิต (ตารางที่ 38)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยการประเมินผลผลิตของหลักสูตรด้านคุณลักษณะทั่วไป ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต

คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต	คณาจารย์ประจำหลักสูตร		คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รวม		กรรมการสอบวิทยานิพนธ์		มหาบัณฑิต		ผู้บังคับบัญชา		รวม	
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
ความรู้												
1. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาชุดวิชาที่ศึกษาอย่างดี	4.11	.60	4.00	.55	4.00	.73	4.48	.57	4.53	.51	4.29	.62
2. มีความรู้ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ	4.22	.66	4.07	.61	3.69	.79	4.33	.74	4.53	.61	4.20	.73
3. มีความสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ	4.33	.50	4.29	.61	3.88	.61	4.58	.50	4.84	.37	4.43	.60
4. มีความรู้ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางทางวิชาการ	4.44	.72	4.21	.69	3.69	.70	4.58	.61	4.58	.61	4.35	.72

ตารางที่ 37 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		คณาจารย์ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รวม		กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์		มหาบัณฑิต		ผู้บังคับ บัญชาฯ		รวม	
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
5. มีความรู้ความสามารถที่จะศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น	4.22	.66	4.14	.77	3.81	.91	4.36	.65	4.47	.70	4.24	.75
ทักษะ												
6. รู้จักแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล	4.44	.72	4.29	.82	3.75	.93	4.61	.56	4.79	.42	4.42	.74
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.11	.60	3.93	.73	3.56	.89	4.55	.56	4.84	.37	4.29	.76
8. มีลักษณะความเป็นผู้นำ	4.33	.70	4.07	.82	3.69	.70	4.45	.62	4.74	.45	4.30	.72
9. มีมนุษยสัมพันธ์	4.78	.44	4.43	.64	4.00	.73	4.58	.50	4.84	.50	4.52	.62

ตารางที่ 37 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		คณาจารย์ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รวม		กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์		มหาบัณฑิต		ผู้บังคับ บัญชาฯ		รวม	
	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>
ทัศนคติ												
10. มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรนี้	4.67	.70	4.36	.74	4.00	.73	4.79	.42	4.68	.48	4.54	.63
11. มีความประพฤติดี (คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต)	4.33	.50	4.14	.66	4.06	.68	4.73	.45	4.74	.45	4.48	.60
12. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	4.56	.72	4.29	.82	3.94	.57	4.76	.44	4.79	.42	4.52	.63
13. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	4.56	.72	4.43	.75	4.06	.68	4.70	.47	4.89	.32	4.57	.61

จากตารางที่ 37 ข้อมูลการประเมินผลผลิตของหลักสูตรด้านคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.11 ถึง 4.44 ด้านทักษะ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.11 ถึง 4.44 ยกเว้น มนุษยสัมพันธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.78 ด้านทัศนคติ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 ถึง 4.67 ยกเว้น ความประพฤติดี (คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.33

สำหรับการประเมินของคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.00 ถึง 4.29 ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.93 ถึง 4.43 ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.14 ถึง 4.43

เช่นเดียวกับการประเมินของกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69 ถึง 4.00 ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 ถึง 4.00 ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.94 ถึง 4.06

นอกจากนี้การประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.33 ถึง 4.48 ยกเว้น ความสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ และความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.58 เท่ากัน ด้านทักษะ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.55 ถึง 4.61 ยกเว้น ลักษณะความเป็นผู้นำ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.45 ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.70 ถึง 4.79

และการประเมินของผู้บังคับบัญชาของมหาดำเนินคดี พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาดำเนินคดี ด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.53 ถึง 4.84 ยกเว้น ความรู้ ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.47 ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.74 ถึง 4.84 ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.68 ถึง 4.89

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาดำเนินคดี ด้านความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20 ถึง 4.43 ด้านทักษะ ส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.29 ถึง 4.42 ยกเว้น มนุษยสัมพันธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.52 ด้านทัศนคติ ส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 ถึง 4.57 ยกเว้น ความประพฤติดี (คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.48

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยการประเมินผลผลิตของหลักสูตรด้านความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร
มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต

ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		มหาบัณฑิต		ผู้บังคับ บัญชา ๑		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	ความรู้							
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตร	4.33	.70	4.67	.54	4.42	.61	4.54	.59
2. มีความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านส่งเสริมการเกษตร	4.44	.72	4.64	.55	4.58	.61	4.59	.58
3. มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร	4.44	.72	4.48	.62	4.26	.65	4.40	.64
4. มีความสามารถในการให้บริการทางด้านส่งเสริมการเกษตรแก่สังคม	4.56	.72	4.61	.56	4.47	.70	4.55	.61
5. มีความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร	4.78	.66	4.55	.56	4.47	.77	4.55	.64
ทักษะ								
6. มีความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม	4.11	.60	4.58	.56	4.32	.67	4.42	.61

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ	คณาจารย์ ประจำ หลักสูตร		มหาบัณฑิต		ผู้บังคับ บัญชา ๑		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	7. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร	4.44	.72	4.52	.62	4.26	.65	4.42
8. มีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามประเมินผลโครงการ	4.22	.66	4.58	.61	4.58	.61	4.52	.62
9. มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดี	4.33	.70	4.64	.55	4.74	.45	4.62	.55
ทัศนคติ								
10. มีความเชื่อมั่นในวิชาชีพ	4.67	.70	4.70	.47	4.79	.54	4.72	.52
11. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพทางด้านส่งเสริมการเกษตร	4.44	.72	4.73	.45	4.74	.56	4.68	.53
12. มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมแลสิ่งแวดล้อม	4.44	.72	4.79	.42	4.68	.48	4.70	.49
13. เป็นผู้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ	4.22	.66	4.76	.44	4.68	.58	4.65	.54

จากตารางที่ 38 ข้อมูลการประเมินผลผลิตของหลักสูตรด้านความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหาบัณฑิต ตามการประเมินของคณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.33 ถึง 4.44 ยกเว้น ความสามารถในการให้บริการทางด้านส่งเสริมการเกษตรแก่สังคม และความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.56 และ 4.78 ตามลำดับ ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.11 ถึง 4.44 ด้านทัศนคติ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.22 ถึง 4.44 ยกเว้น ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 4.67

สำหรับการประเมินของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.55 ถึง 4.67 ยกเว้น ความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.48 ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 ถึง 4.64 ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.70 ถึง 4.79

ส่วนการประเมินของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.26 ถึง 4.47 ยกเว้น ความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านส่งเสริมการเกษตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.58 ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย 4.58 และ 4.74 ตามลำดับ ได้แก่

ข้อ 8. มีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามประเมินผลโครงการ

ข้อ 9. มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดี

และ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย 4.32 และ 4.26 ตามลำดับ ได้แก่

ข้อ 6. มีความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม

ข้อ 7. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร

ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.68 ถึง 4.79

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหบัณฑิต ด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.54 ถึง 4.59 ยกเว้น ความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.40 ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย 4.52 และ 4.62 ตามลำดับ ได้แก่

ข้อ 8. มีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามประเมินผลโครงการ

ข้อ 9. มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดี

และ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ มีค่าเฉลี่ย 4.42 เท่ากัน ได้แก่

ข้อ 6. มีความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม

ข้อ 7. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร

ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.65 ถึง 4.72

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริม
การเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามความคิดเห็นของ
คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา
คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

ความคิดเห็น	จำนวน (N = 72)	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรปรับแก้ ดังนี้		
1.1 เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้เกิดคุณภาพ ระหว่างความต้องการของสังคมกับศักยภาพของสิ่งแวดล้อม	1	1.39
2. โครงสร้างของหลักสูตร		
2.1 ควรลดจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาบังคับ	3	4.17
2.2 ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก	7	9.72
2.3 ควรลดจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์	3	4.17
2.4 ควรเพิ่มเวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต	8	11.11
2.5 ควรลดเวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต	4	5.56
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร		
3.1 ควรเริ่มดำเนินการปรับปรุงบางชุดวิชาเนื่องจากผลิตนานแล้ว และบางชุดวิชามีเนื้อหาซ้ำซ้อนกัน	3	4.17
3.2 ควรเพิ่มความรู้เกี่ยวกับ Agricultural Economics เพื่อให้สามารถ วิเคราะห์ทางเศรษฐกิจทางการเกษตรได้ตามสมควร เช่น ความรู้ เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการ วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องได้	2	2.78

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน (N = 72)	ร้อยละ
4. วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา		
4.1 ควรพิจารณาให้มีการสอบ Comprehensive สำหรับผู้ที่สอบได้ ชุดวิชาตามหลักสูตรแล้ว 20 หน่วยกิต เพื่อประเมินความรู้ของ นักศึกษาชั้นหนึ่ง ก่อนการสอบวิทยานิพนธ์	1	1.39
4.2 ชุดวิชาที่มีการพบปะประมาณร้อยละ 25 ควรกำหนดสัดส่วน การประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรือปฏิบัติอื่น ที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณ ดังนี้ 50 : 50 โดยให้ นักศึกษาทำรายงานอย่างมีคุณภาพ	1	1.39
4.3 ควรพิจารณาปรับปรุงวิธีการประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ โดยใช้มติเอกฉันท์ คือ กรรมการทุกท่านมีมติให้ผ่าน	5	6.94
5. ปัจจัยเบื้องต้น		
5.1 ควรพิจารณาเพิ่มจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา	2	2.78

จากตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตร-
มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามความ คิดเห็นของ
คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) โดยภาพรวม พบว่า
หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตมีความเหมาะสม ยกเว้น โครงสร้างของหลักสูตร มีความเห็นว่า
ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก ร้อยละ 9.72 และควรเพิ่มระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริม
ประสบการณ์มหาบัณฑิต ร้อยละ 11.11 ส่วนวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา มีความ
เห็นว่า ควรพิจารณาปรับปรุงวิธีการประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ ร้อยละ 6.94

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามความคิดเห็นของ
มหาบัณฑิต

ความคิดเห็น	จำนวน (N = 33)	ร้อยละ
1. โครงสร้างของหลักสูตร		
1.1 ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก เพื่อเพิ่มความหลากหลาย ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	2	6.06
1.2 ควรเพิ่มระยะเวลาที่ใช้การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิต	3	9.09
2. ปัจจัยเบื้องต้น		
2.1 ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษา	2	6.06

จากตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตร-
มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามความ คิดเห็นของ
มหาบัณฑิต โดยภาพรวม พบว่า หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตมีความเหมาะสม ยกเว้น โครง-
สร้างของหลักสูตร มีความเห็นว่า ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก ร้อยละ 6.06 ควรเพิ่มระยะ
เวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต ร้อยละ 9.09 และควรเพิ่มจำนวนอาจารย์
เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษา ร้อยละ 6.06

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชากร 6 กลุ่ม คือ คณาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 9 คน คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 31 คน คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จำนวน 15 คน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) จำนวน 17 คน มหาบัณฑิตจำนวน 33 คน และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตจำนวน 19 คน ซึ่งผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต 1 คน อาจเป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อการประเมินมหาบัณฑิตมากกว่า 1 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 124 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อมภายนอก และแบบประเมินหลักสูตรจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินสำหรับคณาจารย์ประจำหลักสูตร แบบประเมินสำหรับคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา แบบประเมินสำหรับคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม แบบประเมินสำหรับคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) แบบประเมินสำหรับมหาบัณฑิต และแบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อมภายนอกโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร ส่วนแบบประเมินสำหรับคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา และคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นคณาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบบประเมินสำหรับมหาบัณฑิต ผู้วิจัยนำส่งแบบประเมินและเก็บคืนด้วยตนเอง ส่วนคณาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ และฝากส่งแบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตไปกับมหาบัณฑิต โดยให้ผู้บังคับบัญชาประเมินและจัดส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้จัดส่งแบบประเมินสำหรับคณาจารย์ ภายในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 37 ชุด ได้รับกลับคืนมาและสมบูรณ์ จำนวน 28 ชุด คิดเป็นร้อยละ 75.67 ส่งแบบประเมินสำหรับคณาจารย์ ภายนอกมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 50 ชุด ได้รับกลับคืนมาและสมบูรณ์ จำนวน 44 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88 ส่งแบบประเมินสำหรับมหาบัณฑิต จำนวน 33 ชุดได้รับกลับคืนมาและสมบูรณ์

จำนวน 33 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และส่งแบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 19 ชุด ได้รับกลับคืนมาและสมบูรณ์จำนวน 19 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ในการวิเคราะห์ ข้อมูลครั้งนี้ใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิจัยในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

1. คณาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป วุฒิการศึกษาปริญญาเอก ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ โดยปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ศรีนครินทร์ราช
2. คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 50 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาปริญญาเอก ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ โดยปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยสุโขทัยศรีนครินทร์ราช
3. คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 50 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาปริญญาเอก ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ โดยปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยสุโขทัยศรีนครินทร์ราช
4. คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 50 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาปริญญาเอก ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์และนักวิชาการ โดยปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกรมส่งเสริมการเกษตร
5. มหาบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 - 45 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาโท มีอาชีพรับราชการ สาเหตุที่เลือกศึกษาหลักสูตรนี้ เพื่อพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย พบว่า เป็นเพศชายทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาโท รับราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร โดยดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1 - 5 ปี และมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับ มหาวิทยาลัย (ผู้รับการประเมิน) มากกว่า 2 ปี

ตอนที่ 2 ผลสรุปการประเมินบริบท (Context Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

1. ผลสรุปการประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับ สภาพแวดล้อมภายนอก พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ นโยบายการพัฒนาศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 และระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา

2. ผลสรุปการประเมินสภาพของหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา กับ สภาพแวดล้อมภายนอก จำแนกได้ดังนี้

2.1 ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย มีการใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้ อยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต พบว่า จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ 25 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาวิทยาลัย ใช้เวลา 4 วัน ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต ชุดวิชาเลือก 5 หน่วยกิต ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการประเมินเนื้อหาสาระของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต พบว่า เนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาเลือกและชุดวิชาวิทยานิพนธ์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยเนื้อหาสาระของชุดวิชาส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมาก สำหรับเนื้อหาสาระของชุดวิชาการวิจัยเพื่อการส่งเสริมการเกษตรและการอบรม เข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีความถูกต้องทันสมัยอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ เนื้อหาสาระของชุดวิชาส่วนใหญ่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร ชุดวิชาเลือก และชุดวิชาวิทยานิพนธ์ เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพอยู่ในระดับมาก

2.4 ผลการประเมินวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา พบว่า วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตอนที่ 3 ผลสรุปการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านอาจารย์ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การประเมินด้านจำนวนของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ ความสามารถและทักษะของอาจารย์ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านทัศนคติของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

2. ผลการประเมินด้านนักศึกษา เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การประเมินด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ด้านทัศนคติของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

3. ผลการประเมินส่วนประกอบอื่นๆที่สนับสนุนการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การประเมินด้านสถานที่ มีความเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ที่มีความเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ หนังสือประมวลสาระชุดวิชา ส่วนหนังสืออ่านทั่วไป และ

เอกสารและวารสารทางวิชาการ มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก ยกเว้น หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ และงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ และแถบบันทึกเสียง มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ที่มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบผลการสอบ ยกเว้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD – ROM)ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนการประเมินคุณภาพของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ด้านสถานที่ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องคอมพิวเตอร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD – ROM)ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับการประเมินความสะดวกในการใช้บริการของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ด้านสถานที่ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ที่มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบผลการสอบ ยกเว้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD – ROM)ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 ผลสรุปการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

1. ผลการประเมินการบริหารและบริการหลักสูตร พบว่า การบริหารและบริการหลักสูตร ด้านการเตรียมการหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน การสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้ และการจัดเตรียมตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศและวารสารสำหรับอ้างอิง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการประเมินผลหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. ผลการประเมินกระบวนการเรียนการสอน พบว่า กระบวนการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการศึกษาเอกสารหลักสูตรก่อนการเรียนการสอน และการเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านเทคนิคและวิธีการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

3. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ก็มีจำนวน 5 ข้อ เช่นกัน

ตอนที่ 5 ผลสรุปการประเมินผลผลิตของหลักสูตร (Product Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต พบว่า คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านทักษะ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนมนุษยสัมพันธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านทัศนคติ ส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน ความประพฤติดี (คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ พบว่า ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหาบัณฑิต ด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร มีความเหมาะสมอยู่ใน

ระดับมาก ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
เท่ากัน ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. ผลสรุปข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต โดยภาพรวม
คณาจารย์ทั้งหมดจำนวน 72 คน มีความเห็นว่า หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความเหมาะสม ยกเว้น โครงสร้างของ
หลักสูตร คณาจารย์จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.72 มีความเห็นว่า ควรพิจารณาเพิ่มจำนวน
หน่วยกิตชุดวิชาเลือก คณาจารย์จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 มีความเห็นว่าควรพิจารณา
เพิ่มระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต ส่วนวิธีการและเกณฑ์การ
ประเมินผลการศึกษา คณาจารย์จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.94 มีความเห็นว่าควรพิจารณาปรับ
ปรุงวิธีการประเมินผลการศึกษา

สำหรับ มหาบัณฑิตทั้งหมดจำนวน 33 คน มีความเห็นว่า หลักสูตรเกษตรศาสตรมหา-
บัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความเหมาะสม ยกเว้น
โครงสร้างของหลักสูตร มหาบัณฑิตจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 มีความเห็นว่า ควร
พิจารณาเพิ่มจำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก มหาบัณฑิตจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 มีความ
เห็นว่าควรพิจารณาเพิ่มระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต สำหรับการ
ประเมินปัจจัยเบื้องต้น ด้านอาจารย์ มหาบัณฑิตจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 มีความเห็นว่า
ควรพิจารณาเพิ่มจำนวนอาจารย์เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลการประเมินบริบท (Context Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตร-
ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับสภาพแวด-
ล้อมภายนอก พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ นโยบายการพัฒนาศึกษา

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 และระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000) ที่เกี่ยวกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การพัฒนา อาจกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มุ่งที่จะตอบสนองต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี นั้น จะต้องสามารถสนองความต้องการของสังคมและชาติ โดยสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับหลักสูตรต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้งในระดับชาติและระดับการศึกษา ซึ่งตรงกับที่ สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวไว้ว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับควรสอดคล้องและเสริมความมุ่งหมายทางการศึกษาระดับชาติ เป็นไปตามที่พนัส หันนาคินทร์ (2524) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น สร้างขึ้นจากจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ จำเป็นจะต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา แสดงว่า หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตนี้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม ดังที่ ทาบา (Taba, 1962) ได้กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรนั้น จะต้องมีการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม แล้วจึงนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ

1.2 การวิเคราะห์สภาพของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

1.2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับการประเมินว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี นั้น ควรจะมีลักษณะที่สำคัญคือ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งตรงกับที่ อุทัย ธรรมเมโต (2535) กล่าวไว้ว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงข้อมูลจากการศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจการเมือง วัฒนธรรม การศึกษา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับที่ รัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529) กล่าวไว้ว่า ในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องพิจารณาและตรวจสอบอย่างรอบคอบว่า จุดหมายที่กำหนดขึ้นมานั้น มีความถูกต้อง สอดคล้องและเหมาะสมกับความ

ต้องการของสังคมและผู้เรียน นอกจากนี้ยังส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ดังที่ โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า จุดประสงค์ในระดับหลักสูตร ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ อย่างเหมาะสม ใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี นั้น จะต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ สอดคล้องกับที่ โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า หลักสำคัญในการ กำหนดจุดประสงค์ในระดับหลักสูตร คือ ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ตรงกับ ที่ ชำรง บัวศรี (2532) กล่าวไว้ว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี นั้น ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้

โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนี้เป็นไปตามผลการวิจัย เรื่อง ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา-ธิราช (2535) ซึ่งพบว่า ผู้เรียน และผู้ใช้ (ผู้บังคับบัญชา) ต้องการให้พัฒนาหลักสูตรโดยมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และนำไปปฏิบัติได้

1.2.2 โครงสร้างของหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา

ส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับการประเมินว่า จำนวนหน่วยกิตตลอด หลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ 25 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิต ชุควิชาวิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วย กิต) ใช้เวลา 4 วัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ จำนวนหน่วยกิตชุควิชา บังคับ 20 หน่วยกิต และหน่วยกิตชุควิชาเลือก 5 หน่วยกิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงว่า หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มีโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม เป็นไปตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. 2542 กำหนดไว้ว่า โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาโท ให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต ดังที่ รวีวรรณ ศรีศรีรามครัน (2535) กล่าวไว้ ว่า การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ต้องกำหนดกลุ่มวิชา รายวิชา อัตราเวลาเรียน เพื่อให้สนองความ ต้องการของสังคมปัจจุบัน พัฒนาลักษณะของผู้เรียน ส่งเสริมในด้านสติปัญญา และนโยบายความ มั่นคงของประเทศ โดยสอดคล้องกับที่ บรูเนอร์ (Bruner, 1960 อ้างถึงใน สงัด อุทรานันท์, 2528) กล่าวไว้ว่า ถ้าหากมีการจัดลำดับโครงสร้างของสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ดีแล้ว ก็จะสามารถนำความรู้ใน สาขาวิชาเหล่านั้นมาสอนให้สอดคล้องกับระดับวุฒิภาวะและความสามารถของเด็กแต่ละวัยได้

1.2.3 เนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา ได้รับการประเมินว่า ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีความถูกต้องทันสมัย อยู่ในระดับมาก ส่วนเนื้อหาสาระของชุดวิชาการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเกษตร และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีความถูกต้องทันสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ เนื้อหาชุดวิชาส่วนใหญ่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับ เนื้อหาสาระของชุดวิชาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร ชุดวิชาเลือก และชุดวิชาวิทยานิพนธ์ เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก

จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงว่า หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มีเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม ดังที่ เสริมศรี ไชยศรี (2526) กล่าวไว้ว่า หลักโดยทั่วไปในการจัดหลักสูตร คือ จัดให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง ซึ่งตรงกับที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า หลักสำคัญในการเลือกเนื้อหาวิชา คือ ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียน ดังที่ สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวไว้ว่า หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อบรรจุในหลักสูตร คือ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม และสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งตรงกับที่ Smith, Stanley & Shores, Maning, Taba อ้างถึงใน สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวไว้ว่า การเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อบรรจุลงในหลักสูตรนั้น ต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน โดยสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมและเป็นที่ต้องการของสังคม โดยที่ สัจจ อุทรานันท์ (2527) กล่าวไว้ว่า เนื้อหาของหลักสูตรที่ดีควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ มีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ยังมีความถูกต้องทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวิชาชีพ ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการเลือกเนื้อหาวิชา คือ มีความถูกต้องทันสมัย และควรมีประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Smith, Stanley & Shores อ้างถึงใน สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวไว้ว่า การเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อบรรจุลงในหลักสูตร นั้น ควรมีคุณค่าและมีประโยชน์ในการที่จะถ่ายทอดต่อไป และมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ตรงกับที่ ชำรง บัวศรี (2532) กล่าวไว้ว่า การเลือกเนื้อหาสาระจะต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

1.2.4 วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษาของหลักสูตรเกษตร-
ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับการ
ประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

จากผลการประเมินดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์ เย็นสำราญ
และคณะ (2540) ที่พบว่า ข้อกำหนดในการประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยเหมาะสม โดย
เป็นไปตาม ข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วย การศึกษาชั้นปริญญาโท พ.ศ. 2534
ผู้วิจัย เห็นว่า วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา เป็นประกาศที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดขึ้นมา
โดยผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
ของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ
บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2542 ดังนั้น การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกสาขาวิชา ต้องใช้วิธีการและ
เกณฑ์การประเมินผลการศึกษาดังกล่าว ที่จัดเป็นมาตรฐานของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความยุติ
ธรรมแก่ผู้เรียนทุกสาขาวิชา โดยสามารถวัดและประเมินผลได้จริง ดังที่ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2536)
กล่าวไว้ว่า การประเมินผลจะต้องมีเกณฑ์ หรือวัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานที่แน่นอน โดยที่มีความ
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังที่ กัญญา ลินทรต้นศิริกุล (2536) กล่าวไว้ว่า การ
กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ดี จะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่ง
หมายของแต่ละรายวิชา นอกจากนี้ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522) กล่าวไว้ว่า การประเมินผล
หมายถึงกระบวนการอย่างมีระบบที่จะตรวจสอบดูว่า นักเรียนได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่
สอดคล้องกับที่ พจน์ สะเพียรชัย (2535) กล่าวไว้ว่า ขบวนการวัดผลเป็นการตรวจสอบว่า เมื่อมี
การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาและตามความมุ่งหมายแล้วนี้ สิ่งที่เราทำไปแล้ว นั้น
ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด แสดงว่า วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษาของหลักสูตร
เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต เป็นไปตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มผู้เรียน

2. ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์ ได้รับการประเมินว่า อาจารย์ในหลักสูตรเกษตร-
ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีจำนวนเพียงพอ
อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อ ส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถและทักษะเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ส่วนทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่
เหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับทัศนคติของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด

จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า อาจารย์มีคุณลักษณะเป็นไปตามความคาดหวังของนักศึกษา ดังที่ อุทุมพร ทองอุไทยและทองอินทร์ วงศ์โสธร (2521) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของอาจารย์บัณฑิตศึกษาในอุดมคติที่พึงปรารถนา คือ มีความรู้ทันสมัยกว้างขวางและถูกต้อง กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนชัดเจน ขวนขวายหาความรู้สู่ตัวอาจารย์เอง มีความปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน สอดคล้องกับที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2532) กล่าวไว้ว่า คุณสมบัติของอาจารย์บัณฑิตศึกษา จะต้องเป็นบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ มีเวลาที่จะอุทิศให้เพื่อการพบปะนักศึกษาอย่างแท้จริง ตลอดจนเป็นบุคคลที่มีความสามารถที่จะให้คำแนะนำและควบคุมวิทยานิพนธ์ได้ นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสอาน (2532) กล่าวไว้ว่า การพบปะระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์และนักวิชาการอาจจัดทำโดยจัดส่งอาจารย์สัญญาหรือมอบหมายให้นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นดูแล แต่การควบคุมดูแลของนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ควรจัดในรูปแบบของอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและมอบหมายให้ช่วยพบปะกับนักศึกษาแทนอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อเสนอแนะในการวิจัย เรื่อง ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2535) ที่ว่า ควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในต่างจังหวัดที่ผู้เรียนอยู่

2.2 ปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา ได้รับการประเมินว่า นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความรู้ความสามารถและทักษะอยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านทัศนคติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า นักศึกษา เป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตร ตามผลการวิจัย เรื่อง ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2535) โดยมีแนวทางการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อว่า ควรรับผู้มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 3 ปี ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตร โดยสอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษาต่อหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตที่กำหนดไว้ว่า เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง หรือสาขาวิชาอื่น และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 2.50 ซึ่งถือว่ามีเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานในการคัดเลือก ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาโท พ.ศ. 2534 ข้อ 9.1 ที่

กำหนดไว้ว่า เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง ในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยมีคะแนนและประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้งมีคุณสมบัติอื่นตามที่สาขาวิชากำหนดโดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ และตรงกับ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2542 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา ข้อ 11.1 ที่กำหนดไว้ว่า การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จากสถาบันอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยรับรอง

2.3 ปัจจัยเบื้องต้นด้านส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการประเมินว่า ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอนหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้แก่ สถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และสื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่ มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก ส่วน หนังสือประมวลสาระชุดวิชา มีความเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับ หนังสืออ่านทั่วไป เอกสารและวารสารทางวิชาการ การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย การสืบค้นข้อมูลของสถาบันในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบผลการสอบ มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก ยกเว้น หนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ แลบบันทึกลเสียง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD – ROM)ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนคุณภาพของสถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ ฐานข้อมูลซีดีรอม (CD – ROM)ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page ของสาขาวิชา มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความสะดวกในการใช้บริการของสถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฐานข้อมูลซีดีรอม (CD – ROM)ในสาขาวิชาการต่าง ๆ และการส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) หรือ Web page มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่าส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีปริมาณ คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล (2535) กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญสำหรับการเรียนการสอน คือ การมีอุปกรณ์ที่จะใช้เพื่อการเรียนการสอนของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีการบำรุงรักษา พร้อมทั้งจะใช้งานได้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้คณะหรือภาควิชา สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับที่ สงัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวไว้ว่า วัสดุหลักสูตร มีความสำคัญและจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรโดยตรง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการบริหารและบริการสื่อหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพให้ถึงผู้ที่อยู่ในโรงเรียนแต่ละแห่งได้ครบและทันภายในกำหนดเวลาทุกครั้ง โดยสอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2532) กล่าวไว้ว่า วัสดุหลักสูตรไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเข้าใจหลักสูตรดีขึ้น เท่านั้น แต่ยังช่วยในด้านอื่น ๆ เช่น ช่วยในการสอน ช่วยในการประเมินผล ช่วยในการบริหารงานหลักสูตร และช่วยในการนิเทศการศึกษา ประโยชน์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งช่วยให้การปฏิบัติงานของทุกฝ่ายดำเนินไปอย่างราบรื่น เพราะมีความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ตรงกัน สำหรับสื่อการเรียนการสอนจะเป็นตัวช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน ให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตามจุดหมายของหลักสูตร

3. ข้อมูลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

3.1 กระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร ได้รับการประเมินว่า การบริหารและบริการหลักสูตรเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านการเตรียมการหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน การสนับสนุน ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้ และการจัดเตรียมตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และวารสารสำหรับอ้างอิง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการจัดเตรียมบุคลากรเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการประเมินผลหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า ในการนำหลักสูตรไปใช้ผู้สอนมีความสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ดังที่ รัชชชัย จิรฉายากุล (2529) กล่าวไว้ว่า “ครู” คือ หัวใจของหลักสูตร ครูจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุจุดหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับ

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวว่าไว้ว่า บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่สุดก็คือ “ครู” ในฐานะผู้นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน การนำหลักสูตรไปใช้จะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ คือ การเตรียมครู บทบาทของผู้บริหารหรืออาจารย์ใหญ่ และการสอนของครู ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีการเตรียมการก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ดังที่ โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรมีบทบาทในด้านการบริหารหลักสูตร การบริการหลักสูตร การนิเทศติดตามผล การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ และการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับที่ ช่าง บัวศรี (2532) กล่าวว่าไว้ว่า การที่จะนำหลักสูตรใหม่เข้าแทนที่หลักสูตรเดิมให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ควรมีการเตรียมการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมอาคารสถานที่ ระบบบริหารของสถานศึกษา และการเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่าย

ในการจัดการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือ งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน ดังที่ อุทุมพร จามรมาน (2532) กล่าวว่าไว้ว่า การศึกษาเป็นการลงทุนชนิดหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ในแต่ละปีประเทศได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้ในการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท สอดคล้องกับที่ สุบิน แก้วยัง (ม.ป.ป.) กล่าวว่าไว้ว่า งบประมาณเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อระบบการผลิต อันจะทำให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายย่อย ๆ ขององค์กรได้ แต่ในความเป็นจริง ยอดเงินงบประมาณที่หามาได้นั้นไม่เคยเพียงพอกับความต้องการ อีกทั้งยังพบว่า มหาวิทยาลัยในประเทศไทยผูกติดกับระบบราชการ มหาวิทยาลัยไม่มีอำนาจกำหนดเรื่องการใช้เงิน แต่ถูกกำหนดโดยสำนักงบประมาณ เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจเรื่องการเงิน จึงทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณขาดความคล่องตัว มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เหมาะสม จึงส่งผลให้มีการจัดสรรงบประมาณได้อย่างจำกัด จึงควรประสานงานการใช้งบประมาณ ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน (2526) กล่าวว่าไว้ว่า การใช้วิธีการงบประมาณ (Budgeting) เป็นเครื่องมือสำหรับควบคุมการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของโครงการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะระบบการงบประมาณปฏิบัติการ (Performance budget) และงบประมาณโครงการ (Program budget) จะช่วยให้ทราบถึงโครงการขององค์กร ผลการดำเนินงาน และช่วยให้เกิดการประสานงานกันได้อย่างดี

นอกจากนี้ การสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้ ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 7 มาตรา 52 กำหนดไว้ว่า รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุน

พัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ และ มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินไว้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้ (4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพ และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา (5) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐ หรือองค์กรมหาชน สำหรับการเตรียมตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และวารสารสำหรับอ้างอิง ที่ได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดด้านงบประมาณสนับสนุนที่ไม่เพียงพอ นั้น ผู้วิจัยเห็นว่ามหาวิทยาลัยยังสามารถสนับสนุนงบประมาณในส่วนที่ไม่เพียงพอได้ โดยการขออนุมัติการใช้จ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย จะทำให้กระบวนการบริหารและบริการหลักสูตรมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องกำหนดการใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ยกเว้นเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ไม่ปรากฏในแผน ฯ ก็สามารถดำเนินการได้โดยขออนุมัติงบประมาณกลางเป็นรายการณีไป โดยผ่านการกลั่นกรองจากหน่วยงานเจ้าของภารกิจเร่งด่วน เพื่อดำเนินการขออนุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายจากคณะกรรมการการเงินของมหาวิทยาลัยต่อไป

3.2 กระบวนการเรียนการสอน ได้รับการประเมินว่า กระบวนการเรียนการสอนหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ด้านเทคนิคและวิธีการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับ การศึกษาเอกสารหลักสูตรก่อนการเรียนการสอน และการเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตมีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยสถาบัน เรื่องความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด และมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมากที่สุด ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการสอนว่ามีจุดมุ่งหมายสำคัญอะไร และจะจัดกิจกรรมอะไรให้ผู้เรียนจึงจะบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมให้นักศึกษา

ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะซึ่งกันและกัน ทั้งยังเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ดังที่ กองนโยบายและแผนงานเยาวชน (2525) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนรู้กว้างขวางทั้งในด้านการเรียนในชั้นเรียนและการเรียนนอกชั้นเรียน นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการนำผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษามาปรับปรุงการสอน เพราะผลการประเมินการเรียนการสอนจะเป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่สำคัญมากสำหรับการบริหารหลักสูตรที่จำเป็นจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพราะผลจากการประเมินจะเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ดังที่ เสริมศรีไชยศรี (2526) กล่าวไว้ว่า ผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยในการตัดสินใจ ปรับปรุง พัฒนา เลือกลง และใช้สรรพสิ่งทั้งมวลให้ดีขึ้น และยังช่วยให้ผู้เรียนมีการปรับปรุงตนเอง สอดคล้องกับ ช่าง บัวศรี (2532) กล่าวไว้ว่า การประเมิน ช่วยให้ผู้สอนปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อีกด้วย

3.3 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้รับการประเมินว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ และ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ เช่นกัน

ผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความเหมาะสม โดยมีเกณฑ์ที่ยุติธรรม ชัดเจน ดังที่ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2536) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลจะต้องมีเกณฑ์ หรือวัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานที่แน่นอนซึ่งกำหนดในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการค้นหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดำเนินไปได้ผลอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2543) กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลที่จะให้ครอบคลุมในทุกด้าน นั้น ครูและนักเรียนจะต้องร่วมกันประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง ผู้เรียน ครู และผู้ปกครอง สอดคล้องกับที่ สุมน อมรวิวัฒน์ (2544) กล่าวไว้ว่า เมื่อนักเรียน นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์อย่างหลากหลาย การวัดและประเมินผลจึงควรใช้หลายวิธีและหลายขั้นตอน ปัจจุบันได้มีการเน้นให้วัดผลตามการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลจะต้องใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และต้องนำผลที่ได้มาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ตรงกับที่ ใจทิพย์

เชอร์ตันพงษ์ (2539) กล่าวว่าไว้ว่า การวัดผลการเรียนไม่ควรใช้เครื่องมือเพียงชนิดเดียว เช่น ข้อทดสอบ ควรใช้วิธีการวัดผลวิธีอื่น ๆ ด้วย ครูควรเตรียมหรือสร้างเครื่องมือวัดผลและตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า และใช้เครื่องมือวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูผู้สอนทราบคุณภาพการสอนของตน และสามารถปรับปรุงแก้ไขวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2537) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Objectives - oriented) และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนเพื่อการตัดสินใจ (Decision - oriented)

ผู้วิจัยเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรพิจารณากำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ซึ่งจะทำได้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ นาฏเจลิยว สุมาวงศ์ และคณะ (2514) กล่าวว่าไว้ว่า การให้เด็กประเมินผลครู จะช่วยให้ครูได้ใช้วิธีการประชาธิปไตยในการประเมินผลตัวครู เพื่อให้ครูได้ทราบว่า ในทัศนะของผู้เรียน ครูมีความสามารถและบุคลิกภาพเช่นไร เพื่อจะได้เป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น ตรงกับผลการวิจัยของ บุญธรรมกิจปริดาบริสุทธิ ได้ทำการสำรวจความเห็นของอาจารย์และผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหิดลเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ (2526) พบว่า อาจารย์และผู้บริหารมีความเห็นว่าการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ และการประเมินประสิทธิภาพการสอนควรประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน และควรใช้นักศึกษาเป็นหลัก โดยใช้เพื่อนอาจารย์และตัวอาจารย์เองประกอบ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของหน่วยพัฒนาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2526) พบว่า อาจารย์ที่ให้นิสิตประเมินการสอนของตนนั้น เป็นกลุ่มอาจารย์ที่มีความกระตือรือร้นในเรื่องการปรับปรุงการสอนของตน และอาจารย์เหล่านี้ได้เรียนรู้จากแบบประเมินการสอนว่า ลักษณะที่ดีที่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร แล้วก็พยายามปรับการสอนของตนไปตามนั้น ซึ่งนับว่าเป็นวิธีพัฒนาคณาจารย์ด้านการเรียนการสอน และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนโดยรวม

4. ข้อมูลการประเมินผลผลิตของหลักสูตร (Product Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

4.1 คุณลักษณะทั่วไปของมหابัณฑิต ได้รับการประเมินว่าคุณลักษณะทั่วไปของมหابัณฑิต หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาราช ด้านความรู้ ด้านทักษะ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความสนใจศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ และการมีมนุษยสัมพันธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า ผลผลิตของหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังที่ บุญศรี พรหมมาพันธ์ (2536) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลผลิต เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้วางแผนพัฒนาหลักสูตร และผู้เกี่ยวข้องว่า โครงการทางการศึกษาหรือหลักสูตรที่กำลังทำอยู่นั้น ใช้ได้ผลหรือไม่ สอดคล้องกับ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลหลักสูตรนี้จะช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรสามารถตัดสินใจได้ว่า ยังคงใช้หลักสูตรนี้ต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไขหรือควรยกเลิกหลักสูตร

นอกจากนี้ การมีทัศนคติที่ดีมากที่สุดต่อการศึกษหลักสูตรนี้ ประกอบกับผลการประเมินด้านอาจารย์ พบว่า อาจารย์มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า การมีทัศนคติที่ดีเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่เป็นแรงผลักดันให้ผลผลิตของหลักสูตรประสบความสำเร็จ ดังที่ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์ (2545) กล่าวไว้ว่า ทัศนคติที่ดี เกิดจากประสบการณ์ตรงที่บุคคลได้รับจากสิ่งนั้น แล้วเกิดผลเป็นที่พึงพอใจ ซึ่งการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมและทัศนคติ เกิดจากการที่บุคคลได้สังเกตและเลียนแบบจากตัวแบบ ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539) กล่าวไว้ว่า การให้การเลียนแบบเจตคติที่ดี โดยดูจากบุคคลสำคัญที่นักเรียนรักและชื่นชอบเป็นตัวอย่าง เพื่อจะได้รับเอาเจตคตินั้นมาเป็นของตน สำหรับการมีมนุษยสัมพันธ์ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับผลผลิตของหลักสูตรนี้ ตรงกับที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พยายามเข้าใจความต้องการและปัญหาของแต่ละคน ให้การยอมรับนับถือคนอื่น ไม่ดูถูกเหยียดหยามให้ความสำคัญแก่ทุกคน

4.2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ ได้รับการประเมินว่า ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพของมหابัณฑิตหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาราช ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านทัศนคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริม

การเกษตร ความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม และทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า ผลผลิตของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก โดยบรรลุมัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นไปตามความต้องการของสังคมและผู้เรียน ดังรายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัย-นครราชสีมา (2535) พบว่าผู้เรียนและผู้ใช้ (ผู้บังคับบัญชา) ต้องการให้ผลผลิตของหลักสูตรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานการวิจัยสถาบัน เรื่อง ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา (2546) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาด้านส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์มีความสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานมากที่สุด แสดงว่า ผลผลิตของหลักสูตรนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังที่ สัก อูทรานันท์ (2528) กล่าวไว้ว่า ผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรว่าตรงกับเจตนารมณ์และเป้าหมายของหลักสูตร หรือเป็นไปตามความคาดหวังหรือความต้องการของสังคมเพียงใด สอดคล้องกับใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า ผลผลิตของหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่

นอกจากนี้ ความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร ความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม และทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังรายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา (2535) พบว่า ผู้เรียนและผู้ใช้ (ผู้บังคับบัญชา) ต้องการให้ผลผลิตของหลักสูตรเป็นผู้มีความสามารถในการวิจัย สามารถประยุกต์ทฤษฎีต่างประเทศให้เหมาะกับการเกษตรของไทย โดยสอดคล้องกับความผันแปรด้านเทคโนโลยีธรรมชาติและเศรษฐกิจในอนาคต ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 (5) กำหนดไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ และมาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ได้ทำ เพื่อให้ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย

- 1.1.1 ควรพิจารณาบทบาทของคณาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อให้
เกิดความสมดุลระหว่างสัดส่วนของคณาจารย์กับนักศึกษา
- 1.1.2 ควรปรับปรุงเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งในด้านปริมาณ
คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการ โดยมีการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องและ
อุปกรณ์อย่างต่อเนื่อง
- 1.1.3 ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เช่น การจัด
สรรทุนพัฒนาคณาจารย์ หรือบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ทุนวิจัย ตลอดจนการจัดเตรียมตำรา
อ้างอิงทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศอย่างเพียงพอแก่ความต้องการใช้
- 1.1.4 ควรพิจารณากำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในการเปิดโอกาสให้นักศึกษา
ประเมินผลการสอนของอาจารย์ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมินนั้นมาเป็นข้อมูลป้อนกลับสำหรับ
พัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการประจำสาขาวิชา

- 1.2.1 ควรพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตร โดยเพิ่มจำนวนหน่วยกิต
ชุดวิชาเลือก ให้มีทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความรู้พื้นฐานและความต้องการของ
นักศึกษา และควรพิจารณาเพิ่มระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หาค้นคว้า เช่น
การฝึกปฏิบัติในพื้นที่จริง โดยเข้าไปมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้ให้กับเกษตรกรอย่างจริงจังภายใต้
การแนะนำของคณาจารย์อย่างใกล้ชิด
- 1.2.2 ควรจัดสัมมนาเพื่อปรับปรุงและบูรณาการเนื้อหาสาระของชุดวิชาใน
หลักสูตรให้มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นการลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระระหว่าง
ชุดวิชา
- 1.2.3 ควรปรับปรุงฐานข้อมูลซีดีรอม (CD - ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ
เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสารสนเทศ

1.2.3 ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินนั้นมาเป็นข้อมูลป้อนกลับสำหรับวางแผนพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2.5 ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

1.2.6 ควรติดตามประเมินผลมหาวิทยาลัยเป็นระยะ เพื่อจะได้ทราบพัฒนาการตลอดจนความก้าวหน้าในสายงานว่าประสบความสำเร็จมาก น้อยเพียงไร ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัย

1.3.1 ควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในฐานะผู้นำทางวิชาการในวิชาชีพทางด้านส่งเสริมการเกษตร เช่น การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การเขียนบทความทางวิชาการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนเป็นการเผยแพร่ความรู้ในวิชาชีพทางด้านส่งเสริมการเกษตร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรประเมินผลการใช้หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ทุก 5 ปี อย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลมหาวิทยาลัยในหลักสูตรอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. คู่มือการใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร:
จกเจริญการพิมพ์, 2521.

ก่อ สวัสดิพานิชย์. “ลักษณะและคุณค่าของหลักสูตรที่ดี,” ใน หลักสูตรมัธยมศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514.

กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล. การบริหารและการจัดการ การวัดและประเมินผลการศึกษา. นนทบุรี:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.

กาญจนา कुमारักษ์. พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2543.

กานดา ณ สงขลา. “การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตร์,” ใน ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (บรรณาธิการ).

เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

เกตุร ลิมทอง. การจัดงบประมาณการศึกษา. ใน การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

กระทรวงศึกษาธิการ, 2512.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545 – 2549. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

จตุพร สิทธิสุนเนิน, พระ. การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา

หลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-

ศิลปากร, 2543.

จำลอง และคณะ. แบบจำลอง CIPP. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), รวมบทความทางการ

ประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์-

มหาวิทยาลัย, 2523.

จิตรลดา (สุวัตติกุล) แสงปัญญา. บทบาทและความสำคัญของจุดมุ่งหมายหลักสูตร. ใน จันทร์เพ็ญ
เชื้อพานิช น้อมศรี เกท ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (บรรณาธิการ), ประมวลบทความหลักสูตร
สาระร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
 อลิ้นเปรศ, 2539.

ชัยงค์ พรหมวงศ์. “การดำเนินการมหาวิทยาลัยปวงชน,” บ้านเมือง (พฤศจิกายน 2519).

ชัยณรงค์ คำพิพจน์. การประเมินหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษา-
ตอนปลาย โรงเรียนพระปริยัติธรรมในภาคคณะสงฆ์ 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
 สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ ๑: สำนักพิมพ์โอเดียน-
 สโตร, 2537.

ชุมพร ขงกิตติกุล และประคอง วรรณสุด. การวัดและประเมินผลการศึกษา. ใน การสอนและ
การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

ทววงมหาวิทยาลัย. บทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2530.

ทววงมหาวิทยาลัย. ประกาศ ทววงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ ทววงมหาวิทยาลัย, 2542. (อัดสำเนา).

ทววงมหาวิทยาลัย. ประกาศ ทววงมหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร
อุดมศึกษาพ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ ทววงมหาวิทยาลัย, 2542.
 (อัดสำเนา).

ทววงมหาวิทยาลัย. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549. กรุงเทพมหานคร: ทววงมหาวิทยาลัย, 2545. (อัดสำเนา).

ทรงศักดิ์ จารูมาศ. การประเมินหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปาน จังหวัดหนองบัวลำภู.
 รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

ทองอินทร์ วงศ์โสธร. การบรรยาย เรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
 เปิดในต่างประเทศและการประกันคุณภาพหลักสูตร. ใน เทคนิคการประเมินหลักสูตร.
 นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.

ทศนา แวมมณี. การประเมินผลหลักสูตร. ใน หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สारมวลชน, 2520.

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกนักศึกษาที่สำเร็จกับไม่สำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตรระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. “การบรรยายพิเศษทางวิชาการ เนื่องในโอกาสครบรอบ 10 ปี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชราษ,” บรรยาย ณ ห้องวิทยาดังรังสิต โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา, 5 กันยายน 2531. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชราษ, 2531.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตร จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2527.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตร จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2529.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตร จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2530.

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนรัชการพิมพ์ จำกัด, 2542.

นาฏเฉลียว สุมาวงศ์ และคณะ. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2514.

นิรันดร์ แสงสวัสดิ์. เอกสารประกอบการสอน วิชา 2741201 จิตวิทยาการศึกษา 2. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

นิศารัตน์ ศิลปเดช. การประเมินหลักสูตร : กรอบแนวคิดในการประเมิน. ใน จันทรเพ็ญ เชื้อพานิช น้อมศรี เกท ไพฑูรย์ สันลารัตน์ (บรรณาธิการ), ประมวลบทความหลักสูตร สาระร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ. การพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่: หจก. เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์, 2544.

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2537.

- บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. รายงานการวิจัย เรื่อง การสำรวจความเห็นของอาจารย์และผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหิดลเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์.
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.
- บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. “การประเมินหลักสูตร : แนวคิดและประสบการณ์,” ใน รายงานการสัมมนา เรื่อง แนวทางการประเมินผลหลักสูตรในระบบการเรียนการสอนทางไกล, วันที่ 14 ธันวาคม 2532 ณ ห้องประชุม 5209 อาคารสัมมนา 1, นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- บุญมี เณรยอด. หลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (ม.ป.ป.).
- บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล. เกณฑ์พิจารณาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. รายงานการวิจัย สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2535.
- บุญศรี พรหมมาพันธ์. การบริหารและการจัดการ การวัดและประเมินผลการศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2523.
- ประทุมสุข อาชวบำรุง. การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขาครุศาสตร์. ใน ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (บรรณาธิการ), เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ประดับ นิลพังงา. การศึกษา 332 กิจกรรมร่วมหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2524.
- ปัญญา หิรัญศรีมี และคณะ. รายงานผลการวิจัย เรื่อง ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (ทุนอุดหนุนงานวิจัย สถาบัน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีงบประมาณ 2535) นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ ฯ, 2539.

- แผนนโยบายและแผนงานเยาวชน, กอง. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. บทวิเคราะห์กิจกรรมนักเรียน นิสิต และนักศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- ฝ่ายบัณฑิตศึกษา, สำนักวิชาการ. แนวทางการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล (ฉบับปรับปรุง). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.
- ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน, สำนักวิชาการ. “การประเมินผลหลักสูตร,” ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง แนวทางการประเมินผลหลักสูตรในระบบการเรียนการสอนทางไกล วันที่ 14 ธันวาคม 2532 ณ ห้องประชุม 5209 อาคารสัมมนา 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน, สำนักวิชาการ. แนวทางการเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- พจน์ สะเพียรชัย. การวิเคราะห์ระบบการประเมินผล. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2524.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณาการพิมพ์, 2544.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. คำพ่อสอน. ใน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโตโยต้า (ประเทศไทย) และมูลนิธิสคศรี สฤษดิ์วงศ์, 2542.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538

- รวีวรรณ ศรีศรีรัมย์. เอกสารการสอนชุดวิชา วิทยาการการสอน หน่วยที่ 6. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525.
- รัชนี้ พลแสน และคณะ. การวิเคราะห์หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา- ธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อาร์ตกราฟิค, 2538.
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. สมุทรปราการ: ขนิษฐการพิมพ์ และโฆษณา, 2520.
- วิจิตร ศรีสอาน. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- วิจิตร ศรีสอาน. “มหาวิทยาลัยเปิด,” ครูปริทัศน์ (กุมภาพันธ์ 2522): 7 - 8”
- วิจิตร ศรีสอาน. “ทศวรรษแห่งบัณฑิตศึกษาในระบบทางไกล,” ใน แนวทางการจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล(ฉบับปรับปรุง). นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.
- วิชัย ดิสสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2537.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่อง หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ที่พึงประสงค์ในระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, 2544.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. การบรรยาย เรื่องการวางแผนการประเมินหลักสูตร. ใน เทคนิคการประเมิน- หลักสูตร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2537.
- สงบ ลักษณะ. สิ่งที่ทำทนายของการวิจัยประเมินผล. ใน สารพัฒนาหลักสูตร. อันดับที่ 1, ตุลาคม, 2524.
- สังัด อุทรานันท์. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม , 2530.
- สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.

- สมคิด พรหมจู้ และสุพัตร์ พิบูลย์. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การประเมินหลักสูตร. ใน เทคนิคการประเมินหลักสูตร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.
- สมบัติ กชสิทธิ์. การประเมินหลักสูตร : ธรรมชาติของการประเมิน. ใน จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช น้อมศรี เคท ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (บรรณาธิการ), ประมวลบทความหลักสูตรสาระ-ร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง พัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2523.
- สมบูรณ์ สอนจันทร์. การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน โดยใช้ Portfolio. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2544.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. รูปแบบและวิธีการประเมินหลักสูตร. ใน รายงานการสัมมนา เรื่อง แนวทางการประเมินหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, 2527.
- สัมพันธ์ เย็นสำราญ และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง การสำรวจสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ชุดวิชาวิทยานิพนธ์ ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (โครงการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนานักวิจัย รุ่นที่ 1 ทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2540), นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- สวัสดิ์ จงกล. “ก่อนที่หลักสูตร พ.ศ. 2521 จะเข้าสู่ห้องเรียน,” ใน วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2521.
- สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ. การศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กเพรสศึกษา, 2521.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. “การบรรยาย เรื่อง แบบจำลองการประเมินหลักสูตร,” ใน เทคนิคการประเมินหลักสูตร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. “การบรรยาย เรื่อง ความคิดและความหลงผิดเกี่ยวกับการประเมินผล การศึกษา,” ใน เทคนิคการประเมินหลักสูตร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, 2543.

- ลีตางศ์ เจนวนิจชัย. การประเมินหลักสูตรนิเทศศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2533 (ฉบับปรับปรุง 2535) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุจริต เพียรชอบ. หลักสูตร ลักษณะ แนวโน้ม และการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สุบิน แก้วยัง. ตัวป้อนของสถาบันอุดมศึกษา. ใน ประกอบ คูปรัดน์ (บรรณาธิการ) ความเป็นผู้นำ เป้าหมายอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.
- สุมน อมรวิวัฒน์. หลักสูตรและการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแห่งพุทธธรรม. โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2523.
- สุวิทย์และอรทัย มูลคำ. เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ที.พี. พรินท์ จำกัด, 2543.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การวางแผนและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์อักษร, 2525.
- สุนทรี เฉลิมพงษ์ และคณะ. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์ เกี่ยวกับแนวทางการประเมินหลักสูตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- สุภาพร แนวบุตร. การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุมาลี ทองโรจน์. การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง พุทธศักราช 2532. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สุราษฎร์ พรหมจันทร์. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2530.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. หลักสูตรการศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดระบบการให้บริการทางวิชาการในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระบบทางไกล. ใน รายงานคณะกรรมการโครงการบัณฑิตศึกษา เรื่อง สรุปผลการประชุมร่วมเชิงปฏิบัติการและข้อเสนอเชิงนโยบาย, 25 – 26 เมษายน 2532 ณ อาคารสัมมนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินระบบการสอนทางไกล : ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของผู้จบการศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาโท พ.ศ. 2534. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531. (อัคร์สำเนา)

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. แนวทางการประเมินหลักสูตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. แนวการศึกษาชุดวิชา การพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน หน่วยที่ 1 – 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2543 (STOU PLAN 2000). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539.

เสนีย์ พิทักษ์อรุณพ. “การประเมินผลโครงการ,” ใน สารพัฒนาหลักสูตร. อันดับที่ 1, ตุลาคม, 2524.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนก กุลกริแสง. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์ฉนศ, 2522.

เสริมศรี ไชยสร. ระบบหลักสูตร - การสอน. เชียงใหม่: พระสิงห์การพิมพ์, 2526.

เสถียร โกเศศ อ่างถึงในสุมน อมรวิวัฒน์. หลักบูรณาการทางการศึกษาตามนัยแห่งพุทธธรรม. โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.

หน่วยพัฒนาคณาจารย์. รายงานผลการวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

- อรุณ วิวัฒน์ปฐพี. การประเมินหลักสูตรวิชาเอกคนตรีศึกษาในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- อัญชลี บรรจงศิริ. การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา
พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) กรมพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อุทุมพร ทองอุไทย และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร. “สภาพการเรียนรู้การสอนระดับบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์,” ใน ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (บรรณาธิการ). เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. เล่มที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม, 2532.
- อุทัย ธรรมเตโช. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2535.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. “ข้อคิดเรื่องหลักสูตร,” ใน คู่มือนิเทศการศึกษา. พระนคร: วิทยาลัยครู-
สวนสุนันทา, 2511.

ภาษาอังกฤษ

- Alkin, M.C. “Evaluation Theory Development.” Evaluation Comment. 2, (1969): 2 – 9.
- Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 2nd ed. Illinois: The KAGG PRESS, 1968.
- Caswell, Hollis L. and Doak S. Campbell. Curriculum Development. New York; American Book
Company, 1935.
- Cronbach, L.J. “Evaluation for Course Improvement.” In R.W. Health (Ed.), New Curricula.
New York : harper & Row, 1963.
- Fidone, Diana Jean. An Evaluation of a Secondary Science Program using The Context
Component of the CIPP Decision – Making Model. ED.D. Dissertation Abstracts, Texas
University of Minnesota, 1993.
- Frity, Sharon Kay. Assessing Undergraduate Needs Utilizing the CIPP Model of Evaluation.
Dissertation Abstracts – International 72 : 4283, Apr., 1996.
- Good, Carter V. Dictionary of Education Prepared under the Auspices of Phi Delta Kappa.
New York: Mc Graw – Hill Book Company Inc., 1973.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York: Mc Graw – Hill Book Company Inc., 1975.

Oliver, Albert I. Curriculum Improvement. New York: Dodd, Mead & Co., 1965.

Provus, M. Discrepancy Evaluation for Educational Program Improvement and Assessment.
Berkeley, CA: McCutchan, 1971.

Rendulic, Paula A. An Investigation Into Potential Value and The Validity of a Curriculum
Evaluation Model for Community Colleges. Dissertation Abstracts – International 341 :
70, July., 1994.

Ruhland, Shila - K. and – others. Evolving A Model for Evaluation Teach Implementation. ERIC
1992 – 6/96 Abstract issue : RIENOV 95 Missouri : paper presented at the annual
meeting of the American education research association, 1995.

Saylor, J. Galen, William M. Alexander. And Arther J. Leris. Curriculum Planning for better
Teaching and Learning. New York: Halt, Rinehart, Winston, 1981.

Stufflebeam, D.L. et al. Educational Evaluation and Decision – Making. Itasca, Illinois : Peacock
Publishing, 1971.

Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York: Harcourt, Brace and
World, 1962.

Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago : University of Chicago
Press, 1950.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์
ค.บ. (เกียรตินิยม), ค.ม. (โสตทัศนศึกษา), M.S. in Ed., Ph.D. (Education Technology)
U. of Southern California.
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด
B.S. , B.A. (University of the East), M.B.A., Ed.D.(East Texas University)
รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล
ศศ.บ. (เกียรตินิยม), ค.ม., Ed.S., Ph.D. (Social Studies Education) U.of Missouri – Columbia.
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว
กศ.บ., กศ.ม., พบ.ค. (การบริหารการพัฒนา) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
5. รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย
กศ.บ., กศ.ม., ค.ค. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
6. รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์
กศ.บ., ค.ม. (การศึกษาวิทยาศาสตร์), ค.ค. (หลักสูตรและการสอน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
7. รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนี้อย์ ลิ้มสุวรรณ
วท.บ., M.S., Ph.D. (Nutrition and Food Science) Auburn U.
รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
8. รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง
วท.บ., วท.ม., (เกษตรศาสตร์), Ph.D. (Extension Education) U. of the Phillipines at Los Banos
รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
9. ดร. จิตรา เตมีย์
ศศ.บ. (ภาษา), ค.ม. (อุดมศึกษา), ค.ค. (อุดมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
ผู้วิจัย	นายเฉลิมศักดิ์ เข็นสำราญ
สาขาวิชาเนเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับคณาจารย์ประจำหลักสูตร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับคณาจารย์ประจำหลักสูตร
2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ส่วนที่ 4 วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 3 แบบประเมินปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์

ส่วนที่ 2 ด้านนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 แบบประเมินกระบวนการ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การบริหารและบริการหลักสูตร

ส่วนที่ 2 กระบวนการเรียนการสอน

ส่วนที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 แบบประเมินผลผลิต คือคุณลักษณะของมหาบัณฑิต ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ
ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต
ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ

3. คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมิน ตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นความลับและจะไม่นำไปเปิดเผย แต่จะเสนอข้อมูลในภาพรวมท่านมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

5	หมายถึง	เหมาะสมที่สุด	หรือ	มากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก	หรือ	มาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง	หรือ	ปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย	หรือ	น้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด	หรือ	น้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ [] ชาย [] หญิง

2. อายุ [] ต่ำกว่า 26 ปี [] 26 – 30 ปี
[] 31 – 35 ปี [] 36 – 40 ปี
[] 41 – 45 ปี [] 46 – 50 ปี
[] 50 ปีขึ้นไป

3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....

4. สถานที่ทำงาน.....

5. วุฒิการศึกษาสูงสุด

[] ปริญญาโท

[] ปริญญาเอก

[] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ภาระงานที่ท่านรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

[] เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

[] เป็นคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา

[] เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

[] เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

[] เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ตอนที่ 2 **แบบประเมินหลักสูตร แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย**

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
4. วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 **วัตถุประสงค์ของหลักสูตร**

1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(โปรดประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในตารางแนวนอนหน้าถัดไป)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัย					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านจิตพิสัย					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัย					ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย					สามารถนำไปปฏิบัติได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม																																			
2	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม																																			
3	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ																																			

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า

40 หน่วยกิต ได้แก่

1. หมวดวิชาเฉพาะ 5 ชุดวิชา (25 หน่วยกิต) แบ่งเป็น
 - 1.1 ชุดวิชาบังคับ 4 ชุดวิชา (20 หน่วยกิต)
 - 1.2 ชุดวิชาเลือก 1 ชุดวิชา (5 หน่วยกิต)
2. วิทยานิพนธ์ (15 หน่วยกิต)
3. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) ใช้เวลา 4 วัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	โครงสร้างของหลักสูตร จากโครงสร้างของหลักสูตรข้างต้นท่านเห็นว่า	ระดับความเหมาะสม					จำนวน หน่วยกิต / เวลา ที่เหมาะสม
		5	4	3	2	1	
1	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต						
2	จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ 25 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น						
	2.1 จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต						
	2.2 จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก 5 หน่วยกิต						
3	จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต						
4	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) ใช้เวลา 4 วัน						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสอดคล้อง / ความถูกต้อง / ประโยชน์
ของเนื้อหาของหลักสูตรที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					มีความถูกต้องทันสมัย					เป็นประโยชน์ต่อวงการและวงวิชาชีพ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ชุดวิชาบังคับ																									
1.1 ชุดวิชาสังคมไทย กับการส่งเสริมการ เกษตร																									
1.2 ชุดวิชาการส่งเสริม การเกษตรนานาชาติ																									
1.3 ชุดวิชาการบริหาร การส่งเสริมการเกษตร																									
1.4 ชุดวิชาการวิจัย เพื่อการ พัฒนาการส่งเสริมการเกษตร																									
2. ชุดวิชาเลือก																									
2.1 ชุดวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา กับการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์																									

เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					มีความถูกต้องทันสมัย					เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ชูดีชาวิทธานิพนธ์																									
4. การอบรมเข้มเสริม ประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)																									

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

หมายเหตุ มีคำอธิบายชูดีชาเนบทำแบบประเมิน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจะประเมินผลการศึกษาจาก					
	1.1 ผลงานที่มอบหมายให้ทำโดยมีการเก็บคะแนน					
	1.2 การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา					
	1.3 การสอบวิทยานิพนธ์					
	1.4 การเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต					
2	นักศึกษาที่ได้อักษรระดับคะแนน D และ F ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในชุดวิชานั้น					
3	การประเมินผลชุดวิชา การประเมินผลการศึกษาในชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา แยกเป็นภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติโดยกำหนดเป็น					
	3.1 การสอบ จากข้อสอบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาในการปฏิบัติงานตามทฤษฎีต่าง ๆ					
	3.2 การทำรายงานและภาคินพนธ์ หรืองานเรียบเรียง เช่น การจัดทำรายงานและการวิเคราะห์กรณีศึกษา					
4	สัดส่วนในการประเมินผล มีการกำหนดตามลักษณะของชุดวิชา ดังนี้					
	4.1 ชุดวิชาที่มีการพบปะประมาณร้อยละ 25 มีรูปแบบการศึกษา 5(12-2-0-1) โดยกำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรือปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณดังนี้ 60 : 40					
	4.2 ชุดวิชาที่มีการพบปะไม่เกินร้อยละ 50 มีรูปแบบการศึกษา 5(10-2-2-1) ได้แก่ ชุดวิชาที่มีลักษณะพิเศษ กำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรืองานปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณ ดังนี้ 40 : 60					

ข้อที่	รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
5	การสอบวิทยานิพนธ์ ชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีค่าเท่ากับ 15 หน่วยกิต นักศึกษาแผน ก ที่จะลงทะเบียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ได้ต้องศึกษาชุดวิชาตามหลักสูตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 การลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์นั้นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราชกำหนดไว้					
6	การประเมินผลชุดวิชาวิทยานิพนธ์มีการประเมินตามขั้นตอนการศึกษาและเข้าสัมมนาเข้าวิทยานิพนธ์					
7	นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่านจะมีสิทธิสอบใหม่อีกครั้งภาย หลังการสอบครั้งแรกไม่น้อยกว่า 30 วันการสอบวิทยานิพนธ์นั้น จะมีลักษณะเป็นการสัมมนาเข้า อาจเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้า ร่วมฟังได้					
8	การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ใช้เสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์					
9	นักศึกษาที่จะมีสิทธิขอรับปริญญาต้องมีคุณสมบัติดังนี้					
	9.1 สอบได้จำนวนชุดวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรและข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชและได้ผลการศึกษาคิด เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 3.00					
	9.2 เข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หาค้นคว้าและผ่าน การประเมิน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ตอนที่ 3 แบบประเมินปัจจัยเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
จำนวนอาจารย์					
ความเพียงพอของอาจารย์ผู้สอน					
ความเพียงพอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ					
ความเพียงพอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์					
ความรู้ ความสามารถ และทักษะของอาจารย์					
ความเชี่ยวชาญในการสอนภาคทฤษฎี					
ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาขาวิชาที่สอน					
ความเชี่ยวชาญในการสอนภาคปฏิบัติ					
ใช้เทคนิควิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาสาขาวิชา					
มีทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน					
มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม					
ทัศนคติของอาจารย์					
มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา					
การเอาใจใส่และการช่วยเหลือนักศึกษา					
การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา					
มีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ					
การปฏิบัติตนของอาจารย์กับนักศึกษาเสมอภาค กันทุกคน					
การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์ท่านอื่น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ส่วนที่ 2 ด้านนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้ ความสามารถ และทักษะของนักศึกษา มีความรู้เพียงพอสำหรับเป็นพื้นฐานในการ ศึกษาหลักสูตรนี้					
มีการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการ					
มีทักษะในการฝึกปฏิบัติหุวิชา					
ทัศนคติของนักศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน					
มีความตั้งใจในการศึกษา					
มีความสนใจ ใฝ่รู้ มุ่งมั่นในการค้นคว้าหาความรู้ ใหม่ ๆ					
มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน					
มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์					
ยอมรับฟังความคิดเห็นทั้งของอาจารย์และเพื่อน นักศึกษา					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

รายการข้อความ	ความเพียงพอ					คุณภาพ					ความสะดวก ในการใช้ บริการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
สื่อและอุปกรณ์ประกอบ															
การเรียนการสอน															
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ															
เครื่องฉายวิดีโอทัศน์															
เครื่องขยายเสียง															
เครื่องถ่ายเอกสาร															
เครื่องคอมพิวเตอร์															
แผ่นใสพร้อมปากกาเขียน															
วิดีโอเทป															
แถบบันทึกเสียง															
สื่อคอมพิวเตอร์															
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน															
การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย															
การสืบค้นข้อมูลของสถาบันใน เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของ มหาวิทยาลัย															
ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD - ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ															
การส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E - mail) หรือ Web page ของ สาขาวิชา															
การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการ ตรวจสอบผลการสอบ															

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการ แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
การเตรียมการหลักสูตร การสำรวจความพร้อมของอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร					
การประชุม สัมมนาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรให้อาจารย์เข้าใจ					
การจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน					
การสนับสนุน ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้					
การจัดเตรียมตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และวารสารสำหรับอ้างอิง					
การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่นักศึกษาและผู้สนใจ					
การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดอาจารย์สอนแต่ละชุดวิชาเหมาะสมกับคุณวุฒิและประสบการณ์					
การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนการสอน					
การจัดเตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย					
การประเมินผลหลักสูตร การติดตามผลการเรียนการสอน โดยคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา					
การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนการสอน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ส่วนที่ 2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมด้านกระบวนการเรียนการสอน
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
การเตรียมการเรียนการสอน					
ได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรก่อนการเรียนการสอน					
มีการวางแผนการสอนโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลชัดเจน					
แจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายและขอบเขตของชุดวิชา					
มีการจัดทำแผนกิจกรรมส่งให้นักศึกษา					
มีการเตรียมเนื้อหาของชุดวิชาที่สอน					
มีการเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน					
เทคนิคและวิธีการเรียนการสอน					
ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและรายงานตามแผนกิจกรรมของชุดวิชา					
มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น					
มีการจัดสัมมนาเสริม หรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ					
มีการจัดสัมมนาเข้ม หรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ					
มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม					
มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษามาปรับปรุงการสอน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมด้านการวัดและประเมิน
ผลการเรียนการสอน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	มีการแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล					
2	การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหา					
3	การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน					
4	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล					
5	การให้คะแนนภาคทฤษฎีมีมาตรฐานชัดเจน					
6	การให้คะแนนภาคปฏิบัติมีมาตรฐานชัดเจน					
7	ใช้การวัดและประเมินผลหลายวิธีในแต่ละชุดวิชา					
8	มีการแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบอย่างรวดเร็ว					
9	เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์					
10	มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษามาปรับปรุงการเรียนการสอน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 แบบประเมินผลผลิต คือ คุณลักษณะของมหบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไป มหบัณฑิตมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในเรื่องที่เรียนอย่างน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ศึกษาอย่างดี					
มีความรู้ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ					
มีความสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
ทักษะ					
รู้จักแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล					
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
มีลักษณะความเป็นผู้นำ					
มีมนุษยสัมพันธ์					
ทัศนคติ					
มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาหลักสูตรนี้					
มีความประพฤติดี (มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต)					
ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว
มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการประยุกต์ความรู้มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการให้บริการทางด้านส่งเสริมการเกษตร แก่สังคม					
มีความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร					
ทักษะ					
มีความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ ได้อย่างเหมาะสม					
มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามประเมินผล โครงการ					
มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดี					
ทัศนคติ					
มีความเชื่อมั่นในวิชาชีพ					
มีจรรยาบรรณในวิชาชีพทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม					
เป็นผู้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

รายละเอียดชุดวิชา

91701 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

5(12-2-0-1)

(Thai Society and Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่มีผลกระทบต่อ การส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์พื้นที่และสถานะเศรษฐกิจของไทย
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ด้านการส่งเสริมการเกษตร ให้เหมาะสมกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม และเศรษฐกิจ

คำอธิบายชุดวิชา

ลักษณะสังคมไทย สังคมเมือง สังคมชนบท องค์ประกอบและโครงสร้างของสังคม สถาบันทาง สังคม การวิเคราะห์ทฤษฎีทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ชุมชน ระบบ สังคมและสถานะเศรษฐกิจไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการส่งเสริมการ เกษตร และกรณีศึกษาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

91702 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ

5(12-2-0-1)

(International Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรในระดับนานาชาติ
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการส่งเสริมการเกษตรของบางประเทศใน ภูมิภาคต่าง ๆ
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้การส่งเสริมการเกษตรในระดับต่าง ๆ มาใช้ ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความสามารถในการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาการเกษตรในอดีตและแนวโน้มการพัฒนาการเกษตรในอนาคตของภูมิภาคต่างๆในโลก นโยบายขององค์การระหว่างประเทศ องค์การของต่างประเทศ และองค์การพัฒนากลุ่มใน การสนับสนุนการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนสนธิสัญญาระหว่างประเทศทางการค้าและการผลิตทางการเกษตร วิทยาการทางด้านส่งเสริมการเกษตร การจัดระบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเกษตรของบางประเทศ ทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาในแต่ละภูมิภาค บทบาทและความสำคัญของระบบสารสนเทศที่มีต่อการส่งเสริมการเกษตร การประยุกต์แนวคิดการส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในประเทศไทย

91703 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร
(Agricultural Extension Management)

5(12-2-0-1)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการบริหารและการบริหารการส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดและการรื้อปรับระบบขององค์การทางส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดจากกรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อพัฒนาทักษะในการวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการ ตลอดจนการวิเคราะห์โครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การวิเคราะห์ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร ทฤษฎีการบริหารการส่งเสริมการเกษตรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การจัดและการรื้อปรับระบบขององค์การทางส่งเสริมการเกษตรตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทยและสังคมโลก กรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและของต่างประเทศ การวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จในการส่งเสริมการเกษตร

91704 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร

5(10-2-2-1)

(Research for Development in Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการและกระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการผสมผสานงานวิจัยและนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

ระเบียบวิธีและกระบวนการการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การวิจัยประเภทต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การเขียนโครงการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ รูปแบบและการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ กรณีศึกษาผลการวิจัยทางด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร

91798 วิทยานิพนธ์

(Thesis)

15 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 : กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร

วิทยานิพนธ์ 1 5 หน่วยกิต

Thesis 1

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการทำโครงการวิทยานิพนธ์ทางส่งเสริมการเกษตร

2. เพื่อให้มีความสามารถในการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ เขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ ทบทวน และวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนออกแบบการวิจัย
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างและรูปแบบวิทยานิพนธ์ การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ การเขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ การทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร รูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 : การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

วิทยานิพนธ์ 2 5 หน่วยกิต

Thesis 2

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์
2. เพื่อให้มีความสามารถในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัย การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 : การเขียนรายงานและการสอบวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ 3 5 หน่วยกิต

Thesis 3

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์

2. เพื่อให้มีความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

3. เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

กระบวนการเขียนรายงานการวิจัย โครงสร้างและรูปแบบรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ การนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตส่งเสริมการเกษตร

Graduate Professional Experience in Agricultural Extension

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการถ่ายทอดโดยระบบการสอนทางไกล
2. เพื่อพัฒนาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
5. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะนักส่งเสริมการเกษตร
6. เพื่อเพิ่มพูนคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริมการเกษตร

การเกษตร

คำอธิบาย

การวิเคราะห์และ การจัดองค์การ การประยุกต์ความรู้ทางการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการประกอบอาชีพ การวิเคราะห์และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมสำหรับการเป็นนักส่งเสริมการเกษตรและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพ การสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางการส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริมการเกษตร

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
ผู้วิจัย	นายเฉลิมศักดิ์ เข็นสำราญ
สาขาวิชานิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับมหาบัณฑิต

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับมหาบัณฑิต
2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน
 - ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร
 - ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร
3. คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมิน ตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นความลับและจะไม่นำไปเปิดเผย แต่จะเสนอข้อมูลในภาพรวมท่านมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ [] ชาย [] หญิง
2. อายุ [] ต่ำกว่า 26 ปี [] 26 – 30 ปี
[] 31 – 35 ปี [] 36 – 40 ปี
[] 41 – 45 ปี [] 46 – 50 ปี
[] 50 ปีขึ้นไป
3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
4. สถานที่ทำงาน.....
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด
[] ปริญญาโท
[] ปริญญาเอก
[] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตร แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

5	หมายถึง	เหมาะสมที่สุด	หรือ	มากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก	หรือ	มาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง	หรือ	ปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย	หรือ	น้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด	หรือ	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้าน ส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(โปรดประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในตารางแนวนอนหน้าถัดไป)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัย					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านจิตพิสัย					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัย					ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย					สามารถนำไปปฏิบัติได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม																																			
2	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม																																			
3	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ																																			

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า

40 หน่วยกิต ได้แก่

1. หมวดวิชาเฉพาะ	5 ชุดวิชา	(25 หน่วยกิต) แบ่งเป็น
1.1 ชุดวิชาบังคับ	4 ชุดวิชา	(20 หน่วยกิต)
1.2 ชุดวิชาเลือก	1 ชุดวิชา	(5 หน่วยกิต)
2. วิทยานิพนธ์		(15 หน่วยกิต)
3. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต		(ไม่นับหน่วยกิต) ใช้เวลา 4 วัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	โครงสร้างของหลักสูตร จากโครงสร้างของหลักสูตรข้างต้นท่านเห็นว่า	ระดับความเหมาะสม					จำนวน หน่วยกิต / เวลา ที่เหมาะสม
		5	4	3	2	1	
1	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต						
2	จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ 25 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น						
	2.1 จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต						
	2.2 จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก 5 หน่วยกิต						
3	จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต						
4	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) ใช้เวลา 4 วัน						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสอดคล้อง / ความถูกต้อง / ประโยชน์
ของเนื้อหาของหลักสูตรที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					มีความถูกต้องทันสมัย					เป็นประโยชน์ต่อวงการและวงวิชาชีพ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ชุดวิชาบังคับ																									
1.1 ชุดวิชาสังคมไทย กับการส่งเสริมการ เกษตร																									
1.2 ชุดวิชาการส่งเสริม การเกษตรนานาชาติ																									
1.3 ชุดวิชาการบริหาร การส่งเสริมการเกษตร																									
1.4 ชุดวิชาการวิจัย เพื่อการ พัฒนาการส่งเสริมการเกษตร																									
2. ชุดวิชาเลือก																									
2.1 ชุดวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา กับการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์																									

เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					มีความถูกต้องทันสมัย					เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและวงวิชาชีพ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ชูดีชาวิทธานินพฐ์																									
4. การอบรมซ้มเสริม ประสบการณ้มหบัณฐิต (ไม้นับหน่วยกิต)																									

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

หมายเหตุ มีคำอธิบายชูดีชาเนบทำยแบบประเมิน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ้มหวิทยาลัย

รายละเอียดชุดวิชา

91701 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

5(12-2-0-1)

(Thai Society and Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่มีผลกระทบต่อ การส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์พื้นที่และสถานะเศรษฐกิจของไทย
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ด้านการส่งเสริมการเกษตร ให้เหมาะสมกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม และเศรษฐกิจ

คำอธิบายชุดวิชา

ลักษณะสังคมไทย สังคมเมือง สังคมชนบท องค์ประกอบและโครงสร้างของสังคม สถาบันทาง สังคม การวิเคราะห์ทฤษฎีทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ชุมชน ระบบ สังคมและสถานะเศรษฐกิจไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการส่งเสริมการ เกษตร และกรณีศึกษาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

91702 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ

5(12-2-0-1)

(International Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรในระดับนานาชาติ
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการส่งเสริมการเกษตรของบางประเทศใน ภูมิภาคต่าง ๆ
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้การส่งเสริมการเกษตรในระดับต่าง ๆ มาใช้ ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความสามารถในการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาการเกษตรในอดีตและแนวโน้มการพัฒนาการเกษตรในอนาคตของภูมิภาคต่างๆในโลก นโยบายขององค์การระหว่างประเทศ องค์การของต่างประเทศ และองค์การพัฒนาภาคเอกชนในการสนับสนุนการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนสนธิสัญญาระหว่างประเทศทางการค้าและการผลิตทางการเกษตร วิทยาการทางด้านส่งเสริมการเกษตร การจัดระบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเกษตรของบางประเทศ ทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาในแต่ละภูมิภาค บทบาทและความสำคัญของระบบสารสนเทศที่มีต่อการส่งเสริมการเกษตร การประยุกต์แนวความคิดการส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในประเทศไทย

91703 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร
(Agricultural Extension Management)

5(12-2-0-1)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการบริหารและการบริหารการส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดและการรื้อปรับระบบขององค์การทางส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดจากกรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อพัฒนาทักษะในการวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการ ตลอดจนการวิเคราะห์โครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การวิเคราะห์ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร ทฤษฎีการบริหารการส่งเสริมการเกษตรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การจัดและการรื้อปรับระบบขององค์การทางส่งเสริมการเกษตรตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทยและสังคมโลก กรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและของต่างประเทศ การวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จในการส่งเสริมการเกษตร

91704 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร

5(10-2-2-1)

(Research for Development in Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์วิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการและกระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อให้มีความสามารถในการผสมผสานงานวิจัยและนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายวิชา

ระเบียบวิธีและกระบวนการการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การวิจัยประเภทต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การเขียนโครงการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ รูปแบบและการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ กรณีศึกษาผลการวิจัยทางด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร

91798 วิทยานิพนธ์

(Thesis)

15 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 : กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร

วิทยานิพนธ์ 1 5 หน่วยกิต

Thesis 1

วัตถุประสงค์วิชา

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการทำโครงการวิทยานิพนธ์ทางส่งเสริมการเกษตร

2. เพื่อให้มีความสามารถในการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ เขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ ทบทวน และวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนออกแบบการวิจัย
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างและรูปแบบวิทยานิพนธ์ การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ การเขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ การทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร รูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 : การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

วิทยานิพนธ์ 2 5 หน่วยกิต

Thesis 2

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์
2. เพื่อให้มีความสามารถในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัย การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 : การเขียนรายงานและการสอบวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ 3 5 หน่วยกิต

Thesis 3

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์

2. เพื่อให้มีความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

3. เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

กระบวนการเขียนรายงานการวิจัย โครงสร้างและรูปแบบรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ การนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตส่งเสริมการเกษตร

Graduate Professional Experience in Agricultural Extension

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการถ่ายทอดโดยระบบการสอนทางไกล
2. เพื่อพัฒนาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
5. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะนักส่งเสริมการเกษตร
6. เพื่อเพิ่มพูนคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริมการเกษตร

การเกษตร

คำอธิบาย

การวิเคราะห์และการจัดองค์การ การประยุกต์ความรู้ทางการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการประกอบกรในวิชาชีพ การวิเคราะห์และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมสำหรับการเป็นนักส่งเสริมการเกษตรและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพ การสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางการส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริมการเกษตร

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
ผู้วิจัย	นายเฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ
สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต
2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน
ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต คือคุณลักษณะของมหาบัณฑิต ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ
3. คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นความลับและจะไม่นำไปเปิดเผย แต่จะเสนอข้อมูลในภาพรวม ท่านมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
4. ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อตามที่กำหนดไว้ และขอได้โปรดส่งแบบประเมินกลับคืนผู้วิจัย โดยพับกลับด้านที่ระบุชื่อ ที่อยู่ของผู้วิจัย และติดแสตมป์เรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 31 มกราคม 2546
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ [] ชาย [] หญิง

2. อายุ [] ต่ำกว่า 26 ปี [] 26 – 30 ปี

[] 31 – 35 ปี [] 36 – 40 ปี

[] 41 – 45 ปี [] 46 – 50 ปี

[] 50 ปีขึ้นไป

3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....

4. สถานที่ทำงาน.....

6. วุฒิการศึกษาสูงสุด

[] ปริญญาเอก

[] ปริญญาโท

[] ปริญญาตรี

[] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การประเมินมหาบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดระบุคุณลักษณะของมหาบัณฑิตตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มีคุณสมบัติต่อไปนี้อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงตาม
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต คือ คุณลักษณะทั่วไป ได้แก่ มหาบัณฑิตมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในเรื่องที่เรียนมากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ศึกษาอย่างดี					
มีความรู้ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ					
มีความสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
ทักษะ					
รู้จักแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล					
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
มีลักษณะความเป็นผู้นำ					
มีมนุษยสัมพันธ์					
ทัศนคติ					
มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาหลักสูตรนี้					
มีความประพฤติดี (มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต)					
ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
ผู้วิจัย	นายเฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ
สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)
2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน
ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต คือคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต
3. คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นความลับและจะไม่นำไปเปิดเผย แต่จะเสนอข้อมูลในภาพรวม ท่านมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
4. ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อตามที่กำหนดไว้ และขอได้โปรดส่งแบบประเมินกลับคืนผู้วิจัย โดยพับกลับด้านที่ระบุชื่อ ที่อยู่ของผู้วิจัย และติดแสตมป์เรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 31 มกราคม 2546
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ [] ชาย [] หญิง
2. อายุ [] ต่ำกว่า 26 ปี [] 26 – 30 ปี
[] 31 – 35 ปี [] 36 – 40 ปี
[] 41 – 45 ปี [] 46 – 50 ปี
[] 50 ปีขึ้นไป
3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
4. สถานที่ทำงาน.....
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด
[] ปริญญาเอก
[] ปริญญาโท
[] ปริญญาตรี
[] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การประเมินมหาบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดระบุคุณลักษณะของมหาบัณฑิตตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มีคุณสมบัติต่อไปนี้อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงตาม
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต คือ คุณลักษณะทั่วไป ได้แก่ มหาบัณฑิตมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในเรื่องที่เรียนมากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ศึกษาอย่างดี					
มีความรู้ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ					
มีความสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
ทักษะ					
รู้จักแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล					
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
มีลักษณะความเป็นผู้นำ					
มีมนุษยสัมพันธ์					
ทัศนคติ					
มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาหลักสูตรนี้					
มีความประพฤติดี (มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต)					
ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
ผู้วิจัย	นายเฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ
สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับมหาบัณฑิต

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับมหาบัณฑิต
2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน
 - ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร
 - ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร
 - ส่วนที่ 4 วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน
 - ตอนที่ 3 แบบประเมินปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์
 - ส่วนที่ 2 ด้านนักศึกษา
 - ส่วนที่ 3 ส่วนประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน
 - ตอนที่ 4 แบบประเมินกระบวนการ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 กระบวนการเรียนการสอน
 - ส่วนที่ 2 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 แบบประเมินผลผลิต คือคุณลักษณะของมหาบัณฑิต ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ
ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต
ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ

3. คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมิน ตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นความลับและจะไม่นำไปเปิดเผย แต่จะเสนอข้อมูลในภาพรวมท่านมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

4. ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อตามที่กำหนดไว้ และขอได้โปรดส่งแบบประเมินกลับคืนผู้วิจัย โดยพับกลับด้านที่ระบุชื่อที่อยู่ของผู้วิจัย และติดแสตมป์เรียบร้อยแล้วภายในวันที่ 24 มกราคม 2546 ผู้วิจัยขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

5	หมายถึง	เหมาะสมที่สุด	หรือ	มากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก	หรือ	มาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง	หรือ	ปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย	หรือ	น้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด	หรือ	น้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ [] ชาย [] หญิง

2. อายุ [] ต่ำกว่า 26 ปี [] 26 – 30 ปี

[] 31 – 35 ปี [] 36 – 40 ปี

[] 41 – 45 ปี [] 46 – 50 ปี

[] 50 ปีขึ้นไป

3. อาชีพปัจจุบัน

[] รับราชการ [] รัฐวิสาหกิจ

[] ธุรกิจส่วนตัว [] เอกชน

[] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. วุฒิการศึกษาสูงสุด

[] ปริญญาตรี [] ปริญญาโท

[] ปริญญาเอก [] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. สาเหตุที่ท่านเลือกศึกษาหลักสูตรนี้

[] เพื่อเพิ่มวิทยฐานะให้ตนเอง

[] เพื่อพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

[] เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

[] เป็นค่านิยมทางสังคม

[] ไม่ต้องลาศึกษาต่อ

[] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตร แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
4. วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการวิชาการและวิชาชีพด้าน ส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
2. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(โปรดประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในตารางแนวนอนหน้าถัดไป)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านพุทธิพิสัย					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านจิตพิสัย					ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัย					ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย					สามารถนำไปปฏิบัติได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม																																			
2	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม																																			
3	เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ																																			

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต ได้แก่

1. หมวดวิชาเฉพาะ 5 ชุดวิชา (25 หน่วยกิต) แบ่งเป็น
 - 1.1 ชุดวิชาบังคับ 4 ชุดวิชา (20 หน่วยกิต)
 - 1.2 ชุดวิชาเลือก 1 ชุดวิชา (5 หน่วยกิต)
2. วิทยานิพนธ์ (15 หน่วยกิต)
3. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) ใช้เวลา 4 วัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	โครงสร้างของหลักสูตร จากโครงสร้างของหลักสูตรข้างต้นท่านเห็นว่า	ระดับความเหมาะสม					จำนวน หน่วยกิต / เวลา ที่เหมาะสม
		5	4	3	2	1	
1	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต						
2	จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ 25 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น						
	2.1 จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต						
	2.2 จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาเลือก 5 หน่วยกิต						
3	จำนวนหน่วยกิตชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต						
4	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) ใช้เวลา 4 วัน						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสอดคล้อง / ความถูกต้อง / ประโยชน์
ของเนื้อหาของหลักสูตรที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร					สอดคล้องกับ ความ ต้องการของ สังคม					สอดคล้องกับ ความ ต้องการของ ผู้เรียน					มีความ ถูกต้อง ทันสมัย					เป็น ประโยชน์ ต่อวงวิชา การและวง วิชาชีพ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ชุมชนวิชาบังคับ																									
1.1 ชุมชนวิชาสังคมไทย กับการส่งเสริมการ เกษตร																									
1.2 ชุมชนวิชาการส่งเสริม การเกษตรนานาชาติ																									
1.3 ชุมชนวิชาการบริหาร การส่งเสริมการเกษตร																									
1.4 ชุมชนวิชาการวิจัย เพื่อการ พัฒนาการส่งเสริม การเกษตร																									
2. ชุมชนวิชาเลือก																									
2.1 ชุมชนวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา กับการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์																									

เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร					สอดคล้อง กับ ความต้องการของ สังคม					สอดคล้อง กับ ความต้องการ ของผู้เรียน					มีความ ถูกต้อง ทันสมัย					เป็น ประโยชน์ ต่อวงวิชา การและวง วิชาชีพ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ชุมชนวิทยานิพนธ์																									
4. การอบรมเข้มเสริม ประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)																									

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

หมายเหตุ มีคำอธิบายชุดวิชาแนบท้ายแบบประเมิน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา

คำชี้แจง โปรดท่าเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจะประเมินผลการศึกษาจาก					
	1.1 ผลงานที่มอบหมายให้ทำโดยมีการเก็บคะแนน					
	1.2 การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา					
	1.3 การสอบวิทยานิพนธ์					
	1.4 การเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต					
2	นักศึกษาที่ได้อักษรระดับคะแนน D และ F ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในชุดวิชานั้น					
3	การประเมินผลชุดวิชา การประเมินผลการศึกษาในชุดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา แยกเป็นภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติโดยกำหนดเป็น					
	3.1 การสอบ จากข้อสอบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถของนักศึกษาในการปฏิบัติงานตามทฤษฎีต่าง ๆ					
	3.2 การทำรายงานและภาคินิพนธ์ หรืองานเรียบเรียง เช่น การจัดทำรายงานและการวิเคราะห์กรณีศึกษา					
4	สัดส่วนในการประเมินผล มีการกำหนดตามลักษณะของชุดวิชา ดังนี้					
	4.1 ชุดวิชาที่มีการพบปะประมาณร้อยละ 25 มีรูปแบบการศึกษา 5(12-2-0-1) โดยกำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรือปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณดังนี้ 60 : 40					
	4.2 ชุดวิชาที่มีการพบปะไม่เกินร้อยละ 50 มีรูปแบบการศึกษา 5(10-2-2-1) ได้แก่ ชุดวิชาที่มีลักษณะพิเศษ กำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างการสอบกับผลงานรายงานหรืองานปฏิบัติอื่นที่มอบให้นักศึกษาทำไว้โดยประมาณ ดังนี้ 40 : 60					

ข้อที่	รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
5	การสอบวิทยานิพนธ์ ชุติวิชาวิทยานิพนธ์มีค่าเท่ากับ 15 หน่วยกิต นักศึกษาแผน ก ที่จะลงทะเบียนชุตวิชาวิทยานิพนธ์ได้ต้องศึกษา ชุตวิชาตามหลักสูตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 การลงทะเบียนเรียนชุตวิชา วิทยานิพนธ์นั้นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราชกำหนดไว้					
6	การประเมินผลชุตวิชาวิทยานิพนธ์มีการประเมินตามขั้นตอนการ ศึกษาและเข้าสัมมนาเข้มวิทยานิพนธ์					
7	นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่านจะมีสิทธิสอบใหม่อีกครั้งภาย หลังการสอบครั้งแรกไม่น้อยกว่า 30 วันการสอบวิทยานิพนธ์นั้น จะมีลักษณะเป็นการสัมมนาเข้ม อาจเปิด โอกาสให้ผู้สนใจเข้า ร่วมฟังได้					
8	การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ใช้เสียงส่วนใหญ่ของคณะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์					
9	นักศึกษาที่จะมีสิทธิขอรับปริญญาต้องมีคุณสมบัติดังนี้ 9.1 สอบได้จำนวนชุตวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรและข้อกำหนด ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและได้ผลการศึกษาคิด เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 3.00					
	9.2 เข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตและผ่าน การประเมิน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ตอนที่ 3 แบบประเมินปัจจัยเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
จำนวนอาจารย์					
ความเพียงพอของอาจารย์ผู้สอน					
ความเพียงพอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ					
ความเพียงพอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์					
ความรู้ ความสามารถ และทักษะของอาจารย์					
ความเชี่ยวชาญในการสอนภาคทฤษฎี					
ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาขาวิชาที่สอน					
ความเชี่ยวชาญในการสอนภาคปฏิบัติ					
ใช้เทคนิควิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาสาขาวิชา					
มีทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน					
มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม					
ทัศนคติของอาจารย์					
มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา					
การเอาใจใส่และการช่วยเหลือนักศึกษา					
การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา					
มีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ					
การปฏิบัติตนของอาจารย์กับนักศึกษาเสมอภาค กันทุกคน					
การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์ท่านอื่น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ส่วนที่ 2 ด้านนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้ ความสามารถ และทักษะของนักศึกษา มีความรู้เพียงพอสำหรับเป็นพื้นฐานในการ ศึกษาหลักสูตรนี้					
มีการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการ					
มีทักษะในการฝึกปฏิบัติหุวิชา					
ทัศนคติของนักศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน					
มีความตั้งใจในการศึกษา					
มีความสนใจ ใฝ่รู้ มุ่งมั่นในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ					
มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน					
มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์					
ยอมรับฟังความคิดเห็นทั้งของอาจารย์และเพื่อน นักศึกษา					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการข้อความ	ความเพียงพอ					คุณภาพ					ความสะดวก ในการใช้ บริการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
สื่อและอุปกรณ์ประกอบ															
การเรียนการสอน															
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ															
เครื่องฉายวิดีโอทัศน์															
เครื่องขยายเสียง															
เครื่องถ่ายเอกสาร															
เครื่องคอมพิวเตอร์															
แผ่นใสพร้อมปากกาเขียน															
วิดีโอเทป															
แถบบันทึกเสียง															
สื่อคอมพิวเตอร์															
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน															
การสืบค้นข้อมูลของมหาวิทยาลัย															
การสืบค้นข้อมูลของสถาบันใน เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของ มหาวิทยาลัย															
ฐานข้อมูลซีดีรอม(CD - ROM) ในสาขาวิชาการต่าง ๆ															
การส่งข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E - mail) หรือ Web page ของ สาขาวิชา															
การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการ ตรวจสอบผลการสอบ															

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการ แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมด้านกระบวนการเรียนการสอน
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
การเตรียมการหลักสูตร ได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรก่อนการเรียนการสอน					
มีการวางแผนการสอนโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลชัดเจน					
แจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายและขอบเขตของชุดวิชา					
มีการจัดทำแผนกิจกรรมส่งให้นักศึกษา					
มีการเตรียมเนื้อหาของชุดวิชาที่สอน					
มีการเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน					
เทคนิคและวิธีการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและรายงานตามแผนกิจกรรมของชุดวิชา					
มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น					
มีการจัดสัมมนาเสริม หรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ					
มีการจัดสัมมนาเข้ม หรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ					
มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม					
มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษามาปรับปรุงการสอน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมด้านการวัดและประเมิน
ผลการเรียนการสอน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	มีการแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผล					
2	การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหา					
3	การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน					
4	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล					
5	การให้คะแนนภาคทฤษฎีมีมาตรฐานชัดเจน					
6	การให้คะแนนภาคปฏิบัติมีมาตรฐานชัดเจน					
7	ใช้การวัดและประเมินผลหลายวิธีในแต่ละชุดวิชา					
8	มีการแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบอย่างรวดเร็ว					
9	เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์					
10	มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษามาปรับปรุงการเรียนการสอน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 แบบประเมินผลผลิต คือ คุณลักษณะของมหาบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไป มหาบัณฑิตมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในเรื่องที่เรียนอย่างน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ศึกษาอย่างดี					
มีความรู้ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ					
มีความสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
ทักษะ					
รู้จักแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล					
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
มีลักษณะความเป็นผู้นำ					
มีมนุษยสัมพันธ์					
ทัศนคติ					
มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาหลักสูตรนี้					
มีความประพฤติดี (มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต)					
ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว
มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการประยุกต์ความรู้มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการให้บริการทางด้านส่งเสริมการเกษตร แก่สังคม					
มีความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร					
ทักษะ					
มีความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ ได้อย่างเหมาะสม					
มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามประเมินผล โครงการ					
มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดี					
ทัศนคติ					
มีความเชื่อมั่นในวิชาชีพ					
มีจรรยาบรรณในวิชาชีพทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม					
เป็นผู้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

รายละเอียดชุดวิชา

91701 สังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

5(12-2-0-1)

(Thai Society and Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่มีผลกระทบต่อ การส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์พื้นที่และสถานะเศรษฐกิจของไทย
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ด้านการส่งเสริมการเกษตร ให้เหมาะสมกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม และเศรษฐกิจ

คำอธิบายชุดวิชา

ลักษณะสังคมไทย สังคมเมือง สังคมชนบท องค์ประกอบและโครงสร้างของสังคม สถาบันทาง สังคม การวิเคราะห์ทฤษฎีทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ชุมชน ระบบ สังคมและสถานะเศรษฐกิจไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการส่งเสริมการ เกษตร และกรณีศึกษาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร

91702 การส่งเสริมการเกษตรนานาชาติ

5(12-2-0-1)

(International Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรในระดับนานาชาติ
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการส่งเสริมการเกษตรของบางประเทศใน ภูมิภาคต่าง ๆ
3. เพื่อให้มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้การส่งเสริมการเกษตรในระดับต่าง ๆ มาใช้ ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความสามารถในการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาการเกษตรในอดีตและแนวโน้มการพัฒนาการเกษตรในอนาคตของภูมิภาคต่างๆในโลก นโยบายขององค์การระหว่างประเทศ องค์การของต่างประเทศ และองค์การพัฒนาภาคเอกชนในการสนับสนุนการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนสนธิสัญญาระหว่างประเทศทางการค้าและการผลิตทางการเกษตร วิทยาการทางด้านส่งเสริมการเกษตร การจัดระบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเกษตรของบางประเทศ ทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาในแต่ละภูมิภาค บทบาทและความสำคัญของระบบสารสนเทศที่มีต่อการส่งเสริมการเกษตร การประยุกต์แนวความคิดการส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในประเทศไทย

91703 การบริหารการส่งเสริมการเกษตร
(Agricultural Extension Management)

5(12-2-0-1)

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

4. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการบริหารและการบริหารการส่งเสริมการเกษตร

5. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดและการปรับปรุงระบบขององค์การทางส่งเสริมการเกษตร

6. เพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวคิดจากกรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและต่างประเทศ

4. เพื่อพัฒนาทักษะในการวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการ ตลอดจนการวิเคราะห์โครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

การวิเคราะห์ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร ทฤษฎีการบริหารการส่งเสริมการเกษตรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การจัดและการปรับปรุงระบบขององค์การทางส่งเสริมการเกษตรตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทยและสังคมโลก กรณีศึกษาการบริหารการส่งเสริมการเกษตรของไทยและของต่างประเทศ การวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลโครงการโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จในการส่งเสริมการเกษตร

91704 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร

5(10-2-2-1)

(Research for Development in Agricultural Extension)

วัตถุประสงค์วิชา

4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการและกระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
5. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
6. เพื่อให้มีความสามารถในการผสมผสานงานวิจัยและนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

คำอธิบายชุดวิชา

ระเบียบวิธีและกระบวนการการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การวิจัยประเภทต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร สถิติและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร การเขียนโครงการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ รูปแบบและการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ กรณีศึกษาผลการวิจัยทางด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร

91798 วิทยานิพนธ์

(Thesis)

15 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 : กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร

วิทยานิพนธ์ 1 5 หน่วยกิต

Thesis 1

วัตถุประสงค์วิชา

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการทำโครงการวิทยานิพนธ์ทางส่งเสริมการเกษตร

2. เพื่อให้มีความสามารถในการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ เขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ ทบทวน และวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนออกแบบการวิจัย
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างและรูปแบบวิทยานิพนธ์ การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ การเขียนข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ การทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร รูปแบบการนำเสนอผลการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 : การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

วิทยานิพนธ์ 2 5 หน่วยกิต

Thesis 2

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์
3. เพื่อให้มีความสามารถในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการวิจัย การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 : การเขียนรายงานและการสอบวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ 3 5 หน่วยกิต

Thesis 3

วัตถุประสงค์ชุดวิชา

1. เพื่อให้มีความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์

2. เพื่อให้มีความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

3. เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

คำอธิบายชุดวิชา

กระบวนการเขียนรายงานการวิจัย โครงสร้างและรูปแบบรายงานการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ การนำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบวิทยานิพนธ์

การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตส่งเสริมการเกษตร

Graduate Professional Experience in Agricultural Extension

วัตถุประสงค์

7. เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการถ่ายทอดโดยระบบการสอนทางไกล
8. เพื่อพัฒนาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร
9. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร
10. เพื่อส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
11. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะนักส่งเสริมการเกษตร
12. เพื่อเพิ่มพูนคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริมการเกษตร

การเกษตร

คำอธิบาย

การวิเคราะห์และการจัดองค์การ การประยุกต์ความรู้ทางการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการประกอบกรในวิชาชีพ การวิเคราะห์และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมสำหรับการเป็นนักส่งเสริมการเกษตรและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพ การสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางการส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักส่งเสริมการเกษตร

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
ผู้วิจัย	นายเฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ
สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน
ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต คือคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต
3. คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นความลับและจะไม่นำไปเปิดเผย แต่จะเสนอข้อมูลในภาพรวม ท่านมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
4. ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบประเมินตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อตามที่กำหนดไว้ และขอได้โปรดส่งแบบประเมินกลับคืนผู้วิจัย โดยพับกลับด้านที่ระบุชื่อ ที่อยู่ของผู้วิจัย และติดแสตมป์เรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 31 มกราคม 2546
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ [] ชาย [] หญิง
2. อายุ [] ต่ำกว่า 26 ปี [] 26 – 30 ปี
[] 31 – 35 ปี [] 36 – 40 ปี
[] 41 – 45 ปี [] 46 – 50 ปี
[] 50 ปีขึ้นไป
3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
4. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....ปี
5. สถานที่ทำงาน.....
6. วุฒิการศึกษาสูงสุด
[] ปริญญาเอก
[] ปริญญาโท
[] ปริญญาตรี
[] อื่น ๆ โปรดระบุ.....
7. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับมหาวิทยาลัย (ผู้รับการประเมิน)
[] น้อยกว่า 6 เดือน [] 7 เดือน – 1 ปี
[] 1 ปี – 1 ปี 6 เดือน [] 1 ปี 7 เดือน – 2 ปี
[] มากกว่า 2 ปี

ตอนที่ 2 การประเมินมหาบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดระบุคุณลักษณะของมหาบัณฑิตตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มีคุณสมบัติต่อไปนี้อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงตาม
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลผลิต คือ คุณลักษณะของมหาบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไป มหาบัณฑิตมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในเรื่องที่เรียนอย่างน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ศึกษาอย่างดี					
มีความรู้ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ					
มีความสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ					
มีความรู้ ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
ทักษะ					
รู้จักแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล					
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
มีลักษณะความเป็นผู้นำ					
มีมนุษยสัมพันธ์					
ทัศนคติ					
มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาหลักสูตรนี้					
มีความประพฤติดี (มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต)					
ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว
มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการประยุกต์ความรู้มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านมากที่สุด

รายการข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความรู้					
มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีความสามารถในการให้บริการทางด้านส่งเสริมการเกษตร แก่สังคม					
มีความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร					
ทักษะ					
มีความสามารถในการประยุกต์อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ ได้อย่างเหมาะสม					
มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามประเมินผล โครงการ					
มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดี					
ทัศนคติ					
มีความเชื่อมั่นในวิชาชีพ					
มีจรรยาบรรณในวิชาชีพทางด้านส่งเสริมการเกษตร					
มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม					
เป็นผู้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายเฉลิมศักดิ์ เข็นสำราญ เกิดเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2505 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปีการศึกษา 2530 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2544 ปัจจุบันรับราชการที่ ฝ่ายตำรา สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย